অভিৰুচী পৰিচালনা

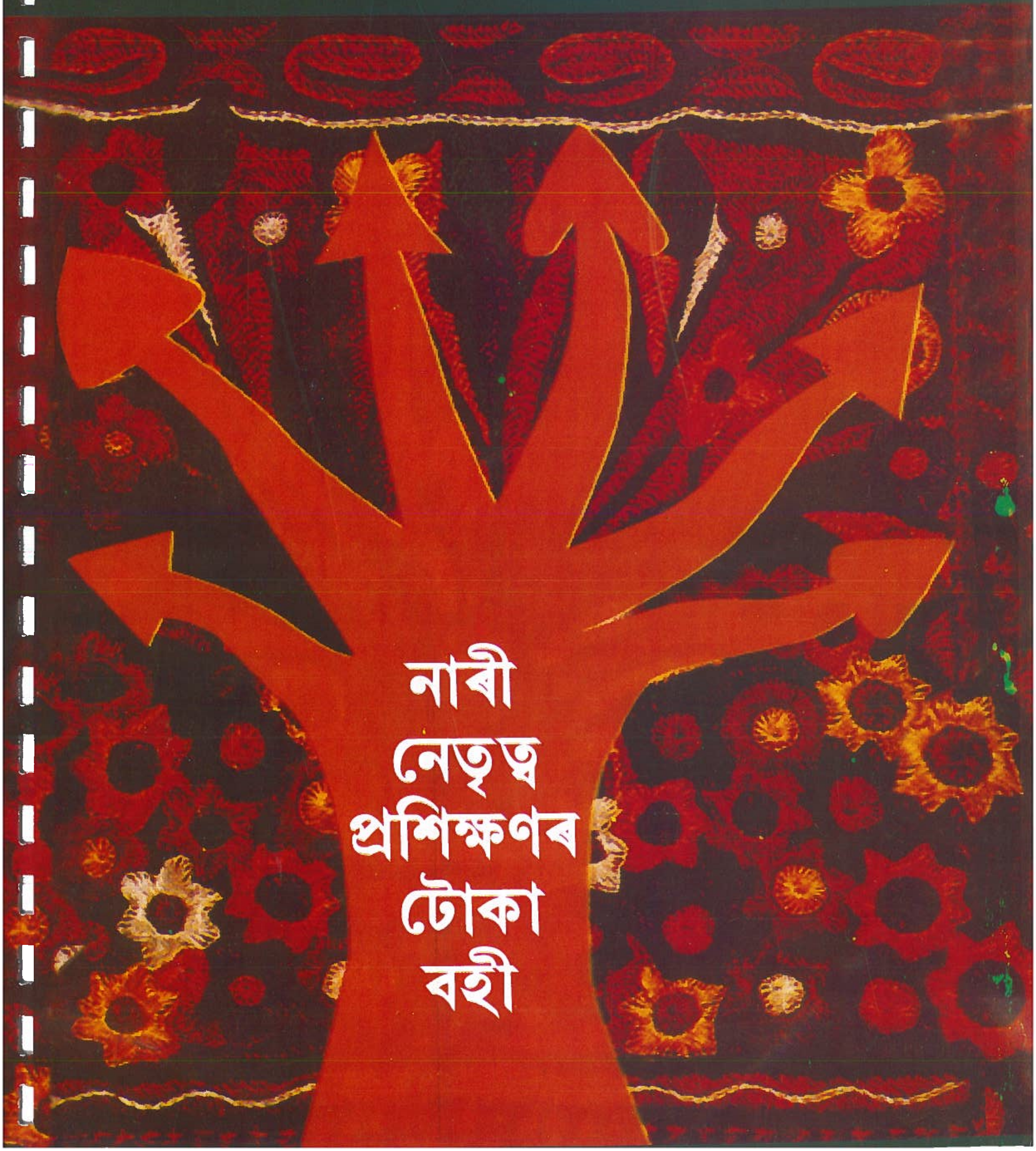

নাৰী নেতৃত্ব প্ৰশিক্ষণৰ টোকা বহী

অভিৰুচী পৰিচালনা

নাৰী নেতৃত্ব

প্ৰশিক্ষণৰ টোকাবহী

English Version by
Mahnaz Afkhami
Ann Eisenberg
Haleh Vaziri

in consultation with
Suheir Azzouni
Ayesha Iman
Amina Lemrini
Rabea Naciri

Assamese version in Consultation with
KANAK KALITA
B. Basumatari
Rita Boro
Hemjyoti Chunkrang
Anita Singha

Women's Learning Partnership For Rights ,Development ,and Peace (WLP)

4343 Montgomry Avenue ,Suite 201
Bethesda,MD 20814,USA
Tel:1-301-654-2774/Fax:1-301-654-2775
Email:Wlp@learningpartnership.org
Web:www.learningpartnership.org

in collaboration with

CORE Centre for Organisation Research & Education
Indigenous Peoples' Centre for Policy and Human Rights in India's North East

Loisanglen
Nongmeibung Nambam Chuthek
Imphal 795001, MANIPUR
Tel/Fax: +91 385 2444845,244 13 19
Email:core@coremanipur.org
Website: http://www.coremanipur.org

North Eastern Region Office
Lane 3 Basisthapur Baltola (Dispur)
Guwahati 781028, Assam INDIA
Tel/Fax:+91 361 222 87 30, 22287 09
Email:core ne@ coremanipur.org

© 2002
by Women's Learning Partnership
for Rights, Development, and Peace (WLP)
Printed by : Baniprokash Mudranee Pvt. Ltd. 2002
Guwahati - 21 (Assam)

Design : Xanthus Design
Illustration : Avish Khebrehzadeh
Copy Editing. Castle Pacific Publishing
Translation in Assamese:
Centre for organization Research & Education

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

ব্যক্তি আৰু বিভিন্ন সংগঠন সমূহ যিসকলে এই প্ৰকল্প সম্ভাৱণীয় কৰি গঢ়ি তুলিলে তেওঁলোকৰ ওচৰত আমি কৃতজ্ঞতাৰ ঋণৰে চিৰদিন ঋণী হ'ই ৰ'লো । গণতান্ত্ৰীকৰ বাবে জাতীয় বুদ্ধি বৃত্তিৰে, স্কেলাৰ এডাম ফাউনডেচন, আৰু টাইদ ফাউনডেচনে আমাৰ অভিযানক পথ আৰু নাৰীসকলৰ নেতৃত্বৰ যোগ্যতাক বঢ়োৱা কাৰ্য্যত তেওঁলোকৰ সমৰ্থনৰ বাবে আমি চিৰকৃতজ্ঞ। আমাৰ টোকাবহী খনলৈ উৎসাজনক কাহিনী যুগুতোৱা সেইসকল পৰিচালিকালৈ আমাৰ অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। বিশেষকৈ, জেইনা আনৱাৰ, থাইচ কৰেল, আয়েচা ইমাম, আইভি যচিয়া, আছমা খেদাৰ আৰু চাকিনা য়াকুবিলৈ এইসকল ব্যক্তিয়ে তেওঁলোকৰ কাহিনীভাগ আমাৰ সৈতে উনুকিয়াইছিল তেওঁলোকলৈ। আমি নেন্‌চি ফ্লাৱাৰলৈ চিৰকৃতজ্ঞ যে তেওঁ বৰ সৰ্তকতাৰে হাতেলিখা পুথিখন পৰিপাটি কৰি দিছিল আৰু চালিজাৰি চাইছিল আৰু তেঁওৰ মূল্যবান অভিজ্ঞমত আৰু সন্দেদ দাঙি ধৰিছিল।

অধিকাৰ, ক্ৰমবিকাশ আৰু শান্তিৰ হকে নাৰীসকলৰ বিদ্যাশিক্ষাৰ অংশীদাৰ (WLP) য়ে এই প্ৰকল্প ২০০০ চনৰ জুনত নিউইয়ক নগৰত মুকলি কৰিছিল। সেই মাহতে, ADFM, BAOBAB, WATC আদি সকলো বে-চৰকাৰি সংগঠনৰ লগত আনুষ্ঠানিক চুক্তি সংগঠিত কৰিছিল। যেতিয়া আমি অভিজ্ঞতা সম্পূৰ্ণ গোট নাৰীসকলৰ নেতৃত্বৰ হকে নতুন পদক্ষেপ আৰু স্থানীয় প্ৰয়োজনীয়তা আৰু এইবোৰৰ ক্ৰমবিকাশৰ বাবে আলোচনা পাতিবলৈ একত্ৰিত হৈছিলোঁ। আমাৰ এই সভা সম্ভৱণীয় কৰি তোলা বাবে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ আমাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক- ইউনাটেড মেঠডিষ্ট চাৰ্চৰ জেনেৰেল বৰ্ডৰ গ্ৰবেল মিনিষ্টাৰিচ, গ্ৰবেল ফাণ্ড ফৰ ৱমেন, চান ফ্ৰান্সিচকস্ত ফাউনডেচন ইউনাইটেড ফাণ্ড, নেচনেল পপুলেশ্চন ফাণ্ড (UNFPA) সকললৈ। এলিয়া এৰচফলি, লিবা বালাঘি, জেনিচ ব্ৰডমেন, শিলভি কহেন, থেইচ কৰেল, নাডিয়া ডেভিল, নেন্‌চি ফ্লাৱাৰ, লেনি গ্ৰচমেনষ,আয়েশা ইমাম, বোশ্ৰা যেৰি, মনা কেইডৰে, আমিনা লিমৰিনি, ভিভিয়ান মানেহ, প্ৰমোদা মেনন, গীতা মিশ্ৰা, থৰায়া অ'বেইড, আয়অবে, অৰুণা ৰাও, নযত ৰচদি, চোচেন দিলাৰ ৰজ, ৰহিম শবেৰ আৰু চাকিনা য়াকুবি সকলে সভাত উপস্থিত আছিল। বহুতো অভিজ্ঞতাসম্পন্ন লোকে আমাৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় উপদেষ্টা পৰিষদত কাম কৰিছে (পৰিশিষ্ট - ঙ চাওঁক) এই প্ৰকল্পৰ প্ৰতিটো খলপতে তেওঁলোকৰ সংযোজন আৰু সমৰ্থনৰ বাবে আমি তেওঁলোকৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ।

হাতে লিখা পুথিৰ উন্নতিৰ প্ৰতিটো খলপলৈ ধাৰণা আৰু সহযোগিতাৰ বৰঙণি যোগোৱাৰ বাবে ৰাখি গয়েল, হানান খলহউচি আৰু চিয়ান মেকএডাম ধন্যবাদৰ প্ৰাপ্য। বিভিন্ন অভিজ্ঞতাসম্পন্ন ব্যক্তিৰ সভাসমূহ, উপদেষ্টা পৰিষদৰ একত্ৰীকৰণ আৰু সহযোগীসকলৰ মাজত যোগাযোগ ৰক্ষা কৰাত সহায় কৰা মউৰিন ড্নাঘি আৰু মেগান ব্ৰাউনিলৈয়েলৈ অশেষ ধন্যবাদ যাচিলোঁ।

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

ইংৰাজীৰ পৰা অসমীয়া অনুবাদত আমাৰ কিছুমান সীমিত জ্ঞানৰ আভাৰত বহুতো ভুল ভ্ৰান্তি থাকি যাব পাৰে । তাৰ বাবে ইংৰাজী লিখক আৰু অসমীয়া অনুবাদকৰ ওচৰত প্ৰথমেই ক্ষমা বিচাৰিলো ।

" অভিৰুচি পৰিচালনা " নাৰী নেতৃত্ব প্ৰশিক্ষণৰ টোকাবহীখন সকলো সাধাৰণ উপযোগী হোৱাকৈ সহজ সৰল ভাষাৰে অনুবাদ কৰা হৈছে । গতিকে সাহিত্যিক দিশৰ পৰা টোকাবহীখনৰ ভাষা সমূহ যথাযথ উন্নত হৈ নুঠিল ।

এই টোকাবহীখনৰ অসমীয়া অনুবাদত উত-প্ৰোতভাবে সহায় আগবঢ়োৱা ব্যক্তি — বি. বসুমতাৰি , অনিতা সিনহা , কনক কলিতা , এছ. লাউজাৰী , আৰু বংজাং আৰু অন্যান্য ব্যক্তি , যিসকলৰ নাম ব্যক্তিগতভাবে উল্লেখ কৰিব নোৱাৰিলো তেওঁলোক সকলোলৈ চিৰকৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো ,আৰু কিতাপখনৰ প্ৰকাশক বাণী প্ৰকাশ মুদ্ৰণী প্ৰাইভেট লিমিটেডৰ ওচৰলৈএ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো ।

বিশেষকৈ টোকাবহীখন অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰাৰ দায়িত্ব লোৱা CORE , " CENTRE FOR ORGANISATION RESEARCH AND EDUCATION " সংগঠনটোলৈ অশেষ ধন্যবাদ যাচিলো ।

অভিৰুচি পৰিচালনা

★ নেতৃত্ব হ'ল সপোনসমূহ পৰিপালন কৰাৰ এক দক্ষতা ।

-কর্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰী ।

★ **''অভিৰুচি পৰিচালনা''** নাৰী নেতৃত্বৰ প্ৰশিক্ষনৰ টোকাবহীখন সমগ্ৰ বিশ্বব্যাপী নাৰী শক্তি বিকাশিত কৰণত এক মূল্যৱান আচাবাবৰ কাম কৰিব। আমি উৎসমূহৰ পৰা ই যেতিয়া নেতৃত্বৰ দৰকাৰী ধাৰনা সমূহ প্ৰতিফলিত কৰিব নাৰীৰ বাবে সহায়ক আৰু একান্ত ৰূপে গ্ৰহণযোগ্য নতুন অন্তষ্টি তেতিয়া ইয়াৰ লগত সংযুক্ত হব । মই নিৰ্দিষ্ট এনে এখন তালিকা দেখা নাই যত স্ব-গ্ৰহণযোগ্য আৰু স্ব-নিয়োজনৰ বিষয়ে তেঁওলোকৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু পৰিবেশৰ দেখোত্তাক সম্মান কৰি সকলো মানুহৰ পৰা (পুৰুষ সকলোকো সামৰি) এইখনে প্ৰস্তাৱ দিয়ে৷ আকৌ একনায়কত্ববাদৰ্লে আগনবঢ়া এই কিতাপখনৰ আহিঁ হ'ল এইখনে শলাগলোৱা উত্তম ধৰনৰ নেতৃত্ব ।

-নেন্‌চি ফ্লাৱাৰ, লেখক আৰু মানৱ অধিকাৰৰ শিক্ষাবিদ।

★ মই এতিয়াহে বুজিব পাৰিছো যে' সাধাৰণ নাৰী এগৰাকীও মানোবলদায়ক।

-সংস্কাৰ নেতৃত্ব কর্মশালাৰ শিক্ষিত শিক্ষক ।

★ যদি আমি আমাক নিজকে পৰিচালিকা বুলি নাভাৱো বা নাচাও আৰু সাহিত্যত পৰিচালিকাক আলোচনা নকৰো তেন্তে অইনে আমাক পৰিচালিকাবুলি কেনেকৈ চাব বা ভাৱিব ।

-জৰদান নেতৃত্ব কর্মশালাৰ গৃহ কৰ্ম্মী।

★ এই প্ৰশিক্ষণত, মোৰো যে নেতৃত্বৰ দক্ষতা আছে গম পালো আৰু আছিল যে সেযা আগতে কেতিয়াও মই জনা নাছিলো ।

-পেলেষ্টাইনৰ নেতৃত্ব কর্মশালাৰ গাভৰু মহিলা ।

★ যদি প্ৰত্যেকখন জনসাধাৰণৰ সমাজেই তৃত্বক এইদৰে চায় আৰু ব্যাখ্যা কৰে আৰু নেতৃত্বত তেনেকৈ অংশগ্ৰহণ আৰু অভিৰুচি মুকলি কৰি আনৰ লগত অংশ গ্ৰহণ কৰি আলোচনা কৰিলে আমাৰবহুত সমস্যা সমাধান হ'ব ।

-জৰদান নেতৃত্ব কর্মশালাৰ এজন পুৰুষ অংশগ্ৰহণকাৰী ।

★ মই সমাধান কৰিব পৰা মোৰো যে অন্তদৃষ্টি আছে অনুভৱ কৰিছো আৰু সেইবোৰলৈ আগবাঢ়ি যাবলৈ আৰু সমাধান কৰিবলৈ মনোবল পাইছো।

-নাইজেৰীয়াৰ নেতৃত্ব কর্মশালাৰ মহিলা কাৰ্য্যকৰী।

★ '' অভিৰুচি পৰিচালনা'' নাৰী মানৱ অধিকাৰৰ আৰু মনোবলদানৰ ওপৰত গভিৰ ভাৱে প্ৰভাৱ পেলোৱা এক মৌলিক কাৰ্য্য বুলি মই বিশ্বাস কৰো............ এইটোৱে নাৰীৰ বংশানুক্ৰমে নাৰীক নিজৰ সমাজ বা সংস্কৃতিত নিজকে পৰিচালিকাৰূপে ভাৱিবলৈ সহায়তা কৰে । পাকিস্থানত,WLP ৰ লগত সহযোগিতাৰ এক অনুষ্ঠানত মই আফগান মহিলা আৰু ছোৱালী সকলৰ মাজত ইয়াকে আহৰণ কৰিবলৈ বিচাৰিছিলো । দক্ষিন ব্ৰহ্মাণ্ডত WLP এ ৰে-চৰকাৰি সংগঠনৰ লগত জুটিয়া ভাৱে সৃষ্টি কৰা নেতৃত্বৰ টোকাবহীখন সহযোগী নেতৃত্ব প্ৰশিক্ষণআৰু দক্ষতা গঠন আৰু অংশ গ্ৰহণৰ বাবে এক মূল্যৱান আহিঁ ।

-চাকিনা য়াকুবি, আফগানৰ্ৰ শিক্ষিত প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰতিষ্ঠাপক ।

সূচীপত্ৰ

কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন

ভূমিকাঃ আমি কোন ? ৪

পাতনি, প্ৰস্তাৱনা, অভিপ্ৰায়সমূহ, উদ্দেশ্যসমূহ আৰু গাঁথনি ।

নেতৃত্ব গাৰ্থনিৰ শিল্প -শিক্ষিত যোগাযোগ ব্যৱস্থা ৰূপে নেতৃত্ব।

কৰ্মশালা গঠনত যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ কৌশলসমূহৰ বাবে নিৰ্দেশনা

কৰ্মশালা উপস্থাপনসমূহ ২৪

ভাগ ১ নেতৃত্বৰ বাবে স্ব-প্ৰস্তুতকৰণ ২৫

উপস্থাপন ১ পৰিচালিকা কোন?

,, ২ মোৰ ব্যক্তিগত জীৱনত মই কেনেকৈ পৰিচালিকা হ'ম?

,, ৩ মোৰ দৃষ্টি কি?

ভাগ ২ অইনৰ সৈতে যোগাযোগ কৰা ৪৩

উপস্থাপন ৪ আমি কেনেকৈ যোগাযোগ কৰা উচিত

,, ৫ আমি বিভিন্ন আগ্ৰহসমূহ কেনেকৈ জাৰি কৰিব পাৰো ?

,, ৬ আমি এজনে আন এজনৰ মনোবল কেনেদৰে বঢ়াও?

ভাগ ৩ শৈক্ষিক অংশীদাৰৰ সৃষ্টি ৫৬

উপস্থাপন ৭ আমি মুখামুখি অংশগ্ৰহণৰ অৰ্থ কেনেকৈ পাব পাৰো?

,, ৮ আমাৰ পৰিকল্পনা কি?

,, ৯ আমাৰ কাৰ্য্য দক্ষতা আৰু কাৰ্য্যনিপুণতাক কেনেকৈ আবাদ কৰিম?

,, ১০ কাৰ্য্যকৰিবলৈ কেনেকৈ সাজু কৰিম?

,, ১১ দায়িত্ব আৰু ফলাফল আমি কেনেকৈ ভগাই লওঁ?

,, ১২ আমি সফলতাপূৰ্ণ সংগঠন কেনেকৈ নিৰ্ধাৰন কৰিব পাৰো?

অংশগ্ৰহণকাৰী আৰু পৰিচালিকাৰ মূল্যাংকন প্ৰপত্ৰ ৮৭

পৰিশিষ্টসমূহ ৯০

আমি কোন?

এই টোকাবহীখনক কিছুমান সংগঠনে একেলগ হৈ উলিয়াইছিল। সংগঠনবোৰ হৈছে নাৰী অধিকাৰৰ যুটীয়া শিক্ষা, ইয়াৰ উন্নতি আৰু শান্তি (Women's Learning Partnrship, WLP) আৰু ইয়াৰ যুটীয়া সংস্থা "Associattion Democratique de Femmues du Maroc" (ADFM), মৰক; BAOBAB নাৰীৰ কাৰিকৰী গৃহ কমিটি (Women's Affairs Technical Committee, WATC), পেলেষ্টাইন। আমাৰ প্ৰত্যাহ্বান সমূহ আছিল তিনিখন মহাদেশত ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ কাম কৰি নাৰী নেতৃত্বৰ বিষয়ে কৰণীয় কাৰ্য্য আৰু বিভক্ত কৰা জ্ঞান ধাৰণ কৰা, বিভিন্ন ধাৰণাসমূহ যোগান ধৰা, বিভিন্ন ধৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ পুনৰ্মিলিত কৰি এখন সম্পূৰ্ণ টোকাবহীৰ সৃষ্টি কৰা। ৫ জন সংখ্যক মহিলাৰ আৰু পুৰুষৰ ধাৰণা আৰু কাৰ্য্যদক্ষতা, বে-চৰকাৰী সংগঠনৰ সঞ্চালক আৰু সহকৰ্মী লগতে বিদ্বান, ৰাজনৈতিক পৰিচালিকা/পৰিচালক, ন্যায়াধীশ আৰু ১৫ খন দেশত উন্নতীকৰণৰ পেশাদাৰী লোকক ''অভিৰুচি পৰিচালনা'' নাৰী নেতৃত্বৰ প্ৰশিক্ষণৰ টোকাবহীয়ে আৱদ্ধ কৰে।

২০০২ চনৰ ২ জুন তাৰিখে নিউইয়ৰ্ক নগৰত WLP য়ে এই প্ৰকল্প উদ্বোধন কৰে। সেই চলিত মাহতে, ADFM, BAOBAB, আৰু WATC সকলো NGO ৰ লগত নাৰীৰ ক্ষমতা, অংশগ্ৰহণ আৰু তেওঁলোকৰ সম্প্ৰদায়ত নেতৃত্ব শক্তিশালী কৰিবলৈ WLP ত আনুষ্ঠানিক অংশীদাৰৰ চুক্তিপত্ৰ সংগঠিত কৰে।

এই চাৰিটা সংগঠনৰ প্ৰত্যেকেই এই টোকাবহীখনৰ আঁচনি প্ৰত্যেক অৱস্থাতেই বিস্তাৰিত ৰূপে পুনৰ বিচাৰ আৰু সুক্ষ্ম আলোচনা কৰিছিল। ইয়াৰ সম্পৰ্ক আৰু সাংস্কৃতিক উপযুক্ততা, নক্সা, সূচীপত্ৰ আৰু কাৰ্য্যকাৰীতাৰ বাবে মূল্যাংকন কৰি ইয়াৰ যুদ্ধ কৌশললৈ বৰঙণি যোগাইছিল।

''অভিৰুচি পৰিচালনা'' হ'ল মৰক্ক, নাইজেৰিয়া আৰু পেলেষ্টাইনৰ কৰ্মশালাৰ স্থানীয় ব্যৱহাৰৰ বাবে ৰীতিগত আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীবোৰৰ কাম হ'ল শিক্ষাৰ্থীসকল, ব্যৱসায়িক মহিলাসকল আৰু চৰকাৰী চাকৰিয়ালসকল, শিক্ষিত আৰু ৰাজনৈতিক কাৰ্য্যকৰী সকলোৰে মাজত সহকৰ্মী আৰু সংগঠনৰ অংশীদাৰ নিৰ্বাচন কৰা। প্ৰত্যেক দেশৰ বাবে ''অভিৰুচি পৰিচালনা'' ৰীতিগত কৰাৰ প্ৰণালীবোৰৰ ভাৰ লৈছিল ADFM ৰ আমিনা লিখিৰিনি আৰু ৰবিয়া মেচিৰি, BAOBAB ৰ আয়েছা ইমাম, WATC ৰ চবিউৰ আজউৰি কৰ্মক্ষেত্ৰৰ সংস্থাপকসকলে। তেওঁলোকে নিৰ্দেশ কৰে স্থানীয় পৰীক্ষাৰ প্ৰণালীসমূহৰ সম্পৰ্কীয় আৰু সাংস্কৃতিক উপযুক্ততাৰ সন্তুষ্টি ধাৰ্য্য কৰা আৰু স্থানীয় ভাবে সহায়কপূৰ্ণ অতিৰিক্ত সৰঞ্জামবোৰৰ উন্নতীকৰণৰ সুবিধা দিয়া। শেষত দেশৰ অব্যৰ্থ নেতৃত্বৰ টোকাবহীবোৰ হ'ব পাৰে নেতৃত্বৰ যুদ্ধকৌশলৰ ক্ৰমবিকাশৰ বাবে নাৰীয়ে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা ভাষা/বাক্যৰ ধাৰা, সাংস্কৃতিক আৰু উপযুক্ত ভাৱে শিক্ষা কাৰ্য্যৰ সৰঞ্জামৰ বিষয়।

আমাৰ সংগৃহিত অভিজ্ঞতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি, WLP এ সংগৃহিত আৰ্হি দক্ষিণ ব্ৰহ্মাণ্ডৰ আন দেশসমূহত জাপ খুৱাব।

আমাৰ সহকৰ্মীসকলৰ বিষয়ে দুআষাৰ ঃ

অধিকাৰ, উন্নতি আৰু শান্তিৰহকে নাৰীৰ শৈক্ষিক অংশীদাৰ (Women Learning Partnership for rights, development and peace, WLP)@-WLP হৈছে এটা বে-চৰকাৰি সংগঠন যিয়ে নাৰীসকলক আৰু ছোৱালী সকলক দক্ষিণ ব্ৰহ্মাণ্ডত তেওলোকৰ পৰিয়ালত, সম্প্ৰদায়ত আৰু সমাজত তেওলোকৰ ভুমিকাসমুহ ন-কৈ কল্পনা আৰু ন-কৈ গঢ় দিবলৈ ক্ষমতা দিবলৈ বিছাৰে। দক্ষিণ ব্ৰহ্মাণ্ডত নাৰী সংগঠনসমুহৰ লগতবন্ধুত্বপূৰ্ণ ভাৱ গঠনৰ জৰিয়তে WLP যে এই লক্ষ্য আহৰণ কৰিছিল, নেতৃত্বৰ প্ৰশিক্ষণৰ পাঠ্যক্ৰম আৰু সৰঞ্জামসমুহৰে, আৰু জ্ঞান আৰু সংবাদৰ উৎপাদনত নাৰীক আৱদ্ধ কৰি WLP য়ে সমাজৰ গাথনিত নেতৃত্বআৰু নাৰী অংশগ্ৰহণকাৰীক শক্তিশালী কৰা ৰেডিঅ'(অনাতাঁৰ যন্ত্ৰ), ভিডিঅ' দুৰদৰ্শণ, চিডি- ৰমৰ আৰু ইণ্টাৰনেতৰ দৰে সাংস্কৃতিক মধ্যস্থতাৰ উৎপাদন কৰিছিল।

Association Democratique Des Femmes Dee Moroc (ADFM) নাৰী মানৰ অধিকাৰৰ বিবাদ আগুৱাই নিবলৈ এখন স্বাধীন সংস্থা হিচাপে নিৰপেক্ষ কৌশল আৰু সামাজিক অভ্যাস তুলিবলৈ১৯৯৫ চনত (ADFM) সংস্থাপিত হৈছিল।মৰক্কৰ আটাইটকৈ ডাঙৰ বে-চৰকাৰী সংস্থা হিচাপে নাৰীৰ অধিকাৰৰ ওপৰত কেন্দ্ৰীভূত কৰিছিল, চৰকাৰৰ লগত যোগাযোগ গ্ৰহণ কৰাত (ADFM) সফলহৈছিল আৰু সাধাৰণ সামাজিক প্ৰতিস্থান সমুহৰ লগত ৰাষ্ট্ৰীয়ভাৱে আৰু বিশ্বব্যাপী। (ADFM) ৰ লক্ষ্য ওকালতি সজাগতা বৃদ্ধিৰে, বিদ্যাবিষয়ক অভিযানেৰে আৰু শিক্ষাৰ জৰিয়তে নাৰীৰ অধিকাৰ নকৈ সজাত সহায় কৰা যিয়ে সকলো প্ৰকাৰৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত নাৰী অংশগ্ৰহণকাৰী বৃদ্ধি কৰাটো বিচাৰে।

BAOBAB ঃ- নাৰীৰ মানৰ অধিকাৰৰ আৰু আইনগত অধিকাৰৰ হকে কাম কৰা BAOBAB এটা বে-চৰকাৰী সংগঠন। ধৰ্ম্মীয়, পাৰ্লিয়ামেণ্টৰ বিধানমতে, প্ৰথানুযায়ী চলা আইনৰ ভিতৰত, বিশেষকৈ নিবোৰ মুছলিম নাৰীৰ অভিমুখে আগবাঢ়ে । আইন ব্যৱসায়িক আৰু অৰ্ধ আইন, কৌশলকৰ্ত্তা, নাৰী আৰু মানৱ গোটবোৰ, অন্য NGO ৰ আৰু সাধাৰণ লোকৰ সদস্য সকলৰ লগত BAOBAB য়ে কাম কৰে। ইয়াৰ কাৰ্য্যসূচীয়ে মানৱ শিক্ষাৰ অধিকাৰ আৰু বিশেষকৈ নাৰী মানৱ অধিকাৰৰ সমূহ উন্নত কৰে। BAOBAB য়ে উদ্যোগ ধৰে নাৰী অধিকাৰৰ প্ৰশিক্ষণ আৰু শিক্ষা প্ৰকল্প, আৰু কাৰ্য্যসূচী মহিলাৰ অধিকাৰ বুজি পাবলৈ আগবঢ়াই দিয়ে সামাজিক আৰু চৰকাৰী কৌশল সমূহৰ প্ৰভাৱীত কৰাৰ বাবে।

নাৰী সকলৰ বিষয়ৰ কাৰিকৰী সমিতি ঃ

পেলেষ্টাইনৰ ৬ খন ৰাজনৈতিক দল, ৬ খন নাৰীৰ শিক্ষা কেন্দ্ৰ, স্থানীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰৰ সংগঠন সমূহ আৰু বহুতো ৰাজনৈতিক ভাৱে স্থানীয় ব্যৱসায়িক নাৰী সকলৰ সেত্যে সমাজ ভূক্ত হোৱা WATC এখন নাৰীৰ সম্মিলন ১৯৯২ চনত সংস্থাপিত হৈছিল, মানব অধিকাৰক সম্মান কৰা সু-সংগঠিত গণতান্ত্ৰিক সমাজৰ উদ্দেশ্যৰ নাৰী বিৰোধী প্ৰভেদ উঠাবলৈ নাৰী সকলৰ বিষয়ৰ কাৰিকৰী সমিতিয়ে কাম কৰে। গাভৰু নাৰীৰ নেতৃত্বৰ ক্ৰমবিকাশ কৰি, সকলো অৱস্থানতে নাৰীৰ ৰাজনৈতিক অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি কৰা আৰু বিকাশিত হোৱা নাৰীৰ অধিকাৰৰ সংগঠন সমৰ্থন কৰা WATC ৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যই সামৰি লয় । প্ৰশিক্ষণ অবিৰত কাৰ্য্য, ওকালতি, অভিযান আৰু শৈক্ষিক মধ্যস্থতাৰ উপস্থিতিৰ জৰিয়তে WATC য়ে ইয়াৰ আদৰ্শ সমূহ আহৰণ কৰে ।

ভুমিকা (পৰিচয়)

(প্ৰস্তাৱনা, উদ্দেশ্য, অভিপ্ৰায় আৰু গাঁথনি)

প্ৰস্তাৱনা ঃ এই কিতাপখনত জ্ঞান আৰু সংস্কাৰৰ চাৰিটা প্ৰস্তাৱনা আগবঢ়োৱা হৈছে ।

প্ৰথম প্ৰস্তাৱনা

''বেছিভাগ জনসাধাৰণৰ মাজত দেখা যায় যে পুৰুষক নাৰীতকৈ বেছি আধিপত্য প্ৰদান কৰা আৰু নাৰী পুৰুষৰ অধীনত থাকিব লগা হয়।'' এই ধাৰণা গ্ৰহণ কৰা বৰ জটিল, কাৰণ আধিপত্য, ক্ষমতা আৰু পৰিচালক এই তিনিওটাৰ অৰ্থ সংস্কৃতি আৰু জনসাধাৰণৰ মাজত একে হব নোৱাৰে। আনকি মানুহৰ ব্যক্তিগত চৰিত্ৰ নানা ধৰণৰ বা পৰস্পৰৰ কাৰ্য্যপদ্ধতি বেলেগ বেলেগ হ'ব পাৰে।

উদাহৰণস্বৰূপে, দুটা ওচৰ চুবুৰীয়াৰ মাজত ঘৰুৱা কন্দল হওঁতে এটাই আন এটাৰ ওপৰত শাৰিৰীক শক্তিৰ প্ৰমাণ দেখুৱাব পাৰে। ফলত তেওঁলোকৰ মাজত ভাল সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠা অসম্ভৱহৈ পৰে।

দ্বিতীয় প্ৰস্তাৱনা

''সমাজত প্ৰত্যেক নাৰীয়েই পুৰুষৰ সমানে ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিকভাবে আগবাঢ়ি যাব পাৰে।'' বৰ্তমান যুগত পুৰুষৰ সমানে সমানে নাৰীসকলেও ৰাষ্ট্ৰীয় বা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় উন্নয়নত যোগদান কৰিব পাৰিছে। এখন উন্নয়নশীল দেশ বা ৰাষ্ট্ৰত নাৰীয়ে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিছে। এখন উন্নয়নশীল দেশৰ অনুন্নত এলেকাত নাৰী পৰিচালিকা আজিকালিৰ যুগত নিতান্তই প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। এইদৰে নাৰী উন্নয়নৰ এটাই ৰাস্তা নাই, বহুতো ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিকভাবে নাৰী আগবাঢ়ি যাব পাৰে।

তৃতীয় প্ৰস্তাৱনা

''উপযুক্ত পৰিচালক বা পৰিচালিকা -- উপযুক্ত পৰিচালিকাই প্ৰত্যেক নাৰী-পুৰুষ, ধনী-দুখীয়া আৰু ক্ষমতাশালী- ক্ষমতাহীন আদি ৰাইজৰ মাজত সমানভাবে গ্ৰহণযোগ্য ব্যৱস্থা লয়।'' এইবিলাকৰ কাৰণে নিৰ্বাচিত হোৱা পৰিচালিকা পৰিস্থিতিৰ বুজ লৈ কাম কৰিব লাগে।ইয়াৰোপৰি উপযুক্ত পৰিচালকাই কিছুমান সুবিধাবাদী লোকৰ জ্ঞান ধাৰণা আৰু কৌশলৰ ওপৰত ব্যক্তিগত ভাবে বিহিত ব্যৱস্থা লব লাগে। যদিও ভাল পৰিচালিকাৰ কোনো আচৰণ বা গুণৰ তালিকা নাই, তেঁও সাধাৰণতে এগৰাকী কাৰ্য্যকৰী সিদ্ধান্ত মূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণকাৰী আৰু সকলোকে সমানভাবে পৰিচালনা কৰাৰ দায়িত্ব বহন কৰিব লাগে। সুপৰিচালিকাই এগৰাকী সুবিবেচকো হ'ব পাৰে, কাৰণ তেঁও নিজৰ কৰ্ম্মপদ উচিত ভাবে দায়িত্ব লব লাগে।

চতুৰ্থ প্ৰস্তাৱনা

''সহযোগী, সমতা আৰু সামাজিক পৰিচালিকা এগৰাকীয়ে ফলদায়ক পথ বিচাৰি পায়।কেনেকৈ নাগৰিকৰ প্ৰাধিকাৰী চলাচল কৰে, মাক-দেউতাকে কেনেকৈ তেঁওলোকৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ভাল ৰাস্তা দেখুৱায়, কৰ্ম্মচাৰী বিলাকে কেনেকৈ তেঁওলোকৰ অগ্ৰগামীৰ লগত কাম কৰে এই সকলোবিলাকতে নাৰীয়ে পুৰুষক গুৰুত্ব পূৰ্ণ সহযোগ কৰে। স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ বিকাশ আৰু নিজৰ গুণগত মৰ্য্যাদাৰে অৰ্থ উৎপাদনত নাৰী সকলে বৰ্তমান পিছ পৰি থকা নাই। নিজৰ চেষ্টা আৰু অৰ্হতাৰ বলত ভালেমান শিক্ষিতা নাৰী অভিষ্ট সিদ্ধিৰ পথত আগবাঢ়িবলৈ সক্ষম হৈছে। বৰ্তমান যুগত এনে এটা শিক্ষণীয় বিষয় নাই য'ত নাৰীয়ে শিক্ষা লোৱা নাই, এনে এটা বিভাগ নাই য'ত নাৰীয়ে চাকৰি কৰা নাই।

অভিপ্ৰায়সমুহ

শ্ৰেষ্ঠ প্ৰবৃত্তি ঃ নাৰী পৰিচালকাৰ কাৰ্য্যমূলক প্ৰশিক্ষণৰ এটি টোকা'' কিতাপখন নাৰীৰ কাৰ্য্যমূলক শিক্ষাৰ প্ৰধান অস্ত্ৰ বা আহিলা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। আন আন কাৰ্য্যমূলক প্ৰশিক্ষণত যেনেকৈ প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয় সেইদৰে কিতাপখনতো নাৰী শিক্ষাৰ বা নাৰী প্ৰশিক্ষণমূলক পদ্ধতি কেইটামান দিয়া হৈছে। নাৰীয়ে কেনেকৈ ৰাজনীতিলৈ আহে, সমবায় এখন কেনেকৈ চলায়, কোনোবা এখন অধিবেশনত নাৰীয়ে কেনেকৈ পৰিচালনা কৰে বা তেওঁলোকৰ সফলতাৰ প্ৰস্তুতিকৰণ কেনেকৈ কৰা হয় ইত্যাদি ব্যাখ্যা কৰা হৈছে।

উদ্দেশ্যসমুহ

এই কিতাপখন উলিওৱাৰ প্ৰধান লক্ষ্য হৈছে নাৰী পৰিচালিকাৰ সঁজুলি নিৰ্ম্মাণ কৰা যাতে নাৰী যিকোনো সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ মাজত অনুকুল পৰিবেশ গঢ়ি উঠিব পাৰে। আমাৰ চুড়ান্ত লক্ষ্য হৈছে যে বিশ্বৰ প্ৰত্যেক নাৰী আৰু পুৰুষক সমানে ভাল আচৰণ কৰা। নাৰী পৰিচালিকা বুলি কলে আকৌ পুৰুষক হেয়জ্ঞান কৰা নুবুজায়। আমি পুৰুষৰ ক্ষমতা বা তেওঁলোকৰ উপযুক্ত পৰিচালক আৰু অংশীদাৰক লুপ্ত কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাই। প্ৰকৃত পৰিচালনে সকলোকে এক মহান আদৰ্শ দেখুৱাই যাব পাৰে।

গাঁথনি

কিতাপখনৰ পৰবৰ্তী অধ্যায় হৈছে -- ''পৰিচালক গঠনৰ মুখপাত্ৰ ঃ পৰিচালক এটা সঞ্চাৰিত শিক্ষা।'' পৰিচালকৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ প্ৰাথমিক আঁচনি আৰু ইয়াৰ আৱশ্যকতা এইটো অধ্যায়ত উল্লেখ কৰা হৈছে। ইয়াত নতুন পৰিচালিকা সংস্থাপন কৰাৰ অনুসন্ধান আছে। কেনেকৈ ইয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিব পাৰি, সামাজিক, প্ৰজাতান্ত্ৰিক আৰু অৰ্থপূৰ্ণ নাৰী কেনেকৈ অধিকাৰ কৰিব পাৰি ইত্যাদি। এই অধ্যায়টোত উপদেষ্টা বা পৰিচালিকাই কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনত কৰা কাম-কাজ, চাল-চলনৰ চৰিত্ৰক অনুকৰণ কৰা হৈছে। এই আঁচনি অকল পৰিচালক/ পৰিচালিকাৰ কাৰ্য্যমূলক প্ৰশিক্ষণৰ কাৰণেই দৰকাৰী নহয়, সকলো সভা-সমিটিতে ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ইয়াত কিছুমান অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানত হোৱা প্ৰশিক্ষণ আঁচনিৰ আভাস দাঙি ধৰা হৈছে।

পৃথিৱীৰ সকলো বিভাগৰ সকলো কামতেই নাৰীৰ কাম কৰিব পৰা এক বিশেষ শক্তি আছে। নাৰী যে আজি যুগ যুগ ধৰি যুঁজৰ অন্তত পাইছে স্বাধীনতা, শিক্ষা, আনকি ৰাজনীতিতো অংশগ্ৰহণৰ অধিকাৰো। নাৰী পৰিচালিকা বুলি কলে এইটোকে বুজাব পাৰি যে তেওঁ সমাজৰ এক মাতৃ প্ৰধানস্বৰূপ। তেওঁৰ এটাই চাৰিত্ৰিক গুণ নাথাকে। পৰিচালিকা হিচাপে নাৰীৰ গুণ-ধৰ্মকে এই টোকাবহীখনত দাঙি ধৰা হৈছে।

কিতাপখনত নাৰী পৰিচালিকাৰ চাৰিত্ৰিকবৈশিষ্টক প্ৰধানকৈ তিনিটা খণ্ডত ভাগ কৰা হৈছে। প্ৰথম খণ্ডত আছে --''নেতৃত্বৰ বাবে স্ব-প্ৰস্তুতিকৰণ'' ইয়াৰে প্ৰথম কৰ্মশালাৰ পৰিচালিকাৰ প্ৰচলিত আৰু অপ্ৰচলিত চৰিত্ৰক

বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। দ্বিতীয় উপস্থাপনত পৰিচালিকাৰ কৰ্ম্মক্ষেত্ৰে, পাঠক-পাঠিকা বা সভা-সমিতিত নিজা অংশগ্ৰহণৰ ক্ষমতাশক্তি আৰু তৃতীয় কৰ্মশালাত উল্লেখ কৰা হৈছে কেনেকৈ পৰিচালিকাই তেওঁক দায়িত্বভাৰ আৰম্ভ কৰে আৰু প্ৰতিপক্ষৰ ওপৰত দৃষ্টিকোণ কেনেকুৱা ধৰণে ৰাখিব লাগে ইত্যাদি।

দ্বিতীয় খণ্ডত আছে, ''অইনৰ সৈতে যোগাযোগ কৰা''। এইটো খণ্ডৰ চতুৰ্থ কৰ্মশালাত আছে প্ৰত্যেকজন পৰিচালিকাই তেওঁৰ পৰিচালিত কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰা প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰ লগত তেওঁৰ দক্ষতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিব লাগে আৰু তেওঁলোকৰ লগত যোগাযোগ ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।পঞ্চম উপস্থাপনত বুজোৱা হৈছে কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ লগত শত্ৰুতা ৰাখিব নালাগে আৰু তেওঁলোকে দিয়া প্ৰস্তাৱ গুৰুত্বসহকাৰে শুনি লৈ তাক আনন্দ মনেৰে গ্ৰহণ কৰিব লাগে আৰু সেই প্ৰস্তাৱ সিদ্ধি কৰাৰ দায়িত্ব পালন কৰিব লাগে। ষষ্ঠউপস্থাপনত আছে, এগৰাকী দক্ষতাসম্পন্ন পৰিচালিকাই তেওঁৰ দায়িত্বভাৰ বহুলভাবে আৰু দীৰ্ঘদিন ধৰি ৰখাৰ চেষ্টা কৰিব লাগে।

তৃতীয় খণ্ডত উল্লেখ কৰা হেছে 'শৈক্ষিক অংশিদাৰৰ সৃষ্টি'। এই খণ্ডৰ সপ্তম কৰ্মশালাত সন্ধান কৰা হৈছে যে এটা সংগঠন বা সন্থাৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দই নিৰ্বাচনী ক্ষেত্ৰলৈ একেলগে ওলাই আহিব লাগে যাতে তেওঁলোকৰ কৰ্মচাৰী দল সংস্থাপনৰ সুবিধা হয়। ৮ কৰ্মশালাৰ সাংগঠনিক কাৰ্য্যপৰিষদ উন্নয়নৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হৈছে। নৱম উপস্থাপনত কোনো এটা সংগঠন বা সংস্থাৰ সদস্য বা কৰ্মচাৰীবৃন্দৰ পটুতা আৰুনিৰ্বাচনী ক্ষেত্ৰত সহোজোগিতাৰ পৰিচয় গাঙি ধৰা হৈছে। দশমউপস্থাপনত সাংগঠানিক সজাগতা আৰু তেওঁলোকৰ লক্ষ্যৰ স্পষ্ট ধাৰণা, ব্যক্তিত্ব আৰু কাৰ্য্যকৰী সংস্থানৰ আভাস দাঙি ধৰা হৈছে। একাদশ কৰ্মশালাত নাৰী অধিকাৰৰ ৰণস্থলত একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ওপৰত বিবেচনা কৰা হৈছে। আৰু একেবাৰে শেষত অৰ্থাৎ দ্বাদশ উপস্থাপনত সংগঠনৰ শিক্ষাৰ সাফল্যৰ নানা প্ৰকাৰৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰা হৈছে।একাদশ কৰ্মশালাত নাৰী অধিকাৰৰ ৰণস্থলত একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ওপৰত বিবেচনা কৰাহৈছে । আৰু একেবাৰে শেষত অৰ্থাৎ দ্বাদশ উপস্থাপনত সংগঠনৰ শিক্ষাৰ সাফল্যৰ নানা প্ৰকাৰৰ আদৰ্শ দাঙি ধৰা হৈছে।

এই কিতাপখনৰ পৰিশিষ্ট ভাগবোৰত আগবঢ়োৱা হৈছে বিভিন্ন ধৰণৰ সংস্কৃতি বিষয়ক উপস্থাপন, বিকল্প শিক্ষা বা উপদেশ আৰু জ্ঞানৰ সহজ ধাৰণা আৰু কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত যোগাযোগ ধৰি ৰখাৰ কৌশল। বিকল্প উপস্থাপনৰ আভাস পৰিশিষ্ট (ক) ত সংক্ষিপ্ত বিৱৰণৰ সৈতে সম্ভাৱণীয় পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা হৈছে।পৰিশিষ্ট (খ) ত এনেকুৱা কিছুমান তালিকা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে যিটোক এজন অভিজ্ঞতা সম্পন্ন নিপূণ সদস্যাই উপস্থাপনৰ আলোচনাত মন আকৃষ্ট কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰে। পৰিশিষ্ট (গ) ৰ ''অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ মনোযোগিতা''ত অৱলম্বন কৰা হৈছে ফলদায়ক আলাপ-আলোচনা আৰু ইয়াৰ মনোযোগিতা। পৰিশিষ্ট (ঘ) ত পৰিচালিকাৰ ওপৰত কিছুমান কিতাপৰ নাম আৰু ইয়াৰ সংস্থান আগবঢ়েৱা হৈছে। পৰিশিষ্ট্য (ঙ) ত কিছুমান বে-চৰকাৰী সংগঠনৰ তালিকা দিয়া হৈছে, যিবোৰ নাৰী পৰিচালিকাৰ ওপৰত গুৰুত্বপৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। পৰিশিষ্ট (চ) ত আন্তৰাষ্ট্ৰীয় উপদেষ্টা পৰিষদ (International Advisory Council) (IAC) ৰ সদস্যৰ তালিকা দিয়া হৈছে।

পৰিচালিকা গঠনৰ মানচিত্ৰ ঃ
পৰিচালিকা এক যোগাযোগৰ বিদ্যা শিক্ষা

পৰিচালিকা বিদ্যা শিক্ষাৰ এক যোগাযোগ ব্যৱস্থা

এই কিতাপখনত নাৰী আৰু তেওঁলোকৰ পৰিচালনাৰ ওপৰত বিশিষ্ট ৰূপ দাঙি ধৰা হৈছে। আমি নাৰীৰ ওপৰত প্ৰতিবিম্বিত কৰিছো কিয় ? ইয়াৰ উদ্দেশ্য তলত দিয়া হ'ল ঃ-

(a) নাৰীয়েই পৃথিৱীৰ জনসংখ্যা নিৰ্ধাৰণৰ মূল ভেটি।

(b) নাৰীয়েই বেছিকৈ আমাৰ উৰ্বৰা পৃথিৱীখন পৰিচালনা কৰে, অৰ্থাৎ মানুহৰ জীৱন দানৰ কেৱল এগৰাকী নাৰীৰহে শক্তি আছে

(c) নাৰীৰ অবিহনে কিশোৰ- কিশোৰী, শৈশৱ, যৌৱন আদিৰ উদ্ভৱ হ'ব নোৱাৰে । অৰ্থাৎ নাৰীয়েই আমাৰ ভুত-ভৱিষ্যতৰ প্ৰধান আহিলা ।

আমি নাৰীক পৰিচালিকাৰ ৰূপত দৃষ্টিকোন কৰিছো কাৰণ এগৰাকী দায়িত্বশীল নাৰীয়ে সমাজলৈ আনিব পাৰে শান্তি, সাম্য,ঐক্য আৰু সকলোৰে বাবে স্বাধীনতা। যেনেকৈ বৰ্তমান যুগত আমি শিল্প উদ্দ্যোগৰ ওপৰত বেছিকৈ গুৰুত্ব দিওঁ কাৰণ আজিকালিৰ যুগত এই শিক্ষাই অৰ্থনৈতিক, সামাজিক আৰু একবিংশ শতিকাৰ মানুহৰ মাজত ব্যক্তিগত স্বাধীনতা আনিব পাৰে ।

নাৰী ঃ সন্মান আৰু ক্ষমতা ঃ নাৰীৰ সীমাবদ্ধ ক্ষমতা

সমাজত এগৰাকী উদ্দ্যোগী বা পৰিশ্ৰমী মহিলাৰ আৰ্থ সামাজিক উন্নয়নত যথেষ্ট অৱদান থাকে, কিন্তু তেওঁলোকে চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী ভাবে অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু মানসিক বিকাশৰ আঁচনি সমূহ মহিলা উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত ফল নাপায়। মূলতঃ মহিলা সকলৰ আগ্ৰহৰ অভাৱেই ইয়াৰ কাৰণ হ'ব পাৰে। বিভিন্ন চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী আঁচনি সমূহৰ সুবিধা সমূহ গ্ৰহণ কৰি কম শ্ৰম আৰু মূলধন খটুৱাই মহিলা সকলে যথেষ্ট উপাৰ্জন কৰিব পাৰে, নিজৰ স্থিতি সবল কৰিব পাৰে। ফলত সমাজত নাৰীৰ এটা সুকীয়া পৰিচয় গঢ়ি উঠিব আৰু স্বাৱলম্বী হোৱাৰ পথত ইতিবাচকৰ প্ৰভাৱ পৰিব। এইদৰে সমাজক, নিজৰ ঘৰখনক, ডাঙৰ হৈ অহা লৰা-ছোৱালকেইটাক পৰিচালনা কৰাৰ পথ মুকলি হ'ব। এনেধৰণৰ আঁচনি থাকিলে ও সমাজত মহিলা স্বাৱলম্বীকৰণৰ কিছুমান সদস্যাই দেখা দিয়ে, উন্নয়নশীল পৃথিৱীত নাৰীৰ শাসনসম্বন্ধীয় বা কাৰ্য্য নিৰ্বাহকৰ সংৰক্ষিত আসন ৩৩% আফ্ৰিকাত ১৫% আৰু এছিয়া আৰু আমেৰিকাত (Pacific) মাত্ৰ ১৩% । এছিয়া আৰু আফ্ৰিকাৰ এই শতকৰা হাৰ যোৱা বিশ বছৰৰপৰা বৃদ্ধি পাই আহিছে যদিও মহিলাৰ সামাজিক আৰু পাৰিবাৰিক সিদ্ধান্ত পুৰুষতকৈ বহুত কম, আনকি পশ্চিমীয়া ৰাষ্ট্ৰ বিলাকতো এই সমস্যাই দেখা দিয়ে। ২০০০ বৰ্ষত আমেৰিকাত গঢ়ি উঠা প্ৰায় ১,০০০ টা অতি জনাজাত কোম্পানী বিলাকৰ ভিতৰত মাত্ৰ তিনিটাহে নাৰী সংগঠন, "The World's Women 2000"(CEO) পৃথিৱীৰ প্ৰায়ভাগ অঞ্চলতে লিঙ্গৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কাম কৰে। নাৰীয়ে ঘৰৰ কামৰ ওপৰিও অফিচলৈ গৈ কাম কৰা, বজাৰ সমাৰ আদি কৰে আৰু পুৰুষে বেপাৰ-বাণিজ্যত ব্যস্ত হৈ থাকে। এইদৰে নাৰীৰ কাৰ্য্যক্ষমতা পুৰুষতকৈ বেছি আৰু পুৰুষতকৈ বেছি সময় কাম কৰিব পাৰে। কিন্তু নাৰীয়ে পুৰুষতকৈ কম মৰ্য্যাদা পায় আৰু অপমানৰ বলি হ'ব লগা হয়। নাৰীয়ে পুৰুষৰ সমানে একে কাম কৰে তথাপি তেওঁলোকক ৩০% ৰপৰা ৪০% হে বেতন হিচাবে দিয়ে। আমেৰিকাত মহিলাসকলে মাত্ৰ ৯% উচ্চআসনত চাকৰি পায় আৰু ২১% উচ্চ খাপৰ আসনত পায়, কিন্তু ৪৮% নিম্ন আসন লাভ কৰে। তেওঁলোকৰ

চৰকাৰে নাৰীৰ প্ৰয়োজনতকৈ বহুত কম আঁচনি উপলব্ধি কৰি দিছে ।

সমাজত নাৰীৰ মৰ্য্যাদা পুৰুষতকৈ কম যদিও আজি বহু পথ অতিক্ৰমী নাৰী সম্পূৰ্ণ মানুহ এক স্বতন্ত ব্যক্তিত্ব। নতুন ভাৱমুক্তি গঢ়াৰ সমস্ত উপাদান আজি নাৰীয়ে লাভ কৰিছে। নাৰী আজি সম্পূৰ্ণ স্বাৱলম্বী, আত্মনিৰ্ভৰশীল ।

নাৰীৰ প্ৰয়োজনীয় ক্ষমতা বা স্বাৱলম্বীতাৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় আঁচনি ঃ

আমি এতিয়া নাৰী ক্ষমতাৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সন্মতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিম। এই সন্মতি হৈছে ''সংযুক্ত জাতিৰ নাৰীৰ ওপৰত চতুৰ্থ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় অধিবেশন'' (United National Fourth World conference on Women) এই অধিবেশন ১৯৯৫ চনত বেইজিঙত অনুস্থিত হৈছিল আৰু তাত ''বেইজিঙ কাৰ্য্যপৰিষদ তালিকাৰ ওপৰত প্ৰতিবিম্বিত হৈছিল। এই কাৰ্য্যপৰিষদৰ লিখিত বিৱৰণ তলত উল্লেখ কৰা হৈছে।

কাৰ্য্যপৰিষদৰ তালিকা নাৰী ক্ষমতাৰ প্ৰতিনিধি। ইয়াৰ লক্ষ্য হৈছে নাৰীৰ সম্পূৰ্ণ সমতাৰে অৰ্থনৈতিক, সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু ৰাজনৈতিক দিশত অংশ গ্ৰহণ কৰাত বাধা বিঘিনি দূৰ কৰা। অৰ্থাৎ অংশ গ্ৰহণ কৰাত ক্ষমতা আৰু দায়িত্ব নাৰী-পুৰুষৰ মাজত প্ৰতিষ্ঠিত হয় ঘৰত, কৰ্মস্থানত নাইবা বহুল ৰাষ্ট্ৰীয় বা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় যোগাযোগ ব্যৱস্থাত। সমাজত নাৰী আৰু পুৰুষৰ মাজত বুজাবুজিৰ অধিকাৰ, ন্যায় বিচাৰ, শান্তি আৰু সমতা আৰু উন্নয়নৰ আৱশ্যক । ৰূপান্তৰিত যুটীয়া কাৰবাৰ নাৰী আৰু পুৰুষৰ মাজত স্থাপিত আৰু ইয়াৰ ফলত এক সুকীয়া সমাজৰ উন্নতি সাধন হয়। নাৰী আৰু পুৰুষৰ গ্ৰহণীয় আৰু দীঘলীয়া অৰ্পণে তেওঁলোকক একেলগে তেওঁলোকৰ নিজৰ কাৰণে কাম কৰাৰ শক্তি লাভ কৰে ফলত তেওঁলোক উঠি অহা লৰা-ছোৱালীৰ ভৱিষ্যতক পথ প্ৰশস্ত কৰি দিয়ে, অৰ্থাৎ নাৰী-পুৰুষ উভয়ে একেলগে একবিংশ শতিকাৰ সমাজক প্ৰত্যাহ্বান দিব পাৰে। কাৰ্য্যপৰিষদৰ তালিকাত এইতোও উল্লেখ কৰিছে যে নাৰীয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় বা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় দিশত পুৰুষৰ সমানে সকলো দিশতে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰু সকলো প্ৰস্তাৱতে সিদ্ধান্ত লোৱাৰ অধিকাৰ লাভ কৰিব পাৰিব।

শিল্প উদ্দ্যোগেই পৃথিৱীৰ শৃংখলা বজাই ৰাখে ঃ

যোগাযোগৰ চক্ৰই ক্ষমতাৰ প্ৰকৃতি সলনি কৰিব পাৰে। শিল্প আৰু ইয়াৰ জ্ঞানেই আধুনিক সমাজৰ উত্তৰণ আৰু উৎপাদনৰ প্ৰধান আহিলা। শিল্প উদ্যোগ বা পৃথিৱীৰ চুকে কোনো গঢ়ি উঠা নাৰী সমবায় সমিটিয়ে মানসিক আনন্দ আৰু মানুহক ব্যস্ততা দান কৰাৰ উপৰিও জাতীয় অৰ্থনীতিৰ বুনিয়াদ গঢ়ি তোলে। উদাহৰণস্বৰূপে, ভাৰতবৰ্ষত আজিকালি বহুতো মহিলা সমিটিৰ উদ্ভৱ হৈছে। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে উন্নয়নশীল দেশতনাৰী সমবায় সমিটিসমূহৰ এক বিশেষ তাৎপৰ্য্য আছে। বৰ্তমান আমাৰ সমাজৰ চলি থকা অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ ওৰ পেলাবলৈ শিক্ষিতা, অশিক্ষিতা সকলো নাৰীয়ে উৎপাদনমূলক কাম-কাজত নিজকে নিয়োজিত কৰি স্বাৱলম্বী হোৱাৰ আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে।

এই শিল্প উদ্দ্যোগ বা সমবায় সমিটিসমূহে সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজক ভৱিষ্যত গঢ়াৰ বুনিয়াদ সৃষ্টি কৰে। মহিলা সমবায় সমিটি বা শিল্প উদ্দ্যোগসমূহ ব্যৰ্থ হোৱাৰ কোনো কাৰণ নাথাকে। ইয়াক উন্নতি কৰাৰ প্ৰধান উপাদান হৈছে উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ বা ইয়াৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি অধিবেশন বহা। অধিবেশনত ভাল পৰিচালিকাৰ নিযুক্তি আৰু সেই পৰিচালিকা গৰাকীয়ে উপযুক্ত দায়িত্ব পালন কৰি অধিবেশনৰ প্ৰত্যেক উপস্থাপনত এখন এখনকৈ আঁচ নি প্ৰস্তুত কৰিব লাগে।

পৰিচালিকা আৰু শিক্ষিত সমাজ ঃ

আমাৰ সমাজৰ প্ৰায়ভাগেই ধৰ্মীয় সংস্থা আৰু পূৰ্ব পৰিকল্পনাৰ প্ৰতিচ্ছবি বজাই ৰখা পৰিলক্ষিত হয়। এই পৰিকল্পনা এতিয়াও কিছুমান সমাজৰ ঘৰত নাইবা জনসাধাৰণৰ মাজত, ৰাজনৈতিক বা অৰ্থনৈতিক দিশত প্ৰভাৱ পৰা দেখা যায়। কিছুমান সমাজত নাৰীক সিদ্ধান্ত লবলৈ সুবিধাই নিদিয়ে। নাৰীৰ ফুৰা-চকা, ঘৰৰ কামত আগ-ভাগ লবলৈ বা মেলে মিটিঙে যোৱা আদি কামত পুৰুষেই সিদ্ধান্ত লোৱা দেখা যায়। ফলত নাৰীৰ স্বাধীনতা হেৰাই যাবলৈ ধৰে। ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত মহিলা পুৰুষৰ সমানে আগ-ভাগ লোৱাটো দুৰূহ কাম হিচাপে চিহ্নিত হৈছে। পঞ্চায়ত নিৰ্বাচনত শতকৰা ত্ৰিশখন আসন মহিলাৰ কাৰণে সংৰক্ষিত কৰিলেও বিধানসভা, লোকসভা আৰু ৰাজ্যসভাত মহিলাৰ ৩৩% বিলখন আজিও আমূল হব পৰা নাই। আইনৰ সুৰক্ষা নাথাকিলে মহিলাই বিশেষকৈ শিক্ষিতা মহিলাই ৰাজনৈতিক বা আন সামাজিক আৰু ঘৰুৱা ক্ষেত্ৰলৈ কেনেকৈ আহিব পাৰিব? আজি সমাজৰ প্ৰত্যেকেই জানে যে নাৰী আজি সম্পূৰ্ণ মুক্ত।আজি নাৰীয়ে কৰিব নোৱাৰা একোৱেই নাই। তথাপি সমাজৰ কিছুমান অৰ্ধশিক্ষিত লোকে নাৰী স্বাধীনতা দিয়াত ক্ষোভ প্ৰকাশ কৰে।

কোনবোৰ পৰিচালিকা নহয় ঃ

পৰিচালিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ আগতে আমি কিছুমান পৰিচালিকাৰ শাৰীত নপৰাৰ উদাহৰণ প্ৰত্যক্ষ কৰা হৈছে। সচৰাচৰ চলি থকা কিছুমান উদাহৰণেৰে আৰম্ভ কৰা যাওক। বহুতে ভাবে যে পৰিচালিকা বা পৰিচালকে তেওঁলোকৰ শক্তি প্ৰয়োগ কৰি কাকো দমন কৰিব নোৱাৰে। এইটো ধাৰণা সঁচা। কিন্তু কিছুমান ক্ষেত্ৰত এইটো সম্ভৱ যে মানুহে আশা কৰাৰ যি পূৰণ নহয় বা আশা ফলৱতী নহয় তাৰ ওপৰত নিশ্চয় দোষ লাগিব। এজন পিতৃয়ে তেওঁৰ লৰাক শাস্তি দিয়াৰ ভয় দেখুৱাব কিয়নো তেওঁৰ লৰাটো কোনোবা এটা শ্ৰেণীত অবতীৰ্ণ হৈছে বা লৰাটোৱে বাপেকৰ কথা নামানে আৰু ঘৰৰ লগত ভাল ব্যৱহাৰ নকৰে। অফিচ এটাৰ মুৰব্বীগৰাকীয়ে তেওঁৰ তলৰ কৰ্মচাৰীবিলাকৰ ওপৰত খঙ উঠিব, কিয়নো কৰ্মচাৰীবিলাকে তেওঁলোকৰ কাৰ্য্য সম্পাদন কৰাত পলম কৰে। আমি অনুভৱ কৰিব পাৰো যে এনেকুৱা ধৰণৰ কিছুমান আচৰণে বিপৰীত ক্ৰিয়া বুজায় যদি মুৰব্বী গৰাকীয়ে আচল ঘটনাৰ কাৰণ নজনাকৈয়ে কৰ্মচাৰীবিলাকৰ ওপৰত বেয়া ব্যৱহাৰ কৰে। বাপেকে তেওঁৰ পুতেকক শাস্তি দিয়াৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই বৰঞ্চ তেওঁ পুতেকক জ্ঞানহে দিব লাগে যে কেনেকৈ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হব পাৰি বা ঘৰৰ আত্মীয়ৰ লগত কেনেকৈ মিলা প্ৰীতিৰে থাকিব লাগে। ঠিক তেনেদৰে অফিচৰ মুৰব্বী গৰাকীয়ে তেওঁৰ কৰ্মচাৰীবিলাকৰ ওপৰত বুজা-বুজিৰ মাজেৰে কামৰ দায়িত্ব দিব লাগে। এই দুটা উদাহৰণৰপৰা আমি এইটোকে বুজিব পাৰিছো যে মুৰব্বী বা পৰিচালিকাই কতৃপক্ষৰ লগত আইন বিৰুদ্ধ কাম কৰিব নালাগে। পৰিচালিকাই সদায় তেওঁৰ আচৰণ বিধিগতভাবে পালন কৰিব লাগে।

আমি আমাৰ সচৰাচৰ হৈ থকা অভিজ্ঞতাৰ পৰা উপলব্ধি কৰিব পাৰো যে মানুহ কেতিয়াও হীনমন্যতাত ভূগিব নালাগে। ইয়াৰ ফলত মস্তিষ্কত চাপ পৰে। ঘৰৰ মুৰব্বীজনে সদায় তেওঁৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ আত্মবিশ্বাসৰ সৈতে, মৰম চেনেহেৰে বুজাব লাগে বা ভাল ৰাস্তা দেখুৱাব লাগে। কৰ্মক্ষেত্ৰত বন্ধুত্বপূৰ্ণ আচৰণ আৰু নিয়মানুবৰ্তিতাই মানুহক চৰম ব্যক্তিত্বশালী কৰি তোলে। কৰ্মক্ষেত্ৰতেই হওক বা ঘৰতেই হওক সকৰূ পৰা ডাঙৰলৈ সকলোকে হাঁহিমুখে মাত দিব লাগে।

পৰিচালিকা আৰু ইয়াৰ সংযোজন ঃ

যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ মাজেদি আমি আমাৰ পৰিচালিকাৰ দায়িত্ব পালন কৰিব পাৰো। পৰিচালিকাৰ অস্তিত্ব বজাই ৰাখিবলৈ আমাৰ মানুহৰ লগত যোগাযোগ ৰখাটো বৰ দৰকাৰ। ধৰ্মীয় সংস্থাবোৰত যোগাযোগ পদ্ধতি বহুত আগৰনুৱা। ওপৰৱালাই নিৰ্দ্ধাৰিত কামৰ বাট দেখুৱায় আৰু তাৰ তলৰ কৰ্মচাৰীবিলাকে ইয়াক অনুকৰণ

কৰে আৰু প্ৰতিবেদন ফলাফল দিয়ে। এই পদ্ধতি ওপৰে ওপৰে ফলপ্ৰসু যদিও ইয়াক মানুহে চিৰদিন বজাই ৰাখিব নোৱাৰে। শিক্ষিত সমাজত যোগাযোগৰ পদ্ধতি বিভিন্ন ধৰণেৰে অনুকৰণ কৰা হয়। এই পদ্ধতিক বহুত উচ্চ আসন নিদিলেও সমাজত ইয়াৰ স্থান দিয়া হৈছে। ইয়াক দুই ধৰণেৰে বুজাব পাৰি । ইয়াক বলেৰে বা কাৰ্য্যদক্ষতাৰে কৰিব নোৱাৰি। ই পুৰোহিতৰ ৰাজত্বক অগ্ৰাহ্য কৰে। ইয়াক সদায় আলাপ-আলোচনাৰ জৰিয়তে প্ৰাশ্নিক ৰূপ দিব পাৰি। প্ৰত্যেকেই শিকিব পাৰে, প্ৰত্যেকেই অংশগ্ৰহণ কৰিব পাৰে। পৰিচালিকাৰ আৰ্হিয়ে যোগাযোগৰ চানেকিক অনুকৰণ কৰে। প্ৰত্যেকেই একো একোজন সম্ভাৱনীয় পৰিচালিকা আৰু অনুকৰণকাৰী। প্ৰত্যেকেই বুজাবুজিৰ মাজেদি এটা দলৰ পৰিচালিকাৰ পৰা আন এটা দলৰ পৰিচালিকাৰ মাজত সংযোজন ঘটাই কাম কৰিব পাৰি আৰু এক শান্তিৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিব পাৰে।

পৌৰোহিত্য পৰিচালিকাৰ যোগাযোগক আমি পৰিত্যাগ কৰিব লাগে, কিয়নো ই পুৰণীকলীয়া কিছুমান ৰীতিকো অনুকৰণ কৰে। আমি কেৱল আমাৰ কৰ্তব্য পালন কৰি যাব লাগে। আমি সকলোৱে একেলগে যোগাযোগৰ দ্বাৰা পৰিচালিকাৰ স্থিতি সবল কৰিব পাৰো।

সাংগঠনিক শিক্ষিত সমাজ ঃ

এগৰাকী সুস্থ সবল পৰিচালিকাই দিয়া আৰু লোৱাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কাম কৰিব লাগে। ইয়াৰ অন্তিম পৰ্য্যায় জনসাধাৰণৰ দৃষ্টি আৰু মাধ্যম সিদ্ধি নোহোৱালৈকে কেতিয়াও বিৰহ নহয়। শেষ পৰিণাম আৰু ইয়াৰ মাধ্যম এটা প্ৰবাহৰ দৰে আৰু শেষ পৰিণামৰ পবিত্ৰতা বা ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা সকলো মাধ্যমৰ কাৰণে যথেষ্ট নহয়। ইয়াৰ অৰ্থ আকৌ এইটো নুবুজায় যে অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেওঁলোকৰ বিচাৰ বিবেচনা দৃঢ়ভাবে নলয় বা তেওঁলোকৰ শেষ পৰিণামৰ বিষয়ে উচ্চভাবে চিন্তা নকৰে, আচলতে, তেওঁলোকে এনেকুঁৱা এটা বিষয়ৰ ওচৰ চাপে যিটো পুৰোহিতবিলাকে দিয়া আদৰ্শৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বেলেগ। শিক্ষিত সমাজত পৰিচালিকাৰ গঠন তলত দিয়া ধৰণে হ'ব পাৰেঃ-

সাংগঠনিক তৰলতা ঃ

শিক্ষামূলক সংগঠন এখন তৰল আৰু ইয়াৰ পাণ্ডিত্ব ক্ৰমশঃ সলনি হৈ থাকে। পৰিচালিকাই সংগঠন আৰু শিক্ষাৰ মাজত এক সম্পৰ্ক স্থাপনৰ বুজ লয় -- যে সংগঠন শিক্ষালৈ আৰু শিক্ষা সংগঠনলৈ পৰিবৰ্তিত হয়। এনেকুৱা পৰিস্থিতিত শিক্ষাই চিন্তা ভাৱনা আৰু আচৰণৰ পৰিবৰ্তন কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু সংগঠনৰ সদস্যবিলাকৰ মাজত থকা সম্পৰ্কক স্থায়ীভাবে পৰিবৰ্তন কৰে। শিক্ষিত সমাজত সংগঠন প্ৰাধীকাৰীৰ লক্ষ্যৰ দ্বাৰা স্থাপন হোৱা এক কাৰ্য্যালয় হব নাৰীকে কিন্তু বাস্তৱত মানৱ জাতিৰ মাজত শৃংখলাবদ্ধৰূপে জীয়াই থকাৰ হেঁচা প্ৰয়োগ কৰে।

অন্যৰ প্ৰতি ভাৱভঙ্গী ঃ

অন্যৰ প্ৰতি আমি যি ভাৱভঙ্গী কৰো সেয়া দৰকাৰী। অন্যক সুদৃষ্টিৰে চাবলৈ আমি নিশ্চয়ে শিকিব লাগে। সকলো মানৱেই ভাল কৰিবলৈ মনস্থ কৰে। আমি নিশ্চয়ে ভাৱিব লাগেযে তেওঁলোকে ভাল ব্যক্তিহবলৈ শিকিব বিচাৰে আৰু প্ৰাথমিকভাৱে পুৰস্কৃত বা জয়ী হবলৈ কাম নকৰে, কিন্তু জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ যিয়ে তেওঁলোকৰ কামক উৎসাহ যোগায়। যিকোনোতকৈ বেছি, তেওঁলোকে চিনাক্ত কৰি দিব বিচাৰে সকলোকে আৰু সম্পূৰ্ণ মানৱ হিচাপে। অন্য লোকে আচলতে কি ভাল পায় আমাৰ ভাৱভঙ্গীয়ে স্থিৰ কৰিব নোৱাৰিব পাৰে, কিন্তু এইটোৱে পৰামৰ্শ দিয়ে আমি যি ধৰণৰ মানুহ হয় বা হবলৈ বিচাৰো। নিজা প্ৰাধান্য আহৰণ কৰিবলৈ, নম্ৰ হ'বলৈ, মুকলি মুৰা হ'বলৈ আৰু নমনীয় হবলৈ আমি নিজকে অতিক্ৰম কৰাৰ দৰকাৰ।

মূল্য অৰ্পণ ঃ

আমি সঠিক মূল্যক নিশ্চয়ে পালন কৰিব লাগে আৰু সেইবোৰলৈ সমৰ্পণ কৰিব লাগে। সঠিক মূল্য মানে আমি বুজো আদৰ্শস্বৰূপ যি আমাক সমতাৰ মাজলৈ লৈ যায় য'ত আমি একেলগে কাম কৰিব পাৰো, পৃথিৱীক ভাল ঠাই হিচাপে সাঁজিবলৈ, যত বসবাস কৰিব পাৰো। বেছি নীতিশাস্ত্ৰৰ অভিপ্ৰায়েৰে আৰু উচ্চতালৈ আমাৰ কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা বাহিৰ হোৱাক সংযোগ কৰি তাৎক্ষণিক কায্যদক্ষতাৰ বাহিৰত আমাৰ সহযোগিতামূলক কামত মূল্য নিৰূপনলৈ মূল্য অৰ্পণ কৰাই অৰ্থ দান কৰে।

অন্যৰ প্ৰয়োজনীয়তালৈ স্পৰ্শকাতৰ ঃ

সমাজত বিদ্যা শিক্ষা কাৰ্য্যত নেতৃত্বৰ নীতিশাস্ত্ৰই আমি অন্যক পৰিচৰ্য্যা কৰি থকাটোয়ে দাবী নকৰে, কিন্তু অত্যন্ত দৰকাৰী যে আমি অন্যক পৰিচৰ্য্যা কৰিব বিচাৰো। এইটোকে কেতিয়াবা কয় ভৃত্য-নেতৃত্ব। কিন্তু অন্যক পৰিচৰ্য্য কৰাৰ ইচ্ছাই যথেষ্ঠ নহয়। আমি নিশ্চয়ে শিকিব লাগে অন্যৰ প্ৰয়োজনীয়তালৈ কেনেকৈ স্পৰ্শকাতৰ হব পাৰো। অন্যলোকৰ পদধূলিত আমি নিজকে ৰাখিবলৈ জোৰ দিবলৈ আমি আমাৰ দক্ষতাৰ ক্ৰমবিকাশ কৰাৰ দৰকাৰ, তেওঁলোকৰ চকুৰে পৃথিৱীক চাব। সেইবোৰ কৰিবলৈ আমি আমাৰ কু-সংস্কাৰ আৰু বিৰোধীভাৱ আতৰ কৰা, কঠোৰ ন্যায়দানৰ পৰা বিৰত থকা। অইনৰ ওপৰত আমাৰ ধাৰণা জাপিদিবলৈ নহয়, অখণ্ডতা গ্ৰহণ, খংদমন কৰা, অন্যৰ ক্ষেত্ৰত যথাৰ্থতা ওপৰলৈ তোলা আৰু প্ৰতিভা আৰু ক্ষমা চিনাক্ত কৰা দৰকাৰ।

মানৱ গুণকাৰীৰ উন্নতকৰণ ৰূপে সাহসৰ জোখ লোৱা ঃ

নেতৃত্বৰ নীতিশাস্ত্ৰই বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজতে সাহসৰ কৰ্মক উচ্চমূল্যায়ন কৰে । তথাপিও, ইয়েকোনো এটা কাম সমাধান সুচাৰুৰূপে কৰা বুজায় বিবেক মাত্ৰ যেতিয়া বিদ্যা শিক্ষা মনোবল দায়কৰূপে এই মজবুতকৰণ গাঁথনি নেতৃত্বৰ ওপৰত খাপ খায়। মানৱ গুণকাৰীৰ উন্নতকৰণৰূপে সংযুক্ত মূল্যৰ পৰিবৰ্তে ইয়ে এইটোৱে সাহস কামত আৰু ফলোৎপাদকৰ কামৰ জোখ লয় । এইটোৱে বিশ্বাসৰ ওপৰত হেঁচা প্ৰয়োগ কৰে আৰু ভাৱে যে সভ্যতা, সৰলতা উদ্ভাৱন কৰা আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীসকলৰ উৎসাহ বঢ়োৱা কাৰ্য্যই ফলোৎপাদক বৃদ্ধিৰ অতি উত্তম উপায়।

ধৈৰ্য্য আৰু অধ্যাৱসায় ঃ

বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বৰ নীতিশাস্ত্ৰই সহ্যগুনৰ ওপৰত হেঁচা প্ৰয়োগ কৰে। এজন মানুহে সহনশীলতাৰ অবিহনে কেতিয়াও শিকিব আৰু প্ৰশিক্ষিত হব নোৱাৰে। বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বৰ বাবে প্ৰকৃত ব্যৱহাৰ আহৰণ কৰিবলৈ আমি নিশ্চয়ে কষ্টৰ মুখামুখি আৰু অখণ্ডতাৰ জৰিয়তে আগ বাঢ়িবলৈ শিকিব লাগে, উৎসাহ, ধৈৰ্য্য, অৰ্পণভাৱ অধ্যৱসায় পৰিচালিকাৰূপে সফল হবলৈ এইবোৰ কিছুসংখ্যক গুণাগুণৰ দৰকাৰী।

দলবদ্ধ কাম ঃ

বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বৰ নীতিশাস্ত্ৰই দাবী কৰে যে আমি কাম কৰো, যোগাযোগ কৰো আৰু দল হিচাপে আগবাঢ়ো। বিদ্যা শিক্ষাৰ সংগঠনসমূহৰ চৰিত্ৰ হৈছে দলবদ্ধ হৈ কাম কৰা। দলবদ্ধ হৈ কৰা কামে অন্যৰ প্ৰতি থকা সন্মান, অখণ্ডতাৰ মূল্যবোধ, ব্যক্তিগত অৱস্থানত পৰোপকাৰীতা আৰু যুদ্ধ খোলোচা কৰাৰ দক্ষতা, সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ দক্ষতা আৰু সিদ্ধান্ত পৰিপালনত লোকক একত্ৰিত কৰাক সামৰে আৰু দলক সংগঠনৰ পৰ্য্যায়লৈ গঠন কৰে। কিন্তু এইটো অতিৰিক্ত। এইটো দলৰ ভিতৰতে যে আমি বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বয়ে দৰকাৰী তাক বুজো।

দলৰ বিদ্যা শিক্ষা ঃ

বিদ্যা শিক্ষাৰ সংগঠনসমূহৰ বাবে দলবদ্ধ কামৰ শৈক্ষিক কাৰ্য্যহল অংশগ্ৰহণকাৰীক তেওঁলোকৰ দলৰ বিদ্যা শিক্ষাৰ যোগেদি ভগাই লোৱা অৰ্থৰ গাঁথনিত সহায় কৰিব পৰাকৈ সঠিক মানসিক আৰ্হিৰ উন্নতকৰণত সহায় কৰা। মানসিক আৰ্হিবোৰ হ'ল প্ৰতিবিম্ব অনুভৱ আৰু কাহিনী যিবোৰ আমি আমাৰ মনত, অন্যলোকৰ প্ৰতিস্থানসমূহত আৰু পৃথিৱীৰ সকলো ৰেহৰূপতে কঢ়িয়াই লৈ ফুৰো। তেওঁলোকে ফলক কাঁচ (Prism) ৰ দৰে কাৰ্য্যকৰে যাৰ যোগেদি আমি পৃথিৱীক চাও। সেইবোৰ হল আমাৰ ঘটনাৰাজি, মূল্যায়ন আৰু স্নেহসমূহক সংযোগ কৰা ভৱিষ্যত অৱস্থানৰ গাঁথনি। কাৰণ আমি হলো বুৰঞ্জীমূলক ধৰ্মাধিকাৰী সাংস্কৃতিক উৎপাদন, আমাৰ বেছিসংখ্যকৰে মানসিক আৰ্হি আছে যিবোৰ বিদ্যা শিক্ষাৰ সংগঠনৰ পূৰ্ব অনুমানৰ বাবে হিতৈষী নহয়। আমি সেয়েহে উন্নতকৰণ কৰা আৰু য'ত প্ৰয়োজন হয় আৰ্হিবোৰ সলাই পেলোৱা দৰকাৰ তথাপিও, মানসিক আৰ্হি সলনি কৰাতো সহজলভ্য নহয়, কাৰণ আমাৰ মনত গভীৰ ভাৱে সেইবোৰ সোমাই আছে আৰু সেইবোৰ আমাৰ জ্ঞাতভাৱে প্ৰকাশিত আৰু বিশ্লেষণ নহয়। প্ৰকৃত দলবদ্ধ কামে আমাৰ অজ্ঞাতভাৱনাৰ পৰা খেদি পঠিয়াব আৰু আমাৰ জ্ঞাতভৱনা লৈ কঢ়িয়াই আনিব যাতে আমি সেইবোৰ বিশ্লেষণ কৰিব পাৰো। আৰু যদি প্ৰয়োজন হয় সলনি অথবা পৰিপাটিকৈ ৰাখি পাৰো।দলৰ বিদ্যা শিক্ষাই ব্যাকাংশৰ ধৰণ সামৰি লয় যিয়ে SYNERGY উৎপন্ন কৰাত সহায় কৰে এইয়া হল সৰু সৰু অংশৰ যোগফলতকৈ প্ৰত্যেককে ডাঙৰকৈ গঢ়াৰ সমন্বয় সাধন, ঐক্যতা আৰু সহযোগিতাৰ অনুভৱ। সকলোলোকে সকলোবোৰৰ ওপৰত সন্মত বুলি (Synergy) নিশ্চয়ে অৰ্থ প্ৰকাশ নকৰে। ইয়াৰ মানে হ'ল সদস্যসকলে এজনে আন এজনক মূল্য দিবলৈ শিকিছে, তেওঁলোকে প্ৰণালীলৈ বৰঙণিও যোগাব পাৰে যিটোৱে এটি ফলাফল উৎপন্ন কৰিব যাক সকলোৱে নিজৰ বুলি মূল্য দিব পাৰিব।

বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বৰ ঠাঁচ ঃ

আগলৈ কি আলোচনা কৰা হব সেইবোৰ বিদ্যা শিক্ষাৰ সমাজত নেতৃত্বৰ উন্নতিৰ ঠাঁচ হিচাপে সংক্ষেপে গঠন কৰিব পাৰি। বিদ্যা শিক্ষা হিচাপে নেতৃত্ব হ'ল-

লিঙ্গ সহিত ঃ

• প্ৰকৃততে, সংজ্ঞা দিয়া কামত আৰু সকলোকে উপকৃত কৰিব পৰা লক্ষ্য আহৰণ কৰা কামত পুৰুষ আৰু মহিলাসকল অংশীদাৰী হ'ব পাৰে। এই টোকাবহীৰ অভিপ্ৰায় হ'ল তেনেকুৱা অংশীদাৰীয়ে সম্ভৱপৰ তাক পৰীক্ষা কৰি দেখুৱা আৰু নিশ্চয়ে চেষ্টা কৰা উচিত ভাল লক্ষ্যত, স্বাভাৱিক আৰু ফলদায়ক জীৱনত উপনীত হোৱাত সহায় কৰিবলৈ যদিহে আমি সামাজিক, অৰ্থনৈতিক সফলতা আহৰন কৰিব বিচাৰো। এইটোৱে আমাক দেখুৱাই দিয়েযে যদিহে ধাৰণা সমূহ আনুমানিক ভাবে গঠন কৰা হয় বেছিসংখ্যকেই পৰিচালিকা হব পাৰিব। এইদৰে, এই টোকাবহীয়ে মহিলাসকলকহে কেন্দ্ৰীভূত কৰে, সেইদৰে পুৰুষ সকলৰ ক্ষেত্ৰতো এইয়া ব্যৱহাৰ উপযোগী। আচলতে, যেতিয়া পুৰুষ সকলেও ইয়াৰ আকাৰ আৰু প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী দিয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিব তেতিয়া ইওআটাইতকৈ সফলতা পুৰ্ণ হৈ উঠিব।

সৰলতা ঃ

ব্যক্তিয়ে এজনে আন এজনৰ লগত তেঁওলোকে দৰকাৰী বুলি বিবেচনা কৰা বিষয়সমূহৰ বিষয়ে কথা বতৰা পাতে। তেনেকুৱা সৰলতা অৰ্থপূৰ্ন । প্ৰত্যেকৰে বৰঙনি যোগাৱ পৰাকৈ কিবা নহয় কিবা থাকেই, আৰু প্ৰত্যেকৰ বৰঙনিৰ ঘটনাই নেতৃত্ব গঢ়াৰ ঘটনা হয়গৈ। এই টোকাবহীৰ অভিপ্ৰায় হ'ল এইটো দেখুওৱা যে সৰল সমাজলৈ গোটখোৱা পৰিবেশ পৰিবৰ্তন কৰিব পাৰি অৰ্থৰ যোগেদি যাতে পদ্ধতিয়ে যি সংজ্ঞা দিয়ে তাকে নেতৃত্বৰ পৰিসীমা স্থিৰতাৰ দ্বাৰা এইটো খটোৱায় ।

অভিপ্ৰায় পূৰ্ণ ঃ

সৰল সমাজৰ প্ৰয়োজনীয়তা মুখ্য কৰ্ম হ'ল অভিপ্ৰায়ক সংজ্ঞা আৰু ব্যাখ্যা কৰা। অভিপ্ৰায়ৰ সংজ্ঞা আৰু ব্যাখ্যা কৰাই বিদ্যা শিক্ষা পদ্ধতিৰ লগত সংযুক্ত হৈ থকাক বুজায়। একেই সময়ত ক্ষমতাৰ অনুশীলন কৰাতোকো বুজায়।অভিপ্ৰায়ৰ সংজ্ঞা দিয়াৰ পদ্ধতিয়ে যি গঠন ধাৰণ কৰে সৰল সমাজৰ ৰাজনৈতিক চৰিত্ৰৰ বিষয়ে সিয়ে আমাক বহুতো কথা শিকায়। এইটোৱে আমাক জনায় গনতান্ত্ৰীক বা সাম্যবাদী বা সৰ্বোৎকৃষ্ট লোক হয়নে নহয়। এই টোকা বহীৰ অভিপ্ৰায় হ'ল অভিপ্ৰায়ৰ সংজ্ঞা দিয়াৰ প্ৰণালী সমূহৰ মাজত প্ৰভেদ কৰা।

গনতান্ত্ৰিক আৰু সাম্যবাদী ঃ

সৰল অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সমাজত অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে এজনে আন এজনক সকলোকেই মানৱ বুলি সম্মান আৰু মূল্যদিয়ে। যি প্ৰণালীসমূহৰ দ্বাৰা ব্যক্তি এজনে আন এজনক সন্মান কৰে তেওলোকে লক্ষ্যৰ সংজ্ঞা দিয়াৰ লগতে নেতৃত্বৰ গুণাগুণ আৰু চৰিত্ৰ সমূহৰো সংজ্ঞা দিয়া হিচাপে প্ৰকাশ কৰে । এই টোকাবাহীৰ অভিপ্ৰায় হ'ল তেতিয়া আমাৰ লক্ষ্যৰ সংজ্ঞাৰ গঠন গনতান্ত্ৰীক আৰু সাম্যবাদীলৈ আগবঢ়াই নিয়াত সহায় কৰা আনকি যেতিয়া আমাৰ সাংস্কৃতি সৰ্বোৎকৃষ্ট বা একনায়কত্বলৈ আগবাঢ়ি যোৱাৰ ফালে ঢাল খায়।

স্পৰ্শকাতৰ অৰ্থ ঃ

পৰিশেষে অৰ্থক ন্যায় বুলি প্ৰমাণিত নকৰে এইটো হ'ল সমগ্ৰ বিশ্বব্যাপি জনজাত একনৈতিক ব্যৱহাৰিতাৰ নীতি। এই নীতিৰ অৰ্থ হ'ল মানুহে লক্ষ্য আহৰণৰ বাবে তেঁওলোকৰ প্ৰয়োজনীয়তা বা তাৎক্ষনিকতাৰ সত্বেও অৰ্থনৈতিক অৰ্থ ব্যৱহাৰ নকৰে। আনহাতে, পৰিশেষ আৰু অৰ্থ দুয়োটাৰ মাজত ওচৰ সম্বন্ধ এটা বাহিৰ হয়, বাস্তৱিক লক্ষ্য কেতিয়াও বাছি লব নোৱাৰে যেতিয়ালৈকে, সেইবোৰৰ অনুভৱ কৰাৰ বাবে আচলতে বা প্ৰামাণিকৰূপে যথেষ্ট পৰিমানে থকা সামাগ্ৰীক উৎস বা মানৱ সম্পূৰ্ণতা আৰু সত্য উত্থাপন গঠন নহয়। আমাৰ পৰিচালনাত অৰ্থৰ সম্পূৰ্ণ আৰু সত্য উত্থাপন গঠন নকৰাটোৱে আমাক অবাস্তৱিক লক্ষ্য বিচৰালৈ আগবঢ়াই দিয়ে।

''শিক্ষিত সমাজত'' উত্তম অনুভৱ ঃ

এই টোকাবহীত নিশ্চিতৰূপে শিক্ষিত সমাজ কি তাৰ সংজ্ঞা দিবলৈ আমি বিচৰা নাই, আমি সাধাৰণ ভাৱে কব পাৰো যে, শিক্ষিতৰূপে নেতৃত্বৰ ক্ৰমবিকাশৰ বাবে শিক্ষিত সমাজৰ গঠন বা এইটো হ'ল ওপৰত চিন দিয়া বৈচিত্ৰ্যসমূহৰ কৰ্মৰূপ। এই বৈচিত্ৰসমূহৰ সমাজত সংস্কৃতিৰ ওপৰত কেনেদৰে আকাৰ দিয়া হব বিশেষকৈ নিৰ্ভৰ কৰিব কেনেকুৱা নেতৃত্বৰ ক্ৰমবিকাশ আৰু অনুশীলন কৰা চেষ্টাৰ ওপৰত ।

এই টোকাবহীৰ আটাইতকৈ দৰকাৰী কৰ্ম হ'ল শিক্ষিতৰূপে নেতৃত্বক আগ্ৰহেৰে আৰু সৃষ্টিকৰ্ত্তাৰূপে চাবলৈ আমাক আমন্ত্ৰণ কৰা আৰু মহিলা সকলৰ বাবে সম্ভাৱনীয় উৎপাদকীয় ধাৰণাৰ উপায় দিয়া। আমাৰ এই উপবেশনবোৰ নেতৃত্বৰ এই ধাৰণাবোৰ শিক্ষিত কৰাৰ লগত সম্বন্ধ থকাই ....গোটেই জোৰা টোকাবহীত আমাৰ উপস্থাপন নকৈ সজোৰাক বুজায় ।

কৰ্মশালা স্থাপনৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থা সহজ উপদেশৰ নিৰ্দেশনা

এই নিৰ্দেশনাবোৰ আপোনাক যিকোনো কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ সুবিধা দিব আৰু কৰ্মশালাৰ প্ৰত্যেক উপস্থাপনতে আপুনি কেনেকৈ এগৰাকী সুপৰিচালিকাৰ দায়িত্ব বহন কৰিব পাৰিব তাক সহায় কৰিব। কৰ্মশালা প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ পৰা আপুনি কি শিকিলে বা আপোনাৰ পৰা বেলেগে কি শিক্ষা পালে তাৰ ওপৰত দৃষ্টি নিবন্ধ কৰা হৈছে। এগৰাকী শিক্ষক বা প্ৰশিক্ষকৰ দৰে আপুনি আপোনাৰ দলৰ দায়িত্ব লব নোৱাৰে। অকল আপুনিয়েই দলক শিক্ষা দিব নোৱাৰে। দলত অংশগ্ৰহণকাৰী বিলাকৰ পৰাও আপুনি কিছু কথা জানিব পাৰিব। অৰ্থাৎ এই শিক্ষা অংশগ্ৰহণকাৰী আৰু পৰিচালিকাৰ মাজত চলি থাকিব।

শিক্ষাৰ বিষয়বস্তু ঃ

এগৰাকী সুপৰিচালিকা হিচাবে সাফল্য লাভ কৰিবলৈ আপোনাক যুক্তিসঙ্গত বিচাৰ-বিবেচনাৰ প্ৰয়োজন। পৰিচালিকাৰ অতি দৰকাৰী শিক্ষা হৈছে মানুহৰ লগত ঘন যোগাযোগৰ ব্যৱস্থা, যুক্তিসঙ্গত বিচাৰ-বিবেচনা আৰু জনসাধাৰণৰ মাজত সোমায় জ্ঞান আহৰণ কৰা। যিহেতু আপুনি কোনোবা অধিবেশনত উপস্থিত এগৰাকী পৰিচালিকা, সেই অধিবেশনৰ পৰাই আপুনি আপোনাৰ যুক্তিসঙ্গত বিচাৰ-বিবেচনা দেখুৱাব লাগিব।

যোগাযোগ ব্যৱস্থা ঃ

সকলো পৰিচালিকাই গভীৰ চিন্তা-চৰ্চা বা যোগাযোগৰ মাধ্যমেদি আগবাঢ়ি যাব লাগে। পৰিচালিকাই সদায় তেওঁৰ জ্ঞান-ধাৰণা জনসাধাৰণৰ মাজত আগবঢ়াই দিব লাগে। কৰ্মশালা এটা পৰিচালনা কৰোতে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ বৰ প্ৰয়োজন। আপুনি তেওঁলোকৰ (অংশগ্ৰহণকাৰী) কাৰণে কি কৰিব পাৰিব বা তেওঁলোকৰ পৰা আপুনি কি কি আয়ত্ব কৰিব পাৰিব ইত্যাদি যোগাযোগৰ মাধ্যমেদিহে সম্ভৱ হয়।

মনোযোগিতা ঃ

পৰিচালিকাই যুক্তিগত বিচাৰ-বিবেচনাৰে তেওঁৰ পৰিচালনা বজাই ৰাখিব লাগে। তেওঁ যুক্তি এটা দিয়াৰ

আগতে অন্য অংশগ্ৰহণকাৰীৰ যুক্তি সদায় মন দি শুনি লব লাগে আৰু তাৰ বিচাৰ কৰিহে তেওঁৰ যুক্তি দৰ্শাব লাগে।

ঐক্যতা নিৰ্ম্মাণ ঃ

এগৰাকী সুপৰিচালিকা হবলৈ জ্ঞান আহৰণৰ দৰকাৰ। পৰিচালিকা এজনীয়ে জ্ঞান আহৰণ কৰিব পাৰিব মানুহৰ লগত আলাপ- আলোচনাৰ যোগেদি, তেওঁৰ দলৰ প্ৰত্যেকৰ ব্যক্তিগত যুক্তি বা ডাঙৰ ডাঙৰ সংগঠনবিলাকৰ লগত যোগাযোগৰ সম্পৰ্কৰ মাজেদি। তেওঁলোকৰ মাজত উমৈহতীয়া বুজাবুজিৰ যোগেদি তেওঁৰ জ্ঞান আয়ত্ব কৰিব পাৰে।

পৰিচালিকাৰ ভূমিকা ঃ

কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সৈতে একেলগে এজনী পৰিচালিকাই শুনে আৰু শিকে। গোটেই বৈঠকখানা জুৰি আপোনাৰ ভূমিকা হৈছে সভা-সংগঠিত কৰা আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীক বাট-দেখুৱা। নেতৃত্বৰ ওপৰত আপুনি একেবাৰে পাৰ্গত হোৱাৰ বা সকলোবোৰ উত্তৰ জনাৰো প্ৰয়োজন নাই। গোটৰ সকলো সদস্যৰ পৰা সফলতাপূৰ্ণ আলোচনাৰ ফলাফল বাহিৰ হব।

কথোপকথনৰ নিৰ্দেশকৰণ ঃ

কেতিয়াবা আপুনি গোটৰ কথোপকথন নতুন গতিত চিন্তাশীল অনুসন্ধানৰ জৰিয়েদি বাট দেখুৱাই নিব বিচাৰিব পাৰে। কথোপকথনত বাহিৰ হোৱাক নিৰ্দেশ কৰাটো আপোনাৰ কাম নহয়, কিন্তু প্ৰধানকৈ আলোচনাৰ গতিক বাট দেখুৱা যেতিয়া মনত ৰখা হয়যে শুদ্ধ বা মূল্যবানধাৰণাবোৰ তাত নাই। এইদৰে আপুনি নিশ্চিত হব পাৰে যে শিকা কাৰ্য্যত আৰু জ্ঞানৰ অংশগ্ৰহণত সকলোৱে বৰঙণি যোগায়। এজন উত্তম পৰিচালিকাই সৃষ্টিকৰে, বিশ্বাস কাৰ্য্য, নিৰপেক্ষ পৰিবেশ যত সকলোৱে তাইৰ সৰল ধাৰণাসমূহ বিচাৰ বা আক্ৰমিত নোহোৱাকৈ প্ৰকাশ কৰাত সুৰক্ষিত বুলি অনুভৱ কৰে। চিন্তাশীল আৰু সম্মানশীল ব্যৱহাৰেৰে অইনৰ সৈতে সন্মতি প্ৰকাশত যথেষ্ট পৰিমানে মুক্ত অনুভৱ কৰাত সহায় কৰিবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক এইটোৱে সাঙুৰি লয়। যেতিয়া অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে প্ৰতিক্ৰিয়াৰ বাবে ঠেলি দিব আৰু কথা কবলৈ আত্মবিশ্বাস তুলব কৰিবতেতিয়া যদি বাক্যদানসমূহৰ মাজত দীঘলীয়া মৌনতা থাকে ব্যগ্ৰ ন'হব। এই সময় সূচী হ'ল মুহূৰ্তৰ বাবে।

অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ভূমিকা ঃ

বিস্তৃত পূৰ্বধাৰণাৰ চকমকনি আৰু কি সংগঠিত হব এই বিষয়ৰ আশা সমূহৰ সৈতে, বিভিন্ন কাৰণৰ বাবে অংশগ্ৰহণকাৰী সকল কৰ্মশালালৈ আহে। ব্যৱসায়িক মৰ্য্যাদা বা তেওঁলোকৰ অভিজ্ঞতাৰ অৱস্থানৰ সত্বেও অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ভূমিকা হ'ল শিক্ষাৰ্থী আৰু শিক্ষক দুয়োটা হোৱা, শিক্ষা লাভ কৰা আৰু সেইদৰে জ্ঞানৰ বিতৰণ কৰা। কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন সমূহ বৰ সফলতাপূৰ্ণ হয় যেতিয়া অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে মনোযোগ দি শুনি প্ৰশ্নসমূহ কৰে আৰু ধাৰণাসমূহ প্ৰত্যাহ্বন হিচাবে গ্ৰহণ কৰে। আলোচনালৈ বৰঙণি দিয়া, অংশীদাৰত সংযুক্তভাৱে কাম কৰা বা বৃহৎ দলৰ অংশ হিচাবে আৰু উপস্থাপন উন্নতি আৰু প্ৰণালী সমূহৰ মূল্যাঙ্কনৰ বাবে অংশগ্ৰহণকাৰী সকল দায়িত্বশীল। কৰ্মশালাৰ সময়চোৱাত ক্ষমাশীল আৰু সন্মানীয় পৰিবেশৰ বৰঙণি যোগান ধৰি কৰ্মশালাৰ

অংশগ্ৰহণকাৰী সকলৰ প্ৰত্যেকেই লাভবান হব পাৰিব।

সভাসমূহ সংগঠিত কৰা ঃ

সভাৰ উপস্থাপনলৈ সাজুহৈ অহাটো দৰকাৰী। সামৰিব লগীয়া সামগ্ৰীসমূহ আগেয়ে পুনৰ্নিৰীক্ষন কৰক যাতে আপুনি নিশ্চিত হয় যে আপুনি টোকাবহীৰ অভিপ্ৰায়ৰ উদ্দেশ্যসমূহ বুজি পায় আৰু কৰ্মশালাৰ বাবে আপোনাৰ নিজৰ উদ্দেশ্যসমূহ আৰু প্ৰত্যেক উপস্থাপন বাবে কি ধৰণৰ সামগ্ৰী আপোনাক দৰকাৰ হব মনস্থ কৰক আৰু নিশ্চিত হওক আপুনি যি বিচাৰি আচনি বনাইছিল সকলোবোৰেই যথেষ্ঠ পৰিমাণে আছে। কাৰ্য্যালয়ত, ৰাজহুৱা সুযোগ থকা, নিজা ঘৰত উপস্থাপন সংগঠিত কৰিব পাৰি বা যিকোনো ঠাইতে যত নিৰ্জনতা আৰু গোপনীয়তা বিৰাজমান থাকে আৰু তাত য'ত অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে আৰাম দায়ক অনুভৱ কৰিব পাৰে।

আপুনি অংশগ্ৰহণকাৰী সকলক তেওঁলোকৰ নিজৰ কলম আৰু কাগজ আনিবলৈ পৰামৰ্শ দিব পাৰে বা আপুনি নিজাকৈয়ো তেওঁলোকক সেইবোৰ যোগান ধৰিব পাৰে। য'ত কৰ্মশালাৰ বহিব যোগান সামগ্ৰীৰ যথেষ্টতালৈ চাই আৰু ঘৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, চ'ক-বৰ্ডৰ বাবে চ'ক আনিবলৈ আপুনি ইচ্ছা

কৰিব পাৰে বা ফ্লিপ চাৰ্টত লিখিবলৈ দাগদিয়া কলম আনিব পাৰে আৰু ফিটা বা সৰু সৰু গজাল দেৱালত আঁৰিবৰ বাবে। চ'ক-বৰ্ড, ফ্লিপ চাৰ্ট বা কাগজখন গোটৰ সদস্যৰ সন্মুখত টোকা লিখিবৰ বাবে সহায়ক যাতে গোটেই উপস্থাপন জোৰা তেওঁলোকৰ মনৰ ভাৱ আৰু ধাৰণাসমূহ সহজতেই উল্লেখ কৰিব পাৰে। গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়ৰ আলোচনাসমূহৰ প্ৰতিবেদন কাগজত টোকা কৰি ৰখাটো বিশেষ ভাৱে সাহাৰ্য্যপূৰ্ণ কাৰণ ভৱিষ্যতৰ নিৰ্দেশনাৰ বাবে এই লিখিত টোকাসমূহ আপুনি ৰাখিও থব পাৰে, পিছৰ উপস্থাপনত গোটৰ ধাৰণাসমূহলৈ উভতাই উল্লেখ কৰিব পাৰে।

অনুশীলনীৰ মাজত টোকাবহীত থকা কিছুমান য'ত কাৰ্য্যদক্ষতা কৰিয়াবলৈ গোটত দলত বিভক্ত হবলৈ কোৱা হৈছে । যদি সকলো অংশগ্ৰহণকাৰীৰে এই টোকাবহীৰ এখনো নাই প্ৰত্যেক দলৰ বাবে পৰামৰ্শ সমূহৰ নকল আৰ্হি বনাবলৈ আপুনি বিচাৰিব পাৰে। বিকল্পভাৱে কাগজৰ টুকুৰাত ডাঙৰ ডাঙৰ হাতৰ আখৰেৰে এই পৰামৰ্শ সমূহ আপুনি লিখিও থব পাৰে আৰু দেৱালত গজালেৰে আঁৰি দিব পাৰে যাতে প্ৰত্যেকেই ইয়াক দেখা পায়।

প্ৰায় আঢ়ৈ ঘন্টা বা ৩ ঘন্টা জুৰি বেছি সংখ্যক উপস্থাপন থাকিব লাগে ।অংশ গ্ৰহণকাৰীক খুউব আৰামদায়ক অনুভৱ কৰিবলৈ আপুনি খোৱাৰ বাবে পনীয়া দ্ৰব্য বা খৰখেদাকৈ খাৰ পৰা সামগ্ৰীৰো যোগান ধৰাৰ ইচ্ছা কৰিব পাৰে।

অনা এটা সম্ভৱনীয়তা হ'ল অংশ গ্ৰহনকাৰীক নিজকে খৰখেদাকৈ খাব পৰা খোৱাবস্তু আনিবলৈ স্বেচ্ছাসেৱী হবলৈ ক'ব পাৰে । এইটো সচাকৈয়ে আপোনাৰ ওপৰত আৰু উত্তমভাৱে কাম হবলৈ আপুনি কি ভাৱে। অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে কি ভাল পাব বা আশাকৰে এই বিষয়ে যদি আপুনি নিশ্চিত নহয় প্ৰথম উপস্থাপনতে তেওঁলোকৰে ভালপোৱাৰ বিষয়ে তেওঁলোকক সোধক অতি আৱশ্যকীয় ভাবে আগলৈ আঁচনি কৰক যাতে সংগঠন সংগঠিত হবলৈ কি প্ৰয়োজন হ'ব আপুনি আগতিয়াকৈ জানিব পাৰে।

<u>কিছুসংখ্যক যোগান আপোনাক লাগিব</u>

★ কলম আৰু/বা কাঠ পেঞ্চিল

★ চ'ক

★ কাগজ

★ পৰামৰ্শ সমূহৰ অনুৰূপ

★ মুলবিষয়সমূহ জিলিকাবলৈ বহল কাগজ

★ দেখাপোৱাকৈ আৰু মিনিট দেখুওৱা কাইটীয়া ঘড়ী

★ ফিটা বা সৰু গজাল কিছুমান

★ জিৰণীৰ বাবে পনীয়াদ্ৰব্য আৰু খৰখেদাকৈ খাব পৰা খাদ্য ।

★ ফ্লিপ চাৰ্ট

★ পিয়লা, প্লে'ট, টুকুৰা কাপোৰ ইত্যাদি ।

★ চিনদিবলৈ ৰঙীন পেঞ্চিল ।

কৰ্মশালাৰ প্ৰথম উপস্থাপন ঃ

যেতিয়া আপুনি উপাস্থিত হব ঃ

প্ৰথম উপস্থাপনৰ বাবে সোনকালে উপস্থিত হওকযাতে আপুনি বিছৰামতেই কোঁঠাটো সজা হৈছে বুলি নিশ্চিত হয়। প্ৰয়োজনীয় পোহৰ, তাপ, আৰু/বা মুক্তবতাহ যথেষ্ট পৰিমানে আছেনে পৰীক্ষা কৰক। আপোনাৰ সন্তুষ্টিৰ মতে চকীবোৰ পৰিপাৰ্টিকৈ সজোৱা আছেনে চাওক। যদিও ইয়াৰ প্ৰয়োজন নাই, কৰ্মশালাৰ আলোচনা সংগঠিত কৰাৰ প্ৰায় আটাইতকৈ উত্তম উপায় হৈছে ঘুৰণীয়া আকাৰত বহা। বাকী গোটক সকলোৰে সমান চকুৰে চোৱাত ঘুৰণীয়াকৈ সাজি দিব পাৰে আৰু আনৰ দ্বাৰা দেখা আৰু শুনা পোৱাৰ এইয়া উত্তম উপায়।

যেতিয়া অংশগ্ৰহণকাৰী সকল উপস্থিত হব

যেতিয়া অংশ গ্ৰহণকাৰী সকল উপস্থিত হবলৈ আৰাম্ভ কৰিব তেঁওলোকক আদৰা হোৱা বুলি অনুভৱ হব দিবা এইটো বিশেষ ভাৱে দৰকাৰী, যদি অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে ইতিমধ্যে ইজনে সিজনক নাজানে, যদি আপোনাক নাজানে, নিজক চিনাকী কৰাবলৈ নিশ্চিত হওক আৰু আপুনিয়ে কৰ্মশালাৰ সংস্থাপক

সেয়া ব্যাখ্যা কৰক। যদিহে তাত খৰধৰকৈ খোৱা আহাৰ যথেষ্ঠ আছে নিজক সহায় কাৰবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক পৰামৰ্শ দিয়ক আৰু তাৰ পিছত অনকোনোবাৰ কাষৰ আসনবিচাৰক আৰু তেঁওলোকক চিনাকীকৰাই দিয়ক।

পাতনি ঃ

এবাৰ লোকসকল যেতিয়া উপস্থিত হব সকলো গোটৰ কাষত এবাৰ যোৱাটো এটা বৰ ভাল ধাৰনা আৰু আনুষ্ঠানিকভাৱে তেঁওলোক সকলোৰে লগত চিনাকী হোয়াটো। যদি অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে ইতিমধ্যেই এজনে আনজনক ভালদৰে জানে,কৰ্মশালাৰবাবে তেঁওলোকৰ আশাসমূহ আৰু উপস্থিত হোৱাৰ তেঁওলোকৰ কাৰনবোৰ সুধিব পাৰে। ঠিক সেইদৰে এইপাতনিৰ অনুশীলনীবোৰত আপুনি অংশগ্ৰহণ কৰিব পাৰে। তেঁওলোকৰ বাবে কৰা কাৰন হ'ল এজনে আন এজনৰ লগত জনাজাত হোৱা আৰাম্ভ কৰাত সহায় কৰা আৰু আৰামভাৱে কথা ক'ব পৰা।

ব্যাখ্যাংশঃ

কি আলোচনা হব অংশগ্ৰহণকাৰীক চমুকৈ বৰ্ণনা দি প্ৰথম উপস্থাপন আৰাম্ভ কৰক আৰু কৰ্মশালাৰ কালছোৱাত শিক্ষিত হোৱা, আৰু কৰ্মশালাৰ আৰু প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ প্ৰাথমিক গঠন (তলত চাওক) আগতে আলোচনা কৰা শৈক্ষিক উদ্দেশ্যসমূহ- যোগাযোগ ব্যবস্থা,শ্ৰৱনীয়, ঐক্যতা নিৰ্ম্মাণ, ভগোৱা অৰ্থৰ সৃষ্টি আৰু শৈক্ষিক অংশীদাৰৰ ক্ৰমবিকাশ বৰ্ণনা কৰোতে আপুনি সহায় অনুভৱ কৰিব। বিকল্পভাৱে এই ধাৰণাসমূহ গোটৰ বাবে কি অৰ্থ কৰে আপুনি সুধিব পাৰে।অতিৰিক্তভাবে আপুনি বিছাৰি লব পাৰে-

★ টোকালোৱা যে প্ৰত্যেক কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ পাৰ কৰে আঢ়ৈ ঘন্টাৰ পৰা ৩ ঘন্টালৈ ।

★ কেতিয়া তাত জিৰণী হব তাক সাঙুৰি ছপাৰ আখৰেৰে উপস্থাপনৰ গাঁথনি বৰ্ণনা কৰক।

★ ব্যাখ্যা কৰক যে স্বেচ্ছাসেৱীয়ে, টোকা লোৱা, সময় লোৱা, টোকাবহীৰ পৰা পঢ়িশুনোৱাৰ আৰু আলোচনা সুবিধাকৰণ কৰি, অন্য কাৰ্য্যৱলীৰ মাজৰ সৈতেসহায় কৰিবলৈ প্ৰায় সাজুহৈ থাকে ।

উপস্থাপনৰ গাঁথনি ঃ

নোটবহী খন তিনিটা উপস্থাপনত ভাগ কৰা হৈছে- নেতৃত্বৰ বাবে স্ব-প্ৰস্তুতিকৰন (ভাগ -১) ,অন্যৰ সৈতে যোগাযোগ (ভাগ-২),আৰু শৈক্ষিক অংশীদাৰৰ সৃষ্টি (ভাগ-৩) । নেতৃত্ব উপস্থাপন ব্যক্তিগত উন্নতিকৰনৰ পৰা গোট বা দললৈ আহিব -স্থাপিত ব্যৱস্থাৰ সমভূমিত ভাল নেতৃত্ব বঢাবলৈ । প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ পাতনিৰ হৈছে উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ ব্যাখ্যা আৰু চমু আৰাম্ভনি। ভাগ-১ৰ পাতনিৰ সামগ্ৰী আৰু পঢ়াৰ দাবাৰা প্ৰথম উপস্থাপনৰ আৰাম্ভনি কৰাতো সাহাৰ্য্যপূন্য হব পাৰে। তাৰ পিছত, যদি কাৰোবাৰ প্ৰশ্ন আছে তাক সুধিবলৈ নিশ্চিত হওক ।

প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ গঠন

প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ একেই প্ৰাথমিক গঠন কৰে আৰু তথাপিও প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ এক ধৰনৰ কাৰ্য্যৱলী নাই। ইয়াৰ উদ্দেশ্য সমূহত নিৰ্ভৰ কৰি উপস্থাপনে তলত দিয়া উপাদানবোৰ সাঙুৰিব পাৰে।

পাতনিৰ পুনৰুল্লেখ্য ঃ

প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ বিপৰীতে থকা মিলাত পাতনিৰ পাঠৰ পৰা অহা পুনৰুল্লেখ্য আৰু নাম দিছে (Building Block of leadership) ''নেতৃত্ব গাঁথনি শিল্প'' সেই নিৰ্দ্দিষ্ট উপস্থাপনৰ বাবে এই পুনৰুল্লেখেই ভিতৰুৱা প্ৰসঙ্গ দাঙি ধৰে, আৰু ''নেতৃত্বৰ গাঁথনি শিল্পৰ'' পাঠত থিক সেইদৰে আলোচনাৰ বাবে উৎসাহ দুয়োটা সম্পৰ্ক ৰাখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিব ।

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

প্ৰত্যেক উপস্থাপন নিদ্দিষ্ট উদ্দেশ্যলৈ আৰাম্ভ হয়। এইবিলাক উপস্থাপনৰ অনুশীলনীবোৰ আৰু প্ৰশ্নসমূহৰ পিছৰ অভিপ্ৰায় সমূহ বুজি পাবলৈ অংশগ্ৰহন কাৰীক সহায় কৰিবলৈ, আৰু জীৱন চৰিত সমূহ আৰু কাহিনী

সমূহৰ বিষয় আলোচনা আগবঢ়াত সহায় কৰিবলৈ। উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমূহ যোৰকৈ কেতিয়া পঢ়ি শুণাৰ, উপস্থপনৰ আৰাম্ভনীতে, শেষত বা সকলো সময়তে এইটো আপোনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব ।

আপুনি আৰম্ভ কৰাৰ আগেয়ে ঃ

উপস্থাপন ১, ৯ আৰু ১২ ত বাক্য কিছুমান আছে। সেইবোৰে পৰিচালিকাৰ বাবে ভৰিষ্যতৰ মান-প্ৰদৰ্শনৰ যোগান দিব। প্ৰত্যেক কৰ্মশালা সম্পূৰ্ণ হোৱা অংশৰ আৰাম্ভনি, মধ্যম আৰু শেষৰ মাজেদি পৰিচালিকাক সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাৰ উদ্দেশ্যাৰে সেইবোৰে সহায়ক্পূৰ্ণ শলাগ আৰু বাকীবোৰ আগবঢ়াই দিয়ে ।

কৌশলসমূহৰ পৰামৰ্শ সমূহ ঃ

প্ৰত্যেক অনুশীলনী বা অনুশীলনী বৰ্ণনা আৰু লক্ষ্য অনুসৰন কৰো কৌশলৰ পৰামৰ্শসমূহ সাঙুৰি লয়।অতিৰিক্ত ইঙ্গিত পদ্ধতিৰ সম্বন্ধে আৰু সুবিধাকৰনৰ কূট-নীতিসমূহ বেলেগে বাকচত প্ৰত্যেক পাঠ্যৰে সম্মূখত অৱস্থান কৰা হৈছে। অতিৰিক্ত তথ্যৰ বাবে এই বাকচবোৰেও পৰিশিষ্ট-খ ৰ বাবে সহায়িকাসমূহ আগবঢায় ।

অনুশীলনী ঃ

প্ৰত্যেক গোটৰ সদসাই একেলগে বা দলমূহত অংশ গ্ৰহণ কৰা এটা বা দুটা অনুশীলনী সমূহৰ অভিপ্ৰায় হৈছে কিছুসংখ্যক নেতৃত্ব আৰু যোগাযোগ কৌশল সমূহ হিচাপৰ দানৰ ভিতৰত ৰাখা কৰ্মশালা গোটৰ উৎসবোৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি অংশগ্ৰহণ কাৰীৰ প্ৰয়োজনীয় বোৰত আপোনাৰ নিৰ্দ্ধাৰনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, আপুনি পালন বা সংশোধন কৰিব ইচ্ছা কৰিব পাৰে। যিহেতু কোনো দুটা কৰ্মশালাৰ গোটে নোটবহীৰ সামগ্ৰিসমূহ একে উপায়ে আগবঢ়ায় নিদিয়ে, আপুনি নমণীয় আৰু প্ৰত্যেক গোটৰ ভিতৰত কোনটোৰ কাম উত্তম জবাৱ দিওঁতা হয় থাকিবলৈ এইটো দৰকাৰী।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্নসমূহ ঃ

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন বোৰ, নিৰ্দিষ্ট বিষয়ৰ ওপৰত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ধাৰনা বাহিৰ কৰিবলৈ সজা হৈছে, কথোপকথন আগবঢ়োৱাৰ পৰামৰ্শৰ বাবে আগৰটোৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি প্ৰত্যেক বোৰ প্ৰশ্ন সজা হৈছে। নেতৃত্বৰ কৰ্মশালাত যদি আপুনি পোন-প্ৰথম বাৰৰ বাবে সংস্থাপিত কৰিছে তেন্তে টোকাবহীত থকা প্ৰশ্নবোৰ একাদিক্ৰমে অনুসৰন কৰাটো নিশ্চয়ে এটা ভাল ধাৰনা হব। অন্তত, আগৰ উপস্থাপন সমূহত পাছৰ উপস্থাপন সমূহত বা ভৰিষ্যতৰ কৰ্মশালা সমূহত, আপুনি অনুভৱ কৰিব পাৰিব যে অনকে প্ৰশ্ন কৰাৰ প্ৰনালী বা অতিৰিক্ত প্ৰশ্ন সমূহ বেছিহে ফলোৎপাদক হব এইটো সম্পূৰ্নৰূপে আপোনাৰ ওপৰত তদুপৰি এখন আলোচনা সহজ ক ৰাৰ বাবে আপুনি এজন স্বেচ্ছাসৱীক বাছি লব পাৰে কাৰণ কথোপকথন নিৰ্দেশকৰাৰ কিমান উত্তম এইবিষয়ে তাইৰ নিজা ধাৰনা থাকিব পাৰে। আলোচনা নিৰ্দ্দেশ কৰাৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট সচাঁ বা শুদ্ধ প্ৰশ্ন সমূহ তাত নাই। কিন্তু কথোপকথন জীৱন্ত, আগ্ৰহজনক আৰু লাভবান হোৱাকৈ ৰখাটো দৰকাৰী।

গোটৰ মাজৰ প্ৰশ্ন ঃ

গোটৰ মাজৰ প্ৰশ্নসমূহে সকলো অংশগ্ৰহণকাৰীকে সম্বোধন কৰিব লাগে৷ বিষয় সম্পৰ্কীয় বহুতো প্ৰকাৰৰ ধাৰনাবোৰ বা আশাসমূহৰ ওপৰত বহল অবিকল দৃশ্য গোটৰ ভিতৰত পাবলৈ। যিকোনো এজনে আগবঢ়াই দিব পাৰে । যদিহে তাই কবলৈ ইচ্ছা নকৰে। এজন অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে কিয় কবলৈ নিবিচাৰে তাৰ বহুতো কাৰন থাকিব পাৰে আৰু সেইবোৰক সন্মান কৰা উচিত । তথাপিও, যদি আপুনি মন দিয়ে যে গোটৰ সদস্যাই কেতিয়াবাহে কথোপকথনত যোগদান কৰে আৰু কাৰ্য্যৱলীত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ অনিচ্ছুক দেখা যায়, আপুনি তাইক গোপনিয় ভাৱে এইবিষয়ে তাইৰ সৈতে কথা পাতিবলৈ তাইক বিচাৰক। নিশ্চিত হওক যে তাই তাইৰ ধাৰনাসমূহ মূল্যবান বুলি আৰু কৰ্মশালাৰ অভিজ্ঞতাৰ যোগেদি তাই জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰিছে বুলি অনুভৱ কৰে।যদি নোৱাৰে,কিয় নোৱাৰে বিচাৰি উলিয়াবলৈ চেষ্টা কৰক আৰু কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ যোগেদি আপুনি তাইৰ প্ৰয়োজনীয়তাক ভালদৰে সম্বোধন কৰিব-গতানুগতিক হবলৈ কোনো অংশগ্ৰহণকাৰীকে জোৰদিব নোৱাৰী ।

দলৰ উৎসাহ ঃ

প্ৰায়বোৰ উপস্থাপনতে দলৰ উৎসাহ আছে । এইবোৰ অনুশীলনী সমূহৰ পৰা বেলেগ কাৰণ অকলশৰীয়া গোটহিচাপে একত্ৰিত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণত সকলো গোটেই নিশ্চিয় অংশগ্ৰহণকৰি সাংগঠনিক গঢ় হিচাপে ক্ৰমবিকাশ, সৰল শ্ৰৱণীয়, ঐক্যতা গঠন সন্ধি আৰু শৈক্ষিক অংশীদাৰ দক্ষতাৰ অভিমুখে দলৰ কাৰ্য্যৱলী সমূহ সজা থাকে। কিছুমান অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ বাবে গোট হিচাপে কাৰ্য্য কৰাটো সহজ হব ব্যক্তিগতৰ্ভাৱে বা সৰু দলহে কাম কৰাতকৈ আনৰ বাবে গোটৰ অনুশীলনী বিৰাট প্ৰত্যাহবান

মুক্ত হব পাৰে। গোটৰ কাৰ্য্যকাৰীতাৰ সময়ছোৱাত, সুবিধাদিওতাই সমস্যাৰ ওপৰত সংগবদ্ধহৈ কাম কৰাত গোটক সহায় কৰিবলৈ এটা বৰ দৰকাৰী ভূমিকা পালন কৰিব। মনত ৰাখিব যে গোটৰ কাৰ্য্যৱলীৰ সময়ত আলোচনা সহজ ক ৰাৰ বাবে আনকেইজনী স্বেচ্ছাসেৱীকা হব।

পৰ্য্যবেক্ষন ঃ

পৰ্য্যবেক্ষনৰ প্ৰশ্নসমূহ শৈক্ষিক প্ৰনালী আৰু গাঁথনিৰ বশুথাপ কমন বাহিৰ কৰা অৰ্থক বুজায়। এই প্ৰশ্ন সমূহে অনুশীলনীৰ সময়ছোৱাত তেঁওলোকে কেনেকুৱা অনুভৱ কৰিলে সেয়া বৰ্ণনা কৰিবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক সুযোগ দিয়ে আৰু গোটৰ বাবে কি ধৰনৰ অনুশীলনীৰ কাৰ্য্যৱলীবোৰ আটাইতকৈ সহায়ক হ'ব সেইটো স্থিৰ কৰাত পৰিচালিকাই সহায় কৰে।

কৰ্মশালা মূল্যাংকন প্ৰশ্ন ঃ

কৰ্মশালাৰ সময়ছোৱাত তিনিটা বিশেষউপস্থাপন সমূহত শ্ৰৰ মূল্যাংকন আছে। উপস্থাপনৰ প্ৰণালী, গাঁথনি আৰু সুচীপএ সমূহক আৱৰি অংশগ্ৰহণকাৰীৰ আশা আৰু তেঁওলোকৰ ধাৰনা সমূহলৈ তিনিটা ধৰনৰ প্ৰশ্ন ৰ পুনআগমন হয়। মূলাংকনৰ ভাগ আপোনাক,পৰিচালিকাক সংস্থাপকক সহায় কৰিবৰ বাবে, অংশগ্ৰহণকাৰীৰ কি আশা আৰু কেনেকৈ আপুনি আৰু গোটে এইবোৰ আশাক মিলিত হবলৈ যাব সেয়া সমস্ত কৰা কেতিয়াবা

কৰ্মশালা সুবিধা কি তাক স্পষ্ট কৰি দিয়াটো দৰকাৰী হৈ পৰে যাতে উপস্থাপনত কি সামৰা হব এইবিষয়ে কোনো ভূল বুজা বুজি নহয়। মূল্যংকন প্ৰণালীৰ সময়ছোৱাত মনত ৰখা অত্যন্ত দৰকাৰী যে আপোনাৰ দায়িত্ব হৈছে শ্ৰৱন কৰা, টোকা লিখা,অংশগ্ৰহণকাৰীৰ পৰামৰ্শ সনূহক সহযোগিতা কৰিবলৈ চেষ্ঠা কৰা আৰু ভৱিশতেৰ উপস্থাপন খনত আপুনি কেনেকৈ সংস্থাপিত কৰিব তাৰ ওপৰত বাক্যদান দিয়া।মুক্ত মনেৰে, বুজিব পৰা শক্তিৰে আৰু গমনীয় কৰ্মশালালৈ আগবঢ়াত আপোনাক সহায় কৰিব আৰু মুলাংকন প্ৰনালীৰ দ্বাৰা অংশগ্ৰহণকাৰী উপকৃত হব ।

পিছৰ উপস্থাপনৰ বাবে পৰামৰ্শ ঃ

কেতিয়াবা উপবেশন শেষত পিছৰ উপস্থাপন বাবে দিহা পৰামৰ্শ দিয়া থাকে ঘৰৰ কাম ,এইটোৱে মধুৰ হোৱাটোক নুবুজায় আৰু অংশগ্ৰহণৰ বাবে তলৰ উপস্থাপন অনুশীলনী সমূহ বা আলোচনাৰ বাবে সাজু কৰাত সহায়ক হব। তথাপিও, পৰামৰ্শ দিয়া ইচ্ছাধীনতা আপোনাৰ ওপৰত,যদি আপুনি পৰামৰ্শ নিদিবলৈ সিদ্ধান্ত লয়, পিছৰ উপস্থাপন আৱাভনীত সিহঁতৰ বাবে যথেষ্ট অতিৰিক্ত সময় এৰি দিবলৈ নিশ্চিত হওঁক।

কৰ্মশালাৰ শেষ ঃ

গোটৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি, অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে কৰ্মশালা আনুষ্ঠানিক উৎসৱেৰে সামৰনি মাৰিব পাৰে বা অন্য কিবা গোটৰ উৎসাহেৰে ৯ বা ১০ উপস্থাপনত আপুনি গোটক কৰ্মশালাৰ সামৰনি কেনেকৈ মাৰিব বিচাৰে এই বি,য়ে ভাবিৱলৈ আৰাম্ভ কৰিব পাৰে। আগলৈ, আঁচনি বনোৱাটো দৰকাৰী যাতে অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ প্ৰয়োজনীয় আৰু আশা সমূহ সম্বোধিত হৈছে বুলি অনুভব কৰি কৰ্মশালা এৰে। অংশগ্ৰহণ কাৰী গুচি অহাৰ আগেয়ে, শেষৰ উপস্থাপনৰ পিছত, টোকাবহীৰ শেষৰফালে দিয়া কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকন প্ৰপত্ৰখন পূৰাবলৈ তেঁওলোকৰ হওক। ভৱিষ্যতৰ কৰ্মশালাৰ কাৰ্য্যসূচী নিয়ন্ত্ৰন আৰু উন্নত কৰিবলৈ এই প্ৰপত্ৰখনৰ অভিপ্ৰায় ব্যাখ্যা কৰক আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীক বিশ্বাসত লঁওক যেন তেঁওলোকে দাঙি ধৰা যি কোনো তথ্যয়েই অত্যন্ত গোপণীয় । তেঁওলোক সিঁচৰিত হোৱাৰ আগেয়ে সকলো অংশগ্ৰহণকাৰীৰ পৰা প্ৰপত্ৰখন সংগ্ৰহ কৰিবলৈ মনত ৰাখিব নেতৃত্বৰ উন্নতকৰণ হল কৰ্মশালাৰ সামৰনি মৰাৰ বহুত পাছলৈকে অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে গতানুগতিক ভাবে শক্তিশালী কৰাত, পালনীয় আৰু তেঁওলোকক যোগাযোগ দক্ষতাত স্বৰ-মিলাই থকা কেতিয়াবা অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকে কি শিকিলে আৰু কেনেকৈ এইটো ব্যৱহাৰ কৰিলে ইয়াৰ ওপৰত ভাল অবিকল দৃশ্য দিবলৈ কিছুমাহৰ পিছত পুনৰাই ইউনিয়ন বা উপস্থাপনৰ সুযোগ বিচাৰী সংগঠিত হব বিচাৰিব পাৰে । আনকি বন্ধুত্বভাৱে উপস্থাপনৰ সময়ছোৱাত আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে সুযোগ চাবলৈ এজনে আন এজনক পুনৰাই চাবলৈ সাদৰি লব আৰু নতুন সম্পৰ্কৰ বান্ধ খুৱাব ।

পিছৰ পদক্ষেপসমূহ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ নিজৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব ।

কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনসমূহ

কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন

ভাগ-১

নাৰীৰ ধাৰণাসমূহ প্ৰায়েই নোকোৱাকৈ আৰু নুশুনাকৈ এৰি দিয়ে, যেতিয়া নাৰীসকল আলোচনা আৰু সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ সময়ত উপস্থিত থাকে। সম্প্ৰদায় গঠনৰ সময়ত, চাকৰিয়াল জমাহোৱাৰ সময়ত, পৰিয়ালৰ সন্মুখত নাৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে কিন্তু নীৰৱে অদৃশ্যহৈ থাকে। এইটো কিয় হয় ? ইয়াত নিশ্চয়ে আছে সংস্কৃতি, বুৰঞ্জীমূলক আৰু ব্যক্তিগত কাৰণসমূহ। কিছুমান নাৰীৰ গাত তেঁওলোকৰ ভাৱনাসমূহ তেঁওলোকৰ অবিকল দৃশ্যৰে বিবেচনা সমূহ আৰু ভাৱনাসমূহ প্ৰাকৃতিকঅৱদানআছে। আমি এইবোৰ নাৰীৰ পৰা শিক্ষা লভিব পাৰো, তেঁওলোকৰ আৰোপবোৰ উঠাই আৰু বাছনিকৰি যিবোৰ আমি আমাক নিজৰ ক্ষেত্ৰত আগ্ৰহেৰে আকাঙ্খা কৰো ।এই অংশৰ অনুশীলনৰ লক্ষ্য হ'ল ক্ষমতাৰ তাৎপৰ্য্য সমূহৰ পৰীক্ষা কৰা আৰু নেতৃত্বৰ সৰঞ্জাম সমূহ চিনাক্ত কৰা যাতে কৰ্মশালাৰ ব্যাক্তিগত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ বাবে এইবোৰ ব্যৱহাৰযোগী হয়। সকলো আলোচনাই সকলো অংশগ্ৰহণকাৰীক সহায় নকৰিব পাৰে। নেতৃত্বৰ কি গুণাগুণ আৰু কাৰুকাৰ্য্য বোৰ,দিয়া পৰিবেশত তেখেত বা তেঁওৰ বাবে সঠিক বুলি প্ৰত্যেকে উঠাই বা বাছনি কৰি লব পাৰে। এই উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ হ'ল তেঁওলোকে বেছিকৈ প্ৰশংশা কৰা নেতৃত্বৰ কৌশলসমূহ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক সমৰ্থন কৰা আৰু যি বোৰ কাম তেঁওলোকৰ বাবে উত্তম, সেইবোৰ আবিস্কাৰ কৰা ।

এই অংশৰ শিক্ষণ অনুশীলনী সমূহ অংশ গ্ৰহণকাৰীক সমৰ্থন কৰিবলৈ, গোটৰ মাজতে তেঁওলোকৰ নিজকে নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ গাঁথা হৈছে আৰু তেঁওলোকে আৰু আন ব্যক্তিয়ে কেনেকৈ পৰস্পৰে ক্ৰিয়া কৰে তাক নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ কিহে অধিক কম বাকাংশ প্ৰকাশ কৰে। যদিও, গোটৰ মাজত গৈ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ পৰা সময়ত সহাঁৰি দিবলৈ প্ৰাৰ্থনা কৰিব, সেইদৰে টোকাবহীৰ সকলো অনুশীলনীৰ সৈতে, এজন ব্যক্তিক সাদৰা হয় '' আগবাঢ়ি যাব দিবলৈ'' যদিহে একো কবলগীয়া নাই বুলি তাই অনুভৱ কৰে বা সেই সময়ত তাই একোৱে কব নিবিচাৰে।

শিক্ষিত সমাজত নেতৃত্বৰ বাবে
যোগ্য ব্যৱহাৰ আহৰণ কৰিবলৈ,
আমি নিশ্চয়ে শিকিব লাগিব ৰাষ্ট্ৰৰ মুখামুখি
আৰু বিপদৰ মাজেদি আগবাঢ়িবলৈ
উৎসাহ,ধৈয্য,অৰ্পন,অধ্যৱসায়।
এই কিছুসংখ্যক গুণাৱলীবোৰৰ ফলতাপূৰ্ন পৰিচালিকাৰ বাবে প্ৰয়োজ্ন।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকণ প্ৰশ্নসমূহ ঃ

পৰিচালিকাবাস্বেচ্ছাসেৱীয়েচ'ক,বৰ্ডবাফ্লিপচাৰ্ট গোটততলৰআলোচনাৰসময়ত্টোকাকৰিলব কৰ্মশালাৰ ১২১২

- ★ কৰ্মশালাকন ১২উপস্থাপনৰ শেষত আপুনি কি আহৰণ কৰিব বিচাৰিব?
- ★ কৰ্মশালাকন কেনেদৰে গাঁথা উচিত এই বিষয়ে আপোনাৰ কিবা প্ৰশ্ন বা ধাৰনা আছেনেকি?
- ★ গোটৰ আলোচনাত অংশগ্ৰহণ কৰাত আপুনি সহজ বা অসুবিধা পাইছে নেকি?পৰিচালিকাবা আন অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে বাকীৰোৰা গোটক বক্তৃতা দিওঁতে আৰামগায়ক অনুভৱ কৰিবলৈ আন কিবা উপায় আছেনে?
- ★ ১২ উপস্থাপনৰ পাছত নেতৃত্বৰ কি নিৰ্দিষ্টবিষয়ৰ ওপৰত বক্তৃতা দিবলৈ বিচাৰিব ?

পৰামৰ্শসমূহ ঃ

আপুনি অংশগ্ৰহণকাৰীক তেওঁলোকৰ সঁহাৰি সমূহ লিখিত বা বিকল্পৰূপে জমা কৰিবলৈ ক'ব পাৰে ,আপুনি তেওঁলোকৰ সহাঁৰিৰ প্ৰতিবেদনচ'ক বৰ্ড বা ফ্লিপ চাৰ্টত লিপিবদ্ধ কৰিব পাৰে।১২উপস্থাপনৰ শেষত তেওঁলোকে যেতিয়া কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকন কৰিব এই সহাঁৰিসমূহ উভতাই দিব লাগিব আৰু সমগ্ৰ উপস্থাপনৰ কালছোৱাত তেঁওলোকৰ নেতৃত্বৰ বুজাপৰা কেনেকৈ পৰিৱৰ্তন হ'ল তেতিয়া তুলনা কৰিব পাৰি।

পিছৰ উপস্থাপনৰ বাবে দিহা-পৰামৰ্শ

পিছৰ দ্বিতীয় সপ্তাহৰ সময়চোৱাত আপুনি বিবেচনা কৰা নাৰী এগৰাকীৰ কথা ভাৱকা এই নাৰীজনী এজনী ক্ষমতাশালী পৰিচালিকা হব পাৰে যেনে ৰাজনৈতেক বিষয়া বা তাই সাধাৰন এগৰাকীও হব পাৰে-তাইক জীৱনলৈ সম্প্ৰদায় বা আন মহিলাই কঢ়িয়াই অনা প্ৰাথমিক সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ সক্ষমো হব পাৰে । অন্য কথাৰে আপুনি অনুভৱ কৰিব পাৰে '' অক্ষমতাশালী '' পৰিচালিকা আপোনাৰ পৰিয়ালৰ বা বান্ধৱীৰে এজনী হয়। সমস্যা সমাধানৰ সময়ত পৰিচালিকাৰ গুণাগুণ আৰু কাৰ্য্যদক্ষতা সেইবোৰৰ লগতে পৰিচালিকাই সন্মূখিন হোৱা প্ৰত্যাহবান সমূহ একত্ৰীকৰণৰ কথা গোটক চমুকৈ কবলৈ (৩-৫ মিনিট) পিছৰ উপস্থাপনৰ সময়ছোৱাত সাজু হওঁক।

নেতৃত্ব হল

লিঙ্গ সহিত ঃ

সকলোকে লাভবান কৰা সংগী আৰু লক্ষ্যত উপনিত হোৱাৰ সংজ্ঞা দিয়াত পুৰুষ -নাৰী সকল আদৰ্শ স্বৰূপ ।

সৰলতা ঃ

সংযোজন দিবলৈ প্ৰত্যেকৰে কিবা নহয় কিবা থাকে আৰু সংযোজনৰ প্ৰতিটো দৃষ্টান্তই নেতৃত্বৰ দৃষ্টান্ত হয় গৈ ।

অভিপ্ৰায় পূৰ্ণ ঃ

অভিপ্ৰায়ৰ সংজ্ঞা আৰু ব্যাখ্যা কৰা হ'ল শিক্ষাৰ লগত আৱদ্ধ হোৱা সেই একেই সময়তে ক্ষমতাৰ অনুশীলন কৰা।

গনতান্ত্ৰীক আৰু সাম্যবাদী ঃ

সৰল অংশগ্ৰহণকাৰী সমাজত অংশগ্ৰহণকাৰী এজনে আন এজনক সকলো মানৱ ৰূপে সম্মান আৰু মূল্য দিয়ে।

স্পৰ্শকাতৰ অৰ্থ ঃ

পৰিশেষে ন্যাৰ্য্য বুলি প্ৰমাণিত নকৰে এই গোটেই বিশ্বব্যাপি নৈতিক ব্যৱহাৰৰ জনাজাত মৌলিক তত্ত্বহে। এই তত্ত্বক অৰ্থ হ'ল নৈতিক লোকসকলে কেতিয়াও অমনোযোগিতাত বা প্ৰয়োজনীয়তা সত্বেও লক্ষ্যত উপনিত হবলৈ অনৈতিকতা ব্যৱহাৰ নকৰে ।

আলোচনাত উৎসাহ জন্মোৱা ঃ

টোকাবহীৰ উপস্থাপন জুৰি, তৰ্ক আৰু আলোচনাত উৎসাহ জন্মাবলৈ প্ৰশ্নসমূহৰ ভাৱভঙ্গী দিয়া হয়। এই প্ৰশ্নসমূহৰ অৰ্থ হ'ল মাৰ্গ দৰ্শন হিচাপে বিভিন্ন নেতৃত্বৰ প্ৰসঙ্গ অনুন্ধান কৰি গোটক আগবঢ়াই নিয়া। যেতিয়াই গোটে যুক্তিযুক্ত আৰু মূল্যৱান আলোচনাত আৱদ্ধ হয়, প্ৰশ্নৰ ভাৱভঙ্গীৰ পৰা কথাবাৰ্ত্তাৰ গতি পৰিৱৰ্ত্তনৰ অনুমতি দিবলৈ আপুনি মুক্ত অনুভৱ কৰক । তদুৰপৰি, এই টোকাবহীৰ পৰা বৰ্ণনা কৰাতকৈ প্ৰশ্ন সমূহৰ স্থাপনৰবাবে বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ আপুনি ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে । (অতিৰিক্ত পৰামৰ্শ সমূহৰ বাবে পৰিশিষ্ট-

খ চাওক)

যদি আপুনি লাজকুৰীয়া বা কথা কবলৈ সাহসৰ অভাব থকা কোনো অংশগ্ৰহণকাৰীক চিনাক্ত কৰিব পাৰিছে তাইক আপোনাৰ ধাৰণাৰ পৰামৰ্শ দিব পাৰে আৰু তাৰে এজনক আপুনি কি কৈছে বাক্যাংশ দিবলৈ কওক । যিমানসময় আপুনি ব্যক্তিগত অংশগ্ৰহণৰদক্ষতাপূৰ্ণ, দ'কৈ ক'ব পৰা, আৰু বিদ্যা শিক্ষাত দায়িত্ব ভগোৱা গোটৰ প্ৰয়োজনীয়তলৈ,সেইসকল লোকলৈ আপুনি স্পৰ্শকাতৰহৈ থাকিব , সেইসময়লৈকে আপুনি ফলোৎপাদক সুবিধাকৰণত অংশগ্ৰহণ কৰিব।

কৰ্ত্তব্য নিৰূপন ঃ- মাজে সময়ে, ফলোৎপাদক সময়ৰক্ষক হিচাপে এজন পৰিচালিকাই আলোচনাত উত্তম পথ প্ৰদৰ্শক আৰু উপস্থাপন কৰিবলগীয়া কামসমূহ গোটক মনত পেলাৱপাৰে যদিও কৰ্মশালাৰ আকাৰ কম বেছি হ'ব পাৰে, সদায়ে অংশ গ্ৰহণকাৰীক তেঁওলোকৰ বাকাংশবোৰ প্ৰায় চমুকৈ ৰাখাত উৎসাহিত কৰা সহায্যপূৰ্ণ হয় কেৱল কেইজনমান মানুহ বা এজনমানুহৰ দ্বাৰা কথাবাৰ্ত্তা একাধিকপত্য হবলৈ অনুমতি নিদিয়া । এইটো বিশেষভাৱে অত্যাৱশকীয় অনুশীলনীৰ বাবে প্ৰত্যেক অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ পৰা হস্তক্ষেপৰ আৰু কাহিনীকোৱাক সামৰি লোৱা । ব্যাক্তিওজনক অকলে উলিয়াই অনাতকৈ সমগ্ৰ গেটক আপোনাৰ পৰামৰ্শ সমূহ আৰু নিৰ্দেশাৱলীবোৰ নিৰ্দেশ কৰিবলৈ আলোচনা কৰিবলগীয়া বিষয় সমূহত তেঁওলোকৰ বাক্য াংশবোৰ যক্তি যুক্ত কৰি ৰাখিবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক মনত পেলাই দিয়াটো এটি সন্ধিবিষয়ৰ উপায় । লগতে, বিবেচনা কৰক অংশগ্ৰহনকাৰীকে উৎসাহ জনাবলৈ আৰু আগৰ বাক্যাংশ সমূহ সাজিবলৈ অন্য লোকে কিঁকৈ আছে।

দায়িত্ব ভাগ কৰা ঃ- যদিও প্ৰত্যেক কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন সামৰনিৰ মাৰ্গ দৰ্শন কৰাৰ বাবেই আপুনি দায়িত্বশীল, আপুনি প্ৰত্যেক কাৰ্য্যদক্ষতা বা প্ৰত্যেক আলোচনাৰ সুবিধাকৰনৰ দায়িত্ব ও থকাটো প্ৰয়োজনীয় নহয়।দায়িত্বভাগ কৰাই পাৰে আৰু কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন সংগঠন কৰাৰ এটা অংশ হব লাগে। গোটৰ বাবে টোকালিখা স্বেচ্ছাসেৱীক হবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক উৎসাহিত কৰাই হ'ল এটি সহজ পদক্ষেপ, টোকাবহীৰ ‑পৰা উপখ্যানৰ ওপৰৰ নিৰ্দেশাৱলীবোৰ চিঞৰি পঢ়ক আৰু/ বা আলোচনা সমূহ সহজ কৰক। অংশগ্ৰহণকাৰীক বিশ্বাস জন্মাওক যে তাই তাইৰ বানানকলৈ চিন্তা কৰিব নালাগে, যদিহে তাই টোকা লিখিআছে ? তাইৰ উচ্চাৰন যদিহে তাই চিঞৰী পঢ়ি আছে, তাইক কোনো আহুকাল নোহোৱা অনুভৱ কৰিবলৈ তাইৰ কাষতে থাকক আৰু স্বেচ্ছাসেৱীক হবলৈ আনক উৎসাহিত কৰক ।

যোগ দিয়ক ঃ-এইটো আপোনাৰ ওপৰত, আপুনি আলোচনাত যোগ দিব বিচাৰেনে ? তথাপিও মনত ৰাখিব যে প্ৰত্যেকখন উপস্থাপন আপুনিয়ে সংগঠিত কৰিছে আৰু কিছুক্ষেত্ৰত ''তত্ত্বাৱধানত আছে''অংশ গ্ৰহণ কাৰীয়ে আপোনাৰ বাকাংশত আৱশ্যকীয় সংযোগ দিব পাৰে আৰু আপোনাৰ পৰামৰ্শ সমূহত। সেয়েহে, এইটো প্ৰয়োজনীয় আপোনাৰ হস্তক্ষেপন সমূহক নিৰ্দিষ্ট সীমাৰেখাত ৰাখক, আৰু সেইবোৰ যেতিয়া আপুনি বাক্যাংশ প্ৰকাশ কৰিব এইটো আপোনাৰ কেৱল দৃশ্য'' বুলি নহয় নিজক দৃশ্য বুলি উপযুক্ত কৰক।

উপভোগ কৰক ঃ-মনত ৰাখিব যে আপুনি ও কৰ্মশালাত অংশ গ্ৰহণ কৰিছে জ্ঞান লাভ কৰিবলৈ আৰু আনন্দ লভিবলৈ । নিজই উপভোগ কৰক ।

১ ম- উপস্থাপন

পৰিচালিকা কোন ?

★ উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য পৰিচালনা সন্ধানৰ বৰ্ণনা আৰু সু-পৰিচালিকাৰ চৰিত্ৰ।

★ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ওপৰত বহল দৃষ্টিকোপ : কোন আৰু কোনবোৰে পৰিচালিকা হব পাৰিব ।

★ কৰ্মশালাৰ জ্ঞান প্ৰনালীৰ ওপৰত চৰ্চা আৰু আলোচনা কৰা ।

★ অংশগ্ৰহণ কাৰীৰ আশা আকাংশ্যাক সমানে ভগাই লোৱা আৰু একাদশ উপস্থাপনৰ ওপৰত লক্ষ্য নিৰ্ণয় কৰা।

আপুনি আৰম্ভ কৰাৰ আগতে যোগাযোগৰ মাধ্যমেদি কৰ্মশালা স্থাপন'' এই অধ্যায়টোৰ কিছুমান ধাৰণা কৰিব পাৰি আপুনি কি কৰিব লাগে যেতিয়া উপস্থাপন যোগদান কৰিবলৈ যাব তাত অংশগ্ৰহন কৰিবলৈ কিয় যাব আৰু গোটেই কৰ্মশালাৰ ইমূৰৰপৰা সিমূৰলৈ আপুনিকি কি প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী কৰিয়াব লাগিব। আপুনি নিজকে প্ৰস্তত কৰক আৰু মনত ৰাখিব আপুনি কৰ্মশালালৈ জ্ঞান আহৰণৰ কাৰনে যাব, এগৰাকী নতুন নাৰী হিচাপে এটা অস্তিত্ব অনুভৱ কৰি নিজক মানবীয় মৰ্যাদাকণ নিজে অৰ্জন কৰক।

কৌশলসমূহৰ পৰামৰ্শ ঃ

তলত আছমা খেদাৰ (Asma khadar) য়ে দিয়া প্ৰসঙ্গটোৰ পৰা কিছুমান পৰামৰ্শ আয়ত্ব কৰা যাব । তাত আলোচনাত কৰা প্ৰশ্ন উত্তৰ ৰ পৰা দলবদ্ধভাৱে আলোচনা কৰাত সহায় হব (এই কৌশলৰ অতিৰিক্ত পৰামৰ্শৰ বাবে পৰিশিষ্ট খ চাওক)।

এগৰাকী নাৰীক নতুন ৰূপত সজাব পাৰি ঃ-

আছমা খেদাৰ ঃ মানৱ অধিকাৰৰ অধিবক্তা

মই কব নোৱাৰো যে মই এগৰাকী পৰিচালিকা , কিন্তু মই জানো যে এটা সমস্যা আহি পৰিলে তৎক্ষনাতে তাক নিৰক্ষণ কৰা দৰকাৰ -আপুনি দৃৰভাৱে সেই আৰম্ভনিৰপৰা দৃশ্যপাত কৰি আপুনি সেই সমস্যাটোৰ সমাধান কৰিব লাগে। যদি সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজে আপোনাৰ সচাকৈঁ বিশ্বাস কৰে তেতিয়া আপোনাৰ প্ৰয়োজনীয় অনুভৱ কৰিব আৰু আপোনাৰ মুৰৰবীত আপোনাৰ পৰিচালনাত তেঁওলোকে সমৰ্থন দিব ।যেতিয়া মানুহে আপোনাৰ বিশ্বাস কৰিব , তেঁওলোকে তেঁওলোকৰ লক্ষ্য নিৰ্ধঃৰণত সহায় কৰিব।

বিশ বছৰমান আগত ,এগৰাকী দুৰ্ভগীয়া আৰু আদবয়সীয়া মহিলা এগৰাকী দুখেৰে মোৰ কাৰ্যালয়লৈ সহায় বিচাৰি আহিল্ ।তাই বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰিবলৈ ধৰিলে যে কেনেকৈ তাইৰ গিৰিয়েকে তেঁওলোকৰ ১৫ বছৰীয়া জীয়েকক মাৰি পেলালে কেইবাজনীক ধৰ্ষণ কৰা হৈছিল আৰু ফলত তাই মাক হব ওলাইছিল।কিন্ত তেঁওৰ গিৰিয়েকে মাত্ৰ ছয় মাহত কাৰাগাৰত আছিল আৰু জীয়েকক পৰিয়ালৰ সন্মান ৰক্ষাৰ্থেহে মাৰী পেলোৱাৰ দাবী কৰিছে।কিন্ত মহিলাগৰাকীয়ে তাইৰ জীয়েকক স্মৃতিক ৰোমন্থন কৰি দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞা লৈছে ,আৰু মোৰ আগত সচাঁ ঘটনাবোৰ ব্যক্ত কৰে যে তাইৰ গিৰিয়েক আচলতে এজন দৰ্শণকাৰী । তাই গিৰিয়েকক সন্দেহ কৰিছে যে জীয়েকক মাৰী পেলোৱাত তাৰেই হাত আছে ,কিয়নো তাইৰ গৰ্ভধৰণে তাৰ প্ৰমাণ দিয়ে।ন্যায়ালত তাইৰ গিৰিয়েকক নিদোৰ্ষী সাব্যস্ত কিৰলে।কিন্ত আচল অপৰাধী বিচাৰি নোলাল।

এই মহিলা এগৰাকী বিষৰলৈ উপৰোক্ত ঘটনাটোৰ কাৰনে মোৰ কাৰ্য্যানূৰলৈ আৰু তাৰ পিছত গুচি গৈছে। মই তাইক ধন্যবাদ দিছো কাৰণ মই তাইৰ বক্তব্যৰপৰা জানিব পাৰিলো যে কেলেকৈ নাৰী আৰু ছোৱালীবোৰে আইনৰ ফ্ৰমানিক লাভৰ পৰা যন্ত্ৰনাত ভূগিব লগা হয় মই অনুভৱ কৰিব পাৰিছো যে মই এগৰাকী উপযোগী অধিবক্তা হব নোৱাৰিলোহেতেন যদি মই সেই মহিলা গৰাকীক আছল ন্যায়

নিদিলোহেতেন মই তাইক আচল অপৰাধীক ধৰা দিয়াৰ অনুমোদন জাৰি কিছিলো এই মহিলাগৰাকীৰ সমস্যাটোক মই আগ্ৰাহ্য কৰিব পৰা নাছিলো আৰু তাইক ন্যায় প্ৰদান কৰিছিলো। আৰু এইদৰে মই অপৰাধীক দোষী সাব্যস্ত কৰিবলৈ অভিযান কৰিছিলো। এতিয়া উপলব্দি কৰিব পাৰিছো যে সেইমহিলা গৰাকী এগৰাকী মুৰব্বী যি গৰাকী মোৰ কাৰ্য্যালয়ত আহি তাইৰ জীয়েকৰ ওপৰত ঘটি যোৱা আচল ঘটনাবোৰ জনাই দিছিল।তাই মোৰ সহযোগিতাত নিজৰ গিৰিয়েকক অপৰাধী প্ৰমাণ কৰাত জয় কৰা নাছিল। মহিলাগৰাকীৰ এই ঘটনাই উদাহৰণ দাঙি ধৰিছে যে আৰম্ভনিতে আমি যিকোনো ঘটনাৰ বিবেচনা নলওঁ। আমি তেনেকুৱা মানুহক অনুসন্ধান কৰিব লাগে আৰু দণ্ড দিয়াৰ চেষ্টা কৰিব লাগে।

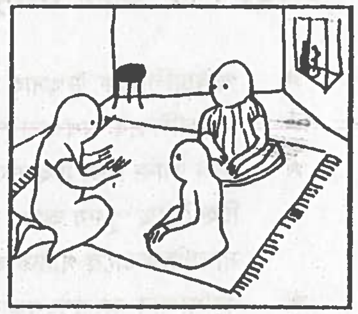

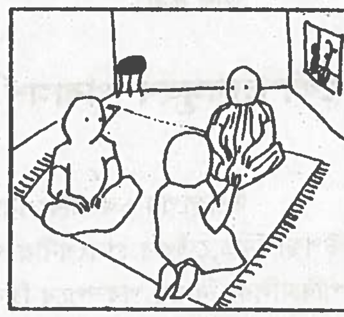

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্নসমূহ ঃ

★ আছমা খেদাৰে পৰিচালিকাক কেনেকৈ বৰ্ণনা দিছে? স্বপ্ন

★ তেঁওৰ পৰিচালনা গঠনত তেঁও কি পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰিছে ?

★ আছমা খেদাৰ কেনেকৈ মুৰব্বী বা পৰিচালিকা হব পাৰিলে ?
তেওঁৰ পৰিচালিকাত কোনোবা ব্যক্তিগত চৰিত্ৰ আছে নেকি ?

★ কি যুক্তি লৈ এগৰাকী মাকে আছমা খেদাৰ ৰ কাৰ্যালয়লৈ আহিছিল ?
এইগৰাকী নাৰীয়ে আছমা খেদাৰৰ জীৱনত কি ভূমিকা আগবঢ়াইছিল?

★ কেৱল আছমা খেদাৰ য়ে এইটো ক্ষেত্ৰত পৰিচালিকানে বা কিয় নহয় ?

★ হব পাৰে নেকি ? কি মুহুৰ্ত্তত পাৰে পৰিচালিকা অনুকৰণকাৰী।

দলৰ মাজত প্ৰশ্ন ঃ

★ প্ৰত্যেক অংশগ্ৰহণকাৰীৰ পৰা তেওঁলোকৰ সাৰমৰ্ম সুধি লওক ঃ আপুনি পৰিচালিকাক কিদৰে বৰ্ণনা দিয়ে ? পৰিচালিকা হোৱাৰ প্ৰধান ধৰ্ম কি ?

পৰ্য্যবেক্ষণ ঃ

★ আপুনি কি অনুভৱ কৰিছিল যেতিয়া আমি দলৰ মাজত গৈ প্ৰত্যেক ব্যক্তিৰপৰা তেওঁৰ ধাৰনা সোধো ?

★ আপুনি কিছুমান আচৰিত ধৰণৰ উত্তৰ শুনি পাইছিল নেকি?

★ আপুনি কি শুনিছিল তাৰ পৰা আচৰিত হৈছিলনে ?

★ তেওঁলোকৰ আপুনি লিখি ৰাখিছিলনে ?

★ সহায় বা হকাবধা কৰণ বাক্যাংশবোৰ আলোচনাৰ কালছোৱাত লিখি ৰাখিছিল নে ?

★ আজিৰ আলোচনাত যদি আপুনি সুবিধাদিলেহেঁতেন সকলো গোটক অংশগ্ৰহণ কৰা সদস্যসকলৰ আপুনি কি দৰে উৎসাহিত কৰিলহেঁতেন ?

উপস্থাপন - ২

মোৰ ব্যক্তিগত জীৱনত মই কেনেকৈ পৰিচালিকা হ'ম ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমূহ ঃ

★ পৰিচালিকাক উৎসাহ জগোৱা পৰিবেশৰ প্ৰকাৰ বা ঘটনাৰাজি অনুসন্ধান কৰা।
★ পৰিচালিকাৰ অখণ্ডতা স্পষ্টকৈ দেখুৱাই দিয়া পৰিচালিকাৰ নীতিশাস্ত্ৰ আৰু গুণাগুণ পৰীক্ষা কৰা।
★ লিঙ্গ আৰু লিঙ্গ চিহ্নৰ তাৎপৰ্য্য পৰিচালিকাৰ ধৰণ আৰু উদ্দেশ্যসমূহ বিবেচনা কৰা। বেছিসংখ্যক মানুহৰে লিঙ্গ চিহ্ন হৈছে পুৰুষ আৰু নাৰীৰ ক্ষেত্ৰত এক জৈৱিক বিভেদ যত নেকি ব্যবহাৰিক, সাংস্কৃতিক বা মানসিক লক্ষণসমূহ সামাজিকভাবে গঠিত আৰু পুৰুষ- মহিলাসকলৰ ওপৰত সেইবোৰ লিঙ্গই উনুকিয়াই দিয়ে।
★ কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ মাজত পৰিচালিকাৰ অনুশীলন কেতিয়া আৰু কেনেকৈ কৰিছিল তাক ভাগ কৰা।

কৌশলসমূহৰ পৰামৰ্শ

উপস্থাপন ১ৰ পৰিশেষত, আপুনি বিবেচনা কৰা পৰিচালিকাৰ কথা ভাবিবলৈ আপোনালোকক কোৱা হৈছিল।এই উপস্থাপনত,তেঁওৰ প্ৰসংশনীয় পৰিচালিকাৰ কাহিনীভাগ প্ৰত্যেকজনী অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত আলোচনা কৰিব লাগিব। পৰিচালিকা নিশ্চয় পৰস্পৰে স্থিৰ কৰা পৰিচালিকা হব লাগে যেনে ৰাজনৈতিক অধিকাৰিণী বা আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ পৰিয়াল, মহিলা, বন্ধু-বান্ধৱ বা সহপাঠি। প্ৰত্যাহবান সমূহ কেন্দ্ৰিভূত কৰোতে ঠিক সেইদৰে গুণাগুণ আৰু কাৰ্য্যদক্ষতা সমুহৰ সমস্যা সমূহ স্পষ্টকৈ দাঙি ধৰোতে এই পৰিচলিকাই বাধা পায়। পাঠটি ছুটিকৈ ৰাখিলে ''পৰিচালিকাৰ চৰিত্ৰৰ আৰ্হি'' অনুশীলনীত থকা প্ৰশ্ন আলোচনাৰ বাবে যথেষ্ট সময় অনুমোদিত হব।

দলটি সৰু সৰু গোটত বিভক্ত কৰোতে আনকি সঙ্গই হৈছে এই উপস্থাপনৰ আটাইতকৈ ভাল সুবিধাকৰণৰ কুটনীতি (অতিৰিক্ত তথ্যৰ বাবে পৰিশিষ্ট-খ চাওক)।যেতিয়া আংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেওলোকৰ পৰিচালিকাৰ কাহিনীভাগ পুনৰ আলোচনা কৰিব, এজন স্বেচ্ছাসেৱীকা বা স্বেচ্ছাসেৱীকা সকলে চ'ক বৰ্ড বা ফ্লিপ চাৰ্টত এই লিখনি সমূহ সন্নিবিষ্ট কৰিব পাৰে। (১) পৰিচালিকাৰ দ্বাৰা প্ৰদৰ্শিত গুণাগুণ আৰু কাৰ্য্যদক্ষতাসমূহ আৰু (২) অবিৰত সমৰ্থনৰ প্ৰকাৰ (যেনে, পৰিয়াল, বন্ধু-বান্ধৱ,ওচৰ চুবুৰিয়া, সহপাঠি) এইবোৰে পৰিচালিকাসকলক তেঁওলোকৰ উদ্দেশ্য সমূহ সুচাৰুৰূপে পালন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অনুপ্ৰাণিত কৰিব বা পৰিচালিকাক সহায় কৰিব ।

দ্বিতীয় অনুশীলনীত, ''লিঙ্গই বৈষ্যমতা আনেনে ?'' প্ৰথম চাৰিজনী নাৰীৰ মাজত আৰু দ্বিতীয় চাৰিজন পুৰুষৰ মাজত দুটা প্ৰায় বিভিন্ন কথোপকথন ঘটিছিল। এই অনুশালনীৰ অভিপ্ৰায় হৈছে কথোপকথনবলৈকে অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সঁহাৰি তুলনা কৰা আৰু লিঙ্গই কেনেকৈ তেওলোকৰ ক্ষমতা উপলব্ধি আৰু পৰিয়াল আৰু সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰত পৰিচালিকাৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলায় তাক পৰীক্ষা কৰা ।

পৰিচালিকাৰ গুণাগুণ আৰু দক্ষতা	পৰিচালিকাক আগবঢ়োৱাৰ সহায়-সহযোগিতা

অনুশীলনী ঃ পৰিচালিকা চৰিত্ৰৰ আৰ্হি ঃ

প্ৰায় এঘন্টা সময় এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক।

প্ৰতিজনী অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তাইৰ প্ৰসংশনীয় পৰিচালিকাৰ গল্প ভাগ কৰোঁৱাৰ পিছত তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহ বিবেচনা কৰক।

★ অনুৰূপ প্ৰসঙ্গ, অৱস্থা বা পৰিবেশ বহু গল্পৰ ক্ষেত্ৰত বাৰে বাৰে ঘটিছিলনে? কি ধৰনৰ ঘটনাই নাৰীক কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ আগবঢ়াইছিল?

★ সাধাৰণতে বেছিভাগ নাৰীৰ ক্ষেত্ৰত পৰিচালিকাৰ কি গুণাগুণ আৰু কাৰ্য্যদক্ষতা থাকে?

★ নাৰীয়ে সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহবানসমূহৰ কাৰণবোৰে পৰিচালিকাৰ বিশেষ লক্ষনসমুহে তেঁওলোকক স্পষ্ট কৰেনে? বা পৰিচালিকাৰ বিশেষ লক্ষণসমূহ ইতিমধ্যে নাৰীৰ গাত আছেনে ?

★ নাৰী পৰিচালিকাৰ উদ্দেশ্য সম্পাদনা কৰিবলৈ অবিৰত সমৰ্থন, সংগঠন, প্ৰতিষ্ঠান আৰু/বা ব্যক্তিয়ে কি চৰিত্ৰ ৰূপায়ন কৰাত সহায় কৰে ?

★ আপোনৰ জীৱনত ঘটা প্ৰত্যাহ্বান আপুনি কেনেকৈ বুদ্ধিৰে সমাধান কৰিলে স্মৰন কৰেনে? সেই প্ৰত্যাহ্বানৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ আপুনি কি গুণাগুণ আৰু কাৰ্য্যদক্ষতাৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল? আপোনৰ প্ৰত্যাহবান মিলিত হোৱাত অবিৰত সমৰ্থনে কি চৰিত্ৰ ৰূপায়িত কৰাত সহায় কৰিছিল? আপুনি কি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছিল?

★ আপুনি বহন কৰা প্ৰতিটো পদক্ষেপ সমস্যা সমাধান, ব্যক্তিগত বা সামাজিক , ন্যাৰ্য বুলি প্ৰমানিত হোৱাটো প্ৰয়োজনীয়নে? পৰিচালিকাই গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপসমূহ সুসজ্জিত '' উচ্চ মুল্যাংক'' প্ৰভাৱিত কৰেনে বা সম্বন্ধিত

সমস্যাৰ যুক্তিয়ে যথেষ্টনে?

★ পৰিচালিকাৰ কি বিশেষ চাৰিত্ৰিক লক্ষণ আপোনাৰ আছে বুলি ভাবে? পৰিচালিকাৰ কি অতিৰিক্ত বিশেষ চাৰিত্ৰিক লক্ষণ আপোনাৰ গাত থকাটো আপুনি আশা কৰে ?

★ আপোনাৰ সম্ভৱনীয় পৰিচালিকাৰ সম্পূৰ্ণতাত পৰিয়ালৰ বাধাপ্ৰদান বা সম্প্ৰদায়ৰ আশাই আপোনাক ব্যাঘাত জন্মায় নে ?

★ এই আশাসমূহক ভূৱাদিবলৈ আপুনি কি কৌশল ব্যৱহাৰ কৰিব?

★ পৰিচালিকাৰ বিশেষ লক্ষণসমূহ প্ৰতিপালন কৰিবলৈ আপুনি নিজকে বা অইনক (বন্ধু বান্ধৱী, সহপাঠী, পৰিয়ালৰ সদস্যবৃন্দ) ক উৎসাহ জগাবলৈ কি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব লাগিব ?

★ নিৰ্দিষ্ট সামাজিক সমস্যা সমাধান কৰোতে আপুনি ব্যক্তিগত দায়িত্ববোধ অনুভৱ কৰেনে ?

★ আপুনি আপোনাক নিজকে পৰিচালিকা হিচাপে চিনাক্ত কৰেনে ? কিয় কৰে নতুবা কিয় নকৰে?

★ অইনে আপোনাক পৰিচালিকা স্বৰূপে বিবেচনা কৰেনে ?

অহা সপ্তাহত, আপুনি প্ৰতিপালন কৰিব আশাকৰা পৰিচালিকাৰ বিশেষ লক্ষণসমূহ মনত ৰাখিব আৰু অন্ততঃ এবাৰ সেইবোৰক ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব।

অনুশীলনীঃ- লিঙ্গই কিবা বৈপৰীত্য আনেনে ?

প্ৰায় ৪৫মিনিত এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক।

তলত দিয়া দুটা দৃশ্যপটত পাচঁতা চৰিত্ৰ পঢ়িবলৈ দলৰ পৰা অহা প্ৰত্যেক স্বেচ্ছাসেৱীকক কওঁক। কথোপকথনত থকা চৰিত্ৰৰ তাৎপৰ্য্য আলোচনা কৰক,আৰু চৰিত্ৰৰ সামাজিক স্থিৰতা , অখণ্ডতা আৰু ক্ষমতাই আপোনাৰ উপলব্ধিক কেনেকৈ খাপ খুৱায় তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰ নিশ্চয় আপোনৰ আলোচনাৰ বাবে সহায়ক হব ।

দৃশ্যপট - ১

চৰিত্ৰ সমূহ ঃ নৰ্মদা, সাবিত্ৰী, ধৰিত্ৰী, মনোকুমাৰী আৰু সুত্ৰধাৰি।

সুত্ৰধাৰী ঃ নগৰৰ গৰম দিনৰ দুপৰীয়া চাৰিজনী মহিলী গছৰ ছাঁত বহি আছে। সাবিত্ৰী হৈছে সকলোতকৈ ডাঙৰ। আজি তাইৰ ৬০ বছৰৰ জন্মদিন আৰু তাইক লগপাবলৈ আহিছে তাইৰ ভাগিনী ছোৱালী ধৰিত্ৰী। মনোকুমাৰীয়ে নৰ্মদাৰ খুচুৰা বস্তুৰ দোকানত কাম কৰে আৰু নৰ্মদা স্থানীয় ৰাজনীতিৰ লগত জড়িত আৰু নগৰ পৰিষদ হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছে। তেঁও মনোকুমাৰীৰ অন্তৰঙ্গ বান্ধৱী। মহিলাকেইজনীয়ে দুপৰীয়াৰ আহাৰ খালে আৰু কথা পাতি আছে।

নৰ্মদাঃ সাবিত্ৰী, তোমাৰ ভাগিনী জনী খুব ক্ষিপ্ৰ আৰু আকৰ্ষনীয়। তুমি কেতিয়াবা তোমাৰ পৰিয়াল নথকাৰ বাবে অনুশোচনা কৰানে ?

সাবিত্ৰীঃ অ'হ তাই ইমান ক্ষিপ্ৰ নহয়। আৰু ময়ো ইমান বুঢ়ী হোৱা নাই যে এতিয়া মোৰ পৰিয়াল থাকিব নোৱাৰে। মনোকুমাৰীক সুধিবাছোন দেউতাক আৰু মাক মোৰ দোকানখনলৈ আহি সকলো সময়তে তেওলোকৰ ছোৱালীক লগ ধৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিয়ে........ আৰু এনেদৰেই মই বিয়া পাতিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ নকৰো আৰু সেইদৰেই মই ভাল পাও ।

ধৰিত্ৰীঃ অহ ! থৈইদিয়া মাহী । আপুনি বিয়া পাতিবলৈ এতিয়া বহুত বুঢ়ী হৈ গলা,কোনোৱাই যদি আপোনক বিচাৰেও তেনেহলে তেঁও দেখিবলৈ কুৎচিত আৰু বুঢ়া হব লাগিব।

নৰ্মদাঃ সেয়া সচাঁ নহয়। তোমাৰ মাহীজনী সমৃদ্ধিশালী মহিলা। মই কেইজনমান পুৰুষক জানো যিয়ে তোমাৰ মাহীক পত্নী হিচাপে পালে অত্যন্ত সুখী হব। তুমি জনাজাত হবলৈ ভাগ্যবান হব লাগিব।

ধৰিত্ৰী ঃ মোৰ ভয় হয়, ময়ো যে একেবাৰে মাহীৰ নিচিনাই। ময়ো বিয়া পাতিবলৈ নিবিচাৰো। পুৰুষ সকলে অতিপাত পৰিশ্ৰম কৰি খাই বৈ তেওঁলোকে বহুত লৰা ছোৱালী বিছাৰে। মই মোৰ স্বাধীনতা বিছাৰো; তাৰোপৰি মই যদি লৰা-ছোৱালীহালৰ আৰু স্বামীৰ যত্ন লৈ থাকো তেনেহলে মোৰ পঢ়াশুনা গতানুগতিক ভাবে কৰি থাকিবলৈ অসুবিধা হব।

মনোকুমাৰীঃ ধৰিত্ৰী, যিয়েই নহওক তুমি এজনী ক্ষিপ্ৰ ছোৱালী। তোমাৰ শিক্ষাহে প্ৰথমে অহা উচিত। মোলৈ চোৱা মই মোৰ নৰীয়া স্বামীৰ যত্ন লব লাগে। মই প্ৰতিদিনেই তোমাৰ মাহীৰ দোকানত কষ্টৰ কাম কৰো আৰু মই ভাবো যে মই কাম ভাল দৰেই কৰো।

সাবিত্ৰীঃ নিশ্চয় তুমি কৰা।

মনোকুমাৰীঃ কিন্তু মোলৈ চোৱা মোৰ সীমিত সংখ্যক শিক্ষাৰ বাবে মোৰ জীবনত আগ্ৰহবাঢ়ি যাবৰ বাবে কোনো পথ নাই। মই যতেই আছো তাতেই থাকিব লাগিব যদিও মই দোকানত কাম কৰাৰ হিচাপত যথেষ্ঠ লিখিব আৰু পঢ়িব জানো। আৰু নিশ্চয়ে মই তোমাৰ মাহীৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ যে তাই মোক কামটো দিছে। আৰু যেতিয়া মই মোৰ নৰীয়া স্বামীৰ শুশ্ৰূষাৰ বাবে কামখুউব কমদিনৰ বাবে বা আধাতে কাম এৰি গুছি যাও তেতিয়া তেওঁ মোৰ অসুবিধা বুজি পায়।

নৰ্মদা ঃ বিনয়, বিনয়, বিনয়। এই খিনিয়ে তোমালোক মহিলাৰ পৰা পুৰুষৰ বিষয়ে শুনিলে। মই মোৰ স্বামীক ভাল পাও। মই মোৰ দুয়োজনী ছোৱালীকে সাদৰ কৰো। পৰিয়াল থকা আৰু পৰিয়ালৰ যত্ন লোৱাই হৈছে জীৱন আৰু এনেকুৱাই হোৱা উচিত।

মনোকুমাৰীঃ অহ নৰ্মদা, এতিয়া তুমি তেনেকৈ কৈছা যেতিয়া তোমাৰ ছোৱালী গাভৰুহৈআছে। কিন্তু অপেক্ষা কৰা যেতিয়ালৈকে তেঁওলোক বিয়াৰ যোগ্য হ'ব আৰু তোমাৰ ঘৰ এৰি গুচি যাব। তেতিয়া তোমাৰ বুঢ়ী কালৰ যত্ন লবলৈ তাহাতি তোমাৰ কাষত নাথাকিব। সিহতে তেতিয়া নিজৰ নিজৰ গিৰীয়েক আৰু লৰা ছোৱালীৰ যত্নলৈ থাকিব। মোৰ লৰা ? সিও এটা বৰদান।

নৰ্মদাঃ মোৰ ছোৱালী কেইজনী মোৰ বাবে বৰদান। মোৰ ঘৰুৱা কামৰ বাবে সিহতে সহায়ক আৰু মোৰ স্বামী যেতিয়া তেওঁৰ মাক দেউতাক্ক লগ ধৰিব ঘৰলৈ যায় আৰু মোৰ ৰাজনীতি বিষয়ক আলোচনাৰ বাবে স্থানীয় অফিচাৰ সকলক ঘৰলৈ মাতিবলাগীয়া হয় তেতিয়া সিহঁতেই অতিথি সৎকাৰ বাবে।

সাবিত্ৰী ঃ ও, ও আপোনালোকৰ পদক্ষেপ অনুসৰন কৰি ৰাজনীতিৰ কাৰ্য্যলয় খুলিবলৈ সিহতকো প্ৰশিক্ষণ দি আছে নেকি ?

নৰ্মদা ঃ এয়া অসম্ভৱ হ'ব নোহোৱা নহয় (দীঘলীয়া হুমুনিয়াহ ৰে) কিন্তু তুমি জানা ৰাজনীতি একেবাৰে লেতেৰা বস্তু। মই ৰাজানীতি জীৱনত যি সহ্য কৰি আহিছো সেইএকেই ব্যবহাৰ সিহঁতৰ জীৱনতো সাঙুৰিব বিচৰাতো মই পক্ষপাতি নহয়। নগৰ পৰিষদ মহিলাৰ বাবে একেবাৰে অসম্ভৱ ঠাই।

সাবিত্ৰীঃ নৰ্মদা যিয়ে নহওক তুমি সপোন দিখিছা। নগৰ পৰিষদৰ সেৱা কৰিবলৈ তোমাৰ ছোৱালী কেইজনীয়ে কেতিয়াও ভোট নাপায়। তোমাৰ ছোৱালীকেই জনীক কোনে ভোট দিব ? তুমি ভোটত জয়ী হৈছিলা কাৰণ তোমাৰ দেউতা যুদ্ধৰ সময়ছোৱাৰ বীৰ আছিল। পুৰুষে কেতিয়াও সিহঁতক ভোট নিদিয়ে আৰু মহিলাই চকেৱল গিৰীয়েক সকলে দাবি কৰাজনক্হে ভোট দিব।

নৰ্মদা ঃ তুমি একেবাৰে পুৰনি ভাৱধাৰাৰ বুঢ়ী মহিলা। সময় সলনি হৈ আছে। তুমি দেখিবা মোৰ ছোৱালীকেইজনীয়ে ৰাজনীতিত বৰঙনি দিব পৰা বৰ ডাঙৰ কাম কৰিব। নগৰৰ উন্নত কৰনৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ যথেষ্ট অভিজ্ঞতাআছে, বিশেষকৈ ব্যৱসায়িক সম্প্ৰদায়ৰ ক্ষেত্ৰত ।

মনোকুমাৰীঃ নৰ্মদা মোৰ সখি, এতিয়া তুমি এগৰাকী জ্ঞানী আৰু দায়িত্বশীল মহিলালৈ উন্নীত হৈছা। এই কথোপকথন বহুত হ'ল। আহা আমি একেলগে সাবিত্ৰীক জন্মদিনৰ শুভেচ্ছা যাচো আৰু অনাগত নতুন বছৰত বহুতো আনন্দ আৰু সৌভাগ্য কঢ়িয়াই আনক সেয়া কামনা কৰো ।

ধৰিত্ৰী , মনোকুমাৰী আৰু নৰ্মদা ঃ- হয়, হয়, হয় ।

দৃশ্যপট-২

চৰিত্ৰ সমূহ মহেন্দ্ৰ, আকাশ, অনিল, ফটিক আৰু সূত্ৰধাৰ।

সূত্ৰধাৰ ঃ নগৰৰ গৰমদিনৰ দুপৰীয়া। চাৰিজন পুৰুষ গছৰ ছাতে একেলগে বহি আছে । আকাশ সকলোতকে ডাঙৰ আৰু আজি তেঁওৰ ৬০ বছৰৰ জন্মদিন আৰু তেঁওক লগ পাবৰ বাবে তেঁওৰ ভাগিন লৰা অনিল আহিছে । ফটিক আকাশৰ খুচুৰা দোকানত কাম কৰে আৰু মহেন্দ্ৰ, তেঁও স্থানীয় ৰাজনীতিৰ লগত জৰিত আৰু নগৰ পৰিষদ হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছে। তেঁও ফটিকৰ অন্তৰংগ বন্ধু । তেঁওলোকে দুপৰীয়াৰ আহাৰ গ্ৰহন কৰিলে আৰু কথা পাতি আছে ।

মহেন্দ্ৰ ঃ আকাশ তোমাৰ ভাগিন বৰ ক্ষিপ্ৰআৰু আকাৰ্ষিতও । তুমি কেতিয়াবা পৰিয়ালে নথকাৰ বাবে তোমাৰ অনুশোচনা হয় নে ?

আকাশ ঃ অ'হ! সি ইমান ক্ষিপ্ৰ নহব আৰু মোৰো ইমান বয়স হোৱা নাই যে মোৰ এতিয়াও পৰিয়াল থাকিব নোৱাৰে । ফটিকক সোধা মাএ মাক দেউতাক সকল মোৰ দোকানলৈ আহি সকলোসময়তে তেঁওলোকৰ ছোৱালীক লগ ধৰিবলৈ পৰামৰ্শ দিয়ে আৰু এনেকৈয়ে । মই বিয়া পাতিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ নকৰো আৰু মই এইদৰেই ভাল পাও।

অনিল ঃ অহ থৈই দিয়া মামা, আপুনি বিয়া পাতিবলৈ এতিয়া একেবাৰে বুঢ়াহৈ গ'ল। কোনোবাই যদি আপোনাক বিয়া পাতিবলৈয়ো বিচাৰে তেনেহলে তাই দিখিবলৈ কুৰূপা আৰু ঘৰবুঢ়ী হব লাগিব।

মহেন্দ্ৰ ঃ অনিল, সেয়া সঁচা নহয়। তোমাৰ মামা এজন সমৃদ্ধিশালী ব্যক্তি। মই কেইজনীমান মহিলাৰ কথা জানো যিজনীয়ে তোমাৰ মামাক স্বামী ৰূপে পালে অত্যন্ত সুখী হব। তুমি জনাজাত হবলৈ ভাগ্যবানো হব লাগিব।

অনিল ঃ মোৰ ভয় লাগে ময়ো যে একেবাৰে মামাৰ নিচিনাই। ময়ো বিয়া পাতিবলৈ নিবিচাৰো । মহিলা সকলে অতি কষ্টৰ কাম কৰে খায়বৈ অবাবত সময় নষ্টকৰে । মহিলাই বহুত লৰা ছোৱালী বিচাৰে। মই মোৰ স্বাধীনতা ভাল পাও। তাৰোপৰি মই যদি লৰা ছোৱালী আৰু ঘৈনীৰ যত্নলৈ থাকো তেনেহলে মোৰ শিক্ষা গতানু-গতিক কৰিব্লৈ অসুবিধা হ'ব।

ফটিক ঃ অনিল যিয়েই নহওক তুমি এজন ক্ষিপ্ৰ লৰা আৰু তোমাৰ শিক্ষা প্ৰথমে অহা উচিত । মোলৈ চোৱা মই মোৰ নবীয়া পত্নীৰ যত্ন লব লাগে । মই প্ৰতিদিনেই তোমাৰ মামাৰ দোকানত বৰ কষ্টৰ কাম কৰো আৰু মই ভাৱোযে মই কাম ভালদৰেই কৰো ।

আকাশ ঃ নিশ্চয় তুমি ভালদৰে কৰা ।

ফটিক ঃ কিন্তু মোলৈ চোৱা মোৰ সীমিত সংখ্যক শিক্ষাৰে মোৰ জীৱনত আগবাঢ়ি যাবলৈ কোনো পথ নাই। মই যতেই আছো তাতেই থাকিব লাগিব। নিশ্চয় মই তোমাৰ মামাৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ যে তেঁও মোক কামটো দিছে। আৰু তেতিয়া মই কাম কমদিনৰ বাবে কৰো বা কম আধাতে এৰি নৰীয়া পত্নীৰ যত্ন লব যাব লাগে তেতিয়া তেঁও মোৰ অসুবিধা বুজি পায়।

মহেন্দ্ৰ ঃ বিনয়, বিনয়, বিনয়।এই খিনিয়ে তোমালোক পুৰুষৰ পৰা মহিলাৰ বিষয়ে শুনিলো। মই মোৰ পত্নীক ভাল পাও। মোৰ দুয়োজনী ছোৱালীকে মই সাদৰ কৰো। পৰিয়াল থকা আৰু পৰিয়ালৰ যত্ন লোৱাই হৈছে জীৱন আৰু এনেকুৱাই হোৱা উচিত।

ফটিক ঃ অহ মহেন্দ্ৰ, এতিয়া তুমি এনেকৈ কৈছা যেতিয়া তোমাৰ ছোৱালীগাভৰু হৈ আছে। কিন্তু অপেক্ষা কৰা যেতিয়া সিঁহতহাল বিয়াৰ যোগ্য হব আৰু তোমাৰ ঘৰ এৰি গুচি যাব। তেতিয়া তোমাৰ বুঢ়া কালত যত্ন লবলৈ সিঁহতহাল তোমাৰ কাষত নাথাকিব। সিঁহতে তেতিয়া নিজৰ নিজৰ গিৰীয়েক আৰু লৰাছোৱালীৰ যত্ন লৈ থাকিব। মোৰ ল'ৰা ? সিও এটা বৰদান।

মহেন্দ্ৰ ঃ মোৰ ছোৱালী কেইজনী মোৰ বাবে বৰদান। মোৰ ঘৰুৱা কামত সিহতেই সহায়ক আৰু মোৰ পত্নী যেতিয়া তাইৰ মাক দেওতাকক লগ ধৰিবলৈ যায় আৰু মোৰ ৰাজনীতি বিষয়ক আলোচনাৰ বাবে স্থানীয় অফিছাৰ সকলক মাতিবলগীয়া হয় তেতিয়া সিহতেই অতিথি স. কাৰ কৰে।

অনিল ঃ ও, ও। আপোনাৰ পদক্ষেপ অনুসৰণ কৰি ৰাজনীতিৰ কাৰ্য্যালয় খুলিবলৈ সিহতকো প্ৰশিক্ষন দি আছে নেকি?

মহেন্দ্ৰ ঃ এয়া অসম্ভৱ নোহোৱা নহয় (দিঘলীয়া হুমুনিয়াহেৰে) কিন্তু তুমি জানা ৰাজনীতি একেবাৰে লেতেৰা বস্তু। মই ৰাজনীতি জীৱনৰ যি সহ্য কৰি আহিছো সেইএকেই ব্যবহাৰ সিহতৰ জীৱনতো সাঙুৰিব বিছৰাতো পক্ষপাতি নহয়। নগৰ পৰিষদ মহিলাৰ বাবে একেবাৰে অসম্ভৱ ঠাই।

আকাশ ঃ মহেন্দ্ৰ যিয়েই নহওক তুমি সপোন দেখিছা। নগৰ পৰিষদকসেৱা কৰিবলৈ তোমাৰ ছোৱালী কেইজনীয়ে কেতিয়াও ভোট নাপায়। কোনে সিহতক ভোট দিব? তুমি ভোটত জয়ী হৈছিলা কাৰন তোমাৰ পিতাৰা যুদ্ধৰ সময়ছোৱাৰ ডাঙৰ বীৰ আছিল। পুৰুষে কেতিয়াও সিহঁতক ভোট নিদিয়ে আৰু মহিলাই কেৱল গীৰিয়েক সকলে দাবী কৰাজনকহে ভোট দিব।

মহেন্দ্ৰ ঃ আকাশ তুমি একেবাৰে পুৰনি ভাৰধাৰাৰ বুঢ়া মানুহ। সময় সলনি হৈ আছে। তুমি দেখিবা মোৰ ছোৱালী কেইজনীয়ে ৰাজনীতিত বৰঙনী দিব পৰা বৰ ডাঙৰ কাম কৰিব। নগৰৰ উন্নতকৰনৰ ক্ষেত্ৰত তেওলোকৰ যথেষ্ট ধাৰনা আছে বিশেষকৈ ব্যবসায়িক সম্প্ৰদায়ৰ ক্ষেত্ৰত।

ফটিক ঃ মহেন্দ্ৰ মোৰ বন্ধু তুমি এতিয়া এগৰাকী ভদ্ৰ আৰু দায়িত্বশীল পুৰুষৰ প্ৰতি উন্নীত হৈছা। এই কথোপকথন বহুত হল। আহা আমি একেলগে অনিলক জন্মদিনৰ শুভেচ্ছা যাছো আৰু অনাগত নতুন বছৰত বহুতো আনন্দ আৰু সৌভাগ্য কঢ়িয়াই আনক সেয়া কামনা কৰো।

অনিল,ফটিক আৰু মহেন্দ্ৰঃ- হয়, হয়, হয়।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ দৃশ্যপট (১) আৰু (২) ৰ কথোপকথন বিশ্বাসযোগ্যনে? প্ৰত্যেকৰে কোনবোৰ স্থিতি নহয় আৰু কিয় নহয় ?

★ তুমি ভাবানে বয়সীয়াল মহিলা, সাবিত্ৰীয়ে এতিয়াও বিয়া পাতিব পাৰিবনে ? কিয় বা কিয় নোৱাৰিব? তেওলোকৰ বয়স, তেওলোকৰ অৰ্থনৈতিক অবস্থা আৰু বা লিঙ্গই উপাদাননে ? সাবিত্ৰীয়ে সন্তান সম্ভৱা হোৱাৰ সময় পাৰহৈ

যোৱাটোত তা. পৰ্য্য আছেনে?

★ সাবিত্ৰীৰ ভাগিনী ধৰিত্ৰী আৰু আকাশৰ ভাগিন অনিলক আপুনি বিয়াৰ ভাৰসাম্যতা পৰিয়াল আৰু শিক্ষা ব্যৱসায়িক জীৱনৰ বাবে কি উপদেশ দিব। তেওলোকৰ প্ৰতেকৰ বাবে আপোনাৰ উপদেশ বেলেগ বেলেগ হব নেকি ? কিয় হব বা কিয় নহব ?

★ যদি আপুনি নৰ্মদা হলহেতেন, স্থানীয় মহিলা ৰাজনীতিবিদ, আপোনাৰ ছোৱালী কেইজনীৰ বাবে চৰিত্ৰৰ আৰ্হি কি পদ্ধতিৰে বিছাৰিলেহেতেন ? ফলোতপাদক পৰিচালিকা আৰু ৰীতি নাৰী দুয়োটা হবলৈ আপুনি কিদৰে তেওলোকক পৰামৰ্শ দিলে হেতেন?

★ আপুনি যদি মহেন্দ্ৰ হলহেতেন, স্থানীয় পুৰুষ ৰাজনীতিবিদ, আপোনাৰ ছোৱালী কেইজনীৰ বাবে চৰিত্ৰৰ আৰ্হি কি পদ্ধতিৰে বিছাৰিলেহেতেন ? ছোৱালী বনাম লৰাৰ ক্ষেত্ৰত কি কি বিভিন্ন পাঠ আৰু উদাহৰণ বিধিবদ্ধহোৱা উচিত ?

★ নাৰী আৰু পুৰুষ সকলে পৰিচালিকাৰ বেলেগ বেলেগ আৰ্হি বা ধৰণ প্ৰদৰ্শন কৰে নেকি ? প্ৰত্যেকৰে সুবিধা আৰু আসোৱাসসমুহ কি কি ? নাৰীই পুৰুষতকৈ ভাল পৰিচালিকা গঠন কৰাৰ কিবা ব্যৱস্থা আছেনে ? পুৰুষসকলে নাৰীতকৈ ভাল পৰিচালক গঠন কৰাৰকিবা ব্যৱস্থা আছেনে?

★ তেঁওলোকৰ পৰিচালিকসকললৈ কঢ়িয়াই অনা মূল্য আৰু উদ্দেশ্যসমুহৰ উপৰত নাৰীৰ জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰাক্ৰম শক্তিৰ প্ৰভাব কেনেকৈ পৰে। তেঁওলোকৰ পৰিচালিকা সকললৈ কঢ়িয়াই অনা মূল্য আৰু উদ্দেশ্য সমূহৰ ওপৰত পুৰুষৰ জীৱনৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰাক্ৰম শক্তিৰ প্ৰভাৱ কেনেকৈ পৰে।

★ পুৰুষ বা নাৰীৰ তলত কামকৰাটো আপুনি পছন্দ কৰেনে ? ইয়ে কিবা বৈপৰীত্য আনেনে ? আপুনি ভাবেনেকি যে মহিলাৰ প্ৰয়োজনীয় আৰু সম্পৰ্কীয় ভালকৈ সম্বোধন কৰিব পাৰিব ? কিয় বা কিয় নোৱাৰিব?

★ আপোনাৰ সম্প্ৰদায়ত নাৰী ৰাজনীতিৰ প্ৰাৰ্থীত্বক আপুনি সমৰ্থন কৰিবনে ? কিয় নকৰে বা কিয় কৰিব? আপুনি ভাবে নেকি যে মহিলা ৰাজনীতিবিদে মহিলাৰ প্ৰয়োজনী আৰু সম্পৰ্কীয় বিষয়বস্তু ভালকৈ সম্বোধন কৰিব পাৰিব? কিয় বা কিয় নোৱাৰিব ?

★ পৰিচালন কৰা সভাত যদি নাৰীৰ সংখ্যা, উদাহৰনস্বৰূপে স্কুলৰ সভাত বা ব্যৱসায়ৰ পৰিচাকিত বা স্থানীয় পৰিষদত শাসনত ইয়াৰ প্ৰভাৱ পেলাবনে?কিমানজনী নাৰী তেঁওলোকৰ এই বৈপৰীত্য গঠন কৰিবলৈ লাগিব?দুই শতাংশই বৈপৰীত্য আনিবনে?১০শতাংশই,৩৩ শতাংশই,৫০শতাংশইবা বেলেগ কিবা শতাংশই?কিয় বা কিয় নানিব?

কেৱল লক্ষ্যস্থিৰ কৰাতকৈ দৃষ্টি হৈছে অতিৰিক্ত
এইটোৱেই এটা আদৰ্শবান ভালচিত্ৰক সাঙুৰি লয়
আমি কি কাম কৰিলো দেখিবলৈ কেনেকুৱা হব ধাৰনা দিয়ে
যদিহে আমি এইটো ভালদৰে কৰিছো।
''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন - ৩

মোৰ দৃষ্টি কি ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমুহ ঃ

★ ব্যক্তিগত দৃষ্টি কি তাক আলোচনা কৰা।

★ ব্যক্তিৰ সপোন বা দৃষ্টিয়ে কেনেকৈ তাইক কাৰ্য্য কৰিবলৈ বাস্তৱ বাকাংশ্য বা লক্ষ্য প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষমতা দিয়ে তাক আৱিস্কাৰ কৰা ।

★ এজনৰ দৰ্শণ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ বাস্তৱ ব্যাকাংশ বা লক্ষ্য প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষমতা আবিস্কাৰ কৰা।

★ এজনৰ ব্যক্তিগত জ্ঞান বাক্যত আৰু কাৰ্য্যত কেনেকৈ লগাব পাৰি তাক অনুসন্ধান কৰা ।

সুবিধা কৌশলৰ বাবে পৰামৰ্শ সমূহঃ

ক্ষুদ্ৰ বেংক ঋনৰ সাহাৰ্য্যৰে বাংলাদেশত অৰ্থনৈতিক সামাজিক ন্যায়ত প্ৰভাব পেলোৱা মহম্মদ ইউনিচৰ তলত দিয়া গল্পটি চিঞৰি পঢ়ক। দুখীয়া সকলৰ মাজৰ তেওঁ বিছাৰি উলিওৱা অৰ্থনৈতিক সমস্যাসমুহ গোট হিচাপে আলোচনা কৰক, বিশেষকৈ নাৰীৰ ক্ষেত্ৰত আৰু দৰ্শন যিটো তেওঁ সংশোধন কৰিব বিছাৰিছিল। মহম্মদ ইউনিচৰ কাহিনীভাগত উত্তৰ হোৱা প্ৰশ্ন বোৰ গোটে বিবেচনা কৰাৰ পিচত, অংশগ্ৰহন কাৰীয়ে তেওঁলোকৰ নিজা দৃষ্টি কাৰ্য্যকৰী পৰিবৰ্তনৰ বাবে ভগাই দিব। এই অনুশীলনী এনেদৰে গাঁথা হৈছে যে ইয়াত অংশগ্ৰহণ কৰাসকলৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিভঙ্গীৰ বিৰৰন প্ৰকাশ কৰাত সহায়ক হব। অনুশীলনীৰ সময়ছোৱাত অংশগ্ৰহনকাৰীক সঙ্গদিয়াত তেওলোকক তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিভঙ্গী এজনীয়ে আন এজনীৰ লগত ভগাই লওতে সান্তনা অনুভব কৰিব । (অতিৰিক্ত সুবিধাকৰন কৌশলৰ বাবে পৰিশিষ্ট খ- ত চাওক)

পৃথিৱীত যিকোনো এজনে দুখিয়া হৈ থাকিব মই তাৰ একো কাৰন দেখা নাপাওঁ।

<u>মহম্মদ ইউনিচঃ অৰ্থনৈতিক বিদ</u> ঃ

১৯৭১ চনত তেওৰ জন্ম স্থানে স্বাধীনতা পোৱাৰ ৯ মাহৰ পিছত মহম্মদ ইউনিচে আমেৰিকাৰ পৰা বাংলাদেশলৈ উলটি আহিছিল। যেতিয়া তেওঁ চিটাগং বিশ্ববিদ্যালয়ত অৰ্থনীতিৰ শিক্ষা দান কৰি আছিল তেতিয়া তেঁওৰ স্বদেশ বাসী যুদ্ধ আৰু দুৰ্ভিক্ষৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈ আছিল। এটি বাস্তৱতা, যিয়ে শ্ৰেনীকক্ষৰ ভিতৰৰ পৰা সমস্যা সমাধান কৰা তেঁওৰ বিশ্বাসত ফুট বিন্ধিছিল। সেয়েহে তেওঁ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কাষৰীয়া গাঁৱৰ মানুহখিনিৰ লগত কথা পাতিবলৈ থিৰ কৰিলে যাতে তেওঁলোকৰ যাতনা আৰু বিপত্তিবোৰ বুজি পায়।

ইউনিচে এগৰাকী বাহঁৰ সা- সৰঞ্জাম তৈয়াৰ কৰা মহিলাক লগ ধৰিলে আৰু এইটোৱে হৈছে তাইৰ উভয় সংকতৰ মূল কাৰণ যিয়ে তাইক পুনৰ দুখীয়াৰ শাৰিলৈ ঠেলি দিয়ে। তাইৰ বাহঁ কিনিবৰ বাৰে টকা নাই আৰু সেয়েহে এজন ব্যবসায়ীৰ পৰা তাই বাঁহ কিনে তাৰ বিপৰীতে তাইৰ উৎপাদিত সৰঞ্জাম নিৰ্দিষ্ট থিৰ কৰা দামত বেপাৰীজনে কিনি নিয়ে। বাঁহ কিনাৰ বাবদ মহিলাজনীক ২০ চেন্ট দিয়াৰ প্ৰলোভন দি ইউনিছে এটি ডাঙৰ আচনিৰ কল্পনা কৰিলে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বোৰক গাৱৰ যিবোৰ মানুহৰ টকাৰ প্ৰয়োজন তেঁওলোকৰ নাম সংগ্ৰহ কৰিবলৈ কলে। তেওৰ আচন্বিতে ৪২ জনী মান কষ্টসহিষ্ণু মহিলাই তেঁওলোকৰ উৎপাদিত সৰঞ্জাম সমুহ নিৰ্দিষ্ট দৰত বিক্ৰিৰ বাবদ ২৯ টকা বিছাৰিলে। গাওবাসীক টকা ধাৰলৈ দি যেতিয়াই সুবিধা উভটাই

দিবলৈ অনুমতি দিলে। ইউনিচ অনুপ্ৰানিত হৈ আগলৈ তেওঁ কেনেদৰে সহায় কৰিব বিবেচনা কৰিবলৈ ধৰিলে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাঙ্গনৰ বেংক এটাক গাওবাসীক টকা ধাৰলৈ দিয়াৰ বাবে বিশ্বাসত আনিব বিছাৰিছিল, কিন্তু বেংকৰ মেনেজাৰজনে বন্ধক সম্পত্তি নথকা দুখীয়া বিশেষকৈ মহিলা সকলক নিৰিক্ষণ কৰি তেওৰ এই বিবেচনা উলাই কৰিছিল।

নিৰ্ভয়ে ১৯৮৩ চনত কিছুসংখ্যক ওভতাই দিয়া টকা আৰু চৰকাৰী অনুমতিৰে ইউনিচে নিজৰ অধীনত এটি গ্ৰামীন বেংক স্থাপন কৰিলে। এই গ্ৰামীন বেংকে ব্যবসায়ৰ বাবে দুখীয়া নিচলাক বিশেষকৈ মহিলাসকলক টকা ঋণত দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ আৰম্ভ কৰিলে।ঋণ গ্ৰহনকৰিবলৈ অধ্যৱসায় লাগে বুলি তেওলোকক প্ৰলোভিত কৰিছিল আনকি পুৰুষসকলেও মহিলা সকল জনসাধাৰনক সম্বোধন কৰিব বুলি কল্পনাও কৰা নাছিল। প্ৰথম অৱস্থাত মহিলাসকলে নেৰানেপেৰাকৈ ধৰিছিল যে ব্যৱসায় কৰিবলৈ তেওলোকৰ তেনেকোনো ধাৰনা নাই আৰু সেয়েহে তেওলোকৰ গিৰীয়েক সকলক বেংকে টকা ধাৰে দিয়ে যাতে। লাহে লাহে ইউনিচে পাঁচজনীয়া গোট এটাক টকা ধাৰে দি তেওলোকৰ নিজা ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰিবলৈ প্ৰত্যয় নিয়াবলৈ সমৰ্থ হল। সেইকেজিনী মহিলাই তাৰ পাছত তেঁওলোকৰ বান্ধৱীসকলকো ঋণ লোৱাবলৈ উ. সাহ জন্মালে।যেতিয়া মহিলা কেইজনীয়ে ঋণৰ টকা উভটাই দিলে তেওলোকে অনুভব কৰিলে যে তেওঁলোকেও নিজৰ আৰু নিজৰ পৰিয়ালৰ পোহ পালন কৰিব পাৰিব।

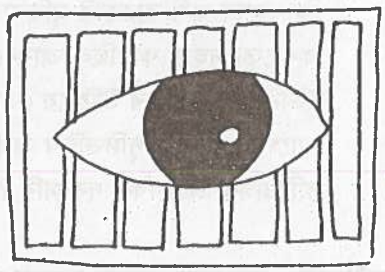

যেতিয়া পুঁজি, অনুষ্ঠান আৰু বেচৰকাৰী সংগঠনবোৰে অইনঠাইত গ্ৰামীনৰ লগত প্ৰতিযোগীতা কৰিছিল। ইউনিচে সংশয়বাদী লোকক মনত পেলাই দিছিল যে দৰিদ্ৰ দুখীয়া নিচলাৰ দ্বাৰা সৃষ্টি নহয় (কিন্তু) আমাৰ চাৰিওফালে থকা সংগঠনবোৰেহে ইয়াক গঢ় দিয়ে। সংগঠনবোৰ নকৈ গঢ় দি তুলিবলৈ হলে আমি আকৌ ছবি অকা ফলিলৈ উভটি যাব লাগিব যাতে তেঁওলোকে এতিয়া কৰাৰ দৰে দুখীয়া সকলৰ বিপৰীতে কোনো প্ৰভেদ নাৰাখে। দাৰিদ্ৰ নাশ কৰা ইউনিচৰ উদ্দেশ্যই এতিয়া প্ৰায় বিশ্বৰ অভিপ্ৰায়। তেওঁ কৈছে প্ৰত্যেক সমাজৰ দায়িত্ব হৈছে সেইখন সমাজৰ প্ৰতিজন সদস্যক মানৰ জাতিৰ সুখ্যাতি নিশ্চিত কৰা ... আমি মানৱ অধিকাৰবোৰৰ কথা কওঁ কিন্তু আমি দৰিদ্ৰতাৰ লগত মানৰ অধিকাৰৰ কোনো সম্পৰ্ক নাৰাখো ... স্ব নিয়োজনৰ বাবে দুখীয়া নিচলাক যদিআমি ব্যৱসায়ৰ ঋণদিব পৰা সংগঠনৰ সৃষ্টি কৰো তেঁওলোকেও একেই সফলতা লাভ কৰিব যি সফলতা আমি বাংলাদেশত দেখিছো। পৃথিবীত দুখীয়া হৈ থকাৰ কোনো কাৰন মই নেদেখো।গ্ৰামীন বেংকৰ স্থাপক হল মহম্মদ ইউনিচ। আজিকালি বাংলাদেশৰ ৩৬০০০ খন গাৱত গ্ৰামীন বেংকে কাম কৰে। ইয়াৰ ২.১ নিযুত ধৰুৱা আছে আৰু ১২,০০০ জনসংখ্যা চাকৰিয়াল আছে। গ্ৰামীন আৰ্হিৰ অনুস্থান আজিকালি ৫৬ খন দেশতে পৰিচালনা কৰে । ১৯৯০ চনৰ পৰা গ্ৰামীনৰ বিভাগবোৰ খণ্ডিত কৰা হৈছে, বেংকৰ ওপৰিও ইলেকট্ৰিফিকেচনে, ইন্টাৰনেত ব্যৱস্থা আৰু ওৱাৰলেছ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰে বাংলাদেশক শক্তিশালী কৰা ইয়াৰে যত্ন।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ কি পৰিবেশত পৰি ইউনিচে তেঁওৰ দৃষ্টি সুত্ৰাকাৰে প্ৰকাশ কৰাত অনুপ্ৰাণিত হৈছিল ? দুখীয়াক প্ৰভাবিত কৰা কি তাৎক্ষনিক সমস্যা তেঁও সম্বোধন কৰিব বিছাৰিছিল।

★ তেও কি সমাধান দেখুৱাইছিল। মানৱ সমাজৰ কি প্ৰত্যয়ে ইউনিচক কামত লগাই দিছিল ?

★ দৰিদ্ৰতা উঠাইদিয়া অনুসন্ধানত ইউনিছৰ কি গুনাগুন সমূহ প্ৰদৰ্শিত হৈছে। প্ৰদৰ্শিত কৰা পৰিচালকৰ নীতিসমূহক আপুনি বিশ্বাস কৰেনে ?

★ ইউনিচে আহৰন কৰা উদ্দেস্যসমুহ কোনোবা মহিলাই আহৰন কৰিব পাৰিবনে ? কিয় বা কিয় নোৱাৰিব? তেনেধৰনৰ মিল থকা পৰিবেশৰ সন্মুখাসন্মুখি হলে আপুনি কি কৰিলে হেতেন ?

★ ওপৰত দিয়া ইউনিচৰ উক্তিয়ে সংক্ষেপে কোনো সমস্যা কৌশলেৰে সমাধান কৰিছিল নে আৰু তেওৰ প্ৰস্তাৱত

তেওঁৰ নিজা ভুমিকা কি ? এইটোৱে দৃষ্টিভঙ্গীৰ উক্তিক বাধ্যৰে অন্তৰ্ভুক্ত কৰে নেকি ? কিয় বা কিয় নকৰে ?

★ সময়ত পৰিবৰ্তনৰ লগে লগে ইউনিচৰ দৃষ্টিভঙ্গী সলনি হৈছে নেকি ? পৰিবৰ্তন হোৱাতো দৰকাৰিনে ?

★ আপুনি ভাৱে নেকি যে ইউনিচৰ ঋণ দিয়া দৃষ্টিভক্তি কেৱল নিৰ্দিষ্টকৈ মহিলাৰ বাবেহে ? কিয় বা কিয় নহয় ?

★ গ্ৰামীন বেংকৰ দৃশ্যপটত মহিলাৰ কাৰ্য্যদক্ষতা কিহৰ লগত তুলনা কৰা হৈছে ? এই কাৰ্যদক্ষতাই মহিলাক তেঁওলোকৰ পৰম্পৰাগত চৰিত্ৰ বা জ্ঞানৰ তাৰামিলাৰ পৰা আতৰাই অনাত সহায়তা কৰিছেনে ?

★ কি ধৰণৰ ঋণ ব্যৱস্থাই মহিলা সকলক কেৱল অৰ্থনৈতিক ক্ষমতা দিয়াই নহয় বৰঞ্চ ই তেঁওলোকক মনোবল বৃদ্ধি কৰাতো সহায় কৰিছিল আৰু তেঁওলোকৰ সম্প্ৰদায়ত তেঁওলোকৰ চৰিত্ৰকো শক্তিশালী কৰিবনে?

★ ইউনিচৰ দৃষ্টিভঙ্গিৰ উক্তিয়ে তেঁওৰ উদ্দেশ্য সমূহ পৰিস্কাৰ কৰাত সহায় কৰিছিলনে ?

★ আপোনাৰ মতে দৃষ্টিভঙ্গিৰ অৰ্থ কি ?

★ দৃষ্টিভঙ্গিৰ উক্তি কিয় দৰকাৰি ?

অনুশীলনী ঃ ব্যক্তিগত জ্ঞানৰ বিৱৰন সূত্ৰাকাৰে প্ৰকাশ কৰা ।

প্ৰায় ৪৫ মিনিট এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক ।

১) দুজনী বা তিনিজনীকৈ গোটৰ মাজৰ পৰা দলত,তেঁওলোকৰ মাজত তলত দিয়াবোৰ আলোচনা কৰিবলৈ বিভক্ত কৰক। পৰিবেশ চিনাক্তকৰন, অৱস্থা বা আপোনাৰ পৰিয়াল বা সম্প্ৰদায়ৰ সমস্যা যিবোৰ আপুনি সলনি কৰিব পাৰিম বুলি আশা কৰে। এই পৰিবেশ বা সমস্যা সমূহৰ উন্নত কৰনৰ বাবে আপুনি কি ধৰনৰ পৰিৱৰ্ত্তন চাবলৈ বিচাৰে৷

২) দলৰ প্ৰতিজনী সদস্যই এক বা দুই মিনিট সময় দলৰ সহযোগীক দিব লাগে তাই বৰ্ণনা কৰা সমস্যা সমূহৰ পৰিপালনৰ বাবে তাই কোন দিশে যাব বা অংশ গ্ৰহন কৰিব।

৩) এটা বা দুটা বাক্যৰে- প্ৰতিজনী সদস্যই লিখিত ভাব চমু বিৱৰণ সূত্ৰকাৰে প্ৰকাশ কৰিব যিয়ে তাই দেখুওয়াই দিয়া তাইৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্ত্তনত তাইৰ জ্ঞানৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰিব।

৪) গোটেই কৰ্মশালাৰ গোটে পুনৰাই সমাজত সভা পাতিব, পৰিচালিকাৰ পৰা আৰাম্ভ কৰিব, প্ৰত্যেক জনীয়ে গোটক তাইৰ ব্যক্তিগত উক্তি পঢ়ি শুনাব।

এই অনুশীলনীৰ পৰিবেশনত পৰিচালিকাই প্ৰত্যেকজনীৰে লিখিত বিৱৰণ সমূহ সংগ্ৰহ কৰিব লাগে। প্ৰত্যেকজনীয়ে যাতে তাইৰ নিজৰ নাম বিৱৰণত লিখে সেয়া নিশ্চিত হব কাৰণ সেইবোৰ আকৌ উপবেশন ৭ত ব্যৱহৃত কৰা হব।

পৰ্য্যবেক্ষণ ঃ

★ আপোনাৰ ব্যক্তিগত উক্তিবোৰ সূত্ৰাকাৰে কৰাত অসুবিধা নেকি ? কিয় হয় অথবা নহয় ?

★ ব্যক্তিগত উক্তিসমূহৰ ক্ৰমবিকাশে আপোনাকআপোনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ সুচল কৰাত সহায় কৰেনে?

★ সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে আপোনাৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিও পৰিবৰ্তিত হোৱাতো আপুনি কল্পনা কৰেনে? কিয় কৰে বা নকৰে ?

★ গোটত অইনৰ ব্যক্তিগত উক্তি শুনি আপুনি কেনেকুৱা অনুভৱ কৰে ?

★ এই দৃষ্টিভঙ্গি লিখিত ৰূপত ৰখাৰ কিয় দৰকাৰ বা অইনৰ আগত চিএৰি আপোনাৰ দৃষ্টি স্পষ্ট কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কিয় ?

ভাগ – II

অইনৰ সৈতে যোগাযোগ

আগৰ উপস্থাপনত , আমি দেখি আহিছো যে দায়িত্বভাৰ লোৱাৰ দৰকাৰী উপাদান হৈছে এজনৰ তথ্য বা জ্ঞানৰ কাৰ্য্যকৰী যোগাযোগ কৰাৰ দক্ষতা। আছমা খেদ্দাৰৰ কাৰ্য্যলয়লৈ সহায় বিচাৰি অহা মহিলাগৰাকীয়ে তাইৰ পৰিয়াল সম্পৰ্কীয় কথাবোৰ যথাৰ্থভাবে প্ৰকাশ কৰিছিল, যদিও পুনৰাই মহিলাগৰাকীকৰ খেদ্দাৰে দেখা নাপালে, তাইৰ কথাই খেদ্দাৰক নাৰীক ভালদৰে ৰক্ষণাবেক্ষণ দিয়াৰ বাবে তাইক দেশৰ আইন ব্যৱস্থাক পৰিৱৰ্তন কৰাৰ বাবে বিশেষ ভূমিকা পালন কৰাত লিপ্ত কৰালে। মহম্মদ ইউনিচৰ অৰ্থনৈতিক আঁচনিৰ সফলতা স্থিৰ আছিল তেঁওৰ ধাৰণা মহিলা বেলেগ বেলেগ দৰ্শকৰ মাজত লৈ যোৱা তেঁওৰ দক্ষতাৰ ওপৰত ইউনিচৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিভঙ্গিসমূহ বুজিপোৱাকৈ গঠন কৰিব লাগিছিল। ঠিক সেইদৰে চৰকাৰী কাৰ্য্যালয়েও গাঁৱৰ মহিলাসকলক উৎসাহিত কৰিছিল।

এই অংশ অনুশীলন কৰাই ভাল যোগাযোগ, সন্ধি, আৰু অনুসৰণ কৰাৰ উপাদান সমূহ অনুসন্ধান কৰে যিয়ে দায়িত্বলবলৈ এজনৰ দক্ষতাক আগবঢ়ায়। দলৰ কাম, সহযোগিতা আৰু বন্ধুত্বপূৰ্ণ এই সকলোতে অংশগ্ৰহণ কৰা ব্যক্তিক কাৰ্য্যদক্ষতাৰে যোগাযোগত সাঙুৰি লয়। তলত প্ৰদৰ্শিত হোৱা গল্প আৰু প্ৰশ্নসমূহ উৎপাদিত, অনুসৰণ, সন্ধি আৰু বুজা পৰাকৈ সাঙুৰি লয়। পাৰস্পৰিকভাবে লাভবান হব পৰাকৈ আৰু অখণ্ডতাক একত্ৰিকৰণ কৰাৰ দক্ষতাকো সাঙুৰি লয়।

দায়িত্ব লোৱা হৈছে যোগাযোগ কৰা

পৰিচালিকা উত্তম হবলৈ আমি অতি কমেও দুজন মানুহ বিচাৰো কিছুমান ক্ষেত্ৰত ইজনে সিজনক সম্বন্ধ কৰিবলৈ। কোনেও একাশৰীয়াকৈ শিকিব নোৱাৰে। সেয়েহে পৰিচালিকা হৈছে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ ৰূপ, এজনে কেনেকৈ যোগাযোগ কৰিব, বহুতো কাৰ্য্য কৰিবলৈ এজনে কেনেকৈ দায়িত্বভাৰ লব।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন -৪

আমি কোনেদৰে যোগাযোগ কৰা উচিত ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

(ক) কাৰ্য্যকাৰী নেতৃত্বৰ বাবে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনীয়তা পৰীক্ষা কৰা ।

(খ) আনৰ লগত সন্ধিকৰনত, শিক্ষা প্ৰদানত আৰু অনুপ্ৰানিত কৰাত কেনেদৰে যুক্তিৰে বুজোৱা দৰকাৰ বিবেচনা কৰা ।

(গ) সুবিধা আৰু আঁসুৱাহসমূহ অন্তৰ্ভূক্ত কৰি চৰিত্ৰ বা সাধাৰন ভেঁটি লাভ কৰা আলোচনা কৰা ।

কৌশল সমূহৰ বাবে পৰামৰ্শ ঃ

মেৰিয়ান ৰাইট ইডেলমেনে লিখা তলৰ টোকাখন চিঞৰি পঢ়ক। আমেৰিকাৰ শিশুসকলক সুৰক্ষা দিব বিচৰা তাইৰ যত্নত যোগ দিবলৈ তাইৰ পঢ়োতাসকলক যুক্তিৰে বুজোৱা তাইৰ কাৰ্য্যদক্ষতালমূহ বিবেচনা কৰক । পাছত অহা প্ৰশ্নসমূহ গোটক আলোচনাৰ বাবে সহায়ক হব । তলৰ প্ৰশ্নসমূহ ব্যক্তিএজনক যোগাযোগ দক্ষতা পৰীক্ষা কৰিবলৈ অনুশীলনীৰূপে সজা হৈছে ।

বিষয়বস্তু গুৰুত্ব সহকাৰে আলোচনা কৰাত উৎসাহ জগাবলৈ আপুনি গোটক সৰু দললৈ বিভক্ত কৰিব পাৰে। (এই কৌশল পদ্ধতিৰ অতিৰিক্ত তথ্যৰ বাবে পৰিশিষ্ট -খ চাওক)

মই যত্ন লও আৰু পৰিচৰ্য্যা কৰিবলৈ ইচ্ছুক

মেৰিয়ান ৰাইট ইডেলমেন ঃ শিশুৰ অধিকাৰৰ অধিবক্তা।

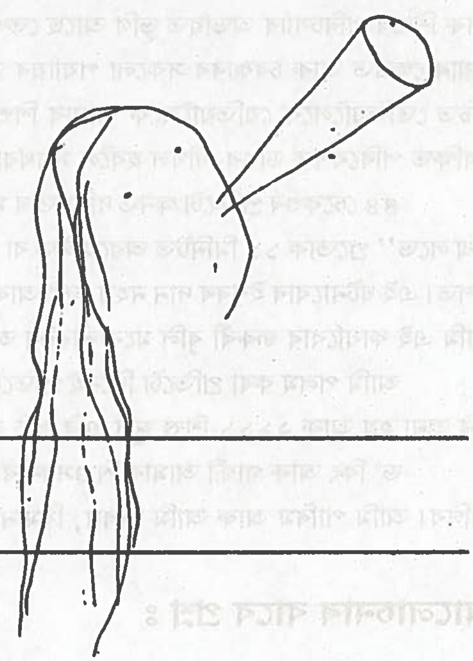

আন্দোলন এটি গঢ়ি তোলা অত্যন্ত কঠিনতম কৰ্ম, নিৰুৎসাহজনক, ভৱিষ্যতহীন, তাৰ বাবে আৱশ্যক হয় অধ্যাৱসায়, গভীৰ আন্তৰিকতা আৰু সুস্থিৰ অন্তৰ্দৃষ্টিৰ। যুদ্ধৰ দ্বাৰা হব পৰা ভয়ানক আৰু সেই সকলোবোৰৰ দায়িত্ববাৰ লব পৰা অন্ত অনুভূতি। ইয়াৰ বাবে লাগে শৃংখলতা, স্বচ্ছতা আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া পৰিকল্পনা। ইয়াৰ উপৰিও জটিল যিকোনো দুদ্যোল্যমান অৱস্থাত নিজকে জীয়াই থকাৰ সামৰ্থ্যতা আৰু প্ৰতিটো মূহূৰ্তকে ধৰি ৰখাৰ কৰ্ম তৎপৰতা।

শিশুৰ বাবে আন্দোলন গঢ়ি তোলাৰ বাবে আৱশ্যক হয়--ভিন ভিন জনসমাজৰ মাজত ভিন ভিন প্ৰয়োজনীয়তা, আগবাঢ়োতা, আগ্ৰহ আৰু প্ৰতিভা মূল লক্ষ্যৰ পৰা আঁতৰি নোযোৱা এক মুকলিমুৰিয়া পৰিৱেশৰ।"কোনো এজন শিশুকো পিছ পেলাই থব নালাগে''এনেক্ষেত্ৰত লাগিব উৎসাহ আৰু উদ্দিপনা লগততে দৃঢ় বিশ্বাসেৰে আগবাঢ়ি যোৱাৰ প্ৰবল ইচ্ছা অৱশ্যে বহুতো বাধা বিঘিনিৰ সন্মুখীন হব লাগিব যেতিয়া অন্যবোৰে স্তব্ধহৈ ৰৈ যাব আৰু তেওঁলোকৰ খোজবোৰ পিছলৈ টানি নিব আনকি ৰাজনৈতিক ভাৱে অবাস্তৱ বুলি বাৰে বাৰে উচ্চস্তৰে কথা কব বিচাৰিবও পাৰে।

আন্দোলন একোটা একেদিনতে গঢ়ি তোলা বস্তু নহয়। আন্দোলনসমূহ বহু দিনৰে পৰা চলি আহি আছে। বহু সময়ত

বহু ঠাইত, মানুহৰ দ্বাৰা ৰোপিত বীজসমূহৰ পৰা আৰু উপেক্ষিত অৱহেলিত নাইবা অমনোযোগীতাৰ বাবে শোক-দুখ-যন্ত্ৰনাৰ উমাজাল লাহে লাহে ক্ষোভলৈ আৰু শেষত আন্দোলনৰূপে স্ফুটিত হৈছে।

শিশুৰ আন্দোলন গঢ়ি তুলিবলৈ লাগিব সকলো বয়সৰ কৰ্মদক্ষ নিষ্ঠাবান পৰিচালক, গভীৰ বিশ্বাস, বিভিন্ন জাতীয় আৰউ শৃংখলাবদ্ধ হৈ ভূমিকা পালন কৰি সৃষ্টি চকা এটাকে পুনৰ আৱিস্কাৰ নকৰি বা আনে সৃষ্টি কৰা বস্তুক পুনৰ নকল কৰি উলিওৱাৰ চেষ্টা নকৰি সেইবোৰক প্ৰসংশা কৰিব লাগিব। প্ৰতিযোগীতা নহয় সহযোগীতা কৰিব লাগিব। শিশুক পৰিচৰ্য্যা কৰিব লাগিব কেৱল আমাৰ বাবেই, আমাৰ সংগঠনৰ বাবে নহয় আৰু আমাৰ ৰাজনৈতিক স্বাৰ্থপূৰণৰ বাবেও নহয়।

আমি আমাক নিজকে আৰু অন্যসকলোকো জগৰীয়া কৰা উচিত। কৰ্মৰে নেদেখুৱাই উপদেশ-নিৰ্দেশ দি বা কৌশলসমূহৰ বাবে লজ্জা নিবাৰণৰ বাবে আমি কেৱল কথাৰ ফুলজাৰি দিব নালাগে। এইটোৱে শিশুসকলৰ অন্তৰত আঘাত জন্মায়।

যিসংখ্যক মানুহে ''কোনো শিশুকে পিছ পেলাই থব নালাগে'' বুলি প্ৰতিজ্ঞা কৰিছে কিন্তু যিসংখ্যক মানুহে কাম নকৰে বা যিসংখ্যক লোকে কেৱল হিচাপ-নিকাচ আৰু কৌশলহে তৈয়াৰ কৰে যিয়ে বহুসংখ্যক শিশুক পিছপেলাইছে নিশ্চয়ে প্ৰত্যাহ্বান হিচাপে লব লাগে। দ্ৰব্য এটা অল্প নে খাৰকীয় নিৰ্ণয় কৰিবলৈ ''লিটমাছ'' ব্যৱহাৰ কৰাৰ দৰে যিসংখ্যক লোকে ''কোনো শিশুকে পিছ পেলাই থব নালাগে বুলি প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হৈছে তেওঁলোকৰ বাবে ''লিটমাছ'' পৰীক্ষা কৰা দৰকাৰী যাতে ধনী-দুখীয়া, উচ্চ-নীচৰ মাজত প্ৰভেদ নাৰাখি সকলোৰে শিশুৰ উন্নতি আৰু বিকাশৰ বাবে সমুচিত কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ সকলোৱে বহলোৱাতকৈ ঐক্যবদ্ধ হব পাৰে। কেৱল প্ৰতিজ্ঞাৰ দ্বাৰা শিশুসকলক খাবলৈ নাপায়, থাকিবলৈ ঘৰ আৰু শিক্ষা লাভ কৰিব নোৱাৰে। যিসকল শিশু ক্ষুধাৰ্ত্ত, আশ্ৰয়হীন আৰু ভাঙি-ছিঙি যোৱা স্কুলত শিক্ষা লভিবলৈ চেষ্টা কৰে আৰু শিশু আৰু শিশুৰ পৰিচৰ্য্যাৰ অভাৱত ভূগি আছে তেওঁলোকক ৰক্ষণাবেক্ষণ নিশ্চয়ে দিয়া উচিত। সকলো ৰাজনৈতিক দলক ক্ষমতা দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত আৰু চৰকাৰৰ সকলো পৰ্য্যায়ৰ অৱস্থানত আৰু আমেৰিকান সমাজৰ প্ৰত্যেক অংশক আমি সঁচা কথা কোৱা উচিত তেতিয়ালৈকে যেতিয়ালৈকে আমাৰ শিশুসকল এক সুস্থ পৰিবেশত, অহিংসাৰে, সন্মানীয় ভাৱে আৰু শিক্ষিত আৰু সুৰক্ষিত পৰিবেশত ডাঙৰ-দীঘল হবলৈ সমৰ্থবান নহয়।

৪৪ চেকেণ্ডৰ প্ৰতিটো ক্ষনত দৰিদ্ৰতাৰ মাজত শিশুসকলৰ জন্ম হয়, মিনিটৰ প্ৰতিটো ক্ষনত স্বাস্থ্যৰ বীমা নোহোৱাকৈয়ে জন্ম লভে'' প্ৰত্যেক ১১ মিনিটত অৱহেলিত বা অপৰাধী হয় আৰু বন্দুকৰ গুলিত মৃত্যুবৰণ কৰে ২ ঘণ্টা ২০ মিনিটৰ প্ৰত্যেক ক্ষণত। এই ঘটনাবোৰ ইশ্বৰৰ দান নহয় দেশ আৰু দেশৰ নাগৰিকস্বৰূপে এইবোৰ আমাৰ নৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক অভিৰুচি। আমি এই কাৰ্য্যবোৰ জৰুৰী বুলি মনোভাৱলৈ আৰু ইচ্ছুকভাৱে সলনি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে।

আমি পলম কৰা প্ৰতিটো দিনেই প্ৰতিটো ১০ মিনিটত শিশুৰ মৃত্যুৰ কাৰক হয়।১৮৬ শিশুক হিংসাত আক্ৰান্তৰ বাবে ধৰি অনা হয় আৰু ২৯১১ শিশু স্কুল এৰি গুচি আহে।

ড° কিং আৰু গান্ধী আমাৰ শিশুসকলৰ বাবে আন্দোলন গঢ়িবলৈ উভতি নাহে, আপুনি আৰু ময়েই এইয়া গঢ়ি তুলিব লাগিব। আমি পাৰিম আৰু আমি কৰিম, যিমান দূৰ আমি পাৰো যদিহে আমি কৰো; বাকিখিনি নিশ্চয়ে ঈশ্বৰে কৰিব।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ মেৰিয়ান হডেলমেনৰ লিখিত টোকাৰ উদ্দেশ্য কি বুলি আপুনি ভাৱে ?

★ তাই এজনী উপযুক্ত যোগাযোগকাৰী বুলি আপুনি ভাৱে নেকি ? কিয় বা কিয় নাভাৱে ?

★ তাইৰ উল্লেখ্যবোৰত পৰিসংখ্যাৰ প্ৰভাৱ কি ?

★ অন্যৰ বাবে সেই একেই সংবাদ সৰল কৰিবলৈ আপুনি কি ধৰণৰ কৌশলৰ ব্যৱহাৰ কৰিব ?

★ অনুপ্ৰাণিত আৰু মনোবল বৃদ্ধি কৰিব পৰা এনে অন্য প্ৰভাৱ, শ্ল'গান বা উক্তি আপুনি ভাবিব পাৰিবনে?

★ বৃহৎ সংখ্যক দলকলৈ সিচৰিত কৰাত আধুনিক কাৰিকৰী যেনে Fax M/C, email বা ENTERNET সমূহে সহায় কৰিব পাৰেনে ? যদিহে পাৰে, আপোনাৰ বাহিৰে পৰিকল্পনা কি হব ?

অনুশীলনী ঃ -ভিন্নতাৰ মাজত যোগাযোগ

বিভিন্ন সৰ্বসাধাৰণৰ ক্ষেত্ৰত কাম কৰা নাৰীসকলৰ বাবে চুডান বাৰত কৰা গৰৰ্ণৰৰ হুকুম।

প্ৰায় ৪৫ মিনিট সময় এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক।

২০০০ চনত চেপ্তেম্বৰ মাহৰ খাৰটউম ৰাজ্যৰ গৰৰ্ণৰ খলিফাই নাৰী সকলক বিভিন্ন সামাজিক স্থানত কাম কৰাৰ বাবে বাধাৰ হুকুম জাৰি কৰিলে কোৱা হল যে এই বাধাই ইচলামিক চাৰয়া আইন আৰু নাৰী সকলৰ সন্মান ৰক্ষা কৰিব। যিসকল নাৰী বিভিন্ন স্থানত কাম যেনে গেছ আস্থানত, হোটেল আৰু ৰেষ্টুৰেণ্ট আদিত কাম কৰে তেওঁলোকৰ বাবে এই হুকুমখন জাৰি কৰা হৈছে।ক

দৃশ্যপট ঃ

খাৰটউম ৰাজ্যত বসবাস কৰা নাৰী সকলৰ অধিকাৰৰ কাৰ্য্যকৰী এজনী মহিলাই এই হুকুমৰ জাৰি শুনি আচম্বিত হল আৰু ইয়াৰ বিৰুদ্ধে কবলৈ তাই নিশ্চিত ৰূপে সিদ্ধান্ত ললে। শ্ৰম আৰু প্ৰশাসনিক পুনৰ্গঠনৰ এজন উচ্চস্তৰীয় উপমন্ত্ৰীৰ লগত সাক্ষাত কৰাৰ সময় তাইৰ বান্ধৱী এজনীৰ সহযোগিতাত পালে। তাই তেওঁক হুকুমৰ বিৰুদ্ধে কথা কবলৈ প্ৰলোভিত কৰাৰ চেষ্টা কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত ললে। উপমন্ত্ৰীজন এজন মাজ বয়সীয়া বিবাহিত আৰু দুজনকৈ ছোৱালীৰ বাপেক। তেওঁ মহিলাৰ অধিকাৰ আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু তেওঁৰ ছোৱালী দুজনী যেতিয়া কৰ্মক্ষেত্ৰত সুমাই পৰিব তেতিয়া তেওঁলোকৰ সুৰক্ষাৰ বিষয়ে সবাচিত আছিল। তেওঁ তেওঁৰ ছোৱালী দুজনীৰ বাবে দুটা পচন্দ ৰাখিছিল শিক্ষা আৰুশৈক্ষিকমান অৰ্হতা কিন্তু মাত্ৰ সমাজত ইচলামৰ কাঢ়া নিৰীক্ষণৰ নীতি-নিঃ মেৰে ছোৱালীহালক সমৰ্থন কৰিবলৈহে।

১। তিনিটা দলত কৰ্মশালাৰ গোট বিভক্ত হল। দলৰ সদস্যসকলে বাছিলৰ কোনে উপমন্ত্ৰীৰ আৰু কোনে কাৰ্য্যকৰীজনীৰ ভূমিকা পালন কৰিব। তৃতীয় দলৰ সদস্যই দলৰ সহযোগীৰ মাজৰ কথোপকথন নিৰীক্ষণ কৰিব আৰু সেইবোৰ সন্নিবিষ্ট কৰি ৰাখিব।

২। তেওঁলোকৰ নিজা নিজা ভূমিকাসমূহলৈ মন্ত্ৰী আৰু কাৰ্য্যকৰীজনীয়ে লগত লাগিব আৰু ৫ - ১০ মিনিট কথোপকথন কৰিব তাৰ পিছত কাৰ্য্যকৰীজনীয়ে তাইৰ সম্পৰ্কীয় কথা নিবেদন কৰিব আৰু হুকুমৰ বিৰুদ্ধে কথা কবলৈ উপমন্ত্ৰীক প্ৰৰোচিত কৰাৰ চেষ্টা কৰিব।

৩। কথোপকথনৰ সময়ছোৱাত নিৰীক্ষণক দলৰ সহযোগীৰ টোকা লব, তাইৰ নিৰীক্ষনসমূহে সামৰিব

★ প্ৰচাৰ কৰাৰ তেওঁলোকৰ আৰ্হি কি কি হব ?

★ কি বাদ-বিবাদৰ কৌশল তেওঁলোকে ব্যৱহাৰ কৰিছে ?

★ প্ৰত্যেকেই আনক অনুসৰণ কৰা কিমান ভাল ?

★ অন্যৰ যুক্তিতৰ্কত প্ৰত্যেকে সঁহাৰি জনোৱাটো কিমান ভাল ?

★ সাধাৰণ ভেঁটি বিচাৰি পাবলৈ তেওঁলোক সমৰ্থ হ'লনে ?

৪। গোটেই কৰ্মশালাৰ গোট পুনৰাই বৃত্তাকাৰে মানুহ জমা খুৱাব। প্ৰত্যেক গোটৰ পৰা অহা পৰ্য্যবেক্ষকে চমুকৈ তাইৰ পৰ্য্যবেক্ষণ ভগাব।

৫। যদি সময়ে অনুমতি দিয়ে, অনুশীলনী আৰু আলোচনাৰ পৰা তেওঁলোকে কি শিক্ষা লাভ কৰিলে সেই কথালে চাই তেওঁলোকৰ ভূমিকা সলনি কৰি সমগ্ৰ গোটৰ সন্মুখত তেঁওলোকৰ ভূমিকাবোৰ পুনৰ কৰিবলৈ কিছুসংখ্যক যোৱাক কওক।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ কাৰ্য্যকৰী আৰু প্ৰতিনিধিৰ বাবে আলোচনাৰ অৱস্তান সমৰ্থন কৰা কঠিননে ? কিয় বা কিয় কঠিন নহয় ?

★ আপোনাৰ দলত আনে কি কৈছিল প্ৰতিনিধি আৰু কাৰ্য্যকৰীতাই সচাঁকৈ অনুসৰণ কৰেনে ?

★ তাইৰ/তেওঁৰ অৱস্থানৰ গুণাগুণ বিষয়ে আপোনাৰ দলত কাৰ্য্যকৰী বা প্ৰতিনিধিয়ে যিকোনো এজনে অন্য এজনক শিকোৱা বা শিক্ষিত কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিলনে ? যুক্তিতৰ্কতকৈ ''শিক্ষিত কৰাত'' কিবা বিভিন্নতা আছেনে ? কিয় বা কিয় নাই ?

★ কাৰ্য্যকৰীৰ যোগাযোগ বেছি ফলদায়ক কৰি সাজিবলৈ কি ধৰণৰ প্ৰকৃত বাতৰিয়ে সহায় কৰিছিল?

★ কেতিয়া এজনী পৰিচালিকাই অন্যক ''শিক্ষিত'' কৰিব বিচাৰে ? আপুনি ভাৱিব পৰা উদাহৰণ আছেনে যিবিলাকত পৰিচালিকাই আনুমানিক ভাবে এই কৌশলবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

★ প্ৰতিনিধি আৰু কাৰ্য্যকৰী তেওঁলোকৰ লক্ষ্যৰ বহুত দূৰত আছে নেকি ? যদি আছে কি লক্ষ্যত তেওঁলোকে অংশগ্ৰহণ কৰে ?

★ এনে কিবা বিষয় আছেনে যাৰ ওপৰত ভিত্তিকৰি প্ৰতিনিধি আৰু কাৰ্য্যকৰীতাই এৰা ধৰা কৰিব পাৰে ? যদি আছে, সেইবোৰ কি ? যদি নাই, কিয় নাই ?

★ সাধাৰণ ভেঁটি পাবলৈ প্ৰতিনিধি আৰু কাৰ্য্যকৰী আশা কৰা যুক্তিসঙ্গতনে ? কিয় বা কিয় নহয়?

★ সাধাৰণ ভেঁটি বিচৰাটো ভাল পৰিচালকৰ লক্ষ্য হয় নেকি ? সাধাৰণ ভেঁটিত উপস্থিত হবলৈ সদায়ে সম্ভৱনে ? এইটো সদায়ে প্ৰসংশনীয় নে ? কিয় বা কিয় নহয় ?

★ অনুশীলনীৰ সময়ছোৱাত আপোনাৰ ভূমিকাৰ অসাৱধানতাত এতিয়া আপুনি কি কব বা কৰিব বিচাৰিব প্ৰবৃত্তিজনক হবলৈ যিকোনো ভূমিকাত।

পৰ্য্যবেক্ষণ ঃ

★ এটি ৰচিত ''ভূমিকা পালন'' এইটোৰ অনুভৱ কেনেকুৱা ? ''ভূমিকা পালন'' অনুশীলনীৰ পৰা আপুনি কি শিকিবলৈ সমৰ্থ হৈছে ?

★ ''পৰ্য্যবেক্ষক'' হিচাপে অনুশীলনীৰ সময়ত টোকা লোৱা ইয়াৰ অনুভৱ কেনেকুৱা ?

★ আপুনি কিবা শুনাৰ দ্বাৰা আপুনি আচৰিত হৈছিলনে ?

ব্যক্তিৰ কথা-বাৰ্ত্তাৰ ওপৰত সমান নেতৃত্বই অতিৰিক্ত ঠাই দিয়েনে ?
যিজনীয়ে এজনীয়ে আনজনীক আৰু এজনীয়ে আনজনীৰ ধাৰণাসমূহ ------ আনকি যেতিয়া তেওঁলোক বিভিন্ন।
আমি আমাৰ অযুক্তিকৰ আৰু বিৰুধিভাৱবোৰ অতিক্ৰম, আৰু
কঠোৰ ন্যায়দায়বোৰ পৰিহাৰ, অইনক আমাৰ ধৰণাবোৰ জাপি নিদিবলৈ শিকিব , অখণ্ডতা গ্ৰহণ, আমাৰ খং ধৰি ৰখা,
অন্যৰ ক্ষেত্ৰত যথাৰ্থ কৰিব লাগে।
প্ৰতিভা আৰু ক্ষমা চিনাকি কৰি ওলোৱা।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন- ৫

আমি বিভিন্ন আগ্ৰহসমূহ কেনেকৈ জাৰি কৰিব পাৰো ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

★ মানৱ অখণ্ডতা সহি থকা আৰু ইয়াক আলিঙ্গন কৰা দুয়োটাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ভালকৈ অনুসন্ধান কৰা।

★ উমৈহতীয়া কাৰণৰ পিছত বিভিন্ন লোকৰ নৈতিক, ৰাজনৈতিক ক্ষমতা তেওঁলোকৰ মাজত পুনৰাই থিক কৰিবলৈ আলোচনা কৰা।

★ কেনেকৈ জনসাধাৰণে, শৈক্ষিক ভাৱে, অৰ্থনৈতিক ভাৱে বা সাংস্কৃতিক ভাৱে বিভিন্নতাৰ মাজত বা অভিযানত একেলগে কাম কৰিব পাৰে থিক সেই একেদৰে তেনেকুৱা কৰাত প্ৰামানিক সিদ্ধান্তসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

কৌশল সমূহৰ পৰামৰ্শসমূহ ঃ

দক্ষিণ আয়াৰলেণ্ডত শান্তিৰ বাবে মেইৰিদ কৰিগেন মে্গউৰি আৰু বিটি উইলিয়ামৰ যত্নৰ তলৰ কাহিনীভাগ চিএ্ৰৰি পঢ়ক।

এইটো এটা বৃহৎ আৰু দৰকাৰী বিষয়। আলোচনা আগবঢ়াবলৈ মাছ ৰখা পাত্ৰ কথোপকথনৰ কুট-নীতিয়ে অতি উত্তম হব। উপস্থাপনৰ বৃহৎ গোটৰ আলোচনা অনুসৰণ কৰি সৰু গোটৰ স্বেচ্ছাসেৱীয়ে বিষয়ৰ স্বাভাৱিক আলোচনাৰ আগ ধৰে। (বহলাই জানিবলৈ পৰিশিষ্ট - খ চাওক)

ন্যায় আৰু শান্তিৰ ফচল ৰোপন ঃ

মেইৰিড কৰিগেন মেগ্‌উৰ আৰু বিটি উইলিয়াম ঃ

শান্তি কাৰ্য্যকৰী

আয়াৰলেণ্ডৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰাম বহু শতাব্দীৰ আগেয়ে আৰম্ভ হৈছিল যেতিয়া এইদেশ ইংৰাজৰ দ্বাৰা শাসিত আৰু উপনিবেশীত হৈছিল। আয়ৰলেণ্ডৰ সাৰ্বজনীন অধিকাংশৰ ওপৰত ইংৰাজৰ পক্ষ্যপাত, প্ৰভেদনিৰূপন , অনাগৰ শাসনে তেঁওলোকক দৰিদ্ৰ আৰু দুৰ্ভিক্ষলৈ আগবঢ়াই নিছিল । ১৯২১ চনত ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাধীনতাৰ সন্ধিৰ দ্বাৰা আইৰিছ বিদ্ৰোহীয়ে ভেটি লাভ কৰিলে । সন্ধি অনুযায়ী দক্ষিনৰ খন প্ৰটেষ্টাইন অধিকাংশ দেশ গ্ৰেট ব্ৰিটেইনৰ অংশ হিচাপে থাকিব বুলি অধিকাংশ লোকে কৰা সমৰ্থন সত্বেও, নতুনকৈ গঠিত হোৱা Irish Republic কে ই বিভাজন সাময়িকভাৱে দিয়া বুলি আনুষ্টানিক ভাবে ব্ৰাহ্য কৰিলে কাৰন বেছিসংখ্যক কেথলিক দক্ষিনতেই বসবাস কৰে ।

কেইদিন মান আগৰ দহকত, ৰাজ্যত কাজিয়াৰ যি সূত্ৰপাত ঘটিছিল তাৰ ফলস্বৰূপ দক্ষিন আয়াৰলেণ্ডত ৰোমান কেথলিক আৰু পেলেষ্টাইন সকলৰ মাজত সাম্প্ৰদায়িক যুদ্ধৰ আৰাম্ভনী হৈছিল যিয়ে প্ৰায় দেশত ৩০০০ জনসাধাৰনৰ মৃত্যুৰ কাৰন হয় নিযুত জনবসতিৰ ভিতৰত।

এই বুৰঞ্জীমূলক স্তব্ধতাৰ বিপৰীতে মেইৰিছ কৰিবলৈ মেগিউৰি আৰু বিটি উইনিয়াম দুয়োকে নিৰ্য্যাতনৰ বলিৰ দুখৰ দ্বাৰা কাষলৈ লৈ আনিছিল আৰু তেঁওলোকৰ জীৱন চিৰদিনৰ বাবে সলনি কৰি দিছিল । ১০ আগষ্ট ১৯৯৭ চনত মেগিউৰিৰ দুজন ভাগিন আৰু তাইৰে এজনী ভাগিনী ছোৱালীক বেলফেষ্ট ষ্ট্ৰিট বা মাৰি পেলোৱা হয় তেতিয়া যেতিয়া ব্ৰিটিছ সৈনিকে আইৰিছ বিদ্ৰোহি বন্দুকধাৰীলোক এজনক গুলিয়াই যাৰ গাড়িখন তেতিয়া ৰাস্তাৰ কাষতে আছিল ।

এই দুখদায়ক দুৰ্ঘটনাৰ পাছত মেগিউৰিৰ এজন কেথলিক আছিল আৰু তেঁও চিহ্নিত Irish Republic Army নিৰ্য্যাতনক অস্বিকাৰ কৰে ।উইলিয়াম এগৰাকী সংমিশ্ৰিত পৰিবেশৰ পৰা অহা মহিলা সেই দুৰ্ঘটনাৰ সাক্ষীআছিল আৰু তৎক্ষনাত লৰা-ছোৱালী হালৰ মৃত্যুৰ বিৰোধে প্ৰায় ৬,০০০ হস্তাকক্ষৰ লৈ এখন দৰ্খাস্ত প্ৰচাৰ কৰিলে, দুদিনৰ পিছত তাই সেই দখাস্তখন দুৰদৰ্শনত নিবেদন কৰিলে ।

লৰা-ছোৱালীহালৰ অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াত মেগিউৰি আৰু উইলিয়াম লোক দুখৰে আৰু নিৰোধ হিংসাৰে জৰ্জৰিতহৈ একত্ৰিত হ'ল, সম্পত্তিৰে শান্তিৰ হকে কাম কৰিবলৈ ।'' শান্তিৰ হকে নাৰীসকল'' নামেৰে এটা সংগঠন স্থাপন কৰিলে পাছত শান্তিৰ লোক সংগঠন নামেৰে পুনৰ নামাকৰন কৰা হ'ল । এমাহৰ ভিতৰতে সংগঠনটোৱে প্ৰায় ৩০,০০০ জনী নাৰীক অনুপ্ৰানিত কৰিলে কেথলিক আৰু প্ৰটেষ্টাইন দুয়োপক্ষৰে বেলফেষ্ট ষ্টিটত মৰ্চা দিহলৈ। যদিও শত্ৰুৰে সৈতে সহযোগিতা আৰু শাৰিৰিক ভয় দেখুওৱা হল মেগিউৰি আৰু উইলিয়াম মচা বন্ধ নকৰিল আৰু বেছিহে অনুগামী আকৰ্ষিত কৰিল । তেঁওলোকৰ সমৰ্থন সকল শান্তিৰ আন্দোলনত তেঁওলোকৰ সাধাৰন লক্ষ্যৰ দ্বাৰা আকৰ্ষিত হৈ আহিল । অংশগ্ৰহনকাৰীয়ে আবিস্কাৰ কৰিলেযে তেঁওলোকে অংশগ্ৰহণ কৰিছে কেৱল নিৰ্য্যাতন হিংসা শেষ কৰিবৰ বাবে নহয় বৰঞ্চ দুয়োপক্ষই যুদ্ধৰ দ্বাৰা সম্মুখিন হোৱা দৰিদ্ৰতা নিবাৰনৰ বাবেহে, ৰাজনৈতিক স্বায়ত্ব শাসনৰ অভাৱ সামাজিক স্বাধীনতা বাধা আৰোপ সমূহৰ বাবে যিবোৰ দক্ষিন আইন প্ৰনয়ন কাৰীয়ে জৰুৰী কালিন ভাবে জাপি দিছিল।

তেঁওলোকাৰ কামৰ বাবে উইলিয়াম আৰু মেগিউৰি যে বিশ্বব্যাপি স্বীকৃতি লাভ কৰিলে ১৯৭৭ চনৰ অক্টোবৰ মাহত শান্তিৰ নবেল বঁটা লাভ কৰি। অৱশেষত উইলিয়াম বেলফে,্ট এৰি আমেৰিকালৈ গুচি গ'ল । কিন্তু মেগিউৰি ৰে গতানুগতিকবাৱে দক্ষিন আয়াৰলেণ্ডৰ যুদ্ধৰ কাৰ্য্যবোৰ নতুনকৈ দিক্ষা দিয়াৰতাইৰ যত্ন কৰিয়েই থাকিল আৰু সন্ধিৰ মেজলৈ আনিবলৈ তাইৰ চেষ্টা অবিৰত বাৱে চলি থাকিল। অন্যায়ৰ বাবে যিবোৰ লোকে খঙেই একমাত্ৰ প্ৰতিকাৰ বুলি বিবেচনা কৰিছিল তেঁওলোকৰ দ্বাৰা ১৯৮০ আগতে আৰু ১৯৮০ চন সময়চোৱাত বৰ্খাস্ত হয় ।১৯৯৮ চনত শান্তিৰ চুক্তিত উপস্থিত হোৱাৰ বহুদিন আগেয়ে অহিংসাৰ বিষয়ে তথ্য গোটখু ৱাবলৈ তাই নেৰা-নেপেৰা চেষ্টা কৰিছিল ।

যিদৰে মেগিউৰি ৰে বৰ্ণনা কৰিছিল,''মই বিশ্বাস কৰো যে ভৱিষ্যতৰ বাবে আমি যি আশাকৰো আমাৰ প্ৰত্যেকেই অহিংসা হৃদয়ৰ ভতৰত পুহি ৰখাটোৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে আৰু আমাৰ মনত আৰু নতুন ক্ৰমবিকাশ আৰু কল্পনাশীল গঠণত যিবোৰ অহিংসাজনক আৰু সকলোৰে বাবে জীৱনীদায়ক। কিছুসংখ্যক মানুহে তৰ্কযুদ্ধত লিপ্ত হব বিচাৰে যে এইবোৰ একেবাৰে কল্পনাসেৱী, মই বিশ্বাস কৰো যে এইটো একেবাৰেই বাস্তৱধৰ্মী। মই প্ৰত্যেয় নিয়াব পাৰো যে উচ্চ বিবেচনা শক্তিলৈ আগবঢ়াটো মনুষ্যজাতিৰ ক্ষিপ্ৰ প্ৰকাশ । তেঁওলোকৰ বাবে যিসকলে কয় এইয়া কেতিয়াও সম্ভৱপৰ নহয় । আমি মনত ৰখা উচিত যে দাসত্ব প্ৰথা উঠাবলৈ মানৱতাই শিক্ষা দিয়ে ।আমাৰো কাৰ্য্য হিংসা আৰু যুদ্ধ উঠাই দিয়াতকৈ কম নহয়.........'' তথাপিও, তাই এতিয়াও নেৰানেপৰাকৈ লাগি আছে তাত ভৱিষ্যতে ন্যায় আৰু শান্তিৰ পচল লগাবলৈ আমি সকলোৰে অহিংসাৰ বীজ সিঁচিব লাগে ইয়াত আৰু এতিয়াই......বৰ্ত্তমানত ।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ দক্ষিন আয়োৰলেণ্ডৰ বিবাদৰ সমাধান বিচাৰিবলৈ মেগিউৰি আৰু উইলিয়ামক কি কি ঘটনাই অনুপ্ৰানিত কৰিছিল্?

★ বিবাদ-মিমাংসা কৰিলৈ তেঁওলোকে তেঁওলোকৰ তত্বত কি পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰিছিল ? তেঁওলোকে এই পদ্ধতি কিয় বাছি লৈছিল ?

★ মেগিউৰি আৰু উলিয়ামে দেখুৱাই দিয়া নেতৃত্বৰ ধৰনত আপুনি কি মূল্য লক্ষ্য কৰিলে ? মহিলাসকলক সহায়তা বা তেঁওলোকক গতিৰোধ কৰিবলৈ আপুনি কেনেকৈ ভাবিব?

★ ৰোমান কেলিক আৰু পেলেষ্টাইন্ সকলৰ সাধাৰন লক্ষ্য কি ? সেইবোৰ লক্ষ্যত আহৰন কৰাত তেঁওলোকৰ দক্ষতাৰ ওপৰত একেলগে কাম কৰাৰ কি প্ৰভাৱ পৰিচে?

★ দক্ষিণ আয়াৰলেণ্ডত শান্তিৰ বাবে কিবিশ্বাসে তাইৰ তত্ব আৰু দুঃ সাধ্যজনক বিষয়ৰবিৰোধে সমগ্ৰ বিস্বব্যাপী দৃঢ় চেষ্টা কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিছিল ?

উপস্থাপন-৬

আমি এজনে আনএজনৰ মনোবল কেনেদৰে বঢ়াওঁ।

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

★ ''মনোবল'' দিয়াৰ অৰ্থ ফঁহিয়াই দেখুওৱা ।

★ অন্যক ''মনোবল'' দিয়াৰ দীৰ্ঘদিনীয়া মূল্য আলোচনা কৰা ।

★ পৰিচালিকা কেনেকৈ পৰাক্ৰমী হব পাৰে তাক পৰীক্ষা কৰা ।

★ আনক মনোবল দিয়া অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ব্যক্তিগত কৌশল সমূহ বৰ্ণনা কৰা ।

কৌশলসমূহৰপৰামৰ্শ সমূহ ঃ

পাকিস্থানত থকা আফগান ভগনীয়া কেম্পত শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ আৰু তাইৰ আফগান সংগীসকনৰ বাবে কৰা য়াকুবিৰ তলৰ চেষ্টাৰ কাহিনীভাৱ চিঞৰি পঢ়ক। বৃহৎ আৰু বহুতদিনীয়া প্ৰভাৱ মিশ্ৰিত চেষ্টাৰ বাবে কৰা কৌশল সমূহ গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক। নিশ্চিত অভিপ্ৰায়ৰ মনোবল আৰু ভালদৰে যোগাযোগ অনুসন্ধান কৰাত গোটৰ উৎসাহ ৰূপাঙ্কন কৰিবলৈ গোট স্থাপনৰ ভিতৰত অনুসৰণ কৰে।

এই উপস্থাপনৰ বাবে প্ৰশ্ন আৰু উত্তৰ (Q & A)কৌশলৰ পদ্ধতিয়েই হ'ল আটাইতকৈ উত্তম কুট-নীতি। প্ৰশ্নৰ ওপৰত দৃষ্টি পেলাই, তেঁওলোকৰ নিজৰ অভিজ্ঞতা সমূহ আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীক ভাৰিবলৈ, নিজৰ বিষয়ে কথা কবলৈ আৰু আলোচনা কৰিবলৈ পৰিচালিকাই ব্যাখ্যা কৰিব পাৰে। (অতিৰিক্ত তথ্যৰ বাবে পৰিশিষ্ট - খ চাওক) ।

জনসাধাৰনৰ লগত কাম কৰা ঃ শিক্ষাত জনসাধাৰণক সহায় কৰা

চাকিনা য়াকুবি ঃ- শিক্ষা বিদ

১৯৭০ চনৰ আগেয়ে, চাকিনা য়াকুবি গাভৰু হৈ থাকোতেই আফগানিস্থান এবি যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত উপস্থিত হলগৈ যত তাই জীৱবিদ্যাৰ শিক্ষা লাভ কৰিলে আৰু পাছত জনস্বাস্থ্যৰ উপৰত স্নাতকোত্তৰ উপাধী লাভ কৰে। ঘৰৰ পৰা হাজাৰ মাইল দূৰত, আফগানিস্থানৰ ৰাজনৈতিক অশান্তি ক্ৰমাগতভাৱে বাঢ়ি অহা বিপদৰ আশংকা য়াকুবিয়ে নিৰীক্ষণ কৰিলে। যেতিয়া ১৯৮০ চনত চোভিয়েট ইউনিয়নে আফগানিস্থান আক্ৰমণ কৰিলে তেতিয়া তাইৰ বেছিসংখ্যক বিস্তাৰিততেই থকা পৰিয়ালৰ লোকৰ সৈতে যোগাযোগ হেৰুৱাই পেলালে। আফগান সকলে মুখামুখি হোৱা দুখ কষ্টৰ বিষয়ে জানিবলৈ পায়, য়াকুবিয়ে মুলধন গোটাবলৈ অনুপ্ৰানিত হ'ল আৰু কাপোৰ আৰু অন্যান্য প্ৰাথমিক লাগতিয়াল সামগ্ৰী তেঁওলোকৰ বাবে পঠিয়াবলৈ সংগ্ৰহ কৰিলে। তাই অন্য বিদেশী শিক্ষাৰ্থী আৰু এছিয়া আৰু মধ্যপূৰৱ পৰা অহা সহযোগীৰ লগ লাগি তাইৰ স্বদেশী সকল ভগনীয়া কেম্পত জীৱন সংগ্ৰাম কৰি থকা লোকসকলৰ বাবে সাহাৰ্য্য সামগ্ৰী পঠিয়াবলৈ দলবদ্ধ হ'ল, যেতিয়া তাইৰ মাক দেউতাকক অনুমতি দিবলৈ আৰু ৰাজনৈতিক আশ্ৰয়স্থান ১৯৮৮ চনত , U. S. লৈ য়াকুবিয়ে তাইৰ পৰিয়াল সুৰক্ষিতভাৱে গমন কৰাৰ নিৰ্ভয়তা পালে। কিন্তু, অন্য ভগনীয়া দুৰ্গত সকলৰবাবে তাই দৃঢ় চেষ্টা কৰি থাকিল। কাষৰ সীমাৰ পৰা জীয়াতুভোগা চাই থকাৰ চাৰি বছৰৰ পিছত, য়াকুবিয়ে, তাই তেতিয়া U. S.ৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ্থীসকলক বিজ্ঞান শিকাই আছিল, সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিলে যে পাকিস্থানৰ ভগনীয়া কেম্পত কাম কৰিবলৈ তাই তাইৰ মৰ্য্যাদা ত্যাগ কৰিব। তাই

অনুভৱ কৰিলে শিক্ষাৰ যোগেদি জনসাধাৰণক শক্তিশালী কৰাত তাইৰ দক্ষতাৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ সময় আহিছে। দাৰিদ্ৰতা, ভেটিখোৰা স্বভাৱ আৰু ব্যাপক নৈৰাশ্যই কেম্পৰ বাসিন্দাসকলক পঙ্গু হোৱা তাই দেখা পালে। তাই আফগানক দিবলৈ মনস্থ কৰিলে স্কুলৰ শিক্ষাৰ সৈতে প্ৰশিক্ষণ তেওঁলোকৰ দেশখন পুনৰাই গাঁথিবলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজনী হব।

আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সাহাৰ্য্য কমিটিৰ আফগান ভগনীয়াসকলৰ মহিলা শিক্ষা কাৰ্য্যসূচীৰ য়াকুবি সংস্থাপক হ'ল আৰু শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ প্ৰকল্পৰ ক্ৰমবিকাশ কৰিলে, লক্ষ্য হল শিক্ষকক সহায় কৰা, শিক্ষাৰ্থীৰ শিক্ষা কাৰ্য্যৰ দক্ষতা উচ্চমান কৰা শ্ৰেণীকোঠাৰ বাহিৰত আৰু ভিতৰত। বৰঞ্চ, স্মৰণৰ জৰিয়েদি জ্ঞানলাভ কৰাৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰাতকৈ, নিদ্ধাৰিত পাঠ্যই দ'কৈ কব পৰা স্বাধীনচৈতিয়া অনুসন্ধান আৰু বঁহিয়াই দেখুৱাত।

প্ৰথম ১৫ জনী মহিলাই কাৰ্য্যসূচীৰ ওভটাই ৫০ জনী শিক্ষক প্ৰশিক্ষাৰ্থীক প্ৰশিক্ষিত কৰিলে, যি কেইজনীয়ে অন্যক প্ৰশিক্ষিত কৰিলে, প্ৰায় ৩০০০ অংশগ্ৰহণকাৰীক কাষত পোৱালে। য়াকুবি বিশেষভাৱে আফগান ছোৱালীসকলৰ উন্নয়নত আগ্ৰহিত আছিল। যিকেইজনীয়ে কেম্পত অলেখ বঞ্চনাত জীয়াতু ভোগ কৰি আছিল। তাই শিক্ষাকাৰ্য্যৰ অৱস্থাৰ সংস্থাপনৰ বাবে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিলে আৰু ২৫খন স্থানীয় ছোৱালী স্কুলৰ উপস্থিতি বৃদ্ধি কৰালে। মাত্ৰ এবছৰতে ৩০০০ৰ পৰা ১৫,০০০ জনী ছোৱালীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰাত এই যত্নই আগভাগ ললে। ১৯৯৫ চনত পাকিস্থানৰ পেছোৱাৰত, ''বিদ্যা শিক্ষাৰ আফগান প্ৰতিষ্ঠান'' (Afgan Institute of Learning) য়াকুবি আৰু তাইৰ সহপাঠী এজনীয়ে স্থাপিত কৰিলে। তাইৰ দৃষ্টি হল লক্ষ্যপূৰ্ণ আঁচনি আৰু কাৰ্য্যসূচীৰ পৰিপালন কৰিব যিয়ে সকলো আফগান ভগনীয়াৰ সকলো অৱস্থানতে শিক্ষাৰ গুণাগুণ বঢ়াব। ইয়াৰ প্ৰথম বছৰত ৪খন গৱেষণামূলক আলোচনা সংগঠিত কৰিলে যিবোৰত মাত্ৰ ২০ জন শিক্ষয়িত্ৰীহে উপস্থিত হৈছিল।

সেই বছৰতে, ১০০ শিক্ষক প্ৰশিক্ষিত হল, সোণকালেই গোটেই ভগনীয়া কেম্পৰ স্কুলসমূহে তেওঁলোকৰ শিক্ষকসকলক প্ৰশিক্ষনৰ বাবে পঠিয়াবলৈ ধৰিলে আৰু আজি মুঠতে ৩০০০ শিক্ষক প্ৰশিক্ষনৰ পাঠ্যক্ৰমত অংশগ্ৰহণ কৰি আছে। কেম্পত মহিলাৰ জীৱনত প্ৰভাম্বিত কৰা বিষয়সমূহ চালি-জাৰি চাবলৈ, মানৱ অধিকাৰ, অহিংসা মহিলাৰ বিৰুধে আৰু স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা বিষয়ৰ ওপৰত বক্তৃতা দিবলৈ বিশেষ কৰ্মশালা সংযোজিত কৰা হল।

আজিকালি, পাকিস্থানত, বিশ্ববিদ্যালয়ত বা ডিগ্ৰিৰ স্থানৰ শিক্ষা বিচৰা আফগান ভগনীয়াৰ বাবে মাত্ৰ কেইখনমানহে মনোনিত বিষয় আছে। য়াকুবিৰ বৰ্তমান সপোন হল কম্পিউটাৰ বিজ্ঞান, স্বাস্থ্য বিজ্ঞান, মনোবিজ্ঞান আৰু শিক্ষাৰ দ্বাৰা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্ৰমসমূহ সন্মানীয়ৰূপে চোৱা, ইনটাৰনেটৰ জৰিয়তে সহায় কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় কাৰ্য্যদক্ষতাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াই সুস্থ আৰু ঐশ্চৰ্যশালী আফগান সমাজৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ তাই আশা কৰে যে শিক্ষামূলক কাৰ্য্যসূচীসমূহ নিজেই আফগান মহিলাসকলৰ মাজত বিয়পি পৰিব।

অন্যৰ মনোবল বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে তাইক কিহে অনুপ্ৰানিত কৰিলে শুধাত -- য়াকুবিয়ে উত্তৰ দিলে ''যেতিয়া আপোনাৰ কিবা অন্যক দিব, আপোনাৰ উত্তম কাৰ্য্য জনসাধাৰণৰ মাজত দিয়ক আৰু শিক্ষা লভাত সহায়তা কৰক। মই ''সৰ্বসাধাৰণৰ অধিকাৰত'' অংশগ্ৰহণৰ জৰিয়েদি স্ব-উপযুক্ত হবলৈ অন্যক সহায় কৰো। এইদৰেই আফগানে বাহিৰ হব পাৰিব ..... বাহিৰ হব পৰা মানে মুকলি হব পাৰিব -..... মুক্ত হব পাৰিব, তেওঁলোকৰ মনৰভাৱ প্ৰকাশ কৰিব পাৰিব ..... এইদৰেই মই আমাৰ দেশখনত পুনৰ গঢ়ি তোলাত সহায়তা কৰি আছো .....।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ ''সৰ্বসাধাৰণৰ অধিকাৰৰ'' প্ৰতি য়াকুবিৰ অনুভৱ আৰু সম্পৰ্ক সমূহ কি যাৰ বাবে তাই মনোবল জগাব বিচাৰিছিল।

★ তাইৰ নিজা ''সম্প্ৰদায়ৰ'' পৰা কি শিক্ষা লাভ কৰিলে ? ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহে তাইক কেনেকৈ মাৰ্গদৰ্শন কৰিছিল।

★ য়াকুবিয়ে তাইৰ ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতা আৰু প্ৰশিক্ষন সমূহ কেনেদৰে একত্ৰিত কৰিছিল ?

★ তাইৰ চমু-কালীন লক্ষ্য আৰু দীৰ্ঘকালীন দৃষ্টি কি ?

★ স্বতন্ত্ৰভাৱে অনুসন্ধান কৰা আৰু বেলেগ বেলেগ কৈ দেখুৱা শিক্ষাইকিহত বেছি জোৰ দিয়ে ? এইদৰে আগবঢ়াৰৰ সুবিধা বা অসুবিধাসমুহ কি কি ?

★ তাইৰ ধাৰণা আৰু দৰ্শণত য়াকুবিয়ে কেনেদৰে উত্তীৰ্ণ হল ?

★ সাধাৰণভাৱে আফগানসকলক আৰু মহিলাক মনোবল বৃদ্ধি কৰিবলৈ তাই কেনেকৈ শিক্ষাৰ আৰ্হি ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

★ আপোনাৰ মতে মনোবল বৃদ্ধি কৰাৰ অৰ্থ কি ?

★ ''আপুনি নিজকে ক্ষমতাশালী বুলি বিবেচনা কৰেনে ? আগলৈ আপুনি নিজকে কেনেকৈ ক্ষমতাশালী কৰিব ?

★ অন্যক কেনেকৈ বা ক্ষমতাবান কৰিব পাৰিবনে ? কিয় ? কি যুদ্ধ কৌশল ব্যৱহাৰ কৰিব ?

★ ''ক্ষমতাশালী'' নিয়মানুবৰ্ত্তন নেতৃত্বৰ এটা উপাদান হয়নে ? কিয় বা কিয় নহয় ?

গোটৰ কাৰ্য্যদক্ষতা ঃ অন্যৰ মনোবল বৃদ্ধি কৰা

প্ৰায় ১ ঘণ্টা সময় এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰা।

১। যথাৰ্থ ওভতনী গ্ৰহণকাৰ্য্য আৰু দিয়াকাৰ্য্যৰ জৰিয়তে এজনীয়ে আনজনীক কেনেকৈ মনোবল দিব এই অনুশীলনীত চমু অভিজ্ঞতাৰ মাজেৰে দিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে। পৰিচালিকা বা স্বেচ্ছাসেৱীয়ে এই অনুশীলনীৰ বাবে সময় লব। যেতিয়া সময় ৰক্ষকে অনুশীলনী আৰম্ভ কৰিব; এজনীকৈ সংগী বিচাৰি লবলৈ সকলোকে পৰামৰ্শ দিয়া হব।

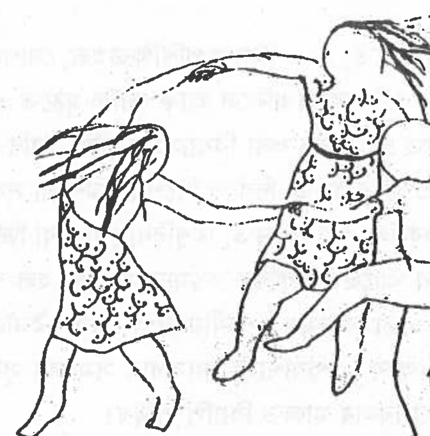

২। প্ৰত্যেক যোৰাৰ সংগীৰে এজনীয়ে আন এজনীৰ লগত ৫ মিনিটৰ বাবে কথা কব। প্ৰত্যেকজনী সংগীয়ে তলৰ অনুৰোধ কৰা তথ্য দাঙি ধৰিব। প্ৰত্যেক সূচীৰ সঁহাৰি জনাই সংগীসকলে ঘূৰি ঘূৰি এটাৰ ঠাইত আনটো লব পাৰে বা প্ৰত্যেক সংগীয়ে তিনিটাৰে একে সময়তে উত্তৰ দিব পাৰে।

অন্যলোকৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধানকৈ ভালপোৱা বিষয় কওক (তাইৰ ধাৰণাসমূহ, তাই কাম কৰা ধৰণ, শুনা, কোৱা ইত্যাদি)

★ অন্যৰ সৈতে আপুনি কৰিবলৈ বিচৰা এটি কাৰ্য্যদক্ষতা বা তাইৰ পৰা আপুনি শিকিব বিচৰা কিবা বৰ্ণনা কৰক।

★ অন্যলোকৰ বাবে সহায়ক হব পৰা কিছু সংখ্যক উপদেশ দাঙি ধৰক।

৩। ৫ মিনিট পিছত, সময়ৰক্ষকে সকলোকে নতুন সংগী বিচাৰি লবলৈ কব যাৰ সৈত্যে পুনৰ অনুশীলন কৰিব ।

৪। মুঠতে চাৰি জনী সংগীক যেতিয়া সকলো কোৱা হব, আলোচনা কৰিবলৈ গোটে পুনৰ মানুহ গোট খুৱাব আৰু তলত দিয়া প্ৰশ্ন বিবেচনা কৰিব ।

★ এই অনুশীলনীৰ বাবে উজু কি আছিল ? কঠিন কি আছিল ?

★ অন্য অংশীদাৰৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা যিকোনো তথ্য বিশেষভাৱে গ্ৰহণ যোগ্য বা সাহাৰ্য্য পূৰ্ণ আছিলনে? যদি সেয়ে হয়, এইটো কি আছিল ? আপুনি এইটো শুনিবলৈ কিয় ভাল পাইছিল ? এইটো এটা ৰীতে আছিলনে য'ত যথাৰ্থ তথ্য দিয়া হৈছিল বা এইটো আছিলনে যে কোৱা হৈছিল ?

★ কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহনকাৰীক আগতকৈ ভালদৰে বুজি পোৱাত বা জনাত এই অনুশীলনীয়ে আপোনাক সহায় কৰিছিলনে?

★ এই অনুশীলনীয়ে বিশ্বাস উৎপন্ন কৰিছিলনে ? যোগাযোগ ব্যৱস্থা মুক্ত আছিলনে আৰু হব পাৰিছিলনে ? কিয় বা কিয় নোৱাৰিছিল ?

★ এই অনুশীলনীয়ে গোটলৈ সাধাৰণভাৱে আপোনাৰ অনুভৱ আগবঢ়াই নিছিলনে ? কিয় বা কিয় নিয়া নাছিল ?

ভাগ - III

শৈক্ষিক অংশীদাৰৰ সৃষ্টি (জুটিয়া শিক্ষাৰ সৃষ্টি)

শৈক্ষিক অংশীদাৰত, বা শিক্ষিত সংগঠনত অংশীদাৰৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হোৱা পৰিনামৰূপে সংগঠনৰ বা অংশীদাৰৰ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ সংগৃহিত কাৰ্য্যবলী আৰু ধাৰণাসমূহ নিবেদন কৰে । যেতিয়া সফলতাপূৰ্ন অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ কাম কৰিবলৈ অতিকৈ অনুপ্ৰানিত হয় তথ্য সলনাসলনি কৰে, পৰিনাম স্পৰ্শকাতৰ আৰু ঐক্যতাৰ জৰিয়তে শিক্ষা আৰু অধিনায়কত্ব সংগঠিত আৰু ভগোৱা অৰ্থৰ ক্ৰমবিকাশ হয় তেতিয়া অংশীদাৰৰ পৰস্পৰ কাৰ্য্যৰ প্ৰতিক্ৰিয়া স্বৰূপ মূল্যাঙ্কন আৰু জ্ঞানে তেঁওলোকৰ উদ্দেশ্যত উপনিত হবলৈ ক্ৰমাস্বয়ে আগবঢ়াই নিয়ে ।

সংগঠনে অংশীদাৰৰূপে কাম কৰা কাহিনীৰ বৰ্ণনা সামৰা এই অনুশীলনী বোৰে নাৰী প্ৰতিষ্ঠানৰ গাঁথনিৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা এক নতুন শ্ৰেণীৰ নেতৃত্বৰ ধৰণক নিশ্চিত আৰ্হি ৰূপে কাম কৰাত অনুসৰন কৰে। শেষৰ দুটা উপস্থাপনত, গোটেই কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ ধাৰনা শিক্ষাৰ ভিত্তিত কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ ধাৰণা শিক্ষাৰ ভিত্তিত কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ ধাৰনা শিক্ষাৰ ভিত্তিত কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে দলত কাম কৰিবলৈ লক্ষ্য, প্ৰশাসনীয় গঠন গাঁথনি আৰু তেঁওলোকৰ নিজা প্ৰকল্পিত সংগঠনৰ কাৰ্য্যৱলীৰ ক্ৰমবিকাশ কৰিবলৈ সুযোগ পাব । তেঁওলোকক শেষৰ অনুসীলনীৰ বাবে সাজু হবলৈ সহায় কৰক। এই অংশৰ আগৰ উপস্থাপনৰ সময়ত অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেওঁলোকৰ সংগঠন সংস্থাপনৰ আদৰ্শসমূহ চিনাক্ত কৰিবলৈ আৰাম্ভ কৰিব লাগে।

শৈক্ষিক দলৰ ভিতৰত মানসিক উৎকৰ্ষ উৎপাদন কৰাত সহায়ক হোৱা এক শ্ৰেণীৰ বাক্যাংশ অন্তৰ্ভূক্ত হয়। এইটোৱে এক শ্ৰেণীৰ ঐক্যতা আৰু সহযোগিতাৰ অনুভৱ শক্তিৰে ইয়াৰ মুঠ সৰু অংশকৈ সমগ্ৰখিনিকে ডাঙৰকৈ গঢ়াত সহায়তা কৰে। ইয়ে অৱশ্যে সকলো ক্ষেত্ৰতে সকলোৰে সন্মতি প্ৰকাশ কৰাটো নুবুজায়, বুজায় কাৰণ সদস্য সকলে এজনে আন এজনক মূল্য আৰু সন্মান কৰিবলৈ শিক্ষিত হৈছে। সকলোৰে নিজা বুলি গুণগান গান গাব পৰা এটি পৰিনামৰ উৎপাদন কৰিব পৰাকৈ তেওঁলোকে এই পদ্ধতিক অনুদান যোগাব পাৰে।

"নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প"

উপস্থাপন-৭

আমি মুখামুখি অংশগ্ৰহণৰ অৰ্থ কেনেকৈ পাব পাৰো ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমূহ ঃ

★ গোট বা সংগঠমৰ সদস্যসকলৰ মাজত মুখামুখি অংশগ্ৰহন অৰ্থ বিচৰা কুচনৈতিক কৌশল বাহিৰ ধাৰা।

★ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ যোগেদি মুখামুখি অংশগ্ৰহনৰ দৰ্শনশক্তিৰ উপস্থিত হোৱা পদ্ধতি স্থিৰ কৰা।

★ প্ৰসাৰিত ভাৱে সকলোৰে লাভ জনক ব্যৱহাৰিক দৰ্শনশক্তি সংগঠনে আনৰ লগত কেনেদৰে মুখামুখি কৈ অংশগ্ৰহণ কৰিব পাৰে তাক বিবেচনা কৰা।

কৌশলসমূহৰ বাবে উপদেশ ঃ

নিজৰ লগতে সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ উন্নতি সাধন কৰা ভাৰতবৰ্ষত এইসভাবৰ দুখীয়া-নিচলা, জাৱৰ সংগ্ৰহ কৰা স্ব-নিয়োজিত নাৰীসকলৰ সংগবদ্ধ অভিযানৰ উৎপত্তিৰ তলৰ কাহিনীভাগ চিঞৰি পঢ়ক। জাৱৰ সংগ্ৰহ কৰা ব্যক্তি সকলে কিদৰে লাভজনক সপোনৰ ভাগ উপস্থাপিত কৰি আৰু কেনেকৈ বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিছিল সেয়া বহুতো গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক ।

এই উপস্থাপনত, কৌশলসমূহৰ পদ্ধতি যেনে ভূমিকা পালন বা চিত্ৰ অংকণ আৰু ব্যঙ্গ চিত্ৰ সমূহে অংশগ্ৰহনকাৰীক ভাৰতবৰ্ষৰ নাৰীসকলৰ কাম পোৱাব। অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত এই কুট-নৈতিক কৌশলসমূহে আগ্ৰহজনক আলোচনাত ফিৰিঙ্গনিৰ কাম কৰিব (অতিৰিক্ত পৰামৰ্শৰ বাবে পৰিশিষ্টি-খ-চাওক)

আৰগ্য ভাগিনীৰ অভিযান ঃ

ভাৰতবৰ্ষত, প্ৰায় ৯৪ শতাংশতেকৈ অধিক নাৰী শ্ৰমিক স্ব-নিয়োজিত আৰু নাৰীৰ অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক পীড়িতৰ বাবে বৃদ্ধিত দুষ-ৰাষ্টৰ সম্মুখিন হব। ইয়াৰ মাজৰে কিছুসংখ্যক নাৰী তাকৰি দিওতা হাতেৰে কৰা কাম যেনে দুচকীয়া হাতেৰে টনা গাড়ী, ধৰুৱা কাম কৰা,আৰু আবৰ্জনা আহৰণ কৰা আদি কামত আৱদ্ধ হয়। ১৯৯৪ চনত, স্ব-নিয়োজিত নাৰী ~~সংস্থা~~ (sewa) ১৯৭২ চনৰ পৰা ভাৰতত পঞ্জীয়নযুক্ত বাণিজ্য ইউনিয়ন স্ব-নিয়োজিত নাৰী আবৰ্জনা আহৰণকাৰী সকলৰ প্ৰয়োজনীয়তাক সম্বোধন কৰিবলৈ এটি অভিযানৰ মুকলি কৰিলে তাৰ ভিতৰত বেছিসংখ্যকেই অত্যন্ত দৰিদ্ৰ আৰু অশিক্ষিত আছিল। sewa ই স্থানীয় পৰিচালিক সকলৰ লগত দিহা পৰামৰ্শ কৰিববলৈ চেষ্টা কৰিলে। গাঁও আৰু ওচৰ চুবুৰীয়া অৱস্থানত যদিও বহুতবাৰ সভা-সমিতি পতা হ'ল নাৰী আৱৰ্জনা আহৰণকাৰী শ্ৰমিকৰ অৱস্থাৰ উন্নতিৰ বাবে তেঁওলোকে ঐক্যমতত উপণিত হ'ল যে তিনি প্ৰকাৰৰ মূখ্য প্ৰত্যাবানৰ দৰকাৰ।

১। আয়োজন আহৰণকাৰী কামৰ বাবে আইন আৰু অবিৰাম দৰ্মহাৰ উন্নতি কৰা ।

২। আৱজনা আহৰণৰ দ্বাৰা হোৱা স্বাস্থ্য-সংকট নিয়ন্ত্ৰণ কৰা আৰু

৩। শ্ৰমিক সকলৰ বিপদ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা। যি সকলৰ ল'ৰা-ছোৱালীৰ যত্নৰ লাভালাভ নাই। আহমদাবাদৰ নগৰত, সজাগতা বৃদ্ধি আৰু শ্ৰমিক বিষয় চিনাক্ত তেঁওলোকৰ সম্প্ৰদায়ত চিনাক্ত কৰিবৰ বাবে আবৰ্জনা আহৰণকাৰী শ্ৰমিকসকলৰ মাজত বহুতবাৰ সভা-সমিটি সংগঠিত হ'ল। ইয়াৰ স্থানীয় কৰ্মীসকলৰ বাবে স্বাস্থ্য-প্ৰণালীৰ শ্ৰেণী কক্ষক SEWA ই সমকক্ষ আৰু সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক অৱস্থানৰ উন্নতিৰ বাবে তেঁওলোকৰ লগত কৌশল সমূহৰ আলোচনা কৰিলে। সভাক শ্ৰেণীকক্ষত

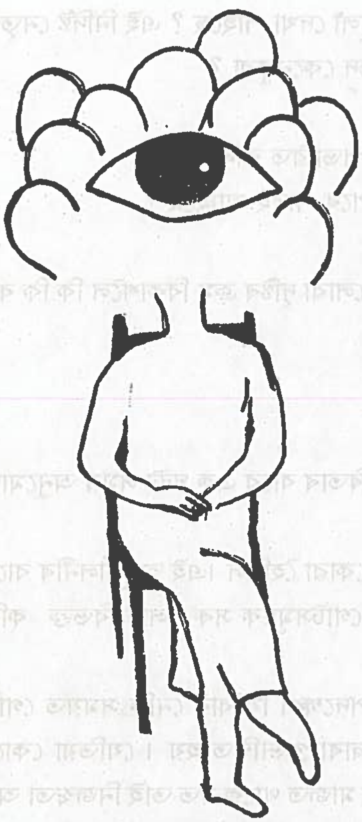

আৰু-চলিথকা দিহা-পৰামৰ্শ সমূহত আয়োজন আহৰণকাৰী সকলে মূল্য আৰু নীতি থকা অন্ত:কৰণৰ প্ৰকাশিত কৰিলে য'ত তেঁওলোক সকলোয়ে এটি সুঁটি। এই নীতি সমূহৰ ওপৰিত্ত আৱৰ্জনা আহৰণ কাৰি শ্ৰমিক সকলে তেঁওলোকৰ বিষয়বস্তু দেখুৱাই আৰু তেঁওলোকে সাজু হব পৰা এটি সাধাৰণ দৃষ্টিক আকাৰ দিবলৈ আৰাম্ভ কৰিলে। আৱৰ্জনা আহৰণকাৰি শ্ৰমিক সকলৰ মাজৰ, কাগজ তোলাসকল যি সকলে গুনান আৱৰ্জনা সংগ্ৰহকৰে আৰু পুনৰাই ব্যৱহাৰ প্ৰয়োগ কৰি আৰু যি সকল অঘনে প্ৰভেদ নিজপনৰ বিপৰীতে আৰু চাফা কৰা ৰূপে অৱজ্ঞা কৰি আৰু বেমাৰ বিয়পিয়া সকলে একেলগে আহি তেঁওলোকৰ অভিযান মুকলি কৰিলে।

কাগজ গুচোৱা সকলে সংগঠনটোৰ অৱস্থা এনেদৰে কৰিব লাগে যাতে প্ৰত্যেক অঞ্চলৰ পৰিস্কাৰ পৰিচন্নতাৰ দায়িত্ব হাতত লব পাৰে । কাগজ তোলা সকলে তেঁওলোকৰ যত্ন সংগঠিত কৰিবলৈ ধৰিলে যাতে প্ৰত্যেকজনীৰে নিজা চাৰিসীমা যাকে যিখিনি চাফাকৈ ৰখাৰ বাবে তাই দায়িত্বশীল। পৰিবৰ্তে অংশগ্ৰহণকাৰী সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰত্যেকটো ঘৰলৈ লেতেৰা পেলাবা মোনা আৰু যোগান ধৰা হ'ল যাতে আগৰটো পৱৰ্ণ হলে সলনি কৰিব পাৰে । যি সংখ্যক লোকে এই অনুষ্ঠানৰ যোগেদি জাবৰ (লেতেৰা) সংগ্ৰহ কৰে তেঁওলোকে তাৰে বিক্ৰীকৰিব পৰা সমূহ বজাৰত পুনৰাবিক্ৰী কৰি আয় লাভ কৰে, কিন্তু তেঁওলোকৰ উপস্থিতিখ লাভ জনক বুলি অনুভৱ কৰা হয়।

আহমদাবাদৰ অভিযানত কামকৰা মহিলাসকলক এতিয়া আৰোগ্য ভাগিনী বুলি জনা যায়, বা স্বাস্থ্য ভনী আৰু তেঁওলোকে কাম কৰা মধ্য বৰ্গীয় সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰতিনিধিসকলৰ সহযোগীতাৰ চুপ্ৰিম ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা নিয়োজিত কমিটিৰ দ্বাৰা সমৰ্থন লাভ কৰে । আৰোগ্য ভাগিনিয়ে ৪০০ জনী তেঁওলোকৰ ভনীসকলক অনুপ্ৰানিত কৰাৰ দ্বিতীয় পদক্ষেপ লয় যি কেইজনীয়ে নগৰৰ মূখ্য জাবৰ পেলেৱা ঠাইত বাস কৰা লোকৰ অভাৱ পূৰন কৰে। কাগজ-তোলা সকলৰ দৰে, যিসকল মহিলাই জাৱৰ পেলোৱা ঠাইত পুনৰাই বেচিব পৰা জাৱৰ পেলোৱা সামগ্ৰী বিচাৰি থাকে।বহুসংখ্যক মহিলাই তেঁওলোকৰ পানী কেচুৱা আৰু শিশুসকলক লগত ৰাখি কাম কৰিব লগীয়া হয়,অস্বাস্থ্যকৰ পৰিবেশত নিজকে আৰু তেঁওলোকৰ শিশুসকলক ৰাখিব লাগে । আৰোগ্য-ভাগিনী সকলে জাৱৰ পেলোৱা ঠাইত কাম কৰা মহিলাসকলৰ শিশুসকলৰ যত্নৰ বাবে এটি অনুষ্ঠানৰ সংস্থাপন কৰে, আৰু পুনৰাই ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা জাৱৰ-সমূহৰ বিকল্প উৎসৰূপে চিনাক্ত কৰায় ,যিবোৰ সুৰক্ষিত আৰুবেছি লাভ জনক হয়।

''নাৰী নেতৃত্ব তেঁওলোকৰ আত্মবিশ্বাস ,আৰু ঘৰত বা বাহিৰত তেঁওলোকৰ চুক্তিকৰণৰ ক্ষমতা আৰু নীতি নিয়ম আৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহনত তেঁওলোকৰ প্ৰতিনিধি সকলক শক্তিশালী কৰিবলৈ বহুতো কৰণীয় কাম আছে'' স্ব-নিয়োজিত নাৰী সকলৰ সংস্থাৰ সৌজন্যত। যিমানদুৰ সম্ভৱ বহুতো লোক প্ৰভাম্বিত হোৱা অংশগ্ৰহণকাৰীক সামৰা পৰামৰ্শ আৰু প্ৰতিফলিত হোৱা প্ৰণালী ভগাইলোৱা দৃষ্টিৰ সংজ্ঞা দিয়া। দুখীয়া-নিচলা লোকৰ হকে কৰা কাম, SWEA স্ব-নিয়োজিত মহিলা সকলে ডাঠি কৈছিল যে এইটো তেঁওলোকৰ বিষয়, তেঁওলোকৰ অগ্ৰগন্যতা আৰু প্ৰয়োজনীয়তা যিবোৰ নিশ্চয়ে উন্নতীকৰণৰ প্ৰণালীক আদৰ্শ আৰু মাৰ্গ দৰ্শাব ।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

- ★ SWEAৰ কাৰ্য্যৰ পিছত থকা বিস্তীৰ্ণ দৃষ্টি কি ? সংগঠনসমূহৰ দৃষ্টি আপুনি কেনেকৈ সংজ্ঞা দিব ?
- ★ লেতেৰা সংগ্ৰহ কৰা মহিলা সকলে তেঁওলোকৰ লক্ষ্য কেনেকৈ চিনাক্ত আৰু স্পষ্টভাৱে উদ্ভাৱিত কৰিছিল ?তেঁলোকৰ লক্ষ্যসমূহ চিনাক্ত আৰু আহৰণ কৰাত ব্যৱহাৰ কৰা পদ্ধতিসমূহক নাৰী সকলে প্ৰভাম্বিত কৰাতো সত্যনে ? কিয় বা কিয় নহয়?
- ★ কাগজ- তোলা আৰু আৰোগ্য ভাগিনীয়ে কেনেকৈ তেঁওলোকৰ প্ৰয়োজনীতাক কাৰ্য্যকৰীত ৰূপায়িত কৰিছিল ?

★ আৰুগ্য-ভাগিনীৰ তেঁওলোকৰ নেতৃত্বৰ পদ্ধতিৰ ধৰনৰ ওপৰত আপুনি কি মূল্য দেখা পাইছে ? এই নিৰ্দিষ্ট নেতৃত্বৰ আৰ্হিৰ তুলনাত আপোনাৰ ব্যক্তগত অভিজ্ঞতাৰ নেতৃত্বৰ আহিব মাজৰ প্ৰভেদ কেনেকুৱা ?

★ তেঁওলোকে তেঁওলোকৰ দৃষ্টি কেনেদৰে ভগাব পাৰিছিল ?

★ নমণীয় আৰু পৰিৱৰ্তিত ভগাইলোৱা দৃষ্টিয়ে কেনেকৈ তেঁওলোকৰ কল্যানত প্ৰভাৱিত কৰিছিল?

★ SWEA ৰ দৃষ্টি বিকাশিত হোৱাৰে পৰা কি কি বিভিন্ন পৰিৱৰ্ত্তনশীল খলপেৰে পাৰই আহিছে ?

★ ভগাই লোৱা দৃষ্টি সদীয়ে সম্ভৱপৰ আৰু বা প্ৰয়োজনীয় ? কিয় ?

★ ব্যক্তিসকলৰ আনকি একেমনৰ গোটৰ মাজত বা বিভিন্ন গোটৰ মাজত ভগাই লোৱা দৃষ্টিৰ ক্ৰম বিকাশলৈ কি কি বাধা আহিছিল? তাৰ পৰা আপুনি কেনেকৈ পৰিক্ৰম পাব ?

গোটৰ কাৰ্য্যকাৰিতা ঃ

ভগাই লোৱা অৰ্থৰ যোগেদি গোটৰ দৃষ্টি চিনাক্ত কৰন ঃ- এই গোঢ়ৰ কাৰ্য্যকাৰিতাৰ বাবে এক ঘন্টা সময় অনুমোদন কৰক ।

উপস্থাপনৰ অংশগ্ৰহণকাৰীক তেঁওলোকৰ ব্যক্তগত বাক্যদান সমূহ লিখিবলৈ কোৱা হৈছিল ।এই অনুশীলনীৰ বাবে, পৰিচালিকাই এই লিখিত প্ৰতিবেদন সমূহ তেঁওলোকৰ লিখকলৈ ভগাই দিব আপুনি গোটসমূহক সৰু দলত বিভক্ত কৰিব পাৰে।(কিছুসংখ্যক পৰামৰ্শৰ বাবে পৰিশিষ্ট খ-চাওক)।

লক্ষ্যস্থিৰ কৰিবলৈ ভগাইলোৱা অৰ্থ সৃষ্টি কৰাটো গ্ৰহনযোগ্য আৰু নমণীয় পদক্ষেপ যিবোৰ নেকি সময়ত গোটৰ সংগৃহিত আৰু গতানুগতিক যোগাযোগৰ সংগৃহিত আৰু গতানুগতিক যোগাযোগৰ দ্বাৰা প্ৰভাম্বিত হয় । যেতিয়া কোনো গোটো ভগাই লোৱা আন সৃষ্টি কৰে, প্ৰত্যেকজনী সদস্যই নিজ নিজ কামৰ সিমাৰদ্ধতাৰ মাজত থাকে যত তাই নিজস্বতা আৰু দায়বদ্ধতা ভগাই লয় । এই অনুশীলনীত, কৰ্মশালাৰ প্ৰতিগৰাকী অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ ব্যক্তগত দৃষ্টিৰ মতামতলৈ লৈ যোৱা অভিজ্ঞতা আৰু মূল্যয়ন সমূহ এজনীয়ে আন এজনীৰ লগত আলোচনা কৰে । গোটৰ বাবে ভগাই লোৱা দৃষ্টি চিনাক্ত আৰু একত্ৰিত কৰাত সহায় কৰিবলৈ তেঁওলোকৰ মূল্য আৰু নীতিৰ মাজত এটি সাধাৰন বান্ধোন বিচাৰি উলিয়াটো তেঁওলোকৰ কৰ্ম হয় ।

১। উপস্থাপন ৩ ৰ পৰা অংশগ্ৰহণকাৰী তেঁওলোকৰ লিখিত প্ৰতিবেদন সমূহ উভটাই দিয়ক । গোটৰ সদস্য সকলৰ বাক্যদান সমূহ নিজৰ মাজতে পুনৰালোচনা কৰিবলৈ আৰু তেঁওলোকৰ নিজৰ দৃষ্টিভঙ্গি বোৰৰ কাৰনবোৰ প্ৰতিফলিত কৰিবলৈ অকনমান সময় অনুমোদন কৰক ।

২। গোটৰ মাজলৈ গৈ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ দৃষ্টিৰ বাক্যদান বোৰ চিঞৰি পঢ়ক, বা যদিহে তেঁওলোকৰ বৰ্ত্তমানৰ ধাৰণা আৰু-ইচ্ছাসমূহৰ সৈতে ভালদৰে খাপ খায় । চমুকৈ(প্ৰত্যেক ব্যক্তিয়ে ৫ মিনিটতৈকৈ বেছিসময় খৰচ নকৰেযেন, আৰু আন কম সময় যদিহে গোট ভাঙৰ হয়) পাছত অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তেঁওলোকৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিৰ বাক্যদানলৈ আগবঢ়াই নিব পৰা মূল্যআৰু অভিজ্ঞতা সমূহৰ ব্যাখ্যা কৰিব

৩। যেতিয়া প্ৰত্যেকজনীয়ে নিজা নিজা দৃষ্টিৰ বাক্যদান কৰাৰ সুবিধা পাব গোটকৰ তলৰ প্ৰশ্নসমূহ বিবেচনা কৰিবলৈ কওঁক(পৰিচালিকা বা স্বেচ্ছাসেৱকে চাৰ্ট' বৰ্ডত বা ফ্লিপ চাৰ্টত টোকা ল'ব ? গোটৰ সদস্যসকলৰ মাজত সাধাৰন ভাৱে কি অভিজ্ঞতা, অবিকল দৃশ্য বা ভগাইলোৱা মূল্য আছে ? তেঁওলোকৰ ব্যক্তিগত উদ্দেশ্যসমূহ(এজনীৰ লগত, পৰিয়াল বা তাৎক্ষনিক পৰিবেশ..... সম্পৰ্কীয়) বা জনসাধাৰণৰ উদ্দেশ্যসমূহ(সামাজিক ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক বা এজনীয়া সম্প্ৰদায় বা সমাজৰ বাবে অন্য লক্ষ্য) যিবোৰ দৃষ্টি বাক্যদান সমূহৰ লগত মিল থকা নে ? যদিহে তেনেকুৱা, সেইবোৰ কি ?

৪। গোটক কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে সাজু কৰা সম্ভৱণীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰ বাক্যাংশসমূহ বিবেচনা কৰিবলৈ কওক । সাধাৰণভাৱে থকা তেওলোকৰ এই বাক্যাংশসমূহ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ব্যক্তিগত লক্ষ্যৰ লগত বা জনসাধাৰণৰ উদ্দেশ্যৰ

লগত সংযুক্ত থাকিব লাগিব। অংশগ্ৰহণকাৰীৰ আৰু সকলোৰে সুঁতি থকা এটাকৈ বাক্যাংশৰ ছবি আঁকিব। উপস্থাপন ৪ত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ এই বাক্যাংশৰ প্ৰতিবেদন ৰাখক।

কৰ্মশালা মূল্যাংকণ প্ৰশ্ন ঃ

পৰিচালিকা বা স্বেচ্ছাসৰীয়ে চ'ক বৰ্ড বা ফ্লিপ চাৰ্টত গোটৰ তলৰ আলোচনাসমূহৰ সময়ত টোকা কৰি লব লাগে।

এই খিনিলৈকে কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ দ্বাৰাআপুনি কিবা শিকিলে বা আহৰণ কৰিলেনে? কৰ্মশালাৰউপস্থাপন মনোমোহা গাঁথনিৰ আৰু ব্যৱহাৰিক মূল্যবোধ আছেনে ?

★ প্ৰত্যেক উপস্থাপনত আলোচনা কৰা সূচীপত্ৰ আৰু বিষয়বস্তু সহায় কৰেনে ?

★ কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন গাঁথনিৰ বা সূচীপত্ৰৰ সলনি কৰিব বিচৰা আন ব্যৱস্থা আছে নেকি ?

★ আলোচনা আৰু অনুশীলনী সমূহত অংশগ্ৰহণকৰা সহজনে ? কিয় বা কিয় সহজ নহয় ?

★ কৰ্মশালাৰ বাবে আপোনাৰ যিবোৰ উদ্দেশ্য আছিল প্ৰথম উপস্থাপনৰ পাছত পৰিৰৰ্তন হ'লনেকি? যদি হ'ল কেনেধৰণৰ হ'ল ?

গোটৰ মাজৰ প্ৰশ্ন সমূহ ঃ

যিমান দুৰ সম্ভৱ কৰ্মশালাৰ আটাইতকৈ মূল্যবান আলোচনা অনুশীলন বা কাৰ্য্যৱলী কোনবোৰ ?

★ কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনকোনটো উপখ্যান আপুনি আটাইতকৈ উপভোগ কৰিলে ?

★ কাৰখানাৰ কোনটো উপবেশন তুমি আটাইতকৈ বেছি উপভোগ কৰিলা?

কোনো এটা অভিপ্ৰায়ৰ সংজ্ঞা আৰু ব্যাখ্যা কৰাটো শিক্ষাৰ লগত সাঙুৰি লোৱাটো বুজায়।
একেই সময়তে ক্ষমতাৰ ব্যৱহাৰো সুচায় !!

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন -৮

আমাৰ কাৰ্য্যকাৰী পৰিকল্পনা কি ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্যসমূহ ঃ

★ সংগঠনৰ কাৰ্য্যকাৰী পৰিকল্পনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বহল কৰন।

★ সিদ্ধান্ত গঠনত গোটৰূপে সহযোগিতা কৰা।

★ অংশগ্ৰহণৰ যোগিদি কাযকৰী পৰিকল্পনাত একেলগে সিদ্ধান্ত লোৱা ।

★ লিঙ্গ অৰগতৰ বৃদ্ধিত কাৰিকৰী কৌশলৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

কৌশলসমূহৰ বাবে পৰামৰ্শ ঃ

এখন সংগঠনৰ কাৰ্য্যকাৰী পৰিকল্পনাৰ উন্নতীকৰনৰ বাবে সংগঠনক প্ৰনালীবোৰৰ বিষয়ে তলত কাহিনীভাগ চিঞৰি পঢ়ক। সংযুক্ত ক্ৰম বৰ্দ্ধমানৰ মাজেদি ইয়াৰ সিদ্ধান্ত গঠন সংগঠনে কেনেকৈ সম্পন্ন কৰিছিল গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক। গোটৰ কাৰ্য্যদক্ষতা তলত আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্নসমহ কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীক সহযোগী সিদ্ধান্ত গঠনত ভাগ লোৱাৰ সুবিধাৰ বাবে সাজা হৈছে।

ইয়াত অংশগ্ৰহণ কাৰীক সৰু দল বা গোটত বিভক্ত কৰাটো অতি উত্তম হব যাতে সকলোৰে আলোচনাৰ প্ৰশ্নবোৰৰ বিষয়ে কৰলৈ সুবিধা পায়।এতিয়া গোটসমূহে একেলগে কিছুসংখ্যক উপস্থাপনৰ বাবে একেলগে কাম কৰিব,প্ৰশিক্ষন কৰ্মশালাৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ ওপৰত গোটক পুন কেন্দ্ৰীভূত কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত উৎসাহজনক উপস্থাপনৰ সুবিধাদিয়াত এই সময়খিনি নিশ্চয়ে উপযুক্ত সময় হব (আগৰ উপদেশসমূহৰ বাবে পৰিশিষ্ট-খ-চাওক)।

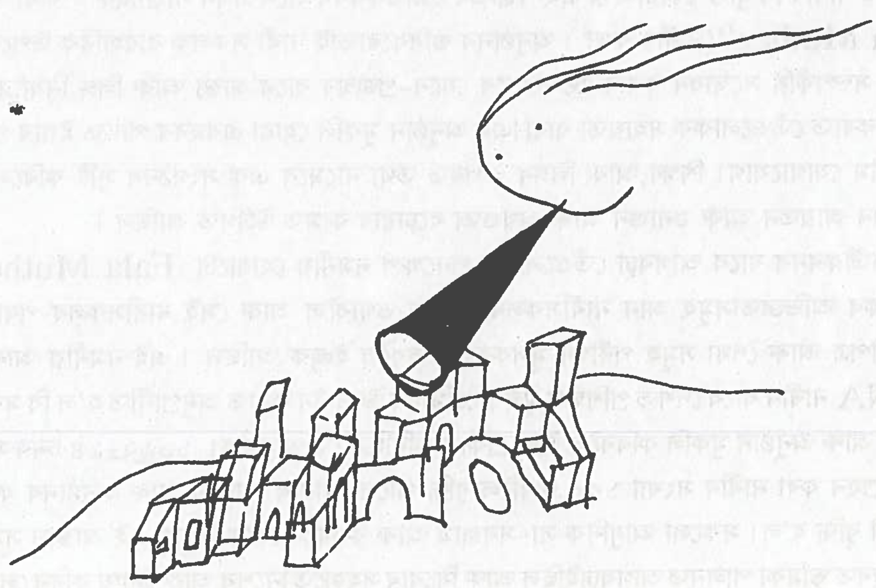

নাৰীৰ বাবে গণতান্ত্ৰীক সম্ভেদ ব্ৰাজিলত মহাশূন্যৰ আলমত ঃ

১৯৮০ চনৰ আগতে, ব্ৰাজিল একনায়কত্ব বাদৰ পৰা চৰকাৰৰ প্ৰতিনিধিলৈ এক যাতনাৰ মাজেৰে স্থানান্তৰ হৈছিল সমালোচনা মধ্যস্থতাৰ পৰা স্বাধীন এখন দেশলৈ। এই সময়সীমাত,এই স্থানান্তৰণৰ বাবে ব্ৰাজিলিয়ান নাৰীসকলে ওকালতিত আগভাগ লৈছিল। নাৰীসকলৰ বাবে এয়া এক আশাজনক সময় আছিল যি সকলে নতুন আৰু উদ্ভাৱনীয় সামাজিক স্থান অধিকাৰ কৰিব বিচাৰিছিল যাৰ যোগেদি তেঁওলোকে গনতান্ত্ৰীক অবস্থানলৈ পৰিবৰ্তন হোৱা ব্ৰাজিলক প্ৰভাৱান্বিত কৰিব বিছাৰিছিল।ককেল এজনী ব্ৰাজিলিয়ান সাহসি পত্ৰ-সংবাদ দাতা কেইবা বছৰ তাই ইটালিত বাস কৰি আছিল তাত তাই নাৰীৰ সময়'' নামৰ ৰাজ্যৰ উৎতেজিত কৰা ৰেডিঅ অনুষ্ঠান এটিত কাম কৰি আছিল। যাৰ বৈশিষ্ট আছিল কেৱল নাৰীৰ আৰু নাৰীৰ বাবে।পোন প্ৰথম বাৰৰ বাবে নাৰী অধিকাৰৰ বাবে অধিৰক্তা আৰু ৰেডিঅ শ্ৰৱনীয় ৰূপে ক'কেল মাধ্যমৰ লগত সংযুক্ত হ'ল। যেতিয়া তাইৰ গৃহভূমিলৈ আলোকিতা আহিল পাৰ্লিয়ামেন্টত তাই প্ৰধান বুদ্ধিমতি আৰু ৰাজনৈতিক গোট এটাৰ লগ পাইছিল।

যোগাযোগ কাৰিকৰীতা কেনেদৰে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি নাৰীৰ বাবে তেঁওলোকৰ কাৰ্য্যবোৰ বঢ়াবলৈ অনুসন্ধান কৰিছিল। তেঁওলোকে এনে এটি গাড়িৰ সৃষ্টি কৰিব বিছাৰিছিল যাৰ যোগেদি নাৰীয়ে নিজক প্ৰকাশ কৰিব পাৰিব আৰু একাধিক নাৰীৰ পদোন্নতি পাৱৰে আৰু একাধিক নাৰীৰ পদোন্নতি কৰি এখন গণতান্ত্ৰীক সমাজ সৃষ্টি কৰিব।

আনকি,ব্ৰাজলিৰ কেইদিনমান আগৰ একনায়কত্ববাদৰ ভিতৰত কিছুসংখ্যক অ-স্বাভাৱিক আৰু ফলগায়ক উন্নতিশীল ৰেডিঅ অনুষ্ঠানো সংস্থাপিত হৈছিল। যিনহওক একমাত্ৰ নিৰ্দিষ্ট কিছু সংখ্যক নাৰী সকলহে থায়াছ ক'কেল আৰু ৰিঅৰ নাৰীসকলে অনুভৱ কৰিলে যে ইয়াৰ বাহিৰেও ৰেডিঅ'ই ইতিমধ্যেই নাৰীৰ জীৱণত এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰিলে আৰু ইয়ে'' নাৰী সকলক সাংস্কৃতিক ভাৱে ''শ্ৰোতা আৰু ব্যৱহাৰক ৰূপে'' কাষ পোৱাইছিল। তেঁওলোকে টোকা লৈছিল যে নাৰীয়ে ৰেডিঅ শুনে যেতিয়া আন কোনো কাম কৰি থাকে, থকাত বা কাৰ্য্যালয়ত। তথাপিও,ৰেডি অ' প্ৰচাৰ কাৰ্য্য দুৰদৰ্শনৰ প্ৰচাৰ কাৰ্য্যতৈকে কম দাম আৰু সকলো বাতৰি আৰু আনন্দদান কৰা প্ৰিন্ট-প্ৰেছৰ তুলনাত বেছি গ্ৰহণীয়।

ৰিঅ' ৰ পৰা অহা নাৰী কেইজনী আৰু ক'ৰেলে এখন আঁচনি বনালে, যাতে তেঁওলোকৰ নিজা মাধ্যমত ব্ৰাজিলিয়ান নাৰীসকলে নিজেই সিদ্ধান্ত গঠণকাৰীনী হ'ব পাৰে। বিশেষকৈ ৰেডিঅ, আৰু অনেক সময়ত ব্ৰাজিলিয়ান মাধ্যমেক জনাজাত কৰা,সাধাৰনভাৱে ইয়াক ব্যৱহাৰ উপযোগী কৰিব পৰা, আৰু নাৰীৰ বাবে উৎপাদকীয় কৈ গঢ়ি তোলা।নাৰীৰ প্ৰয়োজনীয় আৰু আগ্ৰহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি তেঁওলোকে এটি অনুষ্ঠানৰ সৃষ্টি কৰিছিল ১৯৮৮ চনত, নাৰীৰ অনুষ্টানৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰানীত :ই তাই-ইটালিত কাম কৰিছিল।সৰু দলৰ স্বেচ্ছাসেৱীসকলৰ লগত ক'ৰেল নাৰীসকলৰ অংশগ্ৰহনকাৰীৰ সংখ্যা বঢ়োৱা কাৰ্যত লাগি গল আৰু মাধ্যমত নাৰীৰ যি মুৰ্ক্তি কোৱা হ'য় এই পদ্ধতিৰ উন্নতিকৰনৰ বাবে এখন সাপ্তাহিক '' কথা-বতৰাৰ প্ৰদৰ্শনী'' নাম আছিল '' Fala Muther''(নাৰীৰ কথা) অনুষ্ঠানৰ গুৰিধৰোতাই নাৰী সকলক ব্যৱহাৰিক উপদেশ প্ৰস্তাৱ দিছিল তেঁওলোকৰ দৈনন্দিন সম্পৰ্কীয় সম্বোধন কৰাৰ উদ্দেশ্যেৰে যেনে-প্ৰজন্মৰ বাবে স্বাস্থ্য আৰু লিঙ্গ নিৰ্য্যাতন,আৰু সৃষ্টিশীল নাগৰিকলৈ পৰিৱৰ্তন কৰাত তেঁওলোকক সহায়তা বাৰা।এই অনুষ্ঠান মুকলি হোৱা এবছৰৰ পাছত ইয়াৰ প্ৰয়োজনকে এখন আনুষ্ঠানীক সংগঠন নীম যোগাযোগ। শিক্ষা,আৰু লিঙ্গৰ ওপৰত তথ্য নামেৰে এক সংগঠনৰ সৃষ্টি কৰিলে বা আজিলিয়ান মহাশূন্যত নাৰীৰ বাক্যৰ আয়তন আৰু গুনাগুন আৰু অখণ্ডতা বঢ়োৱাৰ কামত উৰ্চগিত আছিল ।

অনুষ্ঠানৰ উন্নতীকৰনৰ বাবে আগবঢ়া তেঁওলোকৰ পদক্ষেপ নমনীয় হোৱাটো Fala Muther ৰ প্ৰয়োজকে বিচাৰিছিল। তেঁওলোকৰ অভিজ্ঞতাসমূহ আন নাৰীসকলৰ মাজত ভগাবলৈ আৰু সেই নাৰীসকলৰ পৰা শিক্ষা লভিবলৈ তেঁওলোকে ইয়াৰ সূচীপত্ৰ আৰু দৈঘ্য সমূহ পৰীক্ষা মূলকৰূপে লবলৈ ইচ্ছুক আছিল । এই নমনীয় আৰু ইচ্ছাকৃতা থকা পৰীক্ষাই CEMINA নাৰীৰ বাবে দেশত প্ৰশিক্ষণ মূলক চেমিনাৰ উদ্‌ঘাটন কৰাত অনুপ্ৰানীত হ'ল যি সকলে তেঁওলোকৰ নিজা ৰেডিঅ' আস্থান আৰু অনুষ্ঠান মুকলি কৰিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছিল তেঁওলোকে। ১৯৯২-৯৪ চনৰ সময় ছোৱাত,এই কৰ্মশালা সমূহত অংশগ্ৰহন কৰা নাৰীৰ সংখ্যা ১০০ জনীলৈ বৃদ্ধি পালে, নাৰীৰ আস্থান আৰু অনুষ্ঠানৰ ফলাফলে ব্যাপক-হাৰত ব্ৰাজিল কাৰ্য্যসূচী বৃদ্ধি হ'ল। সকলো আধুনিক সা-সৰঞ্জাম আৰু কাৰিকৰীতাৰ সৈতে এই আস্থান সমূহ আৰু অনুষ্ঠান সমূহে নাৰীক জাতীয় স্বৰত ভূমিকা পালনত আগবঢ়াইছিল আৰু যিবোৰ সহজতে নিশেষ আৰু উলায় কৰিব লোৱাৰা বাতৰিসমূহ

আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান সমূহৰ প্ৰয়োজক ৰূপে গঢ়িছিল। CEMINA এতিয়া ৰেডিঅ'ৰ পৰিসীমাৰ বাহিৰত আৰু ইন্টাৰনেটক সম্মুখত। বৰ্ত্তমানে, ওৱেব চাইট গঠন কৰিলে, ব্ৰাজিলৰ ভিতৰত Workd-wide-web ৰ যোগেদি নাৰীসকলৰ আস্থান বৃহৎ সংখ্যক শ্ৰোতা আবাদ কৰিবলৈ দেশৰ বাহিৰত আৰু ভিতৰত সহায় কৰিছে।এই দীৰ্ঘকালিন কালত এই ওৱেবচাইটে দক্ষিণ ব্ৰহ্মাণ্ডৰ বাকিবোৰ ওচৰচবুৰীয়া দেশ আৰু গোটেই বিশ্বব্যাপি ব্ৰাজিলিয়ান নাৰীসকলক সংযুক্ত কৰিব সামৰ্থ হ'ব আৰু সাংস্কৃতিক আৰু জ্ঞানৰ বিকাশ ঘটায় লিঙ্গ সজাগিতা বৃদ্ধি কৰিবলৈ দক্ষতা সাল-সলনি কৰিব।

উপলব্ধি কৰিব পাৰি যে গণতান্ত্ৰীক দেশৰ লগত যোগাযোগ না থাকিলে লিঙ্গপ্ৰভেদ দুৰ কৰিব নোৱাৰি। CEMINA আৰু আস্থান সমূহ নাৰীৰ অংশগ্ৰহন কাৰীৰ মনোনিবেশ থকা সৃষ্টিশীল, তথ্যৰ উপাদান থকা আৰু নিবেদন কৰা। ইয়াৰ পদ্ধতি দুয়োকে সহায়তা কৰে।এই প্ৰচাৰ মাধ্যমে নাৰীৰ সম্পৰ্কীয় সন্মুখত আৰু কেন্দ্ৰবিন্দুত ৰাখে, অতিৰিক্ত ফলদায়ক আৰু লিঙ্গ বৈষম্য নথকা গণতান্ত্ৰিক দেশ এখন ব্ৰাজিলিয়ানৰ বাবে আহোপুৰুষাৰ্থ কৰে।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্নসমূহ ঃ

- ★ CEMINA কেনেদৰে স্থাপিত হৈছিল ? কি প্ৰসঙ্গত সংগঠণটোৰ সৃষ্টি হৈছিল ?
- ★ Fala Mulher ৰ কেন্দ্ৰস্থল কি আছিল ? এই অনুষ্ঠাটিৰ কেনেদৰে উন্নতি হৈছিল ?
- ★ Rio- ৰ নাৰী গোট আৰু পাছলৈ CEMINA পৰিকল্পনাৰ কি আছিল ? পৰিকল্পনাৰ বিকাশ কেনেদৰে হ'ল ?
- ★ CEMINA ই কেনেদৰে সফলতা নিৰূপন কৰে ? সম্প্ৰদায়ত প্ৰভাৱ আৰু ইয়াৰ সফলতা নিৰূপন কৰিবলৈ আপুনি ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা আন নিৰ্দ্দেশক আছেনে ?
- ★ CEMINA ই কেনেকৈ আৰু নাৰীৰ বাবে এই আস্থানবোৰে তথ্যঅহৰহ আৰু ব্যৱহাৰ উপযোগি কৰি বন্দা সজাইছিল ?
- ★ ৰেডিঅ অনুষ্ঠানৰ লগতে তেঁওলোকৰ লক্ষ্যৰ দৰ্শকসকলৰ বাবে নাৰীসকলক প্ৰয়োজক আৰু লেখিকা হোৱাতো কিয় দৰকাৰী ?
- ★ আধুনিক তথ্য আৰু যোগাযোগ কাৰিকৰীতা (ICTs) ৰ সত্বেও নাৰীৰবাবে ৰেডিঅ' মাধ্যম কিয় সুফলদায়ক?
- ★ আপোনাৰ সম্প্ৰদায়ত নাৰীৰ অধিকাৰ আগবঢ়াবলৈ নো ICTs কোনটোআপুনি ব্যৱহাৰ কৰিব। ৰেডিঅ দুৰদৰ্শন, ভিডিঅ, চেলফ'ন, ফেক্স, ই-মেইল, ইনটাৰনেট বা অন্য কিংবা ?

গোটৰ কাৰ্য্যদক্ষতা ঃ

পৰিকল্পনা সিদ্ধান্ত ১ঘন্টা সময় এই গোটৰ কাৰ্য্যদক্ষতাৰ বাবে অনুমোদন কৰক ।

উপস্থাপন ৭ত সকলো অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ সমৰ্থনীয় আৰু সকলোয়ে মানিবলৈ বাধ্য হোৱা মাত্ৰ এটা দৃষ্টিভংগীৰ বাক্যাংশ ৰ পৰিকল্পনা কৰিবলৈ কোৱা হৈছিল। এই অনুশীলনীত, গোটৰ স্মৰণশক্তিক পুনৰ-জীৱিত কৰি তুলিবলৈ পৰিচালিকা বা স্বেচ্ছাসেৱীয়ে দৃষ্টিভংগীৰ বাক্যাংশ সমূহ চ'ক বৰ্ড বা ফ্লিপ চাৰ্টত লিখি ৰখা উচিত,আৰু তলৰ আলোচনাৰ সময়ত টোকা লিখিব লাগে ।

১) তেঁওলোকৰ দৃষ্টিক বুজিপাবলৈ গোটে লক্ষ্য সমূহ পৰিপালনৰ বাবে অংশগ্ৰহণ কাৰীক ধাৰনাৰ পৰামৰ্শ দিবলৈ কওক। এইটো মগজু বিকাশৰ উপস্থাপন হোৱা উচিত। সেইবাবেই কোনো এটা ধাৰণা অবান্তৰ বা নিবোধ হোৱা উচিত নহয়। যিমান দুৰ সম্ভৱ মগজু বিকাশৰ উদ্দেশ্য সমূহে বহুতো ধাৰনাৰ জন্ম দিয়ে। ৩০ টা পৰিপালনৰ সম্ভাৰতাৰ তালিকা

কৰিবৰ বাবে চেষ্টা কৰক।

২) এবাৰ তালিকাখন যদি সম্পূৰ্ন হয়।তলৰ প্ৰশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিবলৈ অংশগ্ৰহণ কাৰীক কত্তক আৰু তালিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয়ভাৱে পৰিপাটিকৈ সজাত্তক।

তালিকাৰ কোনবোৰ ধাৰনা সংযোগ কৰিব পাৰি বা প্ৰত্যেক ব্যৱহাৰিক একে অভিপ্ৰায় বোৰৰ বাবে সেইবোৰ তুলনামূলকভাৱে মিল থকা ? উপযুক্ত পৰিপালনৰ ধাৰণাসমূহক সংযোগ কৰি নতুন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা আৰম্ভ কৰক ।

তালিকাৰ কোনো ধাৰণা অব্যৱহাৰিকা এবাৰ যদি গোটৰ মাজত সন্ধি হয়, তালিকাৰ ধাৰনাবোৰ কাটি দিয়ক ।

তেঁওলোকৰ উদ্ভাৱিত আৰু সৃষ্টিশীলতাৰ বাবে বাকিবোৰ ধাৰনা সমূহ গোটে কোনটো শাৰীত স্থান দিব ? গোটৰ অগ্ৰাধিকাৰ মতে ধাৰণা সমূহৰ সংখ্যা লিখক আটাইতকৈ জণপ্ৰিয় ধাৰনাক ১ নম্বৰেৰে নামদি ।

তেঁওলোকৰ সম্ভাবটো আৰু ব্যৱহাৰিতাৰ বাবে ধাৰনা সমূহহক গোটে কোনটো শাৰীত স্থান দিব ? বেলেগ ধৰৰ সংখ্যা লিখাৰ ধৰণৰ দ্বাৰা শেষৰ পৰা বা বেলেগ ৰঙৰ কলমেৰে বা, অন্য বেলেগ উপায়কে এই সংখ্যা লিখাৰ পদ্ধতি চিনাক্ত কৰক। গোটৰ অগ্ৰাধিকাৰ মতে, ধাৰনা সমূহৰ সংখ্যা লিখক, আটাইতকৈ ব্যৱহাৰিক বা সম্ভাব্য ধাৰনাকে ১ নম্বৰেৰে নাম দিও দৃষ্টিভংগীৰ বাক্যাংশৰ পৰিপালনৰ সম্ভাৱনীয় পদ্ধতিৰ বি,য়ে একত্ৰিত হোৱা তথ্যক লগত,গোটে পুনৰ তালিকাখন পৰ্য্যবেক্ষন আৰু পৰিকল্পনা (বা আঁচনি)•সমূহৰ ওপৰত একেলগে সিদ্ধান্ত ল'ব।

পৰ্য্যবেক্ষন ঃ

★ আলোচনা আৰু সিদ্ধান্তগ্ৰহণত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ওপৰত অনুশীলনী আপোনাৰ বাবে কঠিন বা সহজ আছিল নেকি ?

★ মগজু বিকাশ এটা সহায় পূৰ্ন প্ৰনালী আছিল নে ? কিয় বা কিয় নাছিল ?

★ চূড়ান্ত আঁচনিখনৰ বাবে আপুনি সন্তুষ্ট নে ? এই সিদ্ধান্তলৈ আহোতে আপুনি সহায় কৰিছে বুলি ভাৱে নেকি ?

★ আনৰ ধাৰনাৰ ওপৰত কোনো এজন ব্যক্তিয়ে গ্ৰহন কৰা বা গাঁথনি কৰা উদাহৰণ আপুনি নিৰীক্ষিণ কৰিছেনে? এজনে আন এজনৰ পৰা শিক্ষা লয়নে ?

★ বেলেগকৈ পৰিচালনা কৰা আন গোটৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহনত আপুনি অংশগ্ৰহণ কৰিছেনে ? টকাদি কৰিছে, তেঁওলোকে কেনেকৈ পৰিচালনা কৰিছে ? সেইবোৰ অংশগ্ৰহণদায়ক হয় নে ? চূড়ান্ত সিদ্ধান্ত লগত আপুনি সন্তুষ্ট নে?

★ যদি সিদ্ধান্ত-গ্ৰহণৰ গোট সকলোবোৰ নাৰী, সকলোবোৰ পুৰুষ বা পুৰুষ আৰু নাৰীৰ সংমিশ্ৰনেৰে গোট গঠিত হয় ই কিবা অন্য ধৰনে তৈয়াৰ হৈছে বুলি আপুনি ভাৱে নেকি ? কিয় বা কিয় না ভাবে ?

সিহঁতৰ উপলব্ধিৰ বাবে, প্ৰকৃত বা সম্ভাৱনীয়তাৰ অহৰহ গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায় বা মানৱধৰ্মীৰ সত্যবাদী হিচাপ আৰু সম্পূৰ্নতা নিৰ্মানৰ্ষ লগতে নোহোৱাকৈ বাস্তৱধৰ্মী লক্ষ্য কেতিয়াও বাছি লোৱা নহয় ।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপবেশন - ৯

আমি কেনেকৈ আমাৰ কাৰ্য্যদক্ষতা আৰু নিপুনতা আবাদ কৰিম ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

★ এটি সদুপদেশ কাৰ্য্যসূচী আৰু কাৰ্য্যকৰী সদুপদেশৰ গুণাগুণৰ সংজ্ঞা দিয়া।

★ ব্যক্তিৰ মূল্যাংকন নাইবা অভিজ্ঞতা আৰু সংবাদ মাধ্যমৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ অংশৰ ব্যাখ্যা দিয়া।

★ অভিজ্ঞতা আৰু সংবাদ বিভক্ত। তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষমতা আৰু গ্ৰহনযোগ্যতা শৈক্ষিক সংগঠনৰ বাবে কেনেকৈ মূখ্যতাৰ বৰ্ণনা দিয়া।

আপুনি আৰাম্ভ কৰাৰ আগতে-'কৰ্মশালা'ৰ সামৰনি কেনেকৈ মাৰিব বিচাৰিব গোটক সেয়া ভাৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিব কক। আগতলৈ আঁচনি বনোৱাটো প্ৰয়োজনীয় যাতে অংশ গ্ৰহণকাৰীয়ে কৰ্মশালাৰ পৰিত্যাগ কৰাৰ সময়ত তেঁওলোকৰ প্ৰয়োজনীয় আৰু আশাসমূহ সম্বোধিত হৈছে বুলি অনুভৱ কৰে। পাছত কৰ্মশালাৰ গঠনত যোগাযোগ ব্যৱস্থা কিতাপৰ অংশত এইবিষয়ে সম্বোধন কৰা হৈছে।

কৌশলৰ বাবে পৰামৰ্শ সমূহ ঃ

নাইজেৰিয়াৰ সংগঠন এটাৰ তলত দিয়া গল্পটি চিঞৰী পঢ়ক।

''নাৰীৰ মানৰ অধিকাৰ'ৰ বাবে BAOBAB-যাৰ কাৰ্যসূচী আৰু অন্ত ব্যৱহাৰ হৈছে ইয়াৰ কৰ্মচাৰী আৰু সমষ্টিৰ কাৰ্য্যদক্ষতা আৰু নিপুনতা একত্ৰিত কৰি কাৰ্য্যকৰী সদুপদেশ আৰু প্ৰশিক্ষনৰ যোগেদি আবাদ কৰা। শৈক্ষিক সংগঠনৰ আদৰ্শ আৰু BAOBAB ৰ কোনটো কাৰ্যকৰী লক্ষ্য সমূহৰ বাবে এই আদৰ্শৰ লগত খাপ খাইছে সোয়া বহুতো গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক। তলত দিয়া প্ৰশ্ন আৰু অনুশীলী বোৰে গোটক আলোচনাৰ ক্ষেত্ৰত পদপ্ৰদৰ্শনত সহায়তা কৰিব।

যেতিয়া এই আলোচনা গোটেই গোটৰ লগত পাতা হৈছিল পৰিচালিকাই সম্পূৰ্ন সফলতা পাইছিল। প্ৰত্যেকেৰে পৰ্য্যবেক্ষন আৰু বিবেচনাৰ পৰা লাভবান হবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক অনুমোদন দিছিল (পৰবৰ্তি পৰামৰ্শৰ বাবে পৰিশিষ্ট খ - চাওক)

এটি শৈক্ষিক মণ্ডল ঃ - নাইজেৰিয়াৰ নাৰীৰ সদুপদেশ

জনসাধাৰণক শৈক্ষিক মণ্ডলৰ অন্তৰ্ভূক্তিৰ বাবে আৰু মণ্ডলৰ বিস্তাৰৰ বাবে --- এটা সংগঠনৰ ক্ষমতা বা ইয়াৰ গ্ৰহণ যোগ্যতাৰ নিশ্চিয়তা প্ৰাথমিক বাবে সদুপদেশ হৈছে এটা অত্যাৰশ্যকীয় প্ৰণালী। আয়েচা ইমাম আৰু অইনে স্থাপন কৰা সংগঠন BAOBAB হৈছে নাৰীৰ মানৰ অধিকাৰৰ বাবে, নাইজেৰিয়াৰ নিয়মানুযায়ী ধৰ্ম্মীয়তা আৰু আইনগত সত্ত্বা, জ্ঞান, অভ্যাস আৰু নাৰী মানৰ অধিকাৰৰ উন্নতি সাধন কৰাই হৈছে ইয়াৰ লক্ষ্য। উপ চাহাৰা-আফ্ৰিকাৰ মাজৰ এবিধ গছৰ পৰা এই সংগঠন টোৰ নাম দিয়া হৈছে। BAOBAB গছজোপাই প্ৰতিকূল জলবায়ু সহ্য কৰি যেনেকৈ মানুহৰ বাবে পুষ্ঠিকৰ খাদ্য আৰু ঔষধ প্ৰদান কৰে লগতে জীৱ জন্তুকো আশ্ৰয় প্ৰদান কৰে। BAOBAB এই গছজোপাৰ এই গুনাগুন সমূহ চেৰ পেলাই শক্তি আৰু অধ্যাবসায়ৰ যোগেদি- নাৰী সকলক উপস্থাপন কৰি আৰু তেঁওলোকৰ দৈনিক জীৱনত ব্যবহাৰ কৰা কাৰ্য্য দক্ষতা সমূহক ক্ষমতা প্ৰদান কৰি আৰু আনক সহায় কৰিব বিচাৰে। এনেকৈয়ে এই সংগঠনটোৱে নাৰী সকলক সমৰ্থন আৰু উৎসাহ জগায় যি সকলে এই অনুষ্ঠানত ভাৰিবলৈ আৰু স্বতন্ত্ৰভাৱে কাম কৰিবলৈ অংশগ্ৰহণ কৰে।

বিভিন্ন কাৰ্য্যাবলীৰ যোগেদি BAOBAB যে নাৰী মানৱ অধিকাৰক সমৰ্থন আৰু সাৰ্য্যস্ত কৰে। বিশেষকৈ কৰ্তব্য জ্ঞান, প্ৰশিক্ষণ প্ৰচাৰ আৰু কৰ্মমূলৰ যোগেদি। এই কাৰ্য্যবোৰৰ মূল হৈছে কাৰিকৰী জ্ঞানৰ ব্যৱহাৰ। সংগঠনৰ প্ৰস্তুত কৰোতা সকলে বিবেচনা কৰে যে কাৰিকৰী জ্ঞান ভালো নহয় বেয়াও নহয় আৰু এইটো নিজেই। তাতকৈ কাৰিকৰী বিষয় সমূহ যিয়ে নিয়ন্ত্ৰন কৰে, আৰু ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰাৰ পিছত কি ফলাফলৰ যথাথিতা ওলায়।উদাহৰন স্বৰূপে BAOBAB নাৰী হিচাপ ৰক্ষ্যনৰ প্ৰভেদ আৰু প্ৰকাশ কৰিবলৈ COPY MACHINES ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব লাগে অন্যথা তেঁওলোকে নাৰীক নিৰ্দিষ্ট কাৰ্য্যৰ শিক্ষা যেনে- typing আৰু Book keeping আৰু ই-মেইল আৰু একে মনৰ গোটৰ লগত সম্পৰ্ক আৰু সহযোগিতা ৰাখিবলৈ ইন্টাৰনেট শিক্ষা কম্পিউতাৰত প্ৰৱেশ নকৰাব। এই তৰলতাৰ কাৰ্য্যকৰী জ্ঞাপৰ উৎসহ উপ চাহাৰা-আফ্ৰিকাৰ যোগাযোগ গঠনৰ ক্ৰমবিকাশক সন্তুষ্ট কৰে। BAOBAB যে গোটেই নাৰীৰ মানৱ অধিকাৰৰ আন্ত কৰ্ম, অভিজ্ঞতা আৰু ব্যৱহাৰিক শিক্ষাক গুৰুত্ব দিয়ে। অতিত অভিজ্ঞতাৰ মূলধনেৰে প্ৰশিক্ষক সকলে জানে যে তেঁওলোকৰ প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকল নতুনকৈ দায়বদ্ধতা আৰু অধিকাৰ লাভ কৰিছে আৰু এই মূলধন গ্ৰহণ কৰিবলৈ সক্ষম হয় আৰু নাৰীসকলক তেঁওলোকৰ অভিজ্ঞতাসমূহ পুনৰ আলোচনা আৰু ভগাই লবলৈ নাৰীসকলকাউ সাহিত কৰে যাতে প্ৰশিক্ষক আৰু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে একে ধৰনৰ নতুন দৃশ্যৰে শিক্ষা আৰু কাৰ্য্যদক্ষতাৰ শিক্ষা লয়। বিশেষ ভাৱে তাৎপৰ্য্যপূৰ্ন BAOBAB য়ে নাৰীৰ কাৰ্য্যদক্ষতাৰহে প্ৰশিক্ষন দিয়ে যিবোৰ তেঁওলোকৰ ব্যৱসায়িক আৰু বা ব্যক্তিগত জীৱনৰ বাবে দৰকাৰী। কম্পিটাৰ Software ৰ ব্যৱহাৰিক শিক্ষা দিওতে উদাহৰন স্বৰূপে, BAOBAB যে ইয়াৰ নিজৰ কৰ্মচাৰীক আৰু স্বেচ্ছা সেৱকক শিকায়, Spread sheet Software ত কেনেকৈ কাম কৰিব লাগে তেঁওলোকৰ Account বা ward processing ত তেঁওলোকক নিজৰ প্ৰতিবেদন আৰু বুৰঞ্জি লিখিবলৈ।

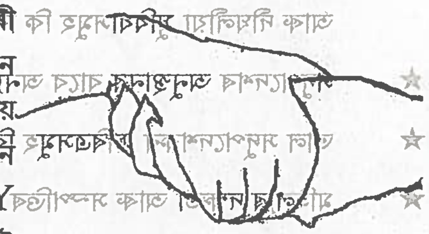

সংগঠনটোৰ মূলমন্ত্ৰ হৈছে, "আপুনি কেতিয়াও অতিতক পৰিৱৰ্ত্তন কৰিব নোৱাৰে, কিন্তু আপুনি ভবিষ্যতক পৰিবৰ্ত্তন কৰিবলৈ যত্ন কৰিব পাৰে ।" ভৱিষ্যতৰ ভালহোৱাটোৰ গ্ৰহণ যোগ্যতাৰ বাবে পৰিবৰ্তনৰ অতি প্ৰয়োজন যাতে এটা কাৰ্য্য আৰু প্ৰচেষ্টাই বহুতক প্ৰভাম্বিত কৰে আৰু ইয়াৰ ওলটাটো BAOBAB ই-মেইল SOLIDARITY Compain TRANNING আৰু ইয়াৰ নাৰী আৰু আইনৰ অনুষ্ঠানতে আইনৰ আত্মনিৰ্ভৰশীলতা আৰু বুদ্ধি আৰু আৱাদ কৰা-বহুত দিনিয়া লাভাংশৰ ব্যাখ্যা। E-mail solidarity compain ১৯৯৮-৯৯ চনত আৰম্ভ হয় প্ৰায় ৫০ জনীমান নাৰীয়ে E-mail আৰু enternet ব্যৱহাৰৰ যোগেদি নাৰী অধিকাৰৰ বাবে Solidarityঅভিযান শক্তিশালী কৰিবলৈ কৰ্মশালাত উপস্থিত হৈছিল আৰু ইংলিচ আৰু ফ্ৰান্স ভাষি মানৱ অধিকাৰৰ অধিবক্তাসমূহৰ ভিতৰত আৰু মাজত যোগাযোগ ব্যৱস্থা আৰু সমৰ্থনৰ গোটেই আফ্ৰিকাতিতে উন্নতকৰণ কৰিব। এই নাৰীসকলে সম্পৰ্কত আছিল আৰু যুদ্ধ কৌশল আৰু তথ্য গতানুগতিক ভাৱে ভগাই লৈছিল। তেঁওলোকৰ নতুন আৰু উন্নত কাৰ্য্যদক্ষতাৰে, জাতীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সীমাৰেখাৰ ভিতৰত তেঁওলোকৰ অধিকাৰৰ বিষয়ে ফলদায়ক কথোপকথন কৰিবলৈ নিযুক্ত হল। নাৰীসকল আৰু আইনৰ অনুস্থানে সেইদৰে নাৰীৰ সৰু গোট আৰু পুৰুষৰ কিছু সংখ্যক লোকক একেলগে অধ্যয়নৰ অভ্যাস আৰু নাৰীৰ বুজা পৰা আৰু মুছলিম চিৰ প্ৰচলিত আৰু ধৰ্মনিৰপেক্ষ সত্তাৰ অভিজ্ঞতাসমুহৰ অনুসন্ধান কৰিবলৈ কটিয়াইছিল । আৰম্ভনিতে যিজনী নাৰীৰ পুৰুষৰ ক্ষমতাৰ হকে মাত দিছিল, লাহে লাহে তেঁওলোকৰ shari ক নিশ্চিতভাৱে বুজে আৰু অইন অইনকো নাইজেৰিয়ান বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ইছলামিক আইনত ডক্তৰেট পোৱা প্ৰথম নাৰীগৰাকীয়ে এজনা অংশগ্ৰহণকাৰী হব। তাৰ বিপৰীতে তাই অইনক শিক্ষা দিব আৰু অইন নাৰীৰ বাবে চৰিত্ৰৰ আৰ্হি হিচাপে কাম কৰিব যিবোৰে পৰম্পৰা গত বাধাসমূহ পাৰ হবলৈ বিচাৰে, আৰু সমাজত তেওলোকৰ স্থান পুনৰ স্থিৰ কৰিব বিছাৰে।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ BAOBAB ৰ মূল লক্ষ্য কি?

★ সদুপদেশলৈ আগবাঢ়ি যোৱাত কেনেকৈ আপুনি BAOBABৰ চৰিত্ৰ অংকন কৰিব ? এই আগবঢ়াৰ সংক্ষেপ আৰু দীঘলীয়া সুবিধাসমুহ কি কি ? আপুনি কিবা আসোৱাহ দেখিছেনে ?

★ সদুপদেশৰ অনুস্থানৰ বাবে অন্য কি উপাদান আপুনি সংযোক্ত কৰিব ?

★ ভাল সদুপদেশকৰ চৰিত্ৰসমুহ কি কি ? এজন সদুপদেশদাতা সদুপদেশ গ্ৰহন কাৰী হব পাৰেনে ?

★ মহিলাৰ দক্ষতা আৰু সম্পত্তিৰ ক্ৰমবিকাশৰ ক্ষেত্ৰত BAOBAB ৰ যত্নত কাৰী কৰি শিক্ষাই কি ভুমিকা পালন কৰে ।

★ মূল্য কি ? উদাহৰন স্বৰূপে, BAOBABৰ কৰ্মচাৰী আৰু স্বেচ্ছাসেৱকক excell-spread sheetত কাম কৰিবলৈ শিকোৱা ? এই Computer software training তআগবঢ়াৰ যোগেদি কেনেকৈ সংযুক্ত হৈ থকা ব্যক্তি লাভবান হব পাৰে ? BAOBAB কই কেনেকৈ সহায় কৰে ?এইটোৱে সম্প্ৰদায়ৰ বাবে কি কাম কৰে ?

★ সদুপদেশৰ পদ্ধতিক আপুনি কিদৰে সংজ্ঞা দিব ?

★ সদুপদেশৰ দ্বাৰা আপুনি কেতিয়াবা উপকৃত হৈছেনে ? সদুপদেশে আপোনাক সহায় কৰিব পাৰিব তাৰ এটা উদাহৰন ভাবিব পাৰিবনে?

★ আপুনি কেতিয়াবা সদুপদেশদাতা হিচাপে কাম কৰিছেনে? আপুনি ব্যৱহাৰ কৰা সদুপদেশৰ কৌশল কিছুমান বৰ্ণনা কৰক বা আপোনাৰ ব্যক্তিগত আৰু বা ব্যৱসায়ীক জীৱনত ব্যৱহাৰ কৰিব বিছাৰিবনে? সদুপদেশ দাতা হিচাপে কাম কৰাৰ লাভা লাভ কি কি ?

★ অন্য এজনী নাৰীক সহায় কৰিবলৈ এজনী নাৰীয়ে সদুপদেশকৰন কেনেকৈ ব্যবহাৰ কৰিব ?

অনুশীলনী ঃ স্থানীয় সদুপদেশকণৰ অনুষ্ঠানৰ উন্নতকৰণ

প্ৰায় ১ঘন্টা ১৫ মিনিট এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক ।

সম্প্ৰদায়ত সদুপদেশৰ কাৰ্য্যসূচী আত্মনিৰ্ভৰশীল, মুক্তভাবে থিয় হোৱা প্ৰকল্প হব পাৰে যেনেকৈ স্কুলৰ কাৰ্য্যসূচীৰ পিছত উপদেশ আৰু শিক্ষনৰ বাবে নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অন্য ছাত্ৰ- ছাত্ৰীক লগ ধৰে। বা এইটো অন্য এটা ডাঙৰ সংগঠনৰ লগত সংযুক্ত কৰিব পাৰি যেনে হস্পিতালৰ এজনী ধাইৰ দ্বাৰা কাৰ্যসূচী গ্ৰহন কৰিব পাৰি যিয়ে নতুন মাতৃক অধিক অভিজ্ঞতা থকা মাতৃৰ লগত উপদেশ আৰু পৰামৰ্শৰ বাবে মিলিত কৰাৰ আয়োজন কৰে। এই অনুশীলনীত, দলে তেওলোকে নিজৰ আৰ্হিৰ সদুপদেশ কাৰ্য্যসূচীৰ উন্নতকৰন কৰিব যিবোৰ ওপৰত উল্লেখ কৰা যিকোনো মূলবিভাগৰ এটাত খাপ খাব - আত্মনিৰ্ভৰশীলতা বা গ্ৰহন কৰা প্ৰকল্পত।

গোটত তিনিজনী বা পাঁচজনী অংশগ্ৰহণকাৰী হিচাপে বিভক্ত কৰক। অত্যন্তঃ এটা দলে টোকা লোৱা দৰকাৰ, আৰু একেজনে বা অইন্য স্বেচ্ছাসেৱকে দলৰ আলোচনাসমূহৰ প্ৰতিবেদন উভটাই গোটক দিব। প্ৰায় ২০- ৩০ মিনিট সময় প্ৰতিজনী দলেই তলত দিয়াবোৰ বিবেচনা কৰিব।

১) **সমষ্টিৰ লক্ষ্য কোন হব**

★ সদুপদেশ লওঁতাক - আপোনাৰ অনুষ্ঠানটি সহায় কৰিববৰ বাবে ৰখা হৈছে। কিছুসংখ্যক উদাহৰণে খাঙুৰিছে স্থানীয় স্কুলত উপস্থিত হোৱা গাভৰু ছোৱালীক যিজনীয়ে এদিন পৰিচালিকা হবলৈ বিছাৰে, ঘৰৰ ঘৈনীয়েকসকলে নিজাকৈ ঘৰতে ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰে বা নাৰী সকল যি নতুনকৈ কাৰ্য্যালয়ত নিৰ্বাচিত হৈছে। দলে, সিহঁতৰ সম্প্ৰদায়ত দেখা প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি পথপদৰ্শক আৰু সদুপদেশৰ বাবে,নিজা সমষ্টিৰ লক্ষ্যত উপনীত

হবলৈ ওপৰৰ যিকোনো এটা উদাহৰণ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে ।

★ পচন্দ কৰা সমষ্টিত সদুপদেশ দাতা প্ৰস্তুত কৰিবলৈ কি ধৰনৰ মানুহ ভাল হব? সেই নিৰ্দিষ্ট সমষ্টিৰ ব্যক্তিসকল নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতা সম্পন্ন, ব্যৱসায়িক নেপথ্যৰ বা অন্য গুণাৱলী থকা আছেনে যিবোৰ বিশেষকৈ মূল্যবান সদুপদেশ দাতাৰ ক্ষেত্ৰত থাকিব লাগে।

★ সদুপদেশ লওঁতাসকলৰ সৈতে সদুপদেশ দাতা সকলে কেনেদৰে কাম কৰিব লাগিব? সিহঁতে সাপ্তাহিক ভাবে সভা, প্ৰশিক্ষন কাৰ্য্যসূচীৰ ব্যবস্থা কিছুমান বিশেষকামৰ বাবে দুয়ো একেলগে অনিয়মিতভাবে অংশগ্ৰহন কৰিব লাগিব নে কি?কিমান দীঘলীয়াকৈ লগ পাব লাগিব ? কিমান বাৰ ?

★ কেতিয়াবা দুয়োকে উপদেশ দিওতা আৰু উপদেশলওতাক একেলগে অনুস্থানসূচীত গোট হিচাপে তেওঁলোকৰ সম্ভ্ৰান্ত লোকৰ সমৰ্থন আৰু উপদেশৰ বাবে লগ লগাব লাগে নেকি?তেনেকুৱা সভাত কি সিদ্ধান্ত লোৱা হয়?

★ সদুপদেশ লওতাৰ প্ৰয়োদনীয়তা কি বিবেচনা কৰক। আৰু সেই প্ৰয়োজনীয়তা সমূহ কেনেকৈ কাৰ্য্যসূচীৰ যোগেদি ভালকৈ মিলিত হব পাৰে ঠিক তেনেকৈ আপুনি সদুপদেশদিওতাৰ প্ৰয়োজনীয়তা বিবেচনা কৰক আৰু সিহতৰো পুৰস্কৃত আৰু পৰিপুৰ্নতা আনিবলৈ অনুষ্ঠান কেনেকৈ স্থাপন কৰিব পৰা যাব? বিবেচনা কৰক।

২। দলসমূহে যেতিয়া গোটত সভাসমুহ পাতিব, প্ৰত্যেকৰে এজন ব্যক্তিয়ে তাইৰ দলৰ সদুপদেশ কাৰ্য্যসূচী বৰ্ণনা কৰিব কৰ্মশালা অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে প্ৰশ্ন সুধিব পাৰে বা উক্তিৰ প্ৰস্তাৱ দিব পাৰিব আৰু বিভিন্ন সদুপদেশ কাৰ্য্যসূচীৰ বাবে পৰামৰ্শ আগবঢ়াব পাৰিব।

পৰ্য্যবেক্ষন ঃ

★ এই অনুশীলনীৰ ক্ষেত্ৰত আপুনি কি ভাল পাইছে আৰু বা বেয়া পাইছে ?

★ অন্য দলৰ সদুপদেশ দিয়া অনুষ্ঠানৰ মূল্যাংকন বা সমালোচনা কৰোতে আপুনি কিবা অসুবিধা পাইছে নেকি? কিয় অথবা কিয় পোৱা নাই?

★ আপোনাৰ সম্প্ৰদায়ত সদুপদেশৰ আৰম্ভনীয়ে পথ পৰিবৰ্ত্তনত আৰু নতুন কল্পনা কৰাত এই অনুশীলনীয়ে সহায় কৰিছেনে? যদি কৰে, সেইবোৰ কি?

আমি পৃথিবীৰ সকলো বোৰ মানুহে ইন্টাৰনেট (Internate)ৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে সকলো সম্ভৱনীয় বস্তুসমুহ কঢ়িয়াই আনিব বিচাৰো আৰু সেইটোৰে যন্ত্ৰটোৰ ব্যৱহাৰত কেৱল Hardware আৰু Trainning ক্ সাঙুৰি নলয়, কিন্তু সংস্কৃতি সম্বন্ধীয়, ভাষাৰ উপাদান আৰু সৃষ্টি কৰা সামগ্ৰী সমূহকো সাঙুৰি লয়।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন – ১০

নিৰ্দ্ধাৰিত কাৰ্য্য কৰিবলৈ আমি কিদৰে সাজু হওঁ ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

★ সঙ্গবদ্ধ ভাবে কৰা অভিযানৰ স্থিতিবোৰৰ পদক্ষেপবোৰ পৰীক্ষা কৰা।

★ সংস্থাৰ বাবে যিবোৰ আঁচনি বা কাৰ্য্য, দৃষ্টি ভঙ্গিৰ চিনাক্তকৰ্যন, মূল লক্ষ্য স্থিৰ কৰা, ৰণকৌশল স্পষ্ট কৰা, প্ৰয়োজনীয় উৎস জমা আৰু বিষয়া সকলক সামৰি লোৱাটো, মূলনিৰ্ণয় কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ, সংযুক্ত আৰু অংশগ্ৰহনৰ অভিপ্ৰায়েৰে আৰু উন্নতি দেখুওৱাৰ বাবে ক্ৰমনিকাবোৰ পৰিপালন কৰাৰ বাবে যিবোৰ বিষয় বস্তুৰ প্ৰয়োজন তাক আলোচনা কৰা।

★ স্থানীয়, জাতীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় ভাৱে সঙ্গ বদ্ধহৈ কৰা চেষ্টাত- সকলোৰে মাজত দুৰ সংযোগ, তাঁৰ, কম্পিউটাৰ আৰু ইন্টাৰনেট- যোগাযোগ শিল্পকলাৰ কৰ্ত্তব্য অনুসন্ধান কৰা।

কৌশল সমূহৰ উপদেশ সমূহ ঃ

তলত দিয়া আন্তৰাষ্ট্ৰীয় মাটিৰ তলত পোতা বাৰুদৰ খনি নিষেধ কৰাৰ বাবে কৰা অভিযানৰ কাহিনীভাগ পঢ়ক। আন্তৰাষ্ট্ৰীয় খনি নিষেধ কৰা সন্ধিৰ বাবে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰিবলৈ বিশ্বব্যাপি সংগবদ্ধ হবলৈ, ধৰ্ণাৰ অংশগ্ৰহণকাৰি সকলক আগ বাঢ়িবলৈ, বহুতো লোকৰ মাজত আলোচনা কৰক. পিছত অহা প্ৰশ্নবোৰে নিশ্চয় বহুতো লোকৰ মাজত কৰা আলোচনাত দিশ দৰ্শনৰ সহায়ক হব।

এই বিষয়বস্তুৰ ওপৰত কিছুসংখ্যক অংশ গ্ৰহণকাৰীয়ে অইনতকৈ গভীৰভাবে অনুভৱ কৰে আৰু প্ৰধান আলোচনাত অন্তৰ্ভূক্ত হবলৈ ইচ্ছা কৰে যিয়ে বৃহৎ গোটৰ আলোচনালৈ পৰিৱৰ্তিত কৰে। (পৰৱৰ্তী পৰামৰ্শৰ বাবে পৰিশিষ্ট - খ চাওক)

বাৰুদৰ খনি নিষেধ কৰাৰ বাবে কৰা আন্তৰাষ্ট্ৰীয় অভিযান ঃ-

১৯৮০ চনৰ শেষৰ পিনে আৰু ১৯৯০ চনৰ আৰম্ভনিতে বাৰুদৰ খনি উৎপন্ন কৰা দেশবোৰৰ বে-চৰকাৰী সংস্থাবোৰে প্ৰাণটাকী কৰা চেষ্টাৰ যোগেদি পোণ প্ৰথমে বাৰুদৰ খনি নিষেধ কৰাৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় অভিযান বীজৰ গুটি সিঁচিছিল। বিগত ৫০ বছৰত বাৰুদৰ খনিয়ে, যাক নেকি খনিত কামকৰা লোকৰ বিৰোধী বুলি কয়- পাৰমাণবিক, জীৱনুযুদ্ধ আৰু ৰাসায়নিক অস্ত্ৰৰ তুলনাত বহুতো মৃত্যু আৰু আঘাতপ্ৰাপ্ত কাৰক আছিল। আসন্ন সংকটময় মানৱ হিতৈশীক চিনিব পৰালেকে, বিশ্বব্যাপি দহলাখ নিযুত বাৰুদৰ খনিয়ে ৫ খনমান দেশ দুষিত কৰিলে। মাত্ৰ সীমিত সংখ্যক বে-চৰকাৰী সংস্থাই একত্ৰিতহৈ এই বিষয়ৰ বাবে শিৰোনামা দখল কৰিছিল। এই সমস্যা সঁচাকৈ উত্থাপন কৰোতে তেঁওলোকে সন্মত হৈছিলযে, অস্ত্ৰবোৰ তেঁওলোকে নিজে নিজেই উঠাই লব লাগিব। তেঁওলোকৰ সংযুক্ত চেষ্টাৰ ফলত জাতীয়, ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় জোখৰ পথত বাৰুদৰ খনি নিষেধ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। বিশ্বব্যাপি স্থানীয়, ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় বে-চৰকাৰী সংস্থাৰ একতাৰ গঠনেৰে তেঁওলোকে অভিযানৰ চেষ্টাত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।

ICBL অভিযানৰ মূল সাংগঠনিক ভোটৰ শক্তি হৈছে লেহুকা ধৰণৰ। বিভিন্ন অবিকল দৃশ্য আৰু অভিমত দিয়া এই সাম্প্ৰদায়িক মিল থকা সংগঠনটো দৰাচলতে ঢিলা গাঁথনিৰ। নিৰ্দিষ্ট এগৰাকী শাসকীয় দায়িত্বৰ সংগঠন নহাৰ বাবে ICBL

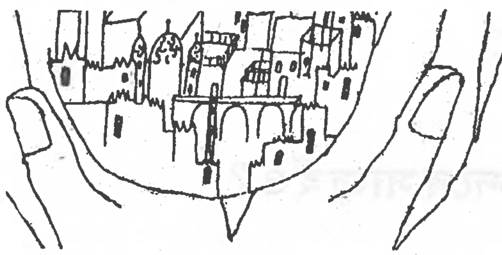

ৰ সদস্যসকলে অনুভৱ কৰিলে যে প্ৰত্যেক NGO ই যাতে নিজৰ নিজৰ কাৰ্য্যাৱলীৰ প্ৰতি স্থিৰ হৈ থাকে। এইদৰে NGO বোৰে সেইবোৰ চেষ্টাৰ স্থিতি পৰিপালন কৰিব পাৰে, যিবোৰৰ আদেশ আৰু স্থাপিত ব্যৱস্থাৰ গঠন একেবাৰে একে। সংগঠনবোৰে জাতীয় বিষয়ৰ ওপৰত কৰি যেতিয়া বাৰুদৰ খনিৰ প্ৰতি কৰিবলগীয়া জাতীয় দায়িত্বৰ বাবে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰে তেঁওলোকৰ আন্তৰাষ্ট্ৰীয়ভাৱে কাম কৰাৰ চেষ্টাই ব্ৰহ্মাণ্ডত পোহৰৰ সূত্ৰপাত বিয়পায়।

সীমিত সংখ্যক সদস্যৰে আৰাম্ভ কৰা অভিযান কমদিনৰ ভিতৰতে ৮০ খন দেশৰ অংশ গ্ৰহন কাৰীৰে সৈতে ১২০০ খন সংগঠন হ'লগৈ। সংস্থাবোৰে জাতীয়, ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সভাৰে তেঁওলোকৰ সময়, বিষয়া সকলক আৰু উৎসৰে অভিযান সংস্থাৰ ক্ৰমিক সংখ্যা বৃদ্ধি কৰিলে। বিশ্বব্যাপি সুচাৰু ৰূপে, নিকা আৰু স্থিৰ যোগাযোগ কৰাটো সংস্থা বা ব্যক্তিগত ভাবে কৰাটো কঠিন। এই ক্ষেত্ৰত কাৰ্য্যকাৰী কামৰ চেষ্টাৰ ক্ষেত্ৰত আধুনিক সংবাদ আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থাই উল্লেখ যোগ্য ভূমিকা পালন কৰিলে।

ICBL ৰ নিয়মীয়া বাতৰিকাকতবোৰ, পুনৰালোচনা, তথ্য আৰু পৰিসংখ্যাৰ সলনাসলনি আৰু আৰ্জি সমূহ সফল হ'ল যে, চৰকাৰে তথ্য বাবে অভিযান ওপৰত নিৰ্ভৰ শীল হ'ল যিবোৰ অতি গ্ৰহন যোগ্য আৰু বাৰে বাৰে, বহুদিন আগৰে পৰা চলি অহা যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ তথ্যকৈ অতি সোনকালে আহি পোৱা হ'ল।

আৰাম্ভনিতে কেৱল দুৰসংযোগ Fax যন্ত্ৰ আৰুসদায় ব্যৱহাৰ কৰা ভাষাৰ ওপৰতে ICBL ৰ অভিযান বিস্তাৰিতৰূপে আশা কৰিব লাগিছিল। বাৰুদৰ খনিনিশেধৰ -হকে কৰা কামৰ বাবে শান্তিৰ নবেল বঁটা লঁওতা জডি উইলিয়ামে ব্যাখ্যা কৰিছিল যে বহুত বছৰ আগতে অভিযানৰ বাবে Fax যন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। Fax যন্ত্ৰ তুলনা মূলক ভাবে নতুন আছিল, ই এক প্ৰকাৰে উত্তেজিত ও Fax ৰ জৰিয়দি ততালিকে অহা তথ্যবোৰ নিৰিক্ষন কৰাটো অতি দৰকাৰী আৰু সেয়েহে সদায় অহা ডাকতকৈ তৎক্ষনাত উপযুক্ত সহাঁৰি দিব লাগে। গভিৰ ভাবে দুৰ-সংযোগ আৰু Fax ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাটো একপ্ৰকাৰ খৰচি কিন্তু ফলদায়ক হয়। দক্ষিনত খনিৰ দ্বাৰা প্ৰভাবিত দেশবোৰত যেতিয়া অভিযান বিয়পিবলৈ ধৰিলে, ইয়াৰ সদস্যবোৰে **ই-মেইলৰ** ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলৈ ললে। ই-যদিও খৰচি আৰু পৃথিৱীৰ বহুতো ঠাইলৈ প্ৰৱেশ কৰোৱাটো কঠিন,বহুত টকা খৰচ আৰু সময়ৰ ক্ষেত্ৰত Fax লিখা ই-মেলতকৈঅতি সুবিধাজনক।

দৃষ্টান্তৰূপে N.G.O.আৰু চৰকাৰে এজনে আনজনক বিপক্ষৰূপে প্ৰতিঘাত কৰিছিল এইবোৰৰ কাৰনে সংগবদ্ধভাৱে কাৰ্য্য সিদ্ধি কৰিবলৈ সাজু হোৱা অভিযানৰ অংশই ভাৰিচিন্তি চৰকাৰৰ লগত নিশ্চিত সমন্ধৰ উন্নতিৰ হ'কে আগবাঢ়িছিল। চৰকাৰৰ একীভূত আৰু ফলদায়ক চৰিত্ৰ-ৰূপায়নৰ বকে Pro-Bar-Block ৰ জৰিয়তে তেঁওলোকৰ নিজা জাতিয় আগ্ৰহ উন্নত কৰিবলৈ অভিয়ান সমূহ পতা হৈছিল।

১৯৯৬ চনলৈকে ICBL ৰ অভিযানৰ বহু সংখ্যক চৰকাৰী সমৰ্থন উন্নতি কাৰনেৰে সাচিলে যাৰ ভিতৰত হাজাৰ সংখ্যক মানৱ হিতৈষী, লৰা-ছোৱালী, শান্তি, বহুদৰ্শী লোক, ডাক্তৰ খানা, ক্ৰমবিকাশ, অস্ত্ৰ-পৰিচালনা কৰা, ধৰ্মীয়, পৰিবেশ আৰু বে-চৰকাৰী নাৰী সংস্থা, নিষেধ প্ৰতিপালন কৰিবৰ বাবে, চৰকাৰী কাৰ্য্যৰি আঁচনিৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ সেই বছৰতে কানাডা চৰকাৰে অৱাটাত এখন সভাৰ পৰিচালনাৰ প্ৰস্তাৱ দিলে। কানাডা চৰকাৰে ICBL ৰ সদস্য সকলৰ কাষত থাকি কাৰ্য্য পৰিচালনা কৰি, এবছৰৰ ভিতৰতে সাধাৰন বন্দৰস্ত, স্পষ্ট আন্তৰাষ্ট্ৰীয় সন্ধি নিষেধৰ হকে অস্তুদ ধৰণেৰে আন চৰকাৰলৈ আহ্বান জাৰি কৰিছিল।

তথ্য আৰু ব্যৱহাৰিক অভিজ্ঞমতৰ যি খাপৰ কাৰণে চৰকাৰে ICBL ৰ সদস্য সকলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল, সেই বাৰ্ত্তালাপ অতুলনীয় বুলি নিশ্চিত হৈছিল। ফলস্বৰূপে, মধ্যবৰ্তীয় আৰু সৰু শক্তিৰ লোকে সন্ধিৰ সমৰ্থনৰ মূল কাৰনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা হ'ল। কাৰন ডাঙৰ ডাঙৰ সাম্ৰাজ্য বোৰৰ স্বায়ত্ব- শাসনৰ বাবে সেয়া ভয় খাবলগীয়া বুলি বোধগম্য হৈছিল। ১৯৯৭ চনত ১২১ খন চৰকাৰ অৱাষ্টালৈ আন্তৰাষ্ট্ৰীয় খনি নিষেধ চহী কৰিবলৈ উভতাই দিছিল। কানাডাৰ বৈদেশিক মন্ত্ৰালয়ৰ মন্ত্ৰী (hloyd Acwathy) যে খনি নিষেধৰ বাবে কৰা অভিমানৰ বিষয়ে তেঁও তেঁওৰ সামৰনি বক্তৃতাত ব্যাখ্যা কৰিছিল যে-চলি থকা বন্ধত্ব পূৰ্ন সমপন আৰু সহযোগিতাই আমাক আমাৰ মূল লক্ষ্যত উপনিত হোৱাত সহায় কৰিব।

১৯৯৯ চনৰ ৯ মাৰ্চ তাৰিখে খনি নিষেধ সন্ধিয়ে আন্তৰাষ্ট্ৰীয় আইনৰূপে বান্ধ খালে।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ-

★ ICBL ৰ প্ৰধান লক্ষ্য কি ? অভিযানৰ সদস্য সকলে তেঁওলোকৰ প্ৰধান লক্ষ্যৰ আকৃতি এনেদৰে দিছিল কিয়?

★ অভিযানৰ গাঁথনিবোৰ আপুনি কিদৰে ব্যাখ্যা কৰিব ? গাঁথনিৰ সুবিধাসমূহ কি কি ? আপুনি কিবা আঁসোৱাহ দেখুওৱাব পাৰিবনে ?

★ অভিযানৰ বাবে যোগাযোগ ব্যৱস্থা দৰকাৰী কিয় ?

★ বিশ্বব্যাপি বহুতো মানুহৰ মাজত সংস্থা আৰু চৰকাৰৰ মাজত অভিযানৰ অংশ গ্ৰহণকাৰীয়ে যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ কেনেকৈ সহজলভ্য কৰি তুলিছিল ?

★ ICBL ক একেবাৰে সফলতাপূৰ্ণ আৰু আন অভিযানৰ আৰ্হিৰূপে কিহে গঢ়ি তুলিছিল ?

★ কোনো এখন আঁচনি সূঁচাৰুৰূপে সাজু কৰিবলৈ কি কি মূল বিষয়বস্তুৰ দৰকাৰ ?

অনুশীলনী ঃ সাহাৰ্য্যৰ বাবে সাজু কৰা

প্ৰায় ৩০-৪০ মিনিট সময় এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰা।

ভূমিকম্পৰ ধংসলিলাই নিযুত সংখ্যক লোকক ঘৰবিহীন, বিশুদ্ধ খোৱাপানী আৰু অতিৰিক্ত দৰৱৰ পৰাও বঞ্চিত কৰিছিল।

২০০২ চনৰ ২৫ জানুৱাৰী তাৰিখে ৭.৮ ৰিখ্‌টাৰ স্কেলত চান মাইগোৱেলৰ পৰা দক্ষিণ পশ্চিমৰ ৬৫ মাইল দুৰত্বৰ এল চেলভদৰান কষ্টলাইন,আৰু ইয়াৰ ওচৰে পাজৰে কেইবাখন চহৰত হোৱা বিধ্বংসি ভূমিকম্পই ভূমিস্খলিত আৰু ১৯৫০ জনতকৈ অধিক লোক ইয়াৰ জোকাৰনিত আঘাত প্ৰাপ্ত হৈছিল।

দৃশ্যপট ঃ

আপোনাৰ সম্প্ৰদা.ত চাৰিগৰাকী নাৰী প্ৰায়েই অনানুষ্ঠানিক ভাৱে তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ কাহিনী, উপদেশ নিৰ্দেশ বিচাৰি আৰু এজনীয়ে আন এজনীক সমৰ্থন আৰু বন্ধুত্বপূৰ্ণৰসহা. বিচাৰি প্ৰায়েই মিলিত হয়। এদিন দুপৰীয়া, স্থানীয় বাতৰি কাকতৰ অনুচ্ছেদ এটা যত এল চেলভদৰানৰ ভূমিকম্পৰ বিষয়ে লিখা আছিল আনিলে । তাইৰে এজনী পৰিয়ালৰ স..স্য আন এখন দেশত ভূমিকম্পৰ দ্বাৰা প্ৰাণ ৰক্ষাপৰিছিল । সেয়ে তাই এই এল চেলভদৰানৰ ঘটনাৰ ওপৰত অত্যন্ত আগ্ৰহদেখুৱালো তাই বাতৰি কাকতৰ এই অনুচ্ছেদটি আনকেইজনাৰ আগত পঢ়িশুনাইছিল আৰু তেওঁলোকে সন্মত হৈছিলযে এই.া একপ্ৰকাৰ মাকসকলৰ বাবে ধবংসমূখৰ পৰিবেশ, তেওলোকে নিশ্চয়ে তেওলোকৰ শিশুসকলৰ এনেকুৱা পৰিবেশত যত্ন লোৱা দৰকাৰ। তাৰেএজনীয়ে ভূমিকম্পৰদ্বাৰা ক্ষতিগ্ৰস্তহোৱা মাকসকলৰ সহায় কৰিবৰ বাবে তেঁওলোকে কিবা কৰা উচিত বুলি প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালে। অইন নাৰী সকলে তাইক সমৰ্থন জনাই ত. ক্ষণাত তেওঁলোকৰ যুদ্ধকৌশলৰআঁচনি আৰম্ভ কৰাত লাগি গ'ল।

১। কাৰ্য্যকৰী গোট চাৰিটা দিশত বিভক্ত হ'ল; প্ৰত্যেকজনী নাৰীয়ে ওপৰৰ দৃশ্যপটৰ নাৰীসকলৰ দৰে, এল চেলভদৰানত হোৱা ভূমিকম্পৰ দ্বাৰা ক্ষতিগ্ৰস্থ মাক সকলক সহায় কৰিবৰ বাবে নিৰ্দ্ধাৰিত কাৰ্য্যকৰী আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিলে।

২। প্ৰত্যেক দলে তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব লাগিব।

★ মাকসকলক আপুনি কিদৰে সহায় কৰিব বিচাৰে ? কেনে ধৰণৰ সহায়ৰ প্ৰস্তাৱ আপুনি আগবঢ়াব বিচাৰে? আপোনাৰ

অভিযান কি হব ?

★ আপোনাৰ অভিযান স্থানীয়, ৰাষ্ট্ৰীয়, জাতীয় বা আন্তৰাষ্ট্ৰীয়ক সামৰি লবনে ?

★ বৰ্দ্ধিত, উন্নতি বা সমৰ্থন গঠনৰ বাবে আপোনাৰ পদ্ধতি কি হ'ব ? আপোনাৰ কাৰ্য্যাৱলী কি হ'ব ?

★ মাক সকলক সহায় কৰা, এই আবেদন অইন মহিলাৰ ক্ষেত্ৰতো কাযকৰী হবনে ? কিয় বা কিয় নহব ? কেৱল পুৰুষেই এইক্ষেত্ৰত দায়িত্বশীলনে ?

★ বেছি সংখ্যক সমৰ্থন একত্ৰিত কৰিবলৈ, টি.ভি. বা ৰেডিওত শিক্ষামূলক কাৰ্য্যাৱলী প্ৰকাশিত কৰি, আপোনাৰ দলে যোগাযোগ বা জনসংযোগৰ সুবিধাসমূহ লৈছেনে ?

★ আপোনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হবলৈ কি ধৰণৰ লেথাৰি নিছিগা সম্ভাৱনীয় সমৰ্থনে আপোনাক সহায় কৰিব বুলি ভাবে ?

★ আপুনি আপোনাৰ লক্ষ্যত উপনিত হৈছেনে নাই কেনেকৈ পৰামৰ্শ দিব ? কি ধৰণৰ উল্লেখ্য ব্যৱহাৰ কৰিবা ?

★ আপোনাৰ কৰ্ত্তব্য পৰিচালনা কৰিবলৈ কিদৰে আপোনাৰ দায়িত্ববোধ আপোনাৰ মাজতে বিভক্ত কৰিব ?

৩। দলৰ প্ৰতিজন সদস্যই তেঁওলোকৰ নিৰ্দ্ধাৰিত কামৰ আঁচনিৰ তালিকা এখন প্ৰস্তুত কৰি আঁচনিসমূহৰ পৰিচালনাৰ বাবে, অহা কিছু সপ্তাহৰ ভিতৰত সম্পূৰ্ণ কৰিবলগীয়া কাম বোৰৰ প্ৰতিটো খলপত ৰেখা চিন দিব লাগে।

৪। প্ৰতিটো দলে যেতিয়া নিজৰ নিজৰ কাৰ্যকৰী আঁচনিসমূহ সম্পূৰ্ণ কৰিব, কৰ্মশালাৰ দলে পুনৰাই এখন সভা পাতিব। প্ৰতিটো দ'লৰ পৰা এজনকৈ আগবাঢ়ি আহি সিহঁতৰ দ'লৰ কাৰ্য্যকৰি কামৰ বাবে সাজু হৌৱাৰ খতিয়ান চমুকৈ বৰ্ণনা কৰিব।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ দলৰ নিয়ম প্ৰণালী কি ?

★ কাৰ্যকাৰী কাম সাজু কৰাৰ বাবে স্থিতিৰ উন্নতিৰ ক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ কষ্টসাধ্য অংশ কি ?

★ যদি দলত বহুসংখ্যক মানুহ থাকে, নিৰ্দিষ্ট কি খলপ লব বিচৰাৰ সিদ্ধান্তটো সহজ হবনে আটাইতকৈ কঠিন হব ?

★ দায়িত্ববোধ ভগাই দিবলৈ আপুনি কেনেকৈ সিদ্ধান্ত লব ? আঁচনিৰ তালিকাৰ নিৰ্দ্ধাৰিত কামে দলৰ প্ৰতিজন সদস্যৰ চৰিত্ৰ স্পষ্ট কৰাত সহায়ক হবনে ? এইটো অইন বেলেগ পদ্ধতিৰ দ্বাৰা সহায়ক হবনে ? যদি হয়, কেনেকৈ ? যদি নহয়, কিয় নহয় ?

★ অইন দ'লৰ কাৰ্য্যাৱলীবোৰ শুনাৰ পিছত, আপুনি নিজৰ দলৰ উন্নতি কৰাৰ বাবে কিবা সংযোগ কৰিব বিচাৰেনে ?

পৰ্য্যবেক্ষণ ঃ

★ এই অনুশীলনীয়ে আপোনাক নিজাকৈ যিকোনো বিভিন্ন বিষয়ত সংগবদ্ধহৈ বা কোনো কাৰ্যৰে পৰামৰ্শ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰাৰ কল্পনা কৰাত সহায়ক হৈছেনে ? কিয় আৰু কিয় হোৱা নাই ?

★ যদি আপুনি নিজাকৈ সংগবদ্ধহৈ কাম কৰাৰ কোনো কথা কল্পনা কৰিছে সেয়া কি হব আৰু আপুনি তাক কেনেদৰে পৰিচালনা কৰিব ?

শিক্ষিত সংস্থাৰ চৰিত্ৰ হৈছে ঐক্যবদ্ধহৈ কাম কৰা। ঐক্যবদ্ধহৈ কৰা কামে সাংগোৰে, অইনক সন্মান কৰা, ব্যক্তিগত পৰিমানত প্ৰভেদৰ গুন-গান আৰু পৰোপকাৰীতা, আৰু বিবাদ খোলচা কৰাত সাধ্য হয়, মানুহক ইজনক সিজনৰ কাষত আনি সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ আৰু সিদ্ধান্ত পৰিচালনাত আৰু দলক সংস্থাৰ সমানলৈ গঠন কৰাত।

''নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প''

উপস্থাপন – ১১

দায়িত্ব আৰু ফলাফল আমি কেনেকৈ ভগাই লওঁ ?

উপস্থাপনৰ উদ্দেশ্য সমূহ ঃ

★ ক্ষমতা বিভক্তকৰণৰকলা আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত আৰু একেলগে কাম কৰা সংগঠন কেনেকৈ সৃষ্টি কৰিব পাৰি তাক বহলোৱা।

★ একেলগে কৰা অভিযানৰ চেষ্ঠাত ব্যক্তিগত অংশীদাৰৰ স্বাভাৱিক গুণ আৰু অভিজ্ঞতাৰ সুবিধালোৱাৰ খতিয়ান আলোচনা কৰা।

★ কৰ্মশালাৰ জৰিয়তে পৰীক্ষা কৰি নিশ্চিত চৰিত্ৰ সমূহকো চামিল কৰি দল হিচাপে কাম কৰিবলৈ প্ৰকল্পিত সংগঠনৰ সৃষ্টি কৰা।

কৌশলসমূহৰ বাবে উপদেশসমূহ ঃ

মালেছিয়াৰ ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন কিদৰে বহুত সংখ্যক সংগঠনৰ সহযোগিতাত বিধিবদ্ধ হৈছিল সেই গল্পটি চিঞৰি পঢ়ক। সংগঠনৰ সহযোগিতা আৰু দায়িত্বভগোৱাৰ খতিয়ান বহুতো গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক। পিছত অহা প্ৰশ্নবোৰ নিশ্চয় গোটৰ আলোচনাত বাট দেখুওৱাৰ বাবে সহায়ক হব। তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সহায়ক অনুশীলনী হিচাপে গঢ়া হৈছে, সংগঠনৰ কথা কল্পনা কৰিবলৈ, প্ৰতিষ্ঠান, বা ধৰ্ণা তেঁওলোকে নিজাকৈ গঠনকৰা সংগঠনৰ আদৰ্শ, কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ বিষয়বস্তু হিচাপে চিনাকী কৰাই দিয়ে। ১২ উপস্থাপনত, অংশগ্ৰহণকাৰী সকলক তেঁওলোকৰ নিজা প্ৰকল্পিত সংগঠনক সকলো গোটৰ মাজত ভগাই দিবলৈ সুবিধা দিয়া হৈছে।

এই উপস্থাপনৰ কৌশলসমূহৰ পদ্ধতিবোৰ আলোচনাত সামৰি লবৰ বাবে সমগ্ৰ গোটৰ মাজত বা ব্যক্তিগত অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ মাজত, সৰু সৰুদলত বিভক্ত কৰিছে। ৯পিছৰ উপদেশবোৰৰ বাবে পৰিশিষ্ট-খ চাওক)।

ঘৰুৱা নিৰ্য্যতন বিধিবদ্ধ মঞ্জুৰ কৰিবলৈ মালোছিয়াত কৰা অভিযান

ঘৰুৱা নিৰ্য্যতন যে অপৰাধ সেয়া মঞ্জুৰ আৰু আইন প্ৰনয়নৰ পৰিপালন দেখুওৱাই দিয়া প্ৰথম খন সমাজ হ'ল মালেছিয়াৰ মুছলিম সমাজ। ঘৰুৱা নিৰ্য্যতনৰ হিচাপ-পত্ৰ আৰু ৰাজকীয় আদেশ যন্ত্ৰৰে মঞ্জুৰ কৰি কাৰ্য্যকৰী আইনত পৰিণত হওতে ১১ বছৰ লৈছিল। এইয়া হৈছে হাজাৰ সংখ্যক নাৰী সকল আৰু পুৰুষ সকলৰ গুৰুত্বৰ সমৰ্থন আৰু নেৰা নেপেৰা ধৰা বন্ধা নিয়মৰ চেষ্টাৰ ফল। অৱশেষত, নাৰী সংগঠন আৰু প্ৰত্যেক সম্প্ৰকীয়ৰ, গতিশীল, গণতান্ত্ৰীক আৰু অংশ গ্ৰহণকাৰীৰ কাৰ্য্যপ্ৰণালীৰ সংযুক্ত প্ৰচেষ্ঠাই ঘৰুৱা বিধিৱদ্ধ (Domestic Violence Act) নিৰ্য্যাতনলৈ সফলতা কঢ়িয়াই আনিলে।

১৯৮২ চনত DVA ৰ গতিৰ কাহিনী আৰাম্ভ হ'ল যেতিয়া মালেছিয়াৰ নাৰীসহকাৰী সংস্থাই (Women Aid Organization = WAO) প্ৰথম বাৰৰ বাবে নিৰ্য্যাতিত নাৰীৰ আশ্ৰয়স্থান মুকলি কৰিলে। যি সকল সমাজ সংস্কাৰক আৰু অধিবক্তা সকলে নিৰ্য্যাতন ৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত নাৰী সকলক ৰক্ষণাবেক্ষণ আৰু সহায় কৰোতে নানান বাধাৰ সম্মুখীন হৈছিল মালেছিয়াৰ আইনত বহুতো দুৰ্বলতা তৎক্ষণাত অনাবৃত কৰিলে। সেই একে বছৰতে, নাৰী অধিবক্তা সংস্থাই (Women lawyers Association =AWL) মালেছিয়াৰ ন্যায়ালয়ক ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন আৰু বলৎকাৰৰ বিৰুদ্ধে পক্ষপাতী বঢ়োৱাই পৰামৰ্শ দিবলৈ হিচাপ ৰাখিবলৈ আৰাম্ভ কৰিলে । মালেছিয়াৰ বিভিন্ন ব্যৱসায় ইউনিয়ন কংগ্ৰেছ(MTUC)

ইউনিয়নৰ সংস্থাই শাৰিৰীক নিৰ্য্যাতনৰ ঘটনাৰ গোচৰীয় বিষয়ৰ বাধাবোৰ নিজেই অনুশীলনী কৰিছিল কাৰণ তেনে ঘটনা বোৰৰ বাবে সহায়ক কোনো আইন নাছিল। নাৰী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধ্যয়নে অলপদিন আগেয়ে ভয়ানক পৰিসংখ্যা এটি প্ৰকাশ কৰিলে, যত দেখুওৱা হ'লযে, নাৰী চাকৰিয়ালৰ সুবিধা বৃদ্ধিয়ে, কোনো এক অভিপ্ৰায়ৰ পৰিবেশ সাজি মহিলা সকলক অনাবৃত কৰিলে, গাঁও বা নগৰ দুয়োটাতে। থিক সেই সময়তে, ফেদাৰেল টেৰিটৰি কনজিউমাৰ এচচিয়েচন (SCA) আৰু SELANGOR ৰে অধ্যয়নে একেগতিৰ বিপৰীত পৌৰাণিক কথাবোৰত চৰিত্ৰ প্ৰমাণ কৰি দেখুৱালে। একেই মূখ্য কাৰণৰ আৰু বিচাৰবোৰ নাৰী বংশৰ চিনাকী কৰাই দিছিল। ১৯৮৫ একেলগেহে এক যুগ্ম Action Group) ৰ সকলো নাৰীৰ উন্নত আৰু

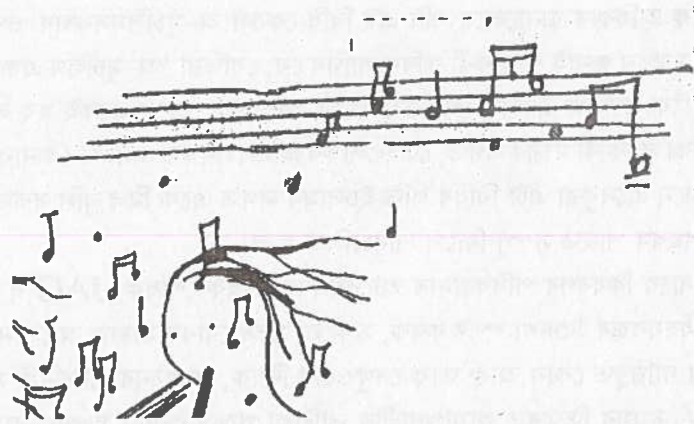

আদেশ জাৰী কৰা বৃহৎ চিৰকাল স্থায়ী আৰু নাৰীৰ জনসংযোগৰ তাৎপৰ্য্য পূৰ্ণ পৰাই তেঁওলোকৰ অধ্যয়ন বিৰুদ্ধি নিৰ্য্যাতন বুলি চনত এই পাচঁটা সংগঠন কাৰ্য্যকৰী যুগ (Joint উৎপত্তি কৰি একলগহে ৰক্ষণাবেক্ষণৰ বাবে কামৰ তালিকা উলিয়ালে। JAG (Joint Action Group) গঠিত হোৱাৰ পাছতেই ইয়াৰ সদস্য সকলে জাতীয় সজাগতাৰে-অধিবেশন বৃদ্ধি কৰি, কৰ্মশালাবোৰ পাতি আৰু প্ৰদৰ্শনীৰ জৰিয়দি নাৰী নিৰ্য্যাতনৰ বিপৰীতে সভাপতিৰ থিৰ কৰিলে। সমতুল্য ঘটনাৰাজিৰ সম্পৰ্কীয় যিবোৰ নিৰ্দিষ্ট দায়িত্ব, সেইবোৰ প্ৰত্যেক পাঁচখন সংগঠনেই দায়িত্ব পাতি ল'লে। কাৰন WAO ৰ ফোন আৰু ফেক্স মেচিনৰ সৈতে সকলো প্ৰয়োজনীয় আহিলাপাতি থকা এখন সম্পুৰ্ন কাৰ্য্যালয়। এইটোৱেই JAG ৰ মূখ্য কাৰ্য্যকাৰী স্বৰূপ, বেছিভাগ প্ৰশাসনীয় কাম-কাজবোৰৰ JAG ই তত্তাৱধান কৰে । বেলেগ সংগঠনবোৰে বেলেগ বেলেগকোনো টান কাম কৰাৰ দায়িত্বৰ ক্ষেত্ৰত সহায়তা কৰে। AWL ৰ সদস্য সকলে ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতনৰ তালিকাখনৰ হিচাপ পত্ৰ উলিয়ালে যত নেকি MTUC, UWA ,আৰু SCA যে অধিবেশন আৰু কৰ্মশালাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে আৰু তেঁওলোকে পাৰ্লিয়ামেন্ট মহাসভালৈ সভ্য মনোনিত কৰি, ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন আইন সমৰ্থন কৰিবলৈ আইনকৰ্ত্তাক দাবি দিয়াবলৈ সাজু হ'ল। প্ৰত্যেক, আন্তৰাষ্ট্ৰীয় নাৰী দিৱস মাৰ্চ মাহৰ ৪ তাৰিখে, নাৰীৰ নিৰ্য্যাতনৰ বিৰুদ্ধে মনোযোগ আনিবলৈ, JAG য়ে প্ৰদৰ্শনী, চহীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া একেলগে পৰামৰ্শ কৰা,-- আৰু বাধা আৰোপ কৰা হ'ল।

সোনকালেই বেলেগ সংগঠনবোৰ আৰু ব্যক্তিগত লোকসকলেও অভিযানত যোগ দিলে, তেঁওলোকৰ বহুমূলীয়া সময়, ধাৰণা বিষয়ববীয়া সকলক আৰু প্ৰয়োজনীয় উৎস JAG ৰ ওকালতি আৰু জনসংযোগৰ খঁতিয়ান ধাৰদি । অভিযানৰ আৰম্ভনীৰ বছৰত,JAG ৰ সদস্য সকলৰ ঘৰতেই আলোচনা বোৰ পাতিছিল, চিঠি আৰু সংবাদ লিখিবৰ বাবে অংশ গ্ৰহণ কাৰীয়ে নিজে নিজৰ লিখাৰ আহিলা-পাতিবোৰ লগত আমি গোট খাইছিল। JAG যেতিয়াই বাঢ়িবলৈ ধৰিলে, ইয়াৰ কাৰ্য্যকাৰী ব্যৱস্থাপকৰ জোঁটো বাঢ়িবলৈ ধৰিলে। ১৭ খন সংগঠন আৰু একজন ব্যক্তিগতলোক উপযাচি JAG ৰ বাবে আগবাঢ়ি আহে, অৱশেষত, এজন সম্পূৰ্ণ সময় দিব পৰা ব্যৱস্থাপকৰপ্ৰয়োজন হ'ল। খৰচৰ বাবে দৰমহা দিবলৈ প্ৰতিটো মাহত প্ৰত্যেক সংগঠন বোৰে কিছু সংখ্যক টকা দৰমহাৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা হ'ল।

JAG ৰ দাৱা এটা অতি দৰকাৰি প্ৰৱঞ্চনাৰ চেষ্টা মালেছিয়ান প্ৰেছত বাহিৰ হ'ল। যদিও নাৰী আক্ৰান্তৰ বিপৰীত ছবি আঁকা হয়, জনসংযোগে দৃঢ়চেষ্টা কৰিয়েই থাকে। বহুত বছৰৰ, জনসংযোগৰ বাৰ্ধিত কাৰণবোৰে জনসাধাৰণৰ ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন বিধিৰ প্ৰতিথকা অনুভৱৰ প্ৰতি সমৰ্থন জনোৱাত সহায় কৰে। তদুপৰি, পাৰ্লিয়ামেন্টৰ সদস্য সকলে তেনেকুয়া আইন প্ৰনয়নৰ বাবে তেঁওলোকৰ সমৰ্থন দি কথা কবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। বহুসংখ্যক মুছলিম সম্প্ৰদায়ৰ দায়িত্ববান লোক, মালেছিয়ান চৰকাৰী ইচলামিক উন্নয়ন শাখা আৰু পাৰ্লিয়ামেন্টৰ সদস্য সকল যি সকলে এইবোৰ সমৰ্থনৰ বিপক্ষে, ধৰ্মীয় ৰক্ষণশীলমত সমৰ্থন কৰে, এই ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন বিধি মুছলিম সকলৰ ওপৰত যাতে জাপি নিদিয়ে বাধা প্ৰদান কৰি বাদ বিবাদত লিপ্ত হ'ল, যি সকলে আনুমানিক ৫০ শতাংশ মালেছিয়ান জনসাধাৰণৰে গঠিত।

সকলো মহিলাৰ ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰিবৰ বাবে, সকলো সময়তে JAG যে ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন আইনৰ ওকালতি কৰে। মুছলিম অমেন ফেমিনিষ্ট সংগঠন, ইছলামিক ভনি (SIS), ইছলামিক বিষয়াসকলৰ বাধাৰ সঁহাৰি জনাই ওকালতি খঁতিয়ানৰ ক্ৰমবিকাশৰ বাবে JAG ৰ লগত কাম কৰে।

DVA ত ইছলামিক নিৰ্য্যাতনৰ নীতি-নিয়ম যে একো নাই তাক দেখুওৱাবলৈ SIS য়ে কোৰানত থকা বাদ-বিবাদ ব্যৱহাৰ কৰিলে। তেওঁলোকে অধিকাৰ জনালেযে যদি এই বিধি কেৱল অ-মুচলিমসকলৰ ওপৰত গ্ৰাহ্য কৰা হয়, চৰকাৰে তেনেহলে, পৰিয়ালৰ প্ৰতি সৰ্মথন জনাই কাৰ্য্যকৰী কৰিব লাগিব যে, যেতিয়া 'অ-মুচলিম এজনে তেওঁৰ ঘৈনিয়েকক মাৰধৰ কৰাটো অপৰাধ থিক তেনেকৈ মুচলিম এজনৰ ক্ষেত্ৰতো সেয়া আইনগত ভাবে একেই হব লাগিব। SIS ৰ সদস্যসকলে ইছলামিক সচিবৰ দায়িত্বত থকা সহকাৰী মন্ত্ৰীৰ লগত, তেওঁলোকৰ হিচাপ-নিকাচত সমৰ্থন জনাবলৈ দাবি জনাই সভা পাতিলে। সদৌ শেষত সহকাৰী মন্ত্ৰীজনে এনেকুৱা এটা বিধিৰ গতি ইছলামৰ লগত একে মিল বুলি সন্মত হল। ১৯৯৪ চনত, এইবিধি বিধিবদ্ধ হল আৰু এইয়া দুবছৰৰ পাছত সম্পূৰ্ণৰূপে পৰিচালিত হ'ল।

বহুবৰ্ক্ষী সংগঠনৰ বাবে কিধৰণৰ পৰিকল্পনাৰ আদেশ দিব তাইক শোধক, JAG ৰ সংস্থাপক আই ভি যচেবে ৰে উত্তৰ দিলে। --- ''নিজৰ বিষয়বস্তুৰ উদ্দেশ্য স্পষ্ট কৰক, সকলো সদস্যবোৰৰ মাজত আপোনাৰ পৰিকল্পনাবোৰ আলোচনা কৰক, প্ৰত্যেকে কাৰ্য্যাৱলীৰ দায়িত্বত কোন আৰু তাক দেখুওৱাই দিয়ক, সংগঠনৰ প্ৰতিনিধি সকলৰ কাৰ্য্যনিপুণতা অনুসৰি কামবোৰ বিভক্ত কৰি দিয়ক, সময়ৰ ভিতৰত কাৰ্য্যপ্ৰণালীৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰক। সম্পূৰ্ণ সময় দিয়া সহযোগিক পৰিশোধ কৰক আৰু জনসংযোগৰ কাষত থাকি কাম কৰক -- তেওঁলোকৰ অনুভৱ, ঘটনাৱাজি, আকৃতি আৰু তেওঁলোকে সাক্ষাৎ কৰা লোকৰ নাম ----- আনন্দ কৰিবলৈ মনত ৰাখক''

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন ঃ

★ JAG ৰ প্ৰকৃত সদস্যসকলে কি বিষয়ৰ ওপৰত বক্তৃতা দিবলৈ বিচাৰে ? ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতনআইনে এই বিষয়ত কেনেকৈ বক্তৃতা দিছে ?

★ মুচলিম আৰু অ-মুচলিম দুয়োকে সামৰা এই ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন আইন দাৱি কৰাটো JAG ৰ বাবে কিয় ইমান দৰকাৰী? কেৱল অ-মুছলিমৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰাহ্য কৰা এই জাননীৰ গ্ৰহনে কি লাভ কৰিলে বা হেৰুৱালে ?

★ JAG ৰ সদস্যসকল কেনেকৈ তেওঁলোকৰ যুগ্ম সহযোগিতাৰে শক্তিশালীহৈ উঠিল ? একতাৰ গঠনে সংগঠন বা অভিযানৰ চেষ্ঠাক দুৰ্বল কৰিব পাৰে নে ? যদি পাৰে কেনেকৈ ?

★ JAG ৰ একতাই সফলতা বুলি আপুনি কিয় ভাৱে ? কি কি বিভিন্ন উপাদানে ইয়াক সফলতালৈ আগোৱাই নিব ?

★ মালেছিয়াৰ ঘৰুৱা নিৰ্য্যাতন বিধিৰ কাৰ্য্যকৰী কামৰ সাজুৰ ক্ষেত্ৰত সমৰ্থন দিয়াত জনসংযোগে কি ভুমিকা লৈছে ?

★ আপোনাৰ সম্প্ৰদায়ত নাৰীৰ অধিকাৰৰ বিষয়ত জনসংযোগে কি ধৰণে সঁহাৰি দিছে ? স্থানীয় কামিলা বিষয়ৰ প্ৰসঙ্গৰ খঁতিয়ান কোনবোৰ যিবোৰ আপুনি জনসংযোগৰ আগ্ৰহ অনাত, ৰাজনৈতিক সমৰ্থন, আইন প্ৰণয়নত বা অৰ্থনৈতিক অভিযান যিয়ে মহিলাসকলক সহায় কৰিব।

★ একত্ৰিত সংগঠনবোৰে দায়িত্ববোৰ কেনেকৈ ভাগ কৰে আৰু ব্যক্তিএজনে কেৱল এটা সংগঠনৰ ভিতৰত দায়িত্ববোৰ কেনেকৈ ভগাই লয়, এই দুয়োটাৰ মাজত কিবা মিল আছেনে ?

★ একতাৰ সৃষ্টিৰে প্ৰতিবাদী কাৰণত সহায় কৰা অইন কোনো দৃষ্টান্ত আপুনি ভাৱিব পাৰে নে ? ইয়াৰ উপকাৰিতা আৰু অপকাৰিতাৰ তালিকা এখন প্ৰস্তুত কৰক।

★ ব্যক্তিগত আৰু সাংগঠনিক স্থানত কোনো সফলতাপূৰ্ণ একতাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ কেনে ধৰণৰ প্ৰধান উপাদানবোৰত হেঁচা প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি ?

★ ইয়াৰ সফলতাৰবাবে আপুনি কি কি আদৰ্শৰ উপায় অৱলম্বন কৰিব ?

অনুশীলনী ঃ শিক্ষা সংগঠনৰ গঠন (ভাগ - ১)

এই অনুশীলনীৰ ভাবে প্ৰায় ১ ঘণ্টা ১৫ মিনিট সময় দিয়া।

১। সামাজিক কাৰণৰ চিনাক্তকৰণৰ বাবে গোটতো তিনিটা বা চাৰিটা দলত ভাঙক (স্থানীয়, জাতীয়, আন্তৰাষ্ট্ৰীয়) যাতে দলৰ প্ৰতিজন সদস্যই বক্তৃতা দিব পাৰে। এই কাৰণবোৰ বহল অৰ্থত হব লাগে যেনেঃ- ভোগ হৰতাল উঠাইলোৱা বা নাৰীৰ অধিকাৰ উন্নত কৰা বা নিৰ্দিষ্ট ঠাই বা সময়ৰ বাবে হব লাগে, যেনে ধৰক ওচৰৰ কোনো জলাহ চাফা কৰা বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে দীঘলীয়া স্কুলৰ সময় পৰিৱৰ্তন কৰা।

২। যেতিয়াই এটা সাধাৰণ কাৰণ চিনাক্ত হব, দলৰ সদস্যসকলে সংগঠন, প্ৰতিষ্ঠান বা ধৰ্ণাৰ কাৰণ বক্ত-তা দিবলৈ কেনেদৰে গঢ়ি তুলিব পাৰে সেয়া আলোচনা কৰিব লাগে আৰু তেওঁলোকে কিয় সজাইছে, সংগঠন স্থাপনৰ বাবে বিবেচনা কৰিবলগীয়া বিষয়বোৰৰ মাজৰ ঙ'ল এইবোৰ ---

★ নাম ঃ
★ উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা ঃ
★ মূল লক্ষ্য ঃ
★ গঠন প্ৰণালি ঃ
★ সংখ্যা আৰু অভিজ্ঞ সহপাঠি ঃ
★ আগবাঢ়ি অহা লোকৰ সদব্যৱহাৰ, যদি কোনো আছে আৰু তেওঁলোকৰ যত্নবোৰ পুৰস্কাৰযোগ্য কেনেকৈ বনাব পাৰি?
★ প্ৰতিষ্ঠানৰ দায়িত্বশীলতা কেনেকৈ বিভক্ত কৰিব পাৰি ঃ
★ প্ৰথম প্ৰকল্প বা কাৰ্য্যকাৰীতা ঃ
★ দ্বিতীয় প্ৰকল্প বা কাৰ্য্যকাৰীতা ঃ
★ সফলতা/ কাৰ্য্যকাৰী জোখৰ আদৰ্শ ঃ

৩। দলৰ পৰা এজন প্ৰতিবেদন দিওতা সংগঠনৰ বিৱৰণসমূহ সন্নিবিষ্ট কৰিবলৈ বাচি উলিয়াব লাগে আৰু ইয়াক নাম, লক্ষ্য, গাঁথনি আদিত দলৰ সন্মতি তথা পদ্ধতি সমূহ। পিছৰ উপস্থাপনৰ প্ৰতিজন প্ৰতিবেদনকাৰিক গোটেই কৰ্মশালাৰ গোটক তাইৰ দলৰ সংগঠনৰ বিৱৰণ দিবলৈ কোৱা হব। কেনেকৈ আৰু কিয় কিছুমান সিদ্ধান্ত বনোৱা হৈছে সেই বিষয়ে অহা প্ৰশ্নসমূহ দলৰ প্ৰতিজন সদস্যলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হব।

শিক্ষাৰ সংগঠনত কৃতপক্ষই আদেশ নহয়, তাতকৈ আগবাঢ়ি অহা কথোপকথনৰ জৰিয়দি এইটো বাহিৰ হয়।

"নেতৃত্ব গাঁথনিৰ শিল্প"

উপস্থাপন -১২

আমি সফলতাপূৰ্ণ সংগঠন কেনেকৈ নিৰ্দ্ধাৰন কৰিব পাৰো ?

উপস্থাপন উদ্দেশ্যসমূহ ঃ-

আগলৈ সংগঠনৰ লক্ষ্যৰ উন্নতকৰনৰ বাবে দুজনৰ মাজত অনুশীলনবোৰ আৰু শিক্ষা বিভাজনত গুৰুত্ব আলোচনা কৰা ।

★ সফলতাপূৰ্ণ সংগঠনৰ সূত্ৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত জগাই দিয়া।

★ প্ৰকল্পিত সংগঠনৰ উদ্দেশ্য মিলিত হোৱা কৰ্মশালাৰ দল কিমান ভাল তাক সমালোচনা কৰা।

★ বিগত, ১২ খন উপস্থাপনত কৰ্মশালাৰ লক্ষ্য আহৰন প্ৰতিফলিত কৰা।

আপুনি আৰম্ভ কৰাৰ আগেয়ে ''কৰ্মশালা স্থাপনত যোগাযোগ ব্যৱস্থ '' কিতাপৰ অংশই পৰিচালিকাৰ কৰ্মশালা কেনেকৈ সামৰনি মাৰিব পাৰি তাৰে কিছুমান ধাৰনা যোগান ধৰে ।

অংশগ্ৰহণকাৰীসকলে এখন সৰু উ. সৰ বা কৰ্মশালাৰ সামৰনিৰ চিনৰূপে বাহিৰলৈ ফুৰিবলৈ যোৱাৰ বাবে ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিব পাৰে আৰু এজনে আন এজনৰ লগত সংস্পৰ্শত থাকিবলৈ বা তথ্য সলনাসলনি ও কৰিব বিচাৰিব পাৰে । নকল আৰ্হি কৰিব মনত ৰাখিব আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সুবিধাকৰনৰ মূল্যংকন প্ৰপত্ৰখন ভগাবলৈ নাপাহৰিব আৰু উপস্থাপনৰ শেষত প্ৰপত্ৰখন পূৰাবলৈ প্ৰত্যেককে পৰ্য্যাপ্ত পৰিমানৰ সময়ৰ অনুমতি প্ৰধান কৰিব । এই প্ৰপত্ৰখন ভৱিশ্যতে কৰ্মশালাৰ কাৰ্যসূচীৰ পৰিপাটী আৰু উন্নতকৰনৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱস্থাৰ উপযোগী হব।

কৌশল সমূহ বাবে উপদেশ ঃ

তলত দিয়া '' আৰৱ ন্যায়ালয় '' সংস্থাপনৰ গল্পটি চিঞৰি পঢ়ক । এখন সফলতাপূৰ্ন সংগঠনৰ বাবে আৰৱ ন্যায়ালয়ে গোটৰ আদৰ্শ পালেনে তাক গোটৰ মাজত আলোচনা কৰক ।গোটৰ আলোচনাত তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰ বাট দেখুৱাৰ বাবে সহায়ক হব ।

শেষৰ উপস্থাপনৰ সময়ত প্ৰকল্পিত সংগঠন সৃষ্টিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ গোটক দললৈ বিভক্ত হবলৈ কোৱা হৈছিল। আৰৱ ন্যায়ালয়ৰ বিষয়ে তলত আজিৰ আলোচনাত উপস্থাপন ১১ ৰ পৰিচালিকাই তাইৰ দলৰ সংগঠনৰ ।বিষয়ে বৰ্ণনা কৰিব, কিয় আৰু কেনেকৈ একত্ৰীকৰণৰ যোগেদি দলৰ এইদৰে ৰূপাঙ্কন কৰা হল। বাকি থকা গোটে সাবধানে সংগঠনৰ অভিপ্ৰায়, গাঁথনি আৰু কাৰ্য্যৱলীসমূহ বিবেচনা কৰিব, দলৰ প্ৰকল্পিত সংগঠনৰ উদ্দেশ্যত কেনেদৰে মিলিত হব তাক প্ৰত্যেকদলে কেনেদৰে উন্মুক্ত কৰি সহায় কৰিবলৈ প্ৰশ্ন সোধক ।

এই উপস্থাপনৰ সুবিধাকৰণ সমূহৰ পদ্ধতি আৰু তলৰ অনুশীলনীয়ে গোটেই গোটৰ লগত আলোচনা হোৱাতোকে সামৰি লয় বা অংশগ্ৰহণকাৰীক সৰু সৰু গোটলৈ বিভক্ত কৰি দিয়ক (আগৰ পৰামৰ্শ সমূহৰ বাবে পৰিশিষ্ট-খ- চাওক)

''চিৰস্থায়ী আৰৱ ন্যায়ালয়'' নাৰী নিৰ্য্যাতন বিপক্ষে বাধা দিবলৈ ।

মৰক্কোৰ ৰবাটত মিলিত হোৱা আৰৱৰ বে-চৰকাৰী সংগঠনৰ সময়ছোৱাত ১৯৯৬ চনৰ ৩০ নভেম্বৰ-১ ডিচেম্বৰৰ আৰৱৰ চিৰস্থায়ী ন্যায়লয় নাৰীৰ নিৰ্য্যাতন বিপক্ষে বাধা দিহলৈ সংস্থাপিত হৈছিল। আৰৱ ন্যায়ালয়ৰ সংস্থাপন'', এইটো যি

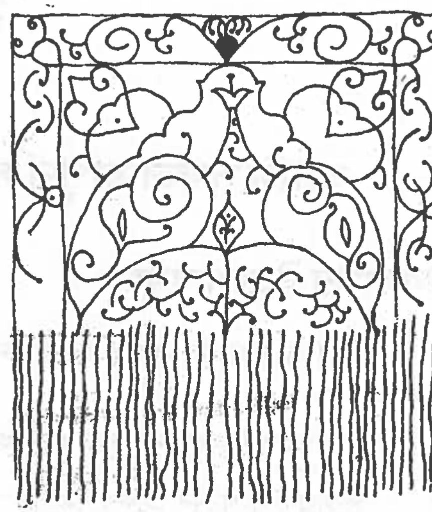

নামেৰে জনাজাত আচৰিতভাবে সন্দেহবাদী মনোভাৱ পুহি ৰাখিছিল কিছুসংখ্যকে নেৰানেপেৰাকৈ ধৰিছিল যে মহিলা সকল আৰু ছোৱালী সকলেৰ বিৰোধে নিৰ্য্যাতিন আৰৱ। মুছলিম সংস্কৃতি আৰু সকলো সমাজৰ বাবে জাতিগত। নাৰী সকল আৰু পুৰুষসকলৰ মাজত অনিবাৰ্য্য পাৰস্পাৰিক কাৰ্য্য বা সংক্ষেপে আকস্মিক সমস্যা নহয় । তথাপিও, নাৰী সকল আৰু পুৰুষসকল যিসকলে আৰৱ ন্যায়ালয় সংস্থাপিত কৰিবলৈ কাম কৰিছিল তেঁলোকে এই সন্দেহবাদী মনোভাৱ ভুল বুলি প্ৰমাণিত কৰিছিল । যেতিয়া নিৰীক্ষকৰ বাবে ন্যায়ালয়ৰ জৰুৰীকালীন অৱস্থা অকস্মাত দেখাদিবলৈ ধৰিলে, নিৰ্যাতিনৰ পৰা প্ৰাণ ৰক্ষা কৰি বাছি অহা লোকৰ দ্বাৰা জ্ঞান আৰু অভিজ্ঞতা ভগাই লোৱাটো একেবাৰেই অসহনীয় আছিল আৰু যিসকললোকে এই শাস্তিক বাধা প্ৰধান কৰিবলৈ বিচাৰিছিল ।

১৯৯৫ চনৰ জুনত লেবাননৰ বেইৰুটত গোটখোৱা ১৪ খন আৰৱ সমাজৰ পৰা অহা নাৰীসকল , আৰু পুৰুষসকল আৰু নাৰীসকলৰ ওপৰত ৪ৰ্থ ইউনাইটেড নেচন কনফাৰেঞ্চৰ বাবে সাজু হোৱা জাতীয় অংশস্বৰূপে, লিঙ্গ নিৰ্য্যাতনতপ্ৰাণ বাচি অহা লোকসকলে আৰু অধিবক্তাসকলে সাহসেৰে তেঁওলোকৰ বাক্য দলিল সমূহত অস্তুদ ধ্বনেৰে পুনউত্থাপন কৰিছিল । কেনেকৈ তেঁওলোকে আৰু অন্য নাৰীয়ে তেঁওলোকৰ পৰিয়াল আৰু সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা নিৰ্য্যাতনৰ সহ্য কৰিছিল তাৰ জীৱন্ত বৃত্তান্ত বৰ্ণনা কৰিছিল। এই সাক্ষীসমূহৰ বৰ্ণনা শুনি তেঁওলোকে দোষি সাব্যস্ত কৰিবলৈ নতুন বল পাইছিল যে লিঙ্গ নিৰ্য্যাতিত মহিলাসকল আৰু ছোৱালী সকলৰ মূলতে হ'ল শৰীৰৰ যন্ত্ৰৰ আভ্যন্তৰীন গাঁথনিত,শিক্ষা পদ্ধতিত আৰু আৰৱ পৃথিৱীৰ ভিন্ন সাংস্কৃতিৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ হীনমন্যতাৰ অৱস্থানত। বেইৰুটত সেইবোৰৰ ওপৰত এটি ঐক্যমতত উপনীত হলযে কাৰ্য্যকাৰীভাৱে নাৰীৰ মানৱ অধিকাৰ বীৰাঙ্গনালৈ পৰিৱৰ্ত্তন কৰিবলৈ সমস্যা সমূহ বুদ্ধিৰে সমাধান কৰিব লাগিব ।

পিছত দেৰবছৰৰ সময়ছোৱাত, অধিবক্তা সকলে, অধ্যয়নকাৰীয়ে আৰু নিৰ্য্যাতনত বাছি অহালোক সকলে উদ্দেশ্য সমূহ গঢ়িতুলিবলৈ সহযোগিতা আগবঢ়াল আৰু কাৰ্যকৰিবৰ বাবে আঁচনিৰ আৰ্হি সাজিছিল । তেঁওলোকৰ লক্ষ্য আছিল, লিঙ্গ নিৰ্য্যাতনৰ বিয়সমূহ ব্যক্তিগত ৰণক্ষেত্ৰৰ পৰা জনসাধাৰনৰ কথাবাৰ্ত্তালৈ হস্তান্তৰ কৰা আৰু সমস্যা সম্বোধন কৰিবলৈ স্থানীয় সাংস্কৃতিক, ৰাজনৈতিক আৰু আৰ্থ -সামাজিক বাস্তৱিকতাৰ বাবে স্পৰ্শকাতৰ হব পৰা নীতি-নিয়ম পদ্ধতিৰ উন্নয়ন কৰা । নিয়মীতভাৱে লগহোৱা আৰু জাতীয়ভাৱে কাৰ্য্যবলীসমূহ পৰিপালন কৰা নমনীয় চিৰস্থায়ী ন্যায়ালয়ৰ, সৃষ্টিলৈ আগবঢাই নিবলৈ ব্যক্তিসকলৰ মাজত একমাত্ৰ অভিজ্ঞতাৰ সলনাসলনি ভগাইলোৱা লক্ষ্যৰ দ্বাৰা একত্ৰিত কৰে।

নতুনকৈ, বেইৰুটৰ মুখ্যকাৰ্য্যালয় যত সাধাৰন সংস্থাপক বসবাস কৰে, আৰব ন্যায়ালয়ৰ সদস্যভূক্তি সকলোৰে বাবে মুকলি যিসকলে ইয়াৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ সৈতে সম্মত আৰু কাৰনবোৰক সমৰ্থন কৰে। বিষয়সমূহৰ মোকৰ্দমা চলা ন্যায়ালয়ক সদস্যসকলে পৰম্পৰাগত বুলি বিবেচনা কৰা নাছিল বৰঞ্চ তাতকৈ নাৰীৰ বাবে একমাত্ৰ স্থান, লিঙ্গ নিৰ্য্যাতনৰ মুকলি আলোচনাৰ বাবে এটা সুৰক্ষিত ঠাই । যেনে, ফৰিয়াদী আৰু বিবাদী বিপক্ষক মুখামুখিভাৱে ৰখাতকৈ ন্যায়ালয়ৰ কাৰ্যপ্ৰনালীবোৰ জনসাধাৰনৰ গুণাদীৰ লগত মিল থকা। আৰৱ ন্যায়ালয়ৰ নমণীয় গাঁথনিয়ে সদস্য সকলক ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ব্যক্তিৰ বিভিন্ন পৰিবেশলৈ আৰু সমাজৰ বাবে ইয়াক তুলি লোৱাত সহায়তা কৰে ।

ইয়াৰ সৃষ্টিৰে পৰা, চাৰি প্ৰকাৰৰ মহিলা আৰু ছোৱালী সকলৰ বিৰোধে কৰা নিৰ্য্যাতন উভালি আনিবলৈ একত্ৰিত হৈছিল- বিয়াবাৰুৰ নিৰ্য্যাতন যেনে, গিৰিয়েক বা ঘৈনীয়েকৰ অপব্যৱহাৰৰ, পৃথকী কৰনৰ বাবে হোৱা নিৰ্য্যাতন,জিম্মা সম্পৰ্কৰ দ্বাৰা বোৱা নিৰ্য্যাতন আৰু সম্পৰ্কিক লৈ উদ্ভৱহোৱা কাজিয়া। লিঙ্গ নিৰ্য্যাতনক উৎসাহযোগোৱা সকলোবোৰ উপাদানক দোষাৰূপ কৰিবলৈ, পৰীক্ষা কৰিবলৈ জনসাধাৰণৰ বাবে ন্যায়ালয়ে কাৰ্য্যকৰী আঁচনি বাহিৰ কৰে আৰু নিৰ্য্যাতনৰ সকলো কাম গোটায়। চৰকাৰী কৌশল সমূহৰ বিৰোধীতাৰে আৰু বে-চৰকাৰী সংগঠনৰ স্থূলপদক্ষেপেৰে নাৰীৰ অধিকাৰৰ শীৰীৰিক অখণ্ডতা আৰু আইনৰ চিনাক্ত কৰাই আৰু প্ৰচলিত আইন প্ৰনয়নৰ সংশোধন ঘটায় মহিলা সকলক আৰু ছোৱালীবোৰক

সম্পূৰ্ন কৈ সুৰক্ষা দিবলৈ, ন্যায়ালয়ে ব্যাক্তিসকলকগোটসমূহক বা চৰকাৰক কাৰ্য্যকৰিবলৈ বাধ্য কৰাব্ নোৱাৰে। নিৰ্য্যাতন উঠাবলৈ আৰু বাধা দিবলৈ ইয়াৰ সদস্যসকলে কৰা বাক্যদান ইয়াৰ ফলদায়ক পৰিমানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। কেইদিনমান আগতে, দুটাকাৰ্য্যৱলীৰ ওপৰত আৰৱ ন্যায়ালয় লগ লাগিছিল যে, বিভিন্ন আৰৱ সমাজত ব্যক্তিগত স্থানৰ আইন আৰু চৰকাৰক জোৰদি হিংসাৰ দ্বাৰা বাছি অহালোকৰ বাবে অতিৰিক্ত চাকৰি দিয়াবলৈ সদস্যসকলৰ বিবেচনা থকাটো দৰকাৰী।

আৰৱ ন্যায়লয়ে গতানুগতিকভাৱে বিচাৰ সমূহ, সন্তাপ সমূহ আৰু জয় উৎসাহিত কৰা সাক্ষীসমূহৰ আৰু লিঙ্গ নিৰ্য্যাতনৰ বিৰুদ্ধে যিবোৰ লোকে সংগ্ৰাম কৰি আছে তেঁওবিলাকক মাৰ্গৰ্শন কৰা কাৰ্য্য কৰিয়েই আছে। সদস্যভুক্তি বৃদ্ধি হলে শিক্ষা লভে, ন্যায়ালয় হ'ল নিৰ্য্যাতনৰ বিৰোধে ধৈৰ্য্যৰে, দৃঢ়চেষ্টাৰে আৰু প্ৰয়োজনীয়তাত লোকসকললৈ ব্যক্তিগত অতিশ্ৰমেৰে কৰা জাতীয় আন্দোলনৰ মূলধাৰী।

আলোচনাৰ বাবে প্ৰশ্ন সমূহঃ

★ কি পৰিবেশৰ বাবে আৰৱ ন্যায়ালয় সংস্থাপিত হ'ল ?

★ আৰৱ ন্যায়ালয়ত মূখ্য লক্ষ্যবোৰ কি ? এই লক্ষ্য সমূহত উপনিত হবলৈ ইয়াৰ সদস্য সকলে কি কাৰ্য্যকাৰী আঁচনিৰ উন্নতি কৰিছিল ?

★ নিৰ্য্যাতনত আক্ৰান্ত এজনীৰ নিজা কাহিনীভাগ কোৱা কিমান সহায়কপূৰ্ণ বা কষ্টদায়ক ?

★ সেইবোৰৰ ওপৰত ১৯৯৫ চনত বেইজুটত মিলিত হোৱা তথ্যপাতি সমূহ শুনাৰ প্ৰভাৱ কি সাক্ষিক শুনাৰ ব্যৱহাৰিক কাৰ্য্যপন্থা। আৰৱ ন্যায়ালয়ে কিয় গতানুগতিক কৰি ৰাকিছিল ?

★ যদি চৰকাৰ বা চৰকাৰবোৰে ইয়াক সংস্থাপিত কৰিলেহেতেন আপুনি বিবেচনা কৰিব পাৰিবনে ?

★ ইয়াক ইয়াৰ লক্ষ্যত উপনিত কৰাবলৈ আৰব ন্যায়ালয়ৰ আকৃতি কেনেকুয়া ?

★ গতানুগতিক সফলতা আৰু ব্যৱহাৰ উপযোগিতা অনুসৰন কৰিবলৈ আৰব ন্যায়ালয়ে কি কৰা উচিত ?

★ ন্যায়ালয়ে ইয়াৰ্ ফলাফল পৰিমানীক মূল্য নিৰ্ণয় কৰিবলৈ কি কৰা উচিত? কি ধৰণৰ সূচনাকাৰী আৰু আদৰ্শ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত ?

★ আৰৱ ন্যায়ালয়ত সদস্যসকলৰ মাজত বিপৰীত জাতীয় যোগাযোগ ব্যৱস্থাত কাৰিকৰী ব্যৱস্থাই কি ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে ?

★ এখন সফলতাপূৰ্ন সংগঠনৰ উপাদানবোৰ কি ? কোনটো আৰৱ ন্যায়ালয়ত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে ?

অনুশীলনী ঃ- শিক্ষিত সংগঠনৰ গঠন (ভাগ-২)

প্ৰায় ১ ঘন্টা সময় এই অনুশীলনীৰ বাবে অনুমোদন কৰক ।

১। প্ৰকল্পিত সংগঠনৰ বাবে উপস্থাপন ১১ ৰ পৰা প্ৰতিটো দলৰ সংবাদ দাতাসকলে দলৰ বিষয়ে দিব। তেঁওলোকে সংগঠনৰ নাম, লক্ষ্য, গঠন আৰু কাৰ্য্যৱলীৰ, আৰু কি পদ্ধতিৰ দ্বাৰা,দলে ইয়াৰ নিৰ্ণয়ত উপনীত হৈছিল তাক বৰ্ণনা কৰিব লাগে, প্ৰথম বিৱৰণ আৰাম্ভ হোৱাৰ আগেয়ে, যেতিয়া সংগঠনৰ দলৰ মূল্যাংকণ কৰা হয় কৰ্মশালাৰ সদস্যসকলৰ বাবে বিবেচনা কৰিবলৈ স্বেচ্ছাসেৱী বা পৰিচালিকা সকলে তলত দিয়া বিষয়বস্তুৰ তালিকাখন পঢ়িব লাগে ।

★ এই সংগঠনটো ব্যৱহাৰিক নে ?

★ এটি নতুন পৰিবেশ গঢ়াত আৰু তুলিলোৱাত ইয়াৰ গঠন আৰু নমনীয় লজ্জাই যথেষ্ট নে ?

★ স্বেচ্ছাসেৱীক আৰু ইয়াৰ সহকৰ্মী সদস্যৰ শক্তিৰ সুবিধা সংগঠনে লৈছেনে ?

★ কাৰ্য্যকাৰীতাই ইয়াৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাত সহায়ক হৈছেনে ?

★ সফলতা আৰু/বা ফলদায়ক কাৰ্য্যকাৰীতাত সংগঠনে ইয়াৰ নিজৰ আদৰ্শত মিলিত হৈছেনে ?

★ এইটো এটা শিক্ষিত সংগঠননে ? কিয় বা কিয় নহয় ?

২। অতিৰিক্ত ভাৱে, বিভিন্ন সংগঠন সাজু কৰিবলৈ আৰু কাৰ্য্যৱলীবোৰ আলোচনা কৰিবলৈ, কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীবোৰে কেনেকৈ প্ৰতিটো দলে ইয়াৰ নিৰ্ণয়ত উপনীত হয় তাক পৰীক্ষা কৰিব লাগে। প্ৰতিজনী সংবাদ দাতাই তাইৰ দলৰ সংগঠনৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কাৰাৰ পিছত আৰু কৰ্মশালাত অইনৰ দ্বাৰা পূৰ্ণমূলাংকণ পোৱাৰ পাছত গোটোইবোৰ গোটে তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ ওপৰত বক্তৃতা দিব লাগেঃ-

★ দলৰ সদস্যসকলে কিদৰে দায়িত্ববোৰ ভগাই লৈছিল ?

★ দলৰ সদস্যসকলে কৈনেকৈ তেঁওলোকৰ নিৰ্ণয়ণত উপনিত হৈছিল ?

★ এনেকুৱা হৈছিলনে নাইবা বেছিসংখ্যক সদস্যাই তেঁওলোকৰ বাছনিৰ বিষয়ৰ আৰু তেঁওলোকৰ কাৰণৰ বাবে সম্মতি হৈছিলনে ?

★ এই অনুশীলনীৰ ক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ কঠিনতম কি আছিল ?

★ এই অনুশীলনীৰ ক্ষেত্ৰত আটাইটকৈ আনন্দদায়ক কি আছিল?

★ গোটৰ বা কোনো এজনে- যিকোনো দলৰ প্ৰকল্পিত সংগঠন গঢ়াৰ কথা বিবেচনা কৰিছে নেকি বা তেঁওলোকৰ আশাবোৰ এটি সত্যতা ?

কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকন প্ৰশ্ন ঃ-

তলত চলিথকা গোটৰ আলোচনাৰ সময়ত পৰিচালিকা বা স্বেচ্ছাসেৱকে ব্লে'ক বৰ্ডত বা ফ্লি'প চাতে টোকা কৰি লব লাগে ।

★ আপোনি যি আহৰন কৰিম বুলি আশা কৰিছিল কাৰখানাৰ উপস্থাপনৰ সময় চোৱাত কি আহৰন কৰিলে ?

★ কৰ্মশালা অংশগ্ৰহণকৰাৰ বাবে আপোনাৰ নিজাকৈ উদ্দেশ্য আছেনে নিবোৰ মিলত নহল? যদি আছিল - সেইবোৰ কি ?

★ কৰ্মশালা উপস্থাপন আগবঢ়াৰ পিছত আলোচনাত ভাগ লোৱাতো সহজ সাধ্য হবনে ? যদি হয় কিয়?

★ উপস্থাপনৰ গাঁথনিৰ ক্ষেত্ৰত আপোনি কি ভাল পায় বা বেয়া পায় ?

★ ১২ উপস্থাপনৰ সময়চোৱাত আটাইতকৈ আগ্ৰহজনক, উৎসা জনক বা, আনন্দদায়ক অনুশীলনী, আলোচনাৰ অভিজ্ঞতা কোনটো ? কিয় ?

★ কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ পৰা কি নিৰ্দিষ্ট পাঠ বা ধাৰনা আপুনি আহৰন কৰিলে যিবোৰ আপুনি আপোনাৰ নিজা কামত সংযোক্ত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব বিচাৰে ? কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ ফলস্বৰূপে ভৱিষ্যতে আপুনি আপোনাক নিজৰ ব্যৱহাৰ, আশা নিৰাশাবোৰ, বা বাচনি কেনেকৈ সলনি কৰিব?

★ ভৱিষ্যতৰ কৰ্মশালাৰ বাবে আপুনি কি ধৰনৰ সলনা-সলনিৰ পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰিব ?

পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ অনুষ্ঠানৰবাবে অংশগ্ৰহণকাৰী আৰু পৰিচালিকাৰ মূল্যাংকন প্ৰপত্ৰ

অনুগ্ৰহ কৰি আপোনাৰ কৰ্মশালাৰ পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণ অভিজ্ঞতা আৰু পৰিচালকাৰ দফাত চিন দি মূল্যাংকন কৰক যাতে প্ৰতিটো বাক্যত আপোনাৰ সহঁাৰি স্পষ্টকৈ পৰিলক্ষিত হয়। এই প্ৰপত্ৰত দিয়া আপোনাৰ সহঁাৰিয়ে ভৱিশ্যতৰ কৰ্মশালাৰ অনুষ্ঠানটি পৰিপাটি আৰু উন্নতমানৰ কৰাত সহায়ক হব ।

যেতিয়ালৈকে আপুনি আপোনাৰ নাম এইখনত লিখিবলৈ ইচ্ছা প্ৰকাশ নকৰে আপোনাৰ মূল্যাংকৃত প্ৰ পত্ৰ বেন্নামি মনা যাব ।

পৰিচালিকা প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালা ঃ

কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকণ প্ৰপত্ৰ	মই দৃঢ়তাৰে সন্মত	মই সন্মত	মই দৃঢ়তাৰে অসন্মত	মই অসন্মত	মোৰ কোনো অনুভূত্তি নাই
১। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰি মোৰ দৈনন্দিন জীৱনত উদ্ভৱহোৱা বিভিন্ন বিষয়ত চিন্তা কৰিবলৈ সমৰ্থবান হৈছো ।					
২। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰি অইনৰ আগত মোৰ নিজৰ ভাৱধাৰা বক্তৃতা কৰা ইতস্তত ক্ৰমাগত বাৰে কমি আহিছে					
৩। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰি মোৰ শুনাৰ নিপুনটা উন্নত হৈছে।					
৪। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাই অইনৰ সৈতে যোগাযোগ কৰাৰ মোৰ ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰিছে ।					
৫। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰকৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ফলত মোৰ আত্ম বিস্বাস বৃদ্ধি হৈছে।					
৬। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ফলত এটি ভাল সম্প্ৰদায়ৰ বিষয়ে ভাৱিবলৈ মোৰ দৰ্শন শক্তিক পৰিচালনা কৰিলে ।					
৭। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাই মোৰ স্বেচ্ছাসেৱিকাৰ উদ্যমত উৎসাহ জগালে ।					
৮। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাৰ ফলত দলবদ্ধহৈ কৰা কাম যে তেনে ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় তাৰ মোল বুজিব পাৰিলো যেতিয়া কোনো সমস্যা মই বক্তৃতা মোৰ পৰিয়াল আৰু/বা সম্প্ৰদায়ে বাধা দিয়ে। ৮৭					
৯। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাই মোৰলেথাৰি-নিছিঙা বন্ধুবৰ্গ আৰু সহপাঠি বড়োৱাত সনৰ্থবান হৈছো যাৰ সৈতে মোৰ ব্যক্তিগত আৰু ব্যৱহাৰিক সম্পৰ্কীয় আলোচনাবোৰ পাৰিলে শান্তি অনুভৱ কৰো যে মোৰ জীৱন আৰু বা সম্প্ৰদায়ত এই প্ৰভাৱে সলনি আনিব বুলি উচ্চাভিলাস কৰো ।					
১০। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰাই কাৰি কৰি জ্ঞান আহৰন আৰু এইটোৰে কেনেকৈ নাৰীক ক্ষমতাদালৰে ব্যৱে জানিবলৈ মোৰ ইচ্ছাশক্তিক একত্ৰিত কৰিছে।					

কৰ্মশালাৰ মূল্যাংকণ প্ৰপত্ৰ	মই দৃঢ়তাৰে অসন্মত	মই সন্মত	মোৰ কোনো অনুভৱ নাই	মই অসন্মত	মই দৃঢ়তাৰে অসন্মত
১১। মোৰ সম্প্ৰদায়ত বিচাৰ-বিবেচনা গঢ়াৰ পদ্ধতিত যে নাৰী অংশগ্ৰহণকাৰীৰ গুৰুত্ব আছে সেয়া অইন পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কাৰীৰ লগত পৰস্পৰ কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা বুজিপোৱাত সমৰ্থবান হৈছো।					
১২। পৰিচালিকাৰ অনুশীলনীত সাঙুৰা প্ৰত্যাহবান আৰু সুবিধাসমূহ বিবেচনা কৰাৰ উত্তম উপায়হৈছে গোটেই পৃথিবীৰ পৰা বিষয় শিক্ষা সমূহ পৰীক্ষা কৰা।					
১৩। পৰিচালিকাৰ অনুশীলনীত সাঙুৰা প্ৰত্যাহবান আৰু সুবিধাসমূহ বিবেচনা কৰাৰ উত্তম উপায় হৈছে শিক্ষা অনুশীলনীত অংশগ্ৰহণ কৰা।					
১৪। মই বিস্বাস কৰো যে পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কৰিলে নাৰী আৰু পুৰুষ দুয়ো উপকৃত হব।					
১৫। পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালাত অংশগ্ৰহণ কাৰিবলৈ মই মোৰ পৰিয়ালৰ সদস্য, আৰু/বা সহযোৰী সকলক পৰামৰ্শ দিম।					

অনুগ্ৰহ কৰি তলতদিয়া আৰু সিপিঠিত দিয়া খালি ঠাইত কৰ্মশালা অভিজ্ঞতাৰ ওপৰত আপুনি ভালপোৱা আৰু/বা বেয়াপোৱা যিকোনো স্থিতিৰ পক্ষে বাক্যদান কৰক। এই পৰিচালিকাৰ প্ৰশিক্ষণৰ কৰ্মশালা আপোনাৰ বাবে আৰু আপোনাৰ সম্প্ৰদায়ৰ অইনৰ ক্ষেত্ৰত বেছি যুক্তিপূৰ্ন আৰু ব্যৱহাৰ উপযোগি হবলৈ আপুনি কি ধৰনৰ পৰামৰ্শপ্ৰদান কৰিবলৈ বিচাৰিব? অনুগ্ৰহকৰি পৰিচালিকাৰ অনুশীলনীৰ বাবে উপদেশ, গুৰুত্বতা বৃদ্ধি প্ৰসঙ্গ আলোচনা কৰিবলৈ আপুনি চিৰ পৰিচিতৰূপে মুক্ত অনুভৱ কৰক, ইত্যাদি।

পৰিচালিকা

পৰিচালিকৰ মূল্যাংকণ প্ৰপত্ৰ	মই দৃঢ়তাৰে সন্মত	মই সন্মত	মোৰ কোনো অনুভৱ নাই	মই অসন্মত	মই দৃঢ়তাৰে অসন্মত
১। পৰিচালিকাই কৰ্মশালাখন যুক্তিসংগত খোজেৰে পৰিচালনা কৰি অংশগ্ৰহণকাৰীৰ আমনি আৰু এলেহৰা ভাৱ তৎক্ষনাত আতৰো কৰিব পাৰিছে কিন্তু লগতে পৰিচালিকাৰ বিষয় শিক্ষা আৰু শিক্ষা অনুশীলনৰ পৰা তেঁওলোকক লাহে যথেষ্ট ভাৱে লাভৱান হবলৈ অনুমোদন দিছে।					
২। পৰিচালিকাই কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে ব্যক্তিগত স্পৰ্শকাতৰ বা ব্যৱসায়িক সম্পৰ্কীয় কথা সহজে কব পৰা পৰিবেশৰ সৃষ্টি কৰিব লাগে।					
৩। আলোচনাত উৎসাহজনাবলৈ পৰিচালিকাই তাইৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ অভিজ্ঞতাসমূহ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ মাজত ভগাব পাৰিব লাগে।					
৪। পৰিচালিকাৰ অনুশীলনবোৰত থকা প্ৰত্যাহবানসমূহ আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে যাতে বুজি পায় সেয়া পৰিচালিকাই সমৰ্থন কৰিব লাগে।					
৫। কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ প্ৰয়োজনীয় যুক্তিপূৰ্ন বিবেচনা আৰু গ্ৰহনযোগ্যতা বিষয়ৰ পৰমৰ্শসমূহ পৰিচালিকাই আদৰি লব লাগে।					

অনুগ্ৰহ কৰি সিপিঠিত দিয়া খালি ঠাইত আপুনি ভালপোৱা আৰু/বা বেয়া পোৱা কৰ্মশালাৰ অভিজ্ঞতাৰ যিকোনো স্থিতিৰ ওপৰত বাক্যদান কৰক। অংশগ্ৰহণকাৰীৰ ব্যৱহাৰ উপযোগী হবলৈ আৰু তাইৰ ভৱিষ্যতৰ কৰ্মশালাখন বেছি যুক্তিপূৰ্ণ হবলৈ কি ধৰনৰ পৰামৰ্শ আপুনি বা পৰিচালিকাই আগবঢ়াব? কৰ্মশালাৰ উপস্থাপন কেনেদৰে সংগঠিত কৰিব আলোচনা কৰিবলৈ, শিক্ষা অনুশীলনীবোৰ পাতিবলৈ, এতিয়ালৈকে গুৰুত্ব নিদিয়া প্ৰসঙ্গসমূহ আকৰ্ষিত কৰিবলৈ অনুগ্ৰহ কৰি মুক্ত অনুভৱ কৰক।

পৰিশিষ্টসমূহ

পৰিশিষ্ট -ক

সুবিধাকৰণৰ কূট কৌশল

কৰ্মশালাৰা উপস্থাপনত আলোচনা আৰু আগ্ৰহৰ উদ্ভৱ কৰিবলৈ পৰিচালিকাই অসংখ্য সা সৰঞ্জাম ব্যৱহাৰ কৰিছিল ।কৰ্মশালাৰ সক্ষমতা বিধিবদ্ধ কৰিবলৈ শিক্ষাৰ পৰিবেশৰ বাবে পৰিচালিকাই নমনীয় হোৱাতো দৰকাৰী আছিল। তলৰ তালিকাখন সুবিধাকৰনৰ অনুশীলনী কূট কৌশলৰ তালিকাখন তাৰ বহুতো টোকা বহি দৃশ্যমান হৈছে। নিৰ্দিষ্ট উপস্থাপনৰ বাবে তাৰে এটা বা অসংখ্য আপুনি তুলি লবপাৰে,বা আপুনি বা অইন অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে নিজকে অতিৰিক্ত কূটকৌশল যিবোৰ গোটৰ সৈতে ভালদৰে কাম কৰি লব পাৰে। এটি দৰকাৰী মন কৰিবলগীয়া কথা হ'ল শিক্ষাৰ বাবে কোনো শুদ্ধ পথ নাই। যিমান দূৰ সম্ভৱ উপস্থাপনেও মূল্য বিশিষ্টত মিলিত হব -শিক্ষিত হবলৈ, শিক্ষা দিয়াৰ আৰু আনন্দ প্ৰদানেৰে -সফলতা পূৰ্ণ সুবিধাকৰনৰ বাটত আপুনি উপস্থিত হব।

জীৱন চৰিত ঃ

মানুহে জীৱনত মুখামুখি হোৱা আৰু তেঁওলোকে সিদ্ধান্ত লোৱাৰ বাছনিৰ বাবে জীৱন চৰিত্ৰসমূহে অতি উত্তম উদাহৰণৰ যোগান ধৰে। কৰ্মশালাত জীৱন চৰিত অংশগ্ৰহণকাৰী তেঁওলোকে নিজৰ জীৱনৰ কাহিনী আৰু বাছনি সমূহ অইনৰ লগত তুলনা কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে আৰুতেঁওলোকৰ ব্যক্তিগত সমতা আৰু লক্ষ্যনসমূহৰ ওপৰত প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিবলৈ তেঁওলোকক সহায় কৰে।

ব্যঙ্গ ৰচনা আৰু ব্যাখ্যাকৰণ ঃ

মানুহে কি কৈছে আৰু কি কৰিছে আদি ছৱিৰ নিৱেদন হৈছেযোগাযোগ কৌশলৰ বাবে আলোচনাৰ উদ্ভৱ কৰিবলৈ উৎসাহ আৰু কূট কৌশল জটিল সমস্যা এটাকো সাধাৰন ছৱিৰ দ্বাৰা বুজাব পাৰি আৰু নিযুক্ত হৈ থকা আলোচনাত ফিৰিঙতি যোগাব পাৰে। পৰিচালিকাই ধেমেলীয়া বস্তু বা ক,খ, গ গোটৰ মাজত দল হিচাপে বা সকলোকে একেলগে আলোচনা কৰিবলৈ উপস্থাপন পাতিব পাৰে ।

কাল্পনিক কাহিনী বা দৃশ্য পটঃ

কাল্পনিক কাহিনী বা প্ৰকল্পিত দৃশ্যপট সমূহ যিবোৰ কৰ্মশালাৰাৰ বিষয়ৰ লগত সংযুক্ত সেইবোৰ কব/ পঢ়িব পাৰি তেতিয়া কৰ্মশালাৰ গোটৰ দ্বাৰা আলোচনা কৰিব পাৰি। যিবোৰৰ ক্ষেত্ৰত গোটৰ সদস্যৰ শক্তিশালী বিবাদপূৰ্ণ ধাৰণা আছে সেইবোৰ সত্যঘটনাৰ তুলনাত কাল্পনিকবোৰৰ তৰ্কবিতৰ্ক কম হব পাৰে উদাহৰন স্বৰূপে এজন পৰিচালিকা বা সঞ্চালক বা চাকৰিয়ালে পৰিবেশৰ অপব্যৱহাৰ কৰা সত্য ঘটনাক সুধি পঠোৱাতকৈ প্ৰকলিত দৃশ্যপটত আলোচনা কৰাই সহজলভ্য হব যাতে কৰ্মশালাত ভূল বা জগৰীয়া বাক্যদান কাৰো ওপৰত বা

অংশগ্ৰহণকাৰীৰ চিনাকী কোনো এজনৰ গাত নপৰে।

মাছৰখাপাত্ৰৰ কথোপকথন ঃ

সুযোগ লওতে, অৰ্থপূৰ্ণতাত আৰব্ধ হওতে বৃহৎ গাটৰ বাবে বিষয়সমূহ বৰ জটিল বা বৰ স্পৰ্শকাতৰ হয়। সেই একেই আলোচনাত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ সকলো গোটক -- কথোপকথনে অনুমতি দিয়ে কিন্তু বৃহৎ গোটৰ ক্ষেত্ৰত ঘটা কিছুমান সংখ্যক Pitfatlls এৰাই চলে। প্ৰকৃত (Fishbowl) ত মাছে সাতুৰে আৰু এনে এটি পৰিবেশৰ ক্ৰিয়া কৰে সেয়া পাত্ৰৰ বাহিৰত থকা লোকসকলে কাষত থাকি পৰ্য্যবেক্ষণ কৰিব পাৰে।মাছৰ পাত্ৰ (Fishbow) কথোপকথনেও একেই পদ্ধিৰে কাম কৰে। কৰ্মশালা গোটৰ পৰা অহা স্বেচ্ছাসেৱী সাধাৰনভাৱে দুজনীৰ পৰা ছয়জনীলৈ আলোচনাৰ বিষয়ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আৰু সকলো গোটৰ আকাৰ অনুযায়ী, ১০মিনিটৰ বাবে যিমানসংখ্যক লোক আছে তেঁওলোকৰ সন্মুখত সবিশেষকৈ বিষয়বস্ত আলোচনা কৰে। কেতিয়াবা স্বেচ্ছাসেৱীৰ ধাৰণাৰ ওপৰত গোটৰ সদস্যসই উক্তি দিয়ে আৰু অন্যসময়ত স্বেচ্ছাসেৱীয়ে তেঁওলোক কথোপকথন শেষ কৰেআৰু তাৰ পিছত স্বেচ্ছসেৱীয়ে কি কৈছিল আৰু কি কৰিলে সেই বিষয়ৰ ওপৰত সকলো গোটেই আলোচনা পাতে।এই টোকাবহীৰ অনুশীলনীয়ে মাছৰ পাত্ৰ (Fishbowl) কথোপকথনৰ ফৰমেটত থকাৰ দৰেই কৰে। এনেকুৰা ধৰনৰ ঘটনাত, অন্য কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সন্মুখত সৰু গোটৰ স্বেচ্ছসেৱীকে এই অনুশীলনীত অংশ লয় আৰু তাৰ পিছত কি ঘটিছিল সকলোৰে আলোচনাত যোগ দিয়ে।

হিমশীতলতা আৰু শক্তি দায়ক ঃ

অভিপ্ৰায় হৈছে কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰী এজনক আন এজনৰ লগত পৰিচিত হোৱাত সহায় কৰা আৰু গোটৰ লগত আৰামেৰে কথা পতা।কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ আৰম্ভনিৰ সময়ত আৰু ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি কৰ্মশালাত --প্ৰথমতে প্ৰায়েই ব্যৱহৃত হৈছিল। তথাপিও উপস্থাপনৰ যিকোনো বিন্দুতে শিথিল হবলৈ সেইবোৰ সহায়ক হব পাৰে আৰু যিবোৰ কেন্দ্ৰস্থান হেৰুৱাৰ উপক্ৰম হৈছে সেইবোৰ গোটৰ সদস্যকে পুনৰ বাট দেখুওৱাই বা কষ্ট বা তৰ্কপূৰ্ণ আলোচনাত তেঁওলোকৰ অংশগ্ৰহণৰ জৰিয়তে অবিশ্বাসৰ ক্ৰমবিকাশ ঘটায়। হিমশীতঁলাআৰু শক্তিদায়কত তৰ্কপূৰ্ণ আৰু সকলো অংশগ্ৰহণকাৰীৰ বাবে সহজ হোৱা উচিত। সাধাৰন বিশেষ কিছুসংখ্যক ব্যক্তিগত কিন্তু গোপণীয় নোহোৱা প্ৰশ্নবোৰ প্ৰকাশ কৰিবলৈ সজা হৈছে আৰু গোটৰ ভিতৰত যোৱা সকলোৰে উত্তৰ দিছে । প্ৰশ্ন উদাহৰণে সাঙুৰে, যদি আপোনাৰ অগণন মূলধন আছে আৰু আপোনাৰ পৰিয়ালৰ বাবে উপহাৰত যদি আপুনি সেই টকা খৰচ কৰিব বিচাৰে ? সেইটো কি হব? বা যদি আপুনি এজোপা গছপুলি হ'লহেঁতেন ? কি গছপুলি হ'লহেতেন আৰু কিয় হ'লহেঁতেন ? বা আপোনাৰ ভাললগা আহাৰ বা ভাত কি আৰু কিয় ? হিমশীতঁল আৰু শক্তিদায়কৰ সৈতে পৰিচালিকা সৃজনশীল হোৱা উচিত; তেঁওলোক খুহুটীয়া বুলিও অনুমান হয়।

আলোচনীসমূহ ঃ

কেতিয়াবা পৰিচালিকাই কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীক কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনৰ বিষয়ে তেঁওলোকৰ ধাৰণাবোৰ আলোচনীত ৰাখিবলৈ আৰু তেঁওলোকে কি শিক্ষা লাভ কৰিলে সেইবিষয়ে সোধে। এজনী -পৰিচালিকাই প্ৰত্যেক উপস্থাপনৰ অৱশেষত আলোচনী লিখিবলৈ সময় নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিবলৈ বিবেচনা কৰিব পাৰে বা তাই এইটো

ব্যক্তিগত অংশগ্ৰহণকাৰীৰ কাষত ঘৰতে আলোচনীখন ৰাখিবলৈ এৰি আহিব পাৰে।

পৰিচালনাৰ শেষত বা প্ৰত্যেক উপস্থাপণৰ আৰম্ভনিতে গোটৰ সদস্য সকলে তেঁওলোকৰ আলোচনীসমূহৰ পৰা পঢ়িব পাৰে। তথাপিও , গোটৰ সদস্যই তেঁওলোকৰ আলোচনী সন্মুখকৈ ভাগ কৰে নে বা তেঁওলোকৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা উচিত নহয়।

বাতৰিৰ দফাসমূহ ঃ

পৰিচালিকাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীসকলৰ পৰিচিত বাতৰিৰ দফাসমূহ আলোচনাত উৎসাহ জনাবলৈ ব্যৱহাৰ উপযোগি বিষয় হব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, বাতৰিত ওলোৱা এজনী নাৰী ৰাজনীতিবিদে কৰা সাহসিক কাৰ্য্যৰ কাহিনীভাগ পৰিচালিকা গঠনৰ চৰিত্ৰৰ আলোচনাত ফিৰিঙ্গতিৰ কাম কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আৰু এজনৰ ব্যক্তিগত দৃষ্টিভঙ্গি কঢ়িয়াই অনাৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

সংগীসকল ঃ

প্ৰায়বোৰ কৰ্মশালাৰ গঠনত বহুসংখ্যক অংশগ্ৰহণকাৰী আছে যিয়ে সকলো গোটৰ আগত কথা কবলৈ সংকোচ কৰে।গোটক যোৰা হিচাপে বিভক্ত কৰিলে বহুত ব্যক্তিক মুকলিকৈ অংশগ্ৰহণকৰাত সহায় কৰিব। এবাৰ গোটে পুনৰাই মানুহ গোট খুৱালে, বাক্যাংশ আৰু অংশগ্ৰহণকাৰীৰ লাজকুৰীয়া ধাৰণা বা মৌনভাৱ সমূহ তাইৰ সংগীৰ দ্বাৰা গোটৰ আগত ভগাব পাৰিব । যোৰাত বিভক্ত কৰাটোৱে শিক্ষা দিয়াৰ ওপৰত বেছিকৈ গভীৰ আৰু পাৰস্পৰিক আলোচনা কৰিবলৈ অনুমতি দিব। যেতিয়া গোটে পুনৰাই মানুহ গোট খুৱাব, সেইবেলেগ আলোচনাত নিৰ্দিষ্ট কথাবোৰহে ভগোৱাৰ দৰকাৰ হব।

প্ৰশ্ন আৰু উত্তৰ ঃ

গোটৰ আলোচনাক নিৰ্দেশ কৰি প্ৰশ্ন সোধা পদ্ধতি হৈছে বিশেষ প্ৰাথমিক পৰিচালনাৰ কৌশল। এই পদ্ধতিক কোৱা হয় Question আৰু Answer- বা প্ৰশ্ন আৰু উত্তৰসমূহ, পৰিচালিকাৰ কাৰ্য্য হৈছে মুকলিকৈ প্ৰশ্ন সোধা যিয়ে আলোচনা বিয়পায়। প্ৰশ্ন যিবোৰ চমু আৰু সংক্ষেপ উত্তৰ আনে সেইবোৰ ইমান কাৰ্য্যকৰী নহয়।পৰিচালিকাইএনেকুৱা ধৰনৰ প্ৰশ্ন সুধিব নালাগে যিবোৰৰ কেৱল এটাহে শুদ্ধ উত্তৰ আছে বুলি তাই অনুভৱ কৰে।শুদ্ধ সংবাদ শিকোৱাটো তাইৰ ভূমিকা নহয়, কিন্তু তাতকৈ কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীক বাক্যাংশত আৱদ্ধ কৰা আৰু তেঁওলোকৰ নিজা সাঁমৰণি অঁকাটোহে তাইৰ ভুমিকা।

উল্লেখসমূহ ঃ

কৰ্মশালাৰ উপস্থাপনসমূহ বৃদ্ধি কৰিবলৈ অংশগ্ৰহণকাৰীক কৰ্মশালাৰ আগ্ৰহজনক আৰু কাৰ্য্য সম্পৰ্কীয় উল্লেখ বিষয় জনাবুজা ব্যক্তিৰ পৰা, কিতাপৰ পৰা, গানৰ পৰা, ধৰ্মীয়কিতাপৰ পৰা, আইনসম্পৰ্কীয় তথ্যপাতি বা আলোচনা কৰিবলৈ গোটৰ বাবে অন্য উৎস আনিবলৈ কব পাৰি।

ভূমিকা পালন ঃ

ভূমিকা পালনে অংশগ্ৰহণকাৰীক দৃষ্টিভংগি শুনা আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিবলৈ অনুমতি দিয়ে যিবোৰ অৱশ্যেতেঁওলোকৰ নিজা নহয়।ব্যক্তিক চৰিত্ৰ পালন কৰিবলৈ দিয়া হয়, যেনে চাকৰি দিওতা আৰু চাকৰিয়ালৰ, পুলিচ অফিচাৰ আৰু নাগৰিক, ডাক্তৰ আৰু ৰোগী আৰু সেইদৰেই। গোচৰৰ সন্মখতো হব পৰে নাইবা বেলেগকৈ যোৰাকৈ প্ৰত্যেক অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা কে পকখনৰ যিকোনো এটা ভূমিকাসমূহ /চৰিত্ৰসমূহ / ১০মিনিট কথা পতাৰ পাছত কথোপকথনৰ আলোচনা আৰু বৰ্ণনা কৰিবলৈ সকলো গোটে পুনৰাই মানুহ গোট খুৱাব।

দলসমূহ ঃ

কৰ্মশালাৰ গোটক সৰু দললৈ বিভক্ত কৰটোৰে সদস্যসকলক অনুশীলনীত আৰু আলোচনাত মুকলিকৈ অংশগ্ৰহণকৰাবলৈ প্ৰবাস কৰে।দলত কম সংখ্যক মানুহ থাকিলে, অংশগ্ৰহণকৰাৰ বৃহৎ সুযোগ পায়। গোটক দললৈ ভাগ কৰাৰকেইবাটাও উপায় আছে। পৰিচালিকাই দলৰ সদস্যক প্ৰাথমিকভাৱে নিৰ্বাচন কৰাৰ সিদ্ধান্ত বিভিন্ন বিষয়ৰ নিবেদন, ব্যৱস্থায়িক পৰিবেশ আলোচনা কৰা বিষয়ৰ ঘনিষ্ঠতা বা অন্য উপাদান লব পাৰে ।

আগগুৰি নোহোৱা গোট সমূহ ঃ

দল গঠনত আটাইতকৈ সাধাৰন পদ্ধতি হৈছে আগগুৰি নোহোৱা গোট বনাওক । যিমান সংখ্যক দল উচিত তাক পৰিচালিকাই মনস্থ কৰাৰ পাছত,অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে সেই সংখ্যা লৈকে গণনা কৰি যাব পাৰে । উদাহৰণস্বৰূপ্, পাঁচটা দলৰ বাবে, অংশগ্ৰহণকাৰীৰ প্ৰত্যেক্যৰ পৰা ৫ লৈ গণনা কৰিবলৈ সংখ্যা লবা ১ত থকা প্ৰত্যেক সদস্যই সেই একোটা দলত থাকিব, ২ত থকা প্ৰত্যেক সদস্যই সেই একোটা দলত থাকিব ইত্যাদি।

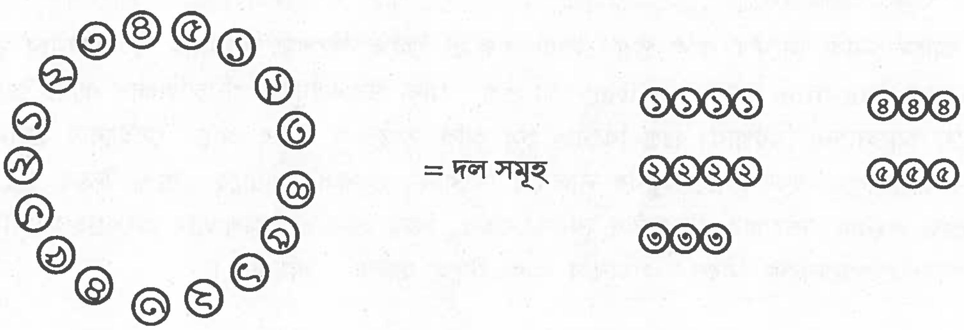

নামৰ বৰ্ণমালাৰ ভিত্তিত গোট সজা ঃ

কৰ্মশালাৰ অংশগ্ৰহণকাৰীক প্ৰথম বৰ্ণৰ আৰম্ভনিৰে শাৰী পাতিবলৈ বা ঘুৰণীয়া হবলৈ কওক। তাৰ পিছত অংশগ্ৰহণকাৰীক গোটে বিচৰা সংখ্যা অনুযায়ী বিভক্ত কৰক।

জন্মদিনৰ ভিত্তিত গোট সজা ঃ

অংশগ্ৰহণকাৰীক ১জানুৱাৰীৰ পৰা ৩১ ডিচেম্বৰত শেষ হোৱাকৈ তেঁওলোকৰ জন্মদিনৰ ভিত্তিত শাৰি পাতিবলৈ বা ঘুৰণীয়া হবলৈ কওক । তাৰ পিছত অংশগ্ৰহণ কাৰীক গোটে বিচৰা সংখ্যা অনুযায়ী বিভক্ত কৰক।

কথা বনাম ভাৱনা ঃ

যোগাযোগ সন্ধিকৰণ আৰু বাদানুবাদৰ কৌশল উপস্থাপন কৰাটো বক্তাৰ কথা আৰু তাই কি দিব বিচাৰে এই বিষয়ে তাইৰ ভৱনা এই দুয়োটা বিবেগত কৰাবলৈ বৰ সহায়ক হব। এইটো লিখিত ভাৱেও কৰিব পাৰি, তাই আচলতে কি ভাৱি আছে তাৰে বক্তাই অনুসৰন কৰা উপৰুৱা বাক্যৰে বা অংশগ্ৰহণকাৰীৰ চৰিত্ৰ পালনেৰে যত এজন মানুহে ব্যক্তিৰ ভাৱধাৰা ব্যক্ত কৰে আৰু আন এজন মানুহে সেই ভাৱভঙ্গীসমূহ মনভুলোৱা কথালৈ পৰিৱৰ্তন কৰে । উদাহৰণ স্বৰূপে, দুজনী অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে এজনী গাভৰুমহিলাৰ ভাৱনা আৰু কথা মেডিকেল স্কুলত শুশ্ৰূষা কৰিবলৈ দিয়াৰ বাবে তাই মাকক কৰা মনভুলোৱা চেষ্টাৰ কথা বিৱৰণ কৰিব পাৰি। প্ৰথম অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে ব্যক্ত কৰিব মেডিকেল স্কুলত শুশ্ৰষা কৰাৰ বাবে গাভৰু মহিলাজনীয়ে কি অনুভৱ কৰিছে লগতে তাইৰ আশা নিৰাশা, সপোন আৰু তাইৰ সম্পৰ্কীয়। দ্বিতীয় অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে তাইৰ মাকক তাইক যাবলৈ অনুমতি দিয়াৰ বাবে বিশ্বাসত লবৰ বাবে কথা বাছি লব। তাৰ পাছত সকলো কৰ্মশালাৰ গোটে গাভৰু মহিলাজনীয়ে কিভাষা আৰু যোগাযোগ কৌশল বাছনি কৰিব সেয়া আলোচনা কৰিব। তেনেকুৱাই মাকৰ ভাৱনা আৰু কথাৰ ভূমিকা পালনে গোটৰ আলোচনাত অতিৰিক্ত আয়তন হিচাপে যোগ হব। সম্বৱনীয় দৃশ্যপটৰ ব্যবে গোটৰ সদস্যক কাল্পনিক ফিটাৰে বান্ধি,গোটৰ কাম আৰু সম্প্ৰদায়ৰ লগত সম্প্ৰৰ্কীয় কথা বনাম ভাৱনা কুটনীতিবোৰ বিভিন্ন বহল পৰিবেশত তুলি ধৰিব পাৰি।

পৰিশিষ্ট – খ

শ্ৰোতাৰ ভাগ

প্ৰায় ভাগ মানুহে ধাৰণা কৰে যে শ্ৰোতাই সহজ কাৰ্য্য বুলি যে আমি সদায় দিনে কৰা কাম আৰু সাধাৰণ ভাৱে সেইটো সচাঁ।এতিয়ালৈকে ভাল-শ্ৰোতা ধৰক ভাল পৰিচালিকা হবলৈ এবাৰতে কেনেকৈ শিকিব লাগে ।আচলতে মনোযোগেৰে কেনেকৈ আপোনি বুজাবলৈ সম্ভৱ হয় তাতে কৰি আপোনি আগতে ধাৰণা কৰা বিলাক আডৰি ৰাকি আৰু বিধিবদ্ধ আইন বিচাৰ কৰিব লাগে ''যেনে - ''আওহতীয়া হাই উৰি যিবোৰ'' বিৰূপ কৰিছে ছুৰা ভাৱাই বিলাক বাছিত ঠামিবলৈ চেষ্টাকৰা তাৰোওপৰি ওজন ভাল শ্ৰোতা হবলৈ প্ৰয়োজন বোধেৰে কেন্দ্ৰবিন্দু লৈ আহি কেনেকৈ কৈছিল তাৰে উৎসা দি আৰু যোৰদাৰ বাছনি আৰু অবাচনি বিলাক আত্তল্পি দি বক্তাই প্ৰশিক্ষণৰ দ্বাৰা ভৰা ই তোলা। তলৰ কিছু মাত্ৰ আভালৰ সহায়েতে আলাপ আলোচনাবোৰ ভাগ কৰা ঘৰৰ বাহিৰত বা কামৰ সকামৰ লগত কূটনৈতিক কৌশলবোৰ চেষ্টা কৰা ।

সত্যবুলি ধাৰনাবোৰ হাতৰ জমা ঃ

বক্তাই অনুগ্ৰহক সত্য বুলি ধাৰণাবোৰ আতৰাব জানিব লাগে । তাইৰ ধাৰণাবোৰ লৈ অনুমতি দি আপুনি বাধাহীনতাৰ দ্বাৰা আপোনাৰ নিজৰ পূৰ্বে নিৰূপন কৰা আৰু পক্ষপাতী হোৱা । সেইটো কাৰণ হব পাৰে যে হাতে কোনে লিখা আত্ননীৰ্ভৰশীলতা ভিতৰি আপোনাৰ নিজৰ চেতনাক অগ্ৰনাৰ্ত কৰা আৰু তোমাৰ কৰ্মদক্ষতাক লৈ ধাৰ্য্যকৰা সন্ভেদ তোমাৰ যোগ্যতাৰ ওজাতে।

সম্পৰ্ক গীনত বক্তাৰ প্ৰবেশঃ

তোমাৰ বুজাত ঠিক বেলেগৰ সহায় লৈ বক্তাৰ সম্পৰ্ক গঠনৰ কল্পনাৰে চেষ্ঠা । নিজৰ ওজন অধ্যক্ষই যোগ্যতাৰে যোগাযোগ কৰিবলৈ সমৰ্থক আৰু আনকৈ আন্তৰিকতা পায় । গঠন মূলক অনুকৰনীয় প্ৰশ্নবোৰ অধ্যক্ষাই কিলৈ আছে মোলা ভাৱেই অৰশেষত ৰৈ যায়। উদাহৰণৰ বাবে ইয়াৰ পৰিবেশত আপুনি কৰিবা ? আপুনি সহায় কৰিবলৈ সমৰ্থবান হৈছে নে ? নতুবা আপুনি কৰিব যদি শীগ্ৰে কিছু সমস্যাত পৰে ?''

পৰিশিষ্ট – গ

(নেতৃত্বৰ উৎসসমূহ)

Leadership Training Manuals

The Centre for development and population activities , "gender and ledership" in gender and devlopment, the CEDPA training manual series, volume III, Washington, District of Columbia; the centre for Development and population Activites , 1996 .

Commonwealth Secretariat, Tutors Manual on Training Skills for Women, London, England; Commonwealth, Secrretariat, 1984.

Degelman ,Charles and Bill Hayes , Active Citizenship Today : A Field Guide, Los Angeles , California : Constitutional Rights Foundation, and Alexandria, Virginia:Close up Foundation , 1995

Fetterman , D, Empowerment Evaluation : Knowledge and Tools for Self - Assessment and Accountability , Thousand Oaks , California : Sage, 1996.

Flowers , Nancy , In Our Own Words : A Guide for Human Rigbts Education Facilitators, Bethesda, Maryland : Sisterhood Is Global Institute, 1999.

Giber, David, Louis L,Carter , and Marshall Goldsmith ,eds , Linkage Inc . s Best Practices in Leadership Development Handbook : Case Studies , Instruments , Training San Francisco , California : Jossey - Bass , 2000

International Peace Research Association (IPRO) and UNESCO, Handbook Resource and Teacbing Material in Confict Resolution,Education for Human Rights, Peace and Democracy, Paris, France, UNESCO, 1994

McCauley, Cynthia D, Russ S. Moxley, and Ellen Van Vesor, eds, The Center for Greative Leadership Handbook of Leadership Development, San Francisco, California: Jossey-Bass, 1998.
----------- ans M.W. Hughes-James, An Evaluation of the Outcomes of a Leadership Development Program, Greensboro, North Carolina: Center for Greative Leadership, 1994.

Palus, Charles J.and Wilfred H. Drath,Evolving Leaders: A Model for Promoting Leadership Development in Programs, Greensboro, North Garolina: Center for Greative Leadership, 1995.

Schwartz, Mary K, Kristin M. Axtman, and Frank H. Freeman, eds. Leadership Resources: A Guide to Training and Development Tools, Greensboro, North Garolina Center for Greative Leadership. 1998.

Villiers, peter, 18 Training Workshops for Leadership, New York, New York McGraw Hill, 1996.

West NIS Womens Consortium, Women's Leadership:Theory, A Training Manual, Kyiv, Ukkaine:NISWomen's Consortium, 1997.

Women's Leadership Practice, A Training Manual, Kyiv, Ukraine:NIS Women'sConsortium, 1997.

Young, D. and N.Dixon, Helping Leadership Take Effective Action : A Programe Palution. Greensboro ,North Carolint: Center for Creative Leadership, 1996.

Resources on Leadership and Civil Society Development

Betters-Reed, B.L.and L.L.Moore, "Shifting the Management Development Paradign for Women,"Journal of Management Development 14(2):24-28,1995.

Brake ,T, The Global Leader: Critical Factors for Creating the World Class Organization, Burr Ridge,illinois: Irwin,1997.

Brookfied, S.,Development Critical Thinkers: ChallengingAdults to Explore Alternative Ways of Thinking and Acting , San Francisco ,California: Jossey-Bass,1987.

Bystyczienski ,Jill,ed.,Women Transforming Politica: Worldwide Strategies for Epowerment ,Bloomington ,Indiana University Press,1992.

Catalyst,Women in Corporate Leadership : Progress and Prospects ,New York , New York :Catalyst ,1996.

CLIVICUS, Building Civil Society Worldwide: Strategies for Sucessful Communications , Washington ,District of Columbia: CIVICUS,1997

Legal Priciples for CitizenParticipation: Toward a Legal Framework for Civil Society Organization, Washington ,District of Columbia: CIVICUS,1997.

Clark ,K.E. andM.B. Clark ,eds., Measures of Leadership ,West Orange,New Jersey: Leadership Library of America,1990.

Conger,J.A. and J.A. Kanungo, Charismatic Leadership: The Elusive Factor in Organizational Effectiveness, San Francisco, California, Jossey-Bass, 1988.

Cpvey; S.R. Principle-Centered Leadership, New York, New Youk: Simon & Schuster, 1991.
Dorf,am, P.W.J.P.Howell, S. Hibino,et al, "Leadership in Western and Asian Countries: Commonalities and Differences in Effective Leadership Processes Across Cultures,"Leadership Quarterly 8(3): 233-274, 1997.
Drath, Wilfred H. and Charles J. Palus, Making Common Sense: Leadership as Meaning Making in a Community of Practice, Greensboro, North Garolina: Center for Greative Leadership, 1994.
Eagly, A. H.M.G. Makhijani, and B.G.Klonsky, "Gender and the Evaluation of Leaders: A Meta-Analysis, "Psychological Bulletin 111 (1):3-22,1992.
Freire, Paulo, Pedagogy of the Oppressed, translated by Myra Bergman Ramos, New Youk, New York: Continuum, 1995
Gardner, Howard E. and Emma Laskin, etc, Leading Minds An Anatomy of Leadership, New York, New York: Basis Books, 1995.
Heifetz, R.A. Leadership Wibout Easy Answers, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1994.
Helgesen, Sally, The Female Advbantage: Women,s Ways of Leadership, New York, New York: Doubleday, 1995.
Johnson, D.W.and R.T.Johnson, Cooperation and Competition: Theory and Research, Edina, Minnesota: Interaction, 1989.

Joseph ,Suad and Susan Slyomovics ,eds., Women and Power in the Middle E. ,
Philadelphia,Pennsylvania Press,1998.

Korten ,DavidC.,Globalizing Civil Society: Reclaiming Our Right to Power, New York, New York: Seven Stories Press, 1998.
Kouzes, J.H. and B.Z. Posner. The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations, San Francisco, California: Jossey-Bass, 1987.
Lambert, L., The Constructivist Leader, New York, New York : Teachers College Press, 1995.
Makram-Ebeid, Mona, "Exclusion of Women from Politics, "in Kathleen E. Mahoney and Paul Mahoney, eds, Human Rights in the Twenty-first Century: A Global Challenge, Boston, Massachusetts: Martinus Nijhoff. 1993.
Mc Call, M.W. and M.M.Lombardo, eds, Leadership: Where Else Can We Go ? Durham North Carolina: Duke University Press, 1978.
Moxley, Russ S, Leadership and Sprit: Breathing New Vitality and Energy In to Individuals and Organizations, San Francisco, Galifornia: Jossey-Bass, 1999.
Nahavandi, Afsaneh, The Art and Science of Leadership, Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2000.
Naidoo, Kumi, Civil Society at the Millennium, Blomfield, Connecticut: Mumarian Press, 1999.
Otto, Dianne, "Challenging the "New World Order: International Law, Global Democracy and the Possibilities for Women, " Transnational Law and Contemporary Problems 3: 370-415, 1993.
Rost, J.C, Leadership for the Twenty-First Century, New York, New York: Praeger, 1991.
Schein, E.H. Organizational Culture and Leadership, San Francisco, California Jossey-Bass, 1992.
Schwartz, Mary K, Kristin M.Axtman, and Frank H. Freeman, eds, Leadership Education: A Source Book of

Courses and Programs, Greensboro, North Carolina: Center for Greative Leadership, 1998.

Seesa, Valerie I, Michael C. Hansen, Sonya Prestridege, and Michael E. Kossler , Geograppically Dispersed Teams : An Annotated Bibliography, Greensboro , North Carolina: Center for Creative Leadership, 2000.

Smircich, L, and G. Morgan, "Leadership: The Management of Meaning, "Journal of Applied Bebavioral Science 18: 257-273, 1982.

United Nations Centre for Social Development and Humanitarian Affairs, Women in Politics and Decision Making in the Late Twentieth Century: A United Nations Study, Boston, Massachusetts: Massachusetts: Martinus Nijhoff, 1992.

VeneKlasen, Lisa and Valerie Miller, The Action Guide for Advocacy and Citizen Participation, Washington, District of Columbia: The Asia Foundation, 2001.

Yukl,G.A. Leadership in Organizations, Englewood Cliffs, New Jersey:
Prentice-Hall, 1989.

পরিশিষ্ট – ঙ

(নেতৃত্ব সংগঠনসমূহ)

Below is a list of some nongovernmental organizations around the world whish have programs geared to fostering women's leadership.

AFRICA & MIDDLE EAST

Association Democratique des Femmes du Maroc (ADFM)
Secteur les Orsngers
Rue Mokla, Vill N°2
Rabat, Morocco
Tel: 212-37-721656
Fax: 212-37-260813
Email:adfm@mtds, com

Centre de Leadership Feminin (CLEF)
of ADFM
30, Rue Sidi Belyout, Apt. 54
Casablanca, Morocco
Tel: 212-22-14547
Fax: 212-22-14547

BAOBAB for Women's Human Rights
232A Muri Okunola Street
P.O. Box 73630
Victoria Island
Lagos, Nigeria
Tel /Fax: 234-1-262-6267
Email: baobab@baobab. com. ng

Kudirat Initiative for Democracy (KIND)
15 Military Street
Onikan
Lagos. Nigeria
Tel: 2341-264-7274
Fax: 2341-263S-2249
Email: info@kind.org

Women's Affairs Technical Committee (WATC)
Awad Bldg,Radio Street
P.O.Box 2197
Ramallah, Palestine
Tel: 970-2-298-7783
Fax: 970-2-296-4746
Email: Watcorg@Palnet.Com
Web:www, pal-watcong

NORTH AMERICA

Center for Creative Leadership
One Leadership Place
P.O. Box 26300
Greensboro, NC 27438-6300, USA
Tel: 1-336-545-2810
Fax: 1-336-282-3284
Email: info@lcaders.ccl.ong
web: www.ccl.ong

Council of Women World Leaders
John F. Kennedy School of Government
79JFK Street
Cambridge, MA 02138, USA
Tel:1-617-496-4511
Fax: 1-617-496-4511
Email: Council leader@harvard.edu

The James Mac Gregor Burms Academy of Leadership
University of Maryland
College Park, Md.20742-7715,USA
Tel: 1-301-405-6567
Fax: 1-301-405-6402

Web:www,kind,ong
or
P.O. Box 65429
Washington, DC 20035, USA
Tel:1-301-883-0169
Fax:1-301-883-0151

Parliamentarians for Global Action
221 East 43rd Street, Suite 1604
New York,Ny 10017,USA
Tel: 1-212-687-8409
Email: parlgloba@aol.Com
Web.www,pagaction,org

Women's Institute for Leadership Development for Human Rights (WILD)
1375 Sutter Street,Suite 407
San Franncisco,CA 94109,USA
Tel:1-415-345-1195
Fax:1-415-345-1199
Email:wild @wildforhumanroghts.org

Womens LeadershipInstitute Mills College
5000Maca Arthur Blvd.
Oakland,CA 94613,USA
Tel:1-510-430-2019
Fax:1-510-430-3233
Web:www.mills.edu

INTERNATIONAL

Akina Mama Wa Afrika
4 Wild Court
Kingsway, London WC2B 4AU
United Kingdom
Tel: 44+171-831-3947
Email:amwa@greenet.apcong
Web: www.cenwen,force 9 co.uk/ profile.him
Koto Street Kamwokya

Email:Email@academy, umd.edu
Web:www.Civil source.org.

CIVICUS:World Alliance for Citizen Participation
919 18th Street, NW
Third Floor
Washington, DC 200006, USA
Tel: 1-202-331-8518
Fax: 1-202-331-8774
Email: info@civicus.org,
Web.www.civicus.org

Center for Women's Global Leadership (CWGL)
Douglass College, Rutgers
The State University of New Jersey
160 Ryders Lane
New Brunswick, NJ 08901-8555, USA
Tel: 1-732-932-8782
Fax: 1-732-932-1180
Email: cwgl@igc.org
web:www.owgl.rutgers.edu.

Global Women in Politics Program
The Asia Foundation
465 California Street, 14th Floor
San Francisco,CA 94104, USA
Tel: 1-415-982-4640
Fax: 1-415-392-8863
Email: info@asisfound.org
web:www.Asia foundation.Com

International Women's Media Foundation(IWMF)
1726 M Street NW, Suite 1002
Wasgubgtib, DC, 20036, USA
Tel: 1-202-496-1992
Fax: 1-202-496-1977
Email: info@iwnf.org
Web: www.Jwmforn.

Women's Learning partnership for Rights, Development, and Peace(WLP)
4343 .Montgomery Avenue,Suite 201
bethesda, MD 20814,,USA
Tel: 1-301-654-2774
Fax: 1-301-654-2775
Email: wlp@learning partnership.org
Web.www.learning partnership.org.

পৰিশিষ্ট – ঙ

(আন্তৰাষ্ট্ৰীয় উপদেষ্টা পৰিষদ)

WLP established and International Advisory Council (IAC) that represents diverse professional cultural, and religious perspectives and is well equipped to evaluate the social,cultural, and political implications of WLP's leadership. The IAC assists WLP to fine-tune the legal political, and social science information provided in its materials. The members are:

Hafsat Abiola	Founder, Kudirat Institute for Democracy
Afifa Dirani Arsanios	International Consultant, Lebanon
Suheir Azzouni-Mahshi	Director General,Women's Affairs Technical Committee. palestine
Charkitte Bunch	Executive Director,Center for Women's Global Leadership
Thais Corral	Coordinator, Centro Mulher Informacao, Asscssoria, e Execuacao de Projectos, Brazil
Marian Wright Edelman	Founder and President,Children's Defense Fund
Nancy Flowers	Human Rights Education Consultant
Noeleen Heyzer	Director, United Nations Development fund for Women (UNIFEM)
Ayesha Imam	Executive Diredctor, BAOBAB for Women's Human Right Nigeria
Zahira Kamal	General Director, Directorate for Gender Planning and Development,Palestinian Ministry of Planning
Farhad Kazemi	Vice Provost,New York University
Asma Khader	Layer and Women's Rights Activist,Jordan
Amina Lemrini	President,Association Democratique des Femmes du Maroc
Afaf Mahfouz	Former president,Conference of Non-governmental Organization in Consultative Relationship with the United Nations.
Ann Elizabeth Mayer	Associate Professor of Legal Studies,University of Pennsyl vania
Rabea Naciri	Exceutive Director,Collectif 95 Maghreb Egalite,Morocco
Kumi Naidoo	President,CIVICUS:World Alliance for Citizen Participation
Thoraya Obaid	Exective Director,United Nations Population Fund (UNFPA)
Aye Obe	President,Civil Liberties Organization, Nigeria
Jacqueline Pitanguy	Founder and President, Cidadania, Estudo, Prequisa, Informacao, e Acao, Brazil
Arun Rao	President,Association for Women's Right in Development
Regan Ralph	Vice President and Director,Health and Reproductive Right Nationasl Women's Law Center
Kavita Ramdas	President, The Global Fund for Women
Bouthania Shaaban	Professor,Damascus University,Syria.
Zenebeworke Tadesse	Founder,Association of Africa Women for Research and Development, Ethiopia

WLP

WOMEN'S
LEARNING
PARTNERSHIP

in collaboration with

CORE Centre for Organisation Research & Education
Indigenous Peoples' Centre for Policy and Human Rights in India's North East